

DE TIEN PREDIKATIES

door

Ds. A. JANSE

Predikant der Gereformeerde Gemeente te Tholen.

met een levensbeschrijving door

Ds. G.H. KERSTEN

Uitgave BOEKHANDEL RIEMENS - BIGGEKERKE
1973

Een gebed van den Man Gods om onderwijs in de kortstondigheid en vergankelijkheid van des menschen leven, overdacht op den laatsten dag des jaars.

NAAR AANLEIDING VAN Ps. 39 : 5—8

Zingen : Ps. 119 : 65

Lezen : Ps. 39.

Zingen : Ps. 39 : 3 en 4.

Zingen : Ps. 103 : 8

GELIEFDE TOEHOORDERS!

Wij wenschen in dit avonduur naar tijdsgelegenheid uwe aandacht te bepalen bij een woord van den Psalmist David en wel uit het U voorgelezen hoofdstuk, uit Psalm 39 . 5—8 :

„Heere, maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij, dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij. Ziet, gij hebt mijne dagen een handbreed gesteld, en mijn leeftijd is als niets voor U; immers is een ieder mensch, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid, Sela! Immers wandelt de mensch als in een beeld, immers woelen ze ijdelijk, men brengt bijeen, en men weet niet, wie 't na zich nemen zal. En nu, wat verwacht ik, o Heere? mijne hope, die is op U”.

Laat ons trachten met Gods hulpe daaruit een woordje tot onzer stichting en opleiding tot de eeuwige dingen te spreken en daarmede den laatsten avond van dit jaar besluiten.

De mensch leeft bij vergankelijke, onbestendige, verdwijnende en stervende dingen; daar denkt en peinst men over, daar spreekt men van tot anderen, en dit niet zonder

redenen, want de tijdelijke dingen zijn vergankelijk, onbestendig en verdwijnende, als de mot en als de sneeuw. De gedaante dezer wereld gaat voorbij. 1 Corth. 7: 31.

Ik denk wel eens, vooral op een dag als deze: „Wat is een jaar toch gauw voorbij, pas is het begonnen, en nu is het weer al aan 't eind". Verscheidene menschen hebben het op de lippen. „Wel, wel", zegt men, „wat gaat de tijd toch snel, een jaar is niets!" Niet waar, toehoorders, dit hebt gij veel in den mond, en U zegt daarmee de waarheid. Maar weet gij, wat ge daarmee zegt? Niets minder dan dit: „Wat zullen wij gauw weg zijn, hoe spoedig zullen wij zijn aan het eind van ons leven".

De menschen zeggen veel woorden, die een uitdrukking zijn, van hetgeen op den bodem der ziel ligt. Ons leven is als een droom, als een gedachte, snel voorbijgaande, en op den bodem der ziel ligt het bewustzijn. „Wij blijven niet lang, wij moeten gaan sterven, en dan, ja dan!"

De bijbelheiligen hadden iets meer, zij leefden veel in oefening van de kortstondigheid van het leven en daardoor maakten zij zich vertrouwd met den dood. Daar kan een natuurlijk mensch niet aan denken. Als U, onbekeerd mensch, eens denkt aan uw sterfuur, dan rijzen uw haren ten berge. Waarom? Er ligt een stil bewustzijn van binnen: „Ik kan niet sterven! Dus eerst: ik moet! en dan: Ik kan niet sterven! En inderdaad, gij kunt niet sterven, want gij zijt met God niet verzoend en met den dood niet vertrouwd. Sterven is God te ontmoeten. Ook zijn er weinig kinderen Gods, die met den dood vertrouwd zijn. Vandaar dat het hun wel eens bang kan zijn, als die bode komt aankloppen, dat wil zeggen, zich in het gezicht vertoont. De bijbelheiligen hadden daarin oefeningen, zij bepeinsden, bemediteerden dit gedurig.

Ik heb gelezen van een Spaansch vorst, die gedurig bang was, te zullen vergeten, dat hij sterven moest, en

daarom zocht hij de gedachte des doods levendig te houden. En waardoor, denkt gij? Hij liet in iedere kamer van zijn paleis een doodkist plaatsen, opdat hij voortdurend in overdenking zou hebben, dat alles vergankelijk is, en dat de dood alles wegneemt: goederen, eer, positie, leven, en dan in de eeuwigheid, en dan naar God!

Er ligt een eeuwigheidsgedachte in elk mensch. Hoe dat komt? Hij komt uit de eeuwigheid, hij bezit een onsterfelijken geest.

Van een anderen edelman heb ik gelezen, dat hij in iedere kamer van zijn huis een doodshoofd had geplaatst, om de gedachte des doods en de onbestendigheid van het leven voor oogen te hebben.

En, o, vrienden, die oefeningen zijn noodzakelijk, want sterven gaan wij: De mensch gaat naar zijn eeuwig huis Pred. 12 : 5. De mensch is vergankelijk en keert tot stof weer. Slechts enkele maanden in het graf, en hij is verteerd, een geraamte. Nu zijn wij levend stof, maar dan een doode stof. Stof uit stof, juist als Adam, uit stof geformeerd en wederkeerende tot stof. Dit zal ook ons gebeuren, menschen. En wanneer? Dat weet God alleen.

Ik wensch, dat gij belang stellen moogt in het behoud van uw onsterfelijke ziel. Ik denk wel eens na, hoe het er bij staan moet, als een onbekeerd mensch, die onder de waarheid gekweekt is, er een weinigtje bewustzijn van krijgt, dat het naar het einde gaat. Dan is het wel eens: „Benauwd, benauwd! mijn zaakjes staan bij God niet goed! Vanwaar, toehoorders! Wel, zoo 'n mensch weet, wat er plaats hebben moet, zal het wèl zijn voor een eeuwigheid; hij moet bekeerd worden; en dan te ontwaren, dat van binnen de ziel ledig is van God. Is het niet zoo? Kunt gij vertrekken? Immers neen!

Vrienden, wij zijn 1919 begonnen, en nog enkele uren en deze tijdkring verzinkt in de eeuwigheid. Onderzoekt

U, zijt gij met hetzelfde leven, waarmede gij dit jaar zijt begonnen, gekomen aan het einde of is het u anders dan vóór een jaar? Is uw leven een nieuw leven geworden. Let wel: wij zeggen „een nieuw leven”, want verandering is geen vernieuwing. Wij moeten aangedaan hebben den nieuwen mensch, die naar God geschapen is, wij moeten vernieuwd worden in den geest onzes gemoeds. Epheze 4 : 23, 29.

Dit kunt gij weten. Waaruit? Dan haat gij nu, wat gij voorheen bemindet; dan zijn uwe voormalige vrienden u nu vijandig, en uwe voormalige vijanden zijn uwe liefste vrienden geworden. Gij kunt met uw vrienden van voorheen niet meer over weg, en dat wel om twee redenen:

I. Gij hebt te zien gekregen dat uwe vorige vrienden u naar de hel voerden.

II. Het onteeren van Gods lieven naam zult gij nu niet meer kunnen dragen, dat smart u nu.

Is dit bij u gebeurd, mijn toehoorder, dan zal het jaar 1919 voor u een onvergeetlijk jaar zijn en blijven, dat gij in uw levensboek zult mogen aantekenen.

Wat wonder is het, dat God u dan gegrepen heeft als een brieschend paard, hollende naar het verderf. Want dat is het beeld van den zondaar hoor! Als een brieschend paard tot God komt, en Hij zegt „ho!”, dan is het uit. Denk aan de bekeering van Paulus. Hij was blazende, dreiging en moord om de kerke Gods te verwoesten. Ho! zegt God. Eén woord: „Saul, Saul, wat vervolgt gij mij!” en daar valt hij voor God en toen was het uit.

Is dit bij u gebeurd, zondaar? Dan hebt gij met God te doen gekregen en uit is het met uw goddeloos leven! Dan hebt gij een indruk van de hoogheid en majesteit Gods in uw ziel ontvangen en hebt leeren verstaan, dat gij God niet ontmoeten kunt in uw eigen weg.

David, die teere man, de man naar Gods harte, had

behoefte om zijn zaken in orde te hebben eer hij ging sterven.

Wij kunnen het zoo begrijpen, dat hij veel over zijn einde zal hebben nagedacht, want het is een eigenschap van teed're kinderen Gods. Ons dunkt, dat hij daar ligt op zijn leger en in overdenking raakt, dat hij sterven moet. „Ik weet den dag mijns doods niet”, zal hij gezegd hebben en daarom zal ik mijn zaakjes nu trachten af te doen. Uit die overdenking raakt hij aan 't bidden: „Heere, maakt mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij, dat ik wete hoe vergankelijk ik zij.” Vers 5. Met zijn zaken bij God te komen is een kenmerk van het praktijksleven, want Gods volk kan wel eens af- en omzwerven en dat wel langen tijd, en dan beredderen zij hunne zaken zelve. En dat gaat zoolang totdat de Heere ze weer eens ophaalt en dat gepaard gaat met schaamte en zelfverfoeiing. Het praktijksleven schuilt bij God in allen weg door gebedsoefeningen.

Was er ooit een mensch, waarvan de waarheid zelve verklaart, en dat maar juist van dien eenen, dat hij een vrij mensch was, dan was het Izaäk, en kenmerkend wordt gezegd, dat hij was uitgegaan om te bidden, dat is overdenken, bepeinzen, in het veld, tegen het naken van den avond. En als Rebekka hem tegemoet reist, moeten ze hem uit het veld halen. Let wel, dat wij onderscheid maken tusschen een praktijksleven en tusschen een meer ingezonken leven. Hoewel het waar is, dat Gods volk zonder bidden niet leven kan, zoo kunnen ze nochtans de oefeningen ver kwijt raken, en waar de oefeningen in-zinken, daar raakt het gebed zeldzamer, minder hartelijk, vormelijker. Wij zien het aan Jacob. Rachel, lezen wij, benijdde hare zuster Lea, omdat zij Jacob geen kinderen baarde. en nu zegt zij tot hem: „Geef mij kinderen, of indien niet, zoo ben ik dood.” En wat volgt nu? Zijn

toorn ontstak tegen Rachel en hij zeide: „Ben ik dan in de plaats van God?” Gen. 30 : 1—2. Verder kon Jacob het te dier tijd niet brengen.

Rebekka, Izaäk's huisvrouw, was ook onvruchtbaar, en ziet nu hoe Izaäk daaronder stond: „En Izaäk bad den Heere zeer in de tegenwoordigheid van zijne huisvrouw, want zij was onvruchtbaar en de Heere liet zich van hem verbidden, zoodat Rebekka zijne huisvrouw zwanger werd”. Gen. 25 : 21. Izaäk was een godzalig mensch, die zich met den dood had vertrouwd gemaakt. „Ziet”, zegt hij „ik ben oud geworden, ik weet den dag mijnes doods niet”. Gen. 27 : 2 En als hij dan gaat sterven, dan staat er zoo nadrukkelijk bij, dat hij was zat van dagen, dit is, hij verlangde om te kunnen vertrekken. Ook Jacob, als hij op zijn leger zijnde, zijn kroost zegent en bevelen geeft, dan roept hij uit: „op uwe zaligheid wacht ik, Heere” Gen. 49 : 18, en nadat hij had afgedaan, zoo legde hij zijne voeten te zamen op het bed en gaf den geest vers 33. Wilt gij ooit een mensch kalm, zonder gejaagdheid, met bewustheid dat de zaken in orde waren, zien sterven, gaat dan naar een dier bijbelheiligen. Daar vindt gij genade, in oefening. Als Gods kinderen oefeningen geschonken worden, dan raken ze aan den dood gewend. Paulus zegt: „Want ik hebbe begeerte om ontbonden te zijn, want dit is mij verre het beste. Phil. 1 : 20 David in onzen psalm was er ook opgezet zijne zaken in orde te brengen vóór zijn sterven: daarom zegt hij: „Heere! maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij, dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij.

Zingen Ps. 39 : 3 en 4

Letten wij:

I. op de aanspraak, die hij hier doet,

II. op zijn tweevoudige bede. Maak mij bekend mijn einde en Welke de mate mijner dagen zij.

III. op het einddoel van zijn bede, dat ik wete enz.

I. Heere! zegt hij. Wat drukt dat uit? Den allerdiepsten eerbied een heilig ontzag, een kinderlijke, ootmoedige vreeze.

Toehoorders! Als ik lees, hoe die oude bijbelheiligen God aanspraken, dan treft mij dit altijd, n.m.l. de eerbied en diepe Godskennis, die zij uitdrukten. Arme zondaars met een diepe Godskennis zullen zich eerbiedig tot God wenden. Dit gaat altijd op, hoe dieper kennis men door ontdekkende genade van zichzelf krijgt, hoe verhevener en majestieuzer men van God denkt. Als er geen eerbied is tegenover den hoogen God, dan is onze godsdienst niets waard. Als wij over hooge en heilige dingen railleerend kunnen praten, is dat bedrog; dat is spotten met God. O, toehoorders, God is groot! Genade maakt een mensch klein en ootmoedig. Ootmoedigheid is een vrucht van de genade, vernedering kan er zijn en de genade missen. Saul was vernederd, Achab ook, en wel zoodanig, dat hij zijne kleederen scheurde en een zak om zijn vleesch legde en vastte; hij lag ook neder in den zak en ging langzaam. 1 Kon. 21 : 27.

Davids ootmoedige aanspraak is: „Heere!”, dat is als den Verbonds-Jehova in Christus. Hij gaat niet tot God buiten Christus, neen, dat had hij wel geleerd: „Hoewel mijn huis alzoo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is. Voorzeker is daarin al mijn lust, hoewel hij het nog niet doet uitspruiten”. 2 Sam. 23 : 5. In dien geloofsgrond staat David. Wat een sierlijke genade nietwaar, als een mensch eerbiedig spreekt van God en tot God, en ootmoedig voor zijn aangezicht wandelt. Het is betamend en gepast.

II. Wat vraagt of bidt David dan?

„Maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij”. Dus eerst zijn einde te mogen bekend gemaakt worden, en dan welke de mate zijner dagen zijn.

Wil David dan weten, in welk jaar hij zal sterven, in welke maand, dag of uur? Neen, toehoorders, dat mag hij niet vragen, dat zou indringen zijn in hetgene bij God verborgen is. God heeft David onderwezen, dat zijne dagen bepaald zijn, en dat hij de bepaling, die God gemaakt heeft niet overgaan zal. En dit is hem genoeg. Hij vraagt niet naar het wanneer.

Het is een bijzondere bediening als de Heere dit een mensch wil bekend maken. Ik heb een man gekend, wien God vier weken van te voren bekend maakte, wanneer hij sterven zou. En die man zeide ook: „Dan en dan, Zondags om twaalf uur zal ik sterven”. En toch was hij zoo gezond als een visch. En werkelijk, eenige dagen van te voren vat hij koude en raakt te bed. Deze omstandigheid bracht veel menschen in dat huis, om te zien of het werkelijk gebeuren zou, en inderdaad, tegen 12 uur legt hij zich neder en eenige oogenblikken daarna blaast hij den adem uit, en hij was gestorven.

God kan dit Zijn volk bekend maken, doch het is een buitengewoon geval. De Heere zegt niet, hoe lang wij zullen leven. Wel zegt Zijn Woord ons, dat ons leven bepaald is:

„Dewijl zijne dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, en Gij zijne bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overgaan zal”. Job 14: 5.

Toen David dit bad, was hij een oud man, en in dien laatsten tijd zijns levens wandelde hij in een teedere kinderlijke vreeze. Als hij dan zegt: „Maak mij bekend mijn einde”, dan drukt dit uit, om gedurig zijn einde voor oogen te mogen hebben, opdat hij mocht voor- en toebereid worden voor dien grooten overstap, die hem te doen stond.

Ten anderen: „Welke de mate mijner dagen zij”, dat is, om stil achteraan te komen, en zijn zaken in des Heeren hand te geven om bij Hem alleen te schuilen. Menschen, het is de laatste dag van het jaar, en dit wijst ons op den laatsten dag onzes levens. Laat mij eens een vraag doen. Zoudt gij gaarne willen weten, wanneer gij sterven zult? „Neen”, zult ge zeggen. Dit komt gij ook niet te weten, alleen, dat gij sterven moet, dat weet gij. Het is een wonderlijk iets, dat God het voor den mensch verborgen houdt.

Onbekeerd te zijn, te moeten sterven en zoo in de eeuwigheid, en dan te weten wanneer! Dat zou verschrikkelijk zijn. Toch hebben we een enkel voorbeeld in den bijbel, waar het sterven van een mensch al nauw bepaald wordt. Leest eens Jerem. 28 : 16. Daar zegt de Profeet in des Heeren naam tot Henanja: „Dit jaar zult gij sterven, omdat gij een afval gesproken hebt tegen den Heere!” Alzoo ook bij Hiskia: „Ziet ik zal vijftien jaar tot uwe dagen toedoen.” Jez. 38 : 5.

Doch hoewel wij het niet weten, en God dit om wijze redenen voor den mensch verborgen houdt, zoo geldt voor ons inzonderheid dit woord: „Ziet toe, waakt en bidt, want gij weet niet wanneer de tijd is.” Marc. 13 : 33.

Toehoorders! als het woord eens tot u kwam: „Dit jaar zult gij sterven!” Nog niet eens „dien of dien dag”, maar, dit jaar. Wat zou het een angstig jaar voor u zijn, en elken dag zoudt gij het ergste vreezen. Weet u, wat gij zoudt gaan doen? Gij zoudt druk de wereld ingaan, om den angst van u af te zetten. Een mensch van nature met het vonnis des doods in de ziel, gaat zich liever in de wereld diverteeren, om de gedachte aan dood en eeuwigheid kwijt te raken, dan voor God invallen. Bukken nooit, als tenminste de genade niet tusschenbeide komt, want de mensch werkt zijn onheil uit. Gij maakt ons niet

wijs, dat het altijd even rustig bij u van binnen is. Wij weten dat beter. Als er een mensch in de buurt sterft, komt het al eens bij u aan boord. Wij spreken niet van zulke menschen die met alles gebroken hebben, maar van zulken, die gekweekt zijn onder het Evangelie en dat nog gedurig hooren. Bij hen komt er wel eens wat kijken. Misschien hebt ge het vandaag nog kwaad gehad. Dat zijn nog de kloppingen van Gods geest aan uwe harten. Waarom doet God dat? Omdat gij niet te verontschuldigen zoudt zijn. Hij werkt nog aan u, door Zijn Woord, door zijn kloppingen, en voor dien arbeid zijt gij verantwoordelijk. Soms brengt de Heere den mensch daardoor onder krachtadige overtuiging tot bekeering. Dat is wat gelukkig!

Als U eens kwam bij al den arbeid, dien God aan uwe ziel doet, goddelijke bemoeienissen, door ziekte, tegenspoed, voorspoed, ja wat niet al, wat verwondering zou u dan aandoen!

Dat alles gebruikt de Heere, om u tot opmerken te brengen. Zegt eens hoeveel bange dagen gij dit jaar al wel hebt doorgemaakt, met ziekten, smartelijke omstandigheden, sterfgevallen misschien. En waartoe dat? Opdat gij op uw einde zoudt merken.

Zijt gij onder dat alles God toegevallen, en hebt gij leeren roepen om genade? Misschien hebt gij wel tranen geschreid, moedeloos neergezeten, radeloos benauwd op uw leger gelegen, uitziende of de morgen kwam. De nacht heeft iets verschrikkelijks voor een benauwd gemoed, dan kan het wel zijn: „Och! dat het morgen ware!” want het licht brengt verzachting voor zulk een.

„Wachter, wat is er van den nacht? Wachter, wat is er van den nacht?” De wachter zeide: „de morgenstond is gekomen en 't is nog nacht.” Jez. 21 : 11, 12. De morgenstond was aangebroken, en ziet, dat verkwikte en vertrooste reeds. De mensch kan al wat bange passages

doormaken en dat hij toch dezelfde blijft. Gods kinderen kunnen ook al bange stonden doorleven en o! dan die duistere gang in de eeuwigheid. Doch als het den Heere belieft zijne nabijheid te doen ontwaren, dan hebben we wel van sommigen van Gods volk gehoord, dat zij uitriepen: „Wat wordt het licht! Wat wordt het licht!” Hoe verkwikkend en vertroostend moet dat zijn!

Er kunnen hier wel arme zielen zijn, die inwendig veel bange nachten hebben doorleefd, die vanwege de angst, vreeze en benauwdheid, om en omkeerden op hunne legersteden, laat ik zeggen, somwijlen het bed zijn uitgejaagd, om voor God in te vallen, en die nochtans geen doortocht vinden konden. En och, dat Satan dan juist bijzonder op hen losbrak. Welke toestanden zijn dit! En zij worden toch gekend.

Dan leert zoo'n ziel iets verstaan van het lijden van den Christus, als zijn Vader het aangezicht voor hem verborg. Denkt eens terug aan het hofje van Getsemané, waar zijn zweet gelijk groote druppelen bloeds uit zijn lichaam geperst werd. Wat een onbeschrijfelijke benauwdheid, wat een persing van den toorn des Almachtigen. En toch, wat een groot wonder is dit. Nooit is er zoo bangen nacht gekomen of Christus heeft het onwankelbaar geloof op zijn Vader behouden. „Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van mij voorbijgaan.” Matth. 26 : 39.

En hier immers ligt de behoudenis van de gansche uitverkoren kerk, dat Christus niet is bezweken in den beangsten strijd en hier ligt ook de waarborg van het zwakke geloof, van 't geloof van zijn kinderen, dat het in en door hem niet beschaamd zal uitkomen, maar zekerlijk zal overwinnen. De Heere Jezus heeft nooit één seconde gewankeld naar zijne menschheid in het geloof op God zijnen Vader, trots den ontzettenden angst, bangen strijd

en naamloos lijdend, dat Hij heeft moeten doorworstelen. Als gij dan wordt teruggeleid, kinderen Gods, wat struikelingen, wat wankelingen, wat al ongelooft in uw doorleven, en als gij dan geleid wordt in den Borge, en eens stil staat bij zijn onwankelbaar geloof, dan zou het licht in uwe ziel opgaan. En dat hij dat voor U persoonlijk heeft willen doen, voor U persoonlijk in zijn Vader geloofd heeft, daarom, om uw ongelooft te niet te doen.

Wat zoudt gij dan laag, laag voor hem nederbukken en in verwondering aan zijne voeten nederzinken.

O, mijne Vrienden! Christus kan gedurig vragen: Hoe, hebt gij geen geloof? Het ongelooft is een gruwelijke zonde, en miskenning van God. Voor die zonde van ongelooft van zijn volk heeft Hij willen boeten.

Hij heeft zich toch altijd betoond de onwankelbare Rots, wiens werk volkomen, in alle deelen volkomen is, en daarom is hij de eenige steun en vaste grondvest van zijn zwak en bezwijkend volk. Gods volk is doorgaans sterk in haarzelve, en dat is een verraderlijken grond, want niet zoodra komen ze in de posten of hun geloof bezwijkt. „Heere!” zegt Petrus, „al werden ze ook allen aan U geergerd, ik niet; al moest ik ook met U sterven, zoo zal ik U geenszins verloochenen. Matth. 26:33—35. Doch naarmate des Heeren volk nu kennis van haarzelve geschonken wordt, naar die mate leert het haar zelve wantrouwen en wordt Christus dierbaar.

III. In de derde plaats het doeleinde van zijn bede.

Hij zegt; „dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij.” Wat wil hij daarmee zeggen? Dit, „dat ik wete, dat ik elk oogenblik kan vergaan”. David wilde les krijgen in zijne vergankelijkheid. Hij wilde een leerjongetje van den Verbonds Jehova zijn. Is dat dan zulk een profijtelijk leven, zult gij zeggen. Ja, toehoorders! het is een leven, dat ik en U leeren moeten. De mensch van nature denkt altijd

hoog van zichzelf en nu te moeten leeren zijn vergankelijkheid en broosheid, dat is vernederend voor het hoogmoedig bestaan. De natuur kan geen vernedering aandoen, dat kan genade alleen. De mensch kan wel leven bij zijn sterkheid, niet bij zijn nietigheid. Hij leeft bij zijne gezondheid, niet bij zijn zwakheid en broosheid. Ontmoet eens een onbekeerd oud mensch, die weinig zieke dagen beleefd heeft; hij zal er prat op zijn en U zeggen: „Ik ben bijna nooit ziek geweest” Het grondbeginsel van onze oude natuur is, sterk te zijn in haarzelve, en met de van God verleende weldaden afwijken van God. Het geloof zoekt bij God te leven en te schuilen, en wenscht kennis te verkrijgen van de vergankelijkheid onder het besef, dat de mensch naar God toe gaat. Die het zaligmakend geloof mist gaat van God af.

Neemt nu eens aan, mijne Hoorders, dat U bij God niet kunt leven, en dat God U toch komt halen, want dat zal waar zijn, hoor! Is dat geen vreeselijke toestand? En toch sluit men de oogen voor dit gevaar. Dit is de oorzaak, dat een mensch zoo benauwd is, en dat het er zoo spannen kan, als hij ziek wordt. Hij kan bij God niet leven, en daarom kan hij niet sterven. Wij lezen zoo opmerkelijk, dat God de zielen der goddeloozen zal uittrekken, dat is als met geweld uithalen, vanwege de gebondenheid aan 't aardsche, en 't zondig leven. Is dat niet een droevig sterven?

Het is van nacht den laatsten nacht van het jaar en nu zou het een gepaste overweging zijn, als gij daartoe komen mocht: „kan ik bij God leven, want ik moet naar God toe? Gods volk is van God niet bang en heeft geen angst, als zij aan Hem denken. Niet altijd, maar een beginsel hebben zij daarvan in hunne harten. Dat is bij een onbekeerd mensch niet, die is bang van God en dit is geen wonder, menschen. Paulus roept uit: „Vreeslijk zal het zijn te vallen in de handen van den levenden God.

Hebr. 10 : 31. Ik vraag u : „Kunt gij bij God leven?“ Neen, nietwaar. Gij zult moeten zeggen : „mijn leven is onheilig, mijn leven is zondig en schuldig, ik leef in onmin en kwestie met mijn naasten en God is heilig.”

God is heilig en al de deugden Gods zijn als zoovele vuurpijlen voor den zondaar. „Want onze God is een verteerend vuur.” Hebr. 12 : 29.

En o, als men dan meent bekeerd te zijn, denkt rijk en verrijkt te zijn en geensdings gebrek te hebben, wat een ontzettend bedrog! David zegt: doe mij weten hoe vergankelijk ik zij, opdat ik in een goede conversatie met u gerake. Dat is het beste, wat een mensch hebben kan, n.l. een goede conversatie met God.

Toehoorders! Staat gij in een goede conversatie met de wereld, met kinderen Gods, die ver van God leven? Dan beklaag ik u, dan staat gij op een gladden weg, op een zeer gevaarlijk pad, dan ligt ge bloot voor verwoestingen. Ps. 73 : 18.

In Middelburg hooren we, maken ze de processen al klaar voor de menschen, die weigerden te teekenen voor de Invaliditeitswet. Denkt er om, toehoorders, het zal spannen. Het Geloof zegt : „God zal 't maken!” Dat zijn zoete gedachten bij het eind van het jaar. Wat al zegeningen hebben wij dit jaar mogen genieten, wat bemoeienissen, wat uitredingen, niet om op te sommen. Als wij er een indrukje van in onze ziel kregen, zouden we met den Profeet moeten uitroepen : „Dit zal ik ter harte nemen, daarom zal ik hopen. Het zijn de goeder-tierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat zijn barmhartigheden geen einde hebben. Klaagl. 3 : 21, 22.

Het is de taal van de arme kerke Gods, als zij bij hare eigene onwaardigheid wordt bepaald en met Samuël moet zij dan zeggen : „Tot hiertoe heeft ons de Heere geholpen.” 1 Sam. 7 : 12. Tot hier toe. Het geloof gaat

niet verder. Paulus zegt: „Die ons uit zoo grooten dood verlost heeft en nog verlost, en ons nog verlossen zal.” Neen, dat zegt hij niet, maar: „Op welken wij hopen, dat Hij ons nog verlossen zal.” 2 Cor. 1 : 10. Tot op heden en geen seconde vooruit, want dat is ongelooft, dat is brutaliteit.

't Geloof zegt amen op Gods doen, erkent de geschonken weldaden en voorts berust het op God en is stil. David, toehoorders, wenschte dus te weten hoe vergankelijk hij was, en immers, daarvan had hij al iets geleerd, want, zegt hij vervolgens: vers 6: „Ziet, gij hebt mijne dagen een handbreed gesteld en mijn leeftijd is als niets voor U.” Hij staat als in verwondering over de kortstondigheid van zijn leven, want, ziet! En dat niet de dagen van anderen, maar mijne dagen, en wederom niet mijne dagen alleen, doch aller menschen dagen: „immers is een ieder mensch, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela!”

Op een andere plaats zegt hij: Immers zijn de gemeene lieden ijdelheid, de groote lieden zijn leugen, in de weegschaal opgenomen, zouden zij te zamen lichter zijn dan ijdelheid. Ps. 62 : 10.

En wederom: De mensch is de ijdelheid gelijk; zijne dagen zijn als een voorbijgaande schaduw. Ps. 144 : 4. Hij beschrijft dan de ijdelheid, de kortstondigheid en vergankelijkheid van des menschen leven, onder het zinnebeeld van: I. een handbreed, II. dat het is als niets voor u, III. als ijdelheid, ja enkel ijdelheid. En dan volgt er eene beschrijving, hoe onder deze omstandigheid de mensch van nature verkeert, dat hoewel zijne dagen zoo haast voorbijgaande zijn, en hij haast naar de eeuwigheid, hij nochtans ijdelijk en indrukkeloos wandelt. Dit drukt hij uit in vers 7: Immers wandelt de mensch als in een beeld, immers woelen ze ijdelijk, men brengt bijeen, en men weet niet, wie 't na zich nemen zal.

I. Allereerst, te wandelen als in een beeld. Wat is dat? Het is te wandelen als in schijn. Een beeld kan wel een vertooning maken, doch het is doorkoud, als een steen, hard en ongevoelig, behoefeloos. Dit is een zinnebeeld van het leven buiten God.

a. Het leven buiten God is koud. Geen greintje warmte zit er in. Wanneer wordt de mensch warm? Als er leven Gods in zijn ziel wordt uitgestort, eerder niet.

b. Van nature, toehoorders, hebben we alleen een Kaïns geest. „Ben ik mijns broeders hoeder!” Gen. 4 : 9, en leven we voor onszelf. Dan zijn wij zoo hard als een steen, zoo ongevoelig als een beeld, zonder medelijden. De mensch heeft geen medelijden met zichzelf, hoe zal hij het over zijnen naasten oefenen?

Ook op het maatschappelijk gebied raakt de barmhartigheid ver weg. Nu is Satan bezig zijne barmhartigheid op aarde, in ons arm Nederland uit te oefenen. Nu zorgt hij al voor de ouden van dagen, en als zij een zekeren leeftijd bereikt hebben, dan zijn ze klaar. De barmhartigheden der goddeloozen zijn wreed, en de ware barmhartigheid waar er nog een stipje van aanwezig is, mag niet worden beoefend, die wordt opgeschort. De spreuk der goddeloozen is: Laten wij voor ons zelve zorgen en God voor ons allen.”

c. Daarom behoefeloos, dat is, zonder behoefte aan God, aan zijn gunst, aan Zijn Woord. Een razenden trek naar stoffelijke dingen, naar de wellustigheden des levens, en naar al wat van beneden is, dat is des menschen natuurlijk bestaan, beoogende in al zijne daden zichzelf.

II. In de tweede plaats zegt David: Immers woelen ze ijdelijk. A. Wat is woelen? Woelen is te zeggen vol onrust, nergens geen rust in kunnende vinden. De ware rust is in God te vinden, en anders nergens, op de geheele aarde niet. En dat blijkt, toehoorders, als de nood komt,

als er een wolkje van eens mans hand zich vertoont, dan weet de mensch zich niet te bergen van vreeze en angst.

B. Woelen is redding zoeken buiten God, en dat is het element van den gevallen mensch. Naar God toe, dat nooit! En als het er dan op aan gaat komen, dan kan hij God niet ontmoeten, want hij kent Hem niet. 't Geloof is stil. Het berust en verlaat zich in alle wegen op den Heere, 't vertrouwt op Hem, kinderlijk, dat Hij het maken zal. „En die Uwen Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, Heere, niet hebt verlaten degene die U zoeken. Ps. 9:11. Is het wonder, dat die God niet kent, zijn vertrouwen stelt op de dingen van beneden, en wanneer die dingen dan ontvallen, wat dan? Dan gaat de mensch zijn handen uitstrekken naar ongeregelde dingen, want hij grijpt net zoo lang, als hij grijpen kan. Zichzelve redden is het grondbeginsel, waaruit hij werkt.

Gaat uw weg maar eens na, en hoe hij u gedragen hebt in het jaar dat nu bijna achter ons ligt. Als alles van beneden neen ging zeggen, wat woelen is er dan geweest om zelve uw zaakjes klaar te krijgen. Hebt gij onverhoopt goddelooze verbintenissen gemaakt, om uw tijdelijk bestaan te waarborgen, om U zelve te redden buiten God, dan zouden we U raden; Breekt zoodanige verbintenissen af, want het zal U slecht bekomen. God is een jaloersch God op zijn eer, en Hij kan die niet deelen met het schepsel. Dat wil het te kennen geven, als David zegt: Immers woelen ze ijdelijk" „Men brengt bij een, en men weet niet, wie het na zich nemen zal."

III. Dat is een vreeselijke teleurstelling, niet waar? Als de mensch al woelt en tobt om 't aardsche goed, en tenslotte daarvan moet afstand doen en aan anderen overlaten. Merkt wel op, dat David niet veroordeelt, als de mensch goederen oplegt voor zijne nakomelingen, neen, de wijze van doen wordt hier gekenmerkt, namelijk een

wroeten en jagen naar aardisch bezit, inplaats van het alles kinderlijk uit Gods hand te ontvangen, en het als geschonken en verbeurde weldaden te gebruiken.

De mensch mag en moet de tijdelijke weldaden van den Heere geschonken, hoogachten en waardeeren als verworven weldaden door Christus, en daarom ook met die weldaden opgeleid worden tot den weldoener en ook tevens het besef in de bewustheid omdragen, dat de tijdelijke dingen zijn voor den tijd en dat er een eeuwigheid ligt achter den tijd. Daarom is hij te beklagen, die op het goed zijn vertrouwen stelt, want zelfs in den tijd is hem het voortdurend bezit niet eens gewaarborgd en eenmaal zeker zal het hem ontvallen en dat wel ongedacht en onverwacht. Denkt slechts aan den rijken man: „Ziele, gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neemt rust, eet, drinkt en weest vroolijk”. Maar God zeide tot hem: „Gij dwaas, in dezen nacht zal men Uwe ziel U afeischen en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?” Luc. 12 : 19, 20. Wat een teleurstelling, nietwaar, vreeselijk. Met David was het niet zoo; als alles van beneden hem ontviel, dan hield hij nog wat over, n.m.l. God. Dat mist nu een onbekeerd mensch, hij kent God niet, hij kan bij God niet leven, en zijn geheele verwachting van wat buiten God is, zal 't eenenmale vergaan.

Davids verwachting was niet van vergankelijke dingen, zij lag hooger. Wij gaan nu eens bezien, van wien David, en met hem de kerke Gods, hunne verwachting hebben, als alles hier beneden „neen” zegt.

Laten we vooraf zingen Ps. 103 : 8 en 9.

TOEPASSING:

Toehoorders! David, in onzen psalm, kreeg het benauwd, ziende op der goddeloozen voorspoed en zijne eigene ellende en nochtans verkoos hij den weg der

goddeloozen niet, hij wenschte zijne handen niet uit te steken tot ongerechtigde dingen. Hij wendt zich in zijnen nood tot God. Dat is de bewaring van God over de oprechten, „want de scepter der goddeloosheid zal niet rusten op het lot der rechtvaardigen, opdat de rechtvaardigen hare handen niet uitsteken tot onrecht”. Ps. 125 : 3. Daarom als alles „neen” zegt, dan neemt hij zijn toevlucht tot God. „En nu, wat verwacht ik, o Heere? mijne hope, die is op U. Vers 8. Dat hield hij over. Een verwachting op den Heere, den Verbonds-Jehova. Als alles beneden afgebroken werd, en er niets overschoot, waarop zijn ziel zou kunnen of mogen rusten, dan breekt daar het geloof door. Het is een wonder, mijne Hoorders, in de allerdonkerste bedelingen van Gods hand, raakt het geloof niet te niet; er komt eens een tijd, dat het zijne oefening herkrijgt en met alle zaken tot God de toevlucht neemt. Wat een onwaardig voorrecht heeft Gods kind boven een ander, met zijne nooden tot God te mogen gaan. Menschen, die God niet kennen, kunnen geen verwachting van Hem hebben en zij kunnen op God niet wachten ook; zij zoeken klaar te krijgen buiten God. God vóór zijn op elk terrein, vooruitlopen, dat is de weg dien de natuur inslaat.

Maar, ach toehoorders, hoe hard we ook Hem vooruitlopen, Hij kan ons inhalen en dat zal God zeker doen ook. Dat doet God hier in den tijd soms, maar zeker eenmaal als de mensch op 't doodbed komt, en ach! wat loopt het dan slecht af, dat bewijst wel de belijdenis die men dan soms hoort.

Vooruitlopen komt verkeerd uit, vooral als wij een belijdenis hebben, dat God alleen God is, en als wij dan niet op dien God kunnen wachten. En dat is het kenmerk dezer dagen, op God niet te kunnen en te willen wachten. Wat zal de toekomst nog baren? Wij hooren van allerlei

wetten, waarvan de grondslag is: de miskennis van God, nml. de mensch voor zichzelf zorgen, en de Schepper in zijne zorg gewantrouwd.

Wij hebben het bijgewoond, dat menschen, die des zondags werkten en vloekten, als zij daarover werden aangesproken, zeiden: „Zult gij ons te eten geven, als wij niet meer hebben?” Een mensch wordt boos, als zijne ijdele bezorgdheid hem onder 't oog wordt gebracht. Hij kan dat niet hebben.

Toehoorders! Als wij van den Heere verwaardigd worden op Hem in allen weg te wachten, en de vervulling onzer nooden van Hem te verwachten, dan loopt alles zoo goed af. Wat een verwondering baart het weder in zoo'n ziel, als de Heere eens weder bij vernieuwing komt te bewijzen, dat Hij een hoorder en verhoorder der gebeden is, en dat Hij het wachtend geloof niet beschaamt. Wij hebben er tot roem van Gods genade iets van geleerd en daarom zeggen wij dit niet alsof wij het van anderen gehoord hebben. Wij hebben al jaren uit Zijn hand geleefd en nu kost het ons geen moeite, om de vervulling van onze behoeften alleen van Hem te verwachten. Wij praten van geen tijd, van geen morgen, maar van heden. Wij moeten van de Gemeente niet leven, neen, van God alleen.

Alles moet van God en uit Zijn hand leven: landbouwer, visscherman, en als we dat nu gelooven konden, dan krijgen we net zooveel, als de Heere ons toegedacht en voor ons besteld heeft, minder niets, en niets meer.

Een onbekeerd mensch zegt wel eens: Het brood, dat voor mij gebakken is, zal een ander niet eten. Wat zegt hij daarmee? Dit, dat er onbewust in zijn hart ligt, dat hij van God leven moet. Wij hebben er bij onze inleiding reeds op gewezen, dat er veel in de ziel van een mensch leeft, onbewust, dat God regeert. Omgang met menschen heeft hare nuttigheid, uit woorden en handelingen merkt

men al eens, wat er van binnen leeft David kende iets van God: „En nu, wat verwacht ik, o Heere! mijn hope, die is op U". Zijn hope wordt bekrachtigd met: „Is op U". Op wien? Op Hem, waarmede hij zijn gebed begonnen was, nml. op den Heere, zijn Verbonds-Ontfermer. Als alles neen zegt, dan heeft hij zijne verwachting van den Heere der Heirscharen.

Zulk een lofuiting leggen we neer in 't midden der Gemeente, Hij zal nooit beschamen, die op Hem wachten, Hij is de Almachtige. En de betuiging van Gods kinderen, hoewel op het doodbed soms zeer beklemd, is deze, dat God de Heere is. Het jaar is weer weg. Er is een gedenkboek voor Gods aangezicht. Alles, wat uit Uw mond is uitgegaan, staat bij den Heere aangeteekend. Hij zal 'er aan gedenken, Hij zal ook aan Zijn zaad gedenken, en daar is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degene die den Heere vreezen, en voor degene die aan Zijn Naam gedenken. Mal. 3 : 16.

Arme Medereizigers! Zijt gij nog onbekeerd, en dan in een onverzoenden staat naar God! En wie weet hoe spoedig. Izaäk zeide: „Ik weet den dag mijns doods niet". Gij weet het ook niet. Wij hebben U de vergankelijkheid en de ijdelheid van 's menschen leven voorgesteld. Onze dagen zijn als een voorbijgaande schaduw. Haast u, haast u, om uws levens wil! Kondt gij eens zoo ver komen, dat uwe zaken niet goed staan en dat gij uit dien ellendestaat eens aan 't roepen gingt. Gij kunt ze zelve niet in orde maken, maar er is een weg, waarin vergevende liefde kan worden geopenbaard. Als Gods kindertjes door den verrekijker des geloofs eens zien mogen, dan zijn de zaken in orde, dan is God in Christus met zijn volk verzoend. Het geloof ziet op God in Christus, in Hem is de toegang tot den Vader, in Hem hebben zij het recht ten leven, door Hem gaan ze in de bruijftszaal.

Niemand gaat in de bruiloftszaal, dan die gereed is, dat zijn de uitverkorenen, voor wie de Zoon zijn bloed heeft gestort. Want God was in Christus de wereld met hemzelve verzoenende. 2 Corth. 5 : 19.

Wijzen en dwazen komen voor de poort. En die gereed waren gingen in. De wijzen gingen in, dat zijn die voor wie Christus geworden is wijsheid van Gode, en rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. 1 Corth. 1 : 30.

Gods kind zegt wel eens : Mijn zaken zijn in de war. „Neen”, zegt de apostel Paulus tot de Collossensen : „En Gij zijt volmaakt in Hem, die het Hoofd is. Coll. 2 : 10, en als het geloof opgaat, dan zegt de kerk : „Amen !”

Wat zijn de zielsoefeningen voor Gods kinderen profijtelijk en wat hebben zij er weinig van in deze bange dagen. Wat straalt de godzaligheid weinig uit bij de kerke Gods. In Christus is toch eene oneindige volheid. Bij oogenblikken mag Gods volk wel eens iets daarvan aanschouwen.

Toehoorders ! Wij gaan den nacht weer in, de donkerheid bedekt veel ongerechtigheid ter tijd toe, dat God aan het licht zal brengen, wat in het verborgen geschiedde. Rom. 2 : 16. De mensch van nature is liever in de herberg dan bij God. Men kan het bemerken in zoo'n plaatsje, hoe razend de menschen te keer gaan, dan schiet men met een pistool bij de wisseling van het jaar, dan schiet men naar God. Moet dit zoo biddeloos en goddeloos toegaan ? Wat is er weinig indruk van de majesteit Gods, en dan eenmaal naar dien God te moeten gaan ! Bij God niet kunnen leven, en toch naar hem toe !

Het jaar vervloog, de oorlog is geëindigd, maar ach, de menschen zijn met God in oorlog. En wat zal de toekomst dan baren ? Zal de nietige sterveling het winnen, of zal God het winnen ?

Allen, die een geloofsoog geschonken zijn, en met

David geloofskracht ontvangen, die zeggen bij oogeblikken: „En nu, wat verwacht ik, o Heere, mijne hope, die is op U. Op U, als de nooit beschamende Rotssteen, wiens werk volkomen is. Welgelukzalig is het volk, dien 't alzoo gaat, welgelukzalig is het volk, wiens God de Heere is. Ps. 144 : 15.

Wel kastijdt de Heere somtijds zijne kinderen, en moeten ze al eens door diepe wegen henen, maar dit geschiedt hun ten haren nutte, en onder dit alles bewaart Hij ze Zijn vrije verbondsontfeming.

Laat heilige vreeze onze harten en zinnen vervullen om morgen saâm te komen. Mocht het eens zijn het nieuwe jaar met God te beginnen. Hij is het waardig, wij zijn het duur verplicht.

Geliefde Ouders! Laat de drankflesch niet op tafel komen, dat voert van God af, dat is zielbedervend en Godonteerend. Geeft een waardig voorbeeld aan Uw kroost en begint eens met Gods Woord. In dien weg kunt gij den zegen des Allerhoogsten verwachten, niet om uw doen, want in den weg der middelen heeft God beloofd, zich te doen vinden. Wij willen gaarne aannemen, dat Gods Woord bij U op tafel komt, en dat gij twee of drie malen per dag daarin leest, maar wij moeten eens eene vraag doen: „Blijft het bij dat twee of drie maal lezen?” Wij bedoelen dit: „Durft gij Uwe kinderen er wel eens uit onderhouden? Of zijt gij alle vrijmoedigheid al kwijt geraakt?”

Wij beleven een tijd, waarin de Waarheid wordt doodgezwegen, daar mag niet over worden gepraat in de huisgezinnen, en dat wil Satan gaarne alzoo.

Een vormelijk gebruik laat de duivel passeeren, als 't maar niet verder gaat, want dan wordt het gevaarlijk voor zijn zaak.

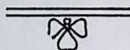
Wat moest er bij U gewicht aanhangen, toehoorders,

om Gods getuigenis met Uw huisgezin te onderzoeken, en naar Mozes bevel aan Israël dat woord Uwen kinderen in te scherpen en daarvan te spreken, als gij in Uwen huize zit, en als gij op den weg gaat en als gij nederligt en als gij opstaat. Deut. 6 : 7.

De zegen Gods zou in Uw huis komen. Maar ach! wat al kwade gebruiken in de huisgezinnen, die bedervend en verwoestend werken op ons kroost en eene afkeerigheid des harten verwekken bij de kinderen tegen des Heeren woord, die al Uwe vrijmoedigheid benemen tegenover Uwe kinderen. Mogen wij U nog eens raad geven. Breekt alle ongeoorloofde gebruiken af, en geeft eens een eerste plaats aan den Bijbel, en dan zult gij zelve stichting ontvangen en er zal stichting van U uitgaan tegenover uwe kinderen en anderen.

De Heere toch zou Zich niet onbetuigd laten, naar luid uit Zijn eigen Woord: „Die mij eeren zal ik eeren, maar die mij versmaden zullen licht geacht worden”. 1 Sam. 2 : 30. Wij wenschen, dat de Heere dit gesprokene gelieve te zegenen tot uw nut en stichting, ter verheerlijking van Zijnen Naam, om Jezus' wille. Amen.

Zingen: Ps. 39 : 5.

Een ernstig woord aan het overblijfsel van Neerlands Zion in deze donkere en strijdvolle dagen.

NAAR AANLEIDING VAN EZECHIËL 14 : 12—14

Vrede, vrede en geen gevaar, is de leuze van den tegenwoordigen tijdgeest, droomende van een bloeienden kerkstaat in de toekomst, waarmede het bloeiendste tijdperk onzer vrome voorvaders niet valt te vergelijken.

Waarlijk, zij die aldus juichen en jubelen, en deze zijn velen in den lande, moesten wel eens onderzoeken of er voor hun roemen wel grondige oorzaken zijn. In plaats van juichtonen moeten er wel klaagzangen aangeheven worden. Neen, volk des Heeren, met den klaagprofeet mogen wij wel uitroepen over Jeruzalem: „Hoe is de getrouwe stad tot eene hoere geworden. Hoe is het goud zoo verdonkerd, het goede fijne goud zoo veranderd. Hoe zijn de steenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen, de kostelijke kinderen Zions tegen fijn goud geschat, hoe zijn zij gelijk gerekend aan de aarden flesschen; het werk van de handen eens pottenbakkers”. Dat er een groote beweging is op het kerkelijk en godsdienstig gebied, ziet dit valt niet te ontkennen: in vele dag- en weekbladen en andere geschriften is zulks duidelijk waarneembaar. Het spreken en schrijven over den godsdienst en over de kerk is haast mode geworden. Maar bij het licht van Gods Woord beschouwt, is het een vleeschelijk dienen van den Heere, dat den ontzaglijken Jehovah niet kan behagen. God wil gediend worden in

Geest en in waarheid, en dat kan alleen geschieden en geschiedt ook absoluut alleen door hen, die met den hoogverlichten Apostel bevindelijk hebben leeren kennen, dat zij vleeschelijk zijn, verkocht onder de zonde, en dat de wet geestelijk is. Rom. 7 : 14. Het schrikkelijk gevaar van onzen tijd schuilt hierin, dat men menschenwerk voor Gods werk aanziet, en dat men buiten het zaligmakend geloof Gode aangenaam tracht te zijn. En waaruit blijkt zulks, zult ge misschien vragen? Uit de volgende zaken. Laten wij eens eenige eigenschappen van het oprechte geloof vergelijken met datgene, wat men in onze dagen voor geloof en geloofsdaden houdt. Het zaligmakend geloof, waar het door den H. Geest in de ziele geplant wordt, maakt arme menschen, armen van Geeste, en aan deze belooft de Zaligmaker het Koninkrijk der Hemelen. Matth. 5 : 3. Het zaligmakend geloof werkt diepe vernedering, zij leeren laag voor den hoogen God bukken en verfoeien zich met Job in stof en assche. Dwaze menschen, die behoefte hebben om op een weg geleid te worden, waarop zij, n.l. de dwazen, niet dwalen zullen. Blinde menschen, n.l. blind in 's Hemels wegen. Afhankelijke menschen, die met een historisch geloof den weg niet durven en ook niet kunnen bewandelen. Klagende menschen, n.l. klagende over hunne zielskwalen, dat alleen door de levenden kan geschieden. Klaagl. 3 : 39. De lof is wel betamelijk, maar hij klimt bij den oprechten uit het stof, uit hun niet. O, zalig voorrecht als Gods Volk eens zichzelf in hun niet mogen verliezen. Ziedaar eenige eigenschappen en kenmerken van het leven, waar het geloof door een almachtige daad Gods in de ziele is geplant geworden. Ef. 2 : 8. Wat nu niet uit dien geloofswortel voortvloeit is geen leven, maar is eene bittere vrucht van den dood. Geliefden! waar wordt nu dat leven in de praktijk beoefend? In plaats van armen van Geeste zijn de

christenen van dezen tijd rijk en verrijkt; in plaats van vernederd, trotsch en vermetel; er is geen ware vreeze Gods voor hunne oogen. In plaats van dwaas, zijn het tegenwoordig altezamen wijze en geletterde christenen. In stede van blind te zijn in 's hemels wegen, wat natuurlijk behoefte naar en om de leiding en onderwijzing des Geestes werkt, bezit het tegenwoordig christendom licht genoeg om buiten den Heere den weg te bewandelen. Steil afhankelijke menschen treft men ook zelden meer aan: buiten de invloeden des H. Geestes kan men wel geloof oefenen. Zieleklachten over de kracht der verdorvenheid, over de smart der zonde, over het Godsgemis hoort men niet meer, wel een roemen over de groote geloofsdaden, over den vooruitgang en bloei van het christendom. Altemaal een wandelen in de spranken van ons eigen vuur, altemaal een leven buiten den Heere en zijn zalige, zielvertroostende en versterkende gemeenschap. Zoo doodelijk gerust gaat men in dezen donkeren en treurvollen tijd, al roemende en al juichende op de eeuwigheid aan. En wat is nu het allertreurigste van dit alles? Onder die breede schare van juichende Christenen schuilen nog zooveel lieve kinderen Gods, die, door den tijdgeest misleid, mede omgevoerd worden en tegen hun beter weten in met het ijdel geroep van vooruitgang, bloei, zegen en vrede mededoen. Niet om de zonden van den volslagen wereldling, maar om de afhoereering van 's Heeren volk komt over het diepgezonken Zion een stroom van ellenden. Dit bij oogenblikken te zien en te gevoelen, deed mij besluiten na ernstige overweging en gedurig vragen en zuchten, een ernstig doch zeer eenvoudig woord te richten tot het kleine overblijfsel van Gods volk in ons diepgezonken Vaderland. Mocht het den Heere behagen het als slijk aan zijne heilige Godsvingeren te gebruiken tot opening der oogen van 's Heeren volk, die

nog verblind zijn voor de jammerlijke ellenden, waarin wij met het Zion Gods verkeerden. Mocht bovenal de Heere zelf eens opstaan met Zijnen lieven Geest, om Godes Volk eens in de schuld te plaatsen, want alleen in den weg der weerkeering is genezing te verwachten. Jer. 31 : 9, Jer. 3 : 22. Maar indien de maat der ongerechtigheid eens vol ware, dan zou de Heere ook tot ons dit ontzettende woord spreken: „Bidt niet voor dit volk ten goede”, ofschoon zij vasten, ik zal naar hun geschrei niet hooren en ofschoon zij brandoffer en spijsoffer offeren ik zal aan hen geen welgevallen hebben, maar door het zwaard, twist tweedracht onder 's Heeren volk, en door den honger, door gebrek aan geestelijk voedsel voor het overblijfsel, en door de pestilentie, een stroom van ketterijen, waardoor Gods volk verleid wordt, zal ik hen verteren. Dan viel er aan redding niet meer te denken, dan was alle hoop op genezing vervlogen, alleen het kleine getal der uitverkorenen zou als door vuur behouden worden. Ontzaglijke dag der wrake Gods voor den zondaar; heerlijke dag voor Jezus' lieve Bruid, als de Bruidegom zal komen om zijn wederpartijder recht te doen en om aan Zijne kerk de volle zaligheid te schenken. Trachten wij het diep verval in onze dagen eens te beschouwen met het diep verval in Israëls tijd naar aanleiding van Ezechiël 14 : 12-14.

Ezechiël was met vele andere joden onder koning Jechonia door Nebucadnezer naar Babel gevoerd. Hij was van priesterlijke afkomst en profeteerde alleen onder de ballingen. Zijn bediening begon in 599 v. Chr. en eindigde in 572 v. Chr. Zijne profetiën zijn doorweven met visioenen, uit welke duidelijk en klaar blijkt, dat de weggevoerden in een diep treurigen toestand verkeerden. Van eene verbrijzeling des harten, van een diep schuldbesef, van een wederkeeren tot den Heere met boete en berouw, in één woord: van een zich schuldig kennen voor het heilig

aangezichte Gods, was onder zijn dienst bij de ballingen niets te bespeuren; dit blijkt zonneklaar uit het eerste gedeelte van het 14e kapittel. Wat was het geval? Er waren mannen uit de oudsten tot Ezechiël gekomen om door des profeten mond den Heere raad te vragen, maar in hun hart hadden deze lieden aan de drekgoden de hoogste plaats geschonken, zoodat zij hunne ongerechtigheid niet van voor hunne aangezichten hadden weggedaan. Welk een geveinsdheid! Wat de Heere van de geveinsden en huichelaren getuigt, lees daarover Jesaja 1 : 11—15, Jesaja 66 : 3, Psalm 50 : 17 en 17. Zulk vragen kon dus den Heere niet welgevallig zijn, waarom de Heere dan ook vraagt: „Worde ik dan ernstiglijk van hen gevraagd?” vs. 3. 't Is alsof de Heere daarmee te kennen wilde geven, bij die mannen vindt ik geen verlegenheid en radeloosheid, integendeel zij spotten met mijne heiligheid en alwetendheid. En daarom luidt het goddelijk antwoord verder in vers 6: „Alzoo spreekt de Heere, Heere, bekeert u en keert u af van al uwe drekgoden en keert uwe aangezichten af van al uwe gruwelen”. Wat in Ezechiëls dagen geschiedde, M. H., zou dit ook niet plaats vinden in onze dagen. Ook in onzen tijd wordt wel tot den Heere geroepen, maar van dit roepen moet ook de Heere getuigen: „Zij roepen wel tot Mij, maar zij doen het niet”; er wordt nog wel gebeden, ja zelfs veel en lang gebeden, maar waar is de verootmoediging voor 's Heeren aangezicht, onder zijn erfdeel. Waar wordt dat rechte achteraanlagen van den Heere gevonden, gelijk in de dagen van Samuël te Mispa. Waar wordt onder 's Heeren volk met de afgoden dezer aarde gebroken? Waar bukt en buigt men voor den Heere in het stof? Waar zijn de weenende kinderen Zions over de breuke van Gods kerk? Liefde tot den Heere en Zijn volk is vervangen door haat, nijd en jaloezie. Is het dan wel een wonder, dat de Heere

zoo weinig waarachtige bekeeringen onder ons schenkt; en naarmate er nu minder waarachtige bekeeringen plaats grijpen, naar die mate nemen de valsche, geveinsde en schijnbekeeringen toe en wordt Gods kerke overstromd met lieden die half jodisch en half asdodisch spreken, doch de taal van Gods armgemaakte volk niet verstaan.

Uit deze toestanden blijkt helder en klaar, dat de Heere met Zijn dierbaren Geest van het schuldige Zion steeds meer achterwaarts wijkt, waaruit onverbiddelijk moet volgen, dat waarheid en godzaligheid uit het land verdwijnen. Waarlijk, M. Vr., als de groote Profeet en Leeraar raad wordt gevraagd door de oudsten onder ons, dan antwoordt de Heere met de wedervraag: „Worde ik dan ernstiglijk van hun gevraagd?” Toch antwoordt de Heere aan gansch Israël op het vragen der oudsten, doch het is een ontzettend antwoord, waarvan schrik en beving ons hart wel mocht aangrijpen. Lees daarom vers 12 en 13: „Voorder geschiedde des Heeren woord tot mij zeggende: Menschenkind, als een land tegen mij gezondigd zal hebben, zwaarlijk overtredende, zoo zal ik mijne hand daartegen uitstrekken”. Dit woord kwam tot Israël van den levenden God, die te rein is van oogen, dan dat Hij het kwade zou kunnen aanschouwen. Hab. 1 : 13. Juda had zwaar gezondigd. Met dat zwaar zondigen bedoelde de Heere niet die dagelijksche overtredingen, dat dagelijks struikelen in velen, o neen, heel iets anders had de Heere daarmede op het oog. Israël was 's Heeren verbondsvolk, waarvan Sinai getuige was. Het was 's Heeren eigendom, het was 's Heeren Nazireër, het afgezonderde volk van alle volken der aarde. Het moest daarom een priesterlijk volk zijn, dat alleen zou wonen en dat met de volken der aarde niet gerekend zou worden. Doch Israël heeft zijn roeping om 's Heeren getuige te zijn niet verstaan en zijn Nazireërschap met voeten vertreden. Israël week nationaal van

God af. Als volk verlieten zij den Heere van den Koning tot den geringsten veeherder onder hen. Twee boosheden deed Israël, zegt Jeremia, Cap. 2 : 13 : „Want mijn volk heeft twee boosheden gedaan: Mij den springader des levenden waters hebben zij verlaten om zichzelf bakken uit te houwen ; gebrokene bakken, die geen water houden”. Als verbondsvolk hebben zij gerebelleerd tegen de hoogste Majesteit Gods. En als straf voor hunne ongerechtigheden zaten zij in Babel, verre van stad en tempel, zonder koning, zonder priester, zonder offer. Die toestand was niet op eenmaal in het leven geroepen. Neen, langzamerhand had Israël den Heere verlaten. In der Richteren tijd en in Saul's dagen was dit afwijken reeds duidelijk waarneembaar. Na een tijdperk van bloei onder de gezegende regeering van David en Salomo, zonk, na een scheuring onder Rehabeam en Jerobeam I, het volk al dieper onder de goddeloosheden weg. Slechts het noemen van een paar namen als Achab en Manasse is reeds genoeg, om den schrikkelijken toestand van Johova's Bondsvolk bij U, mijne vrienden, in herinnering te brengen. Wel is waar, had er nu en dan een kleine reformatie plaats, als er een vrome koning Josia of Hiskia regeerde. Opmerkelijk is het, dat in het rijk der tien stammen niet één vrome koning is opgestaan. In Juda evenwel nog een enkele maal, maar dat weinigje opleven voor den dienst van Jehova leidde toch weer tot verharding, tot een dieper inzinken in den vloed der zonde. En toen de maat der ongerechtigheid vol was, trok de Heere het meetsnoer over Samaria en het paslood over Jeruzalem. Of zooals de woorden, boven aangehaald, luiden: De Heere strekte Zijne hand tegen het land uit. God bracht Zijne oordeelen over Zijn volk en gaf het over aan de grootste ellende. 's Heeren geduld is taai, Zijn langmoedigheid groot. Doch door hun tergen van den Heere werd Zijn geduld uitgeput, en Zijn langmoedigheid keerde om in

grimmigheid en toorn; er kwam een eind aan en toen ondervonden zij, dat ze met een heilig God te doen hadden, dat een Almachtig God hun tegenpartijder was. Israël zondigde duur, temeer, omdat dit wandelen in goddelooze wegen inging tegen alle ernstige waarschuwingen en liefderijke vermaningen. Een aantal getrouwe getuigen had de Heere al jarenlang onder zijn volk gesteld. Denk slechts aan Elia, Eliza, Jesaja, Jeremia en anderen, maar niets mocht baten: Israël ging op den weg der zonde voort. Natuurlijk moest op zulke ernstige vermaningen het oordeel, de straf volgen. Vier booze gerichten bracht God, naar vers 21, over zijn volk, n.l. een honger, een boos gedierte, het zwaard en eene pestilentie. Het eerste gerichte: „het breken van den staf des broods”, lezen we in vers 13. In Leviticus 26 : 26 komt deze uitdrukking het eerst voor. Zij beteekent eenvoudig, dat God de Heere Zijnen zegen onthoudt aan onze spijs, doch in uitgebreider zin, dat de Heere Zijnen zegen onthoudt aan onze uitgaven en inkomsten. Alles wat Israël van den Heere ontving, moest aan Hem gewijd worden, moest tot Zijne eere gebruikt en besteed worden. Doch in stede zulks te doen, verkwistte Israël zijne gaven aan de afgoden. Hierdoor kwam Israël niet alleen onder de kastijdende roede, maar bracht God Zijn erfdeel onder de versmadende roede. Langen tijd waren er onder 's Heeren volk voorbidders, maar de tijd brak aan, dat zelfs een Noach, een Job, een Daniël aan den troon der genade niets zouden vermogen. Doch straks daarover nader. Laten wij, M. Vr., dit alles eens toepassen op Neêrlands Volk en Neêrlands Zion. Voor enkele honderden jaren heeft de Heere Zijne Kerk, Zijnen edelen wijnstok, in Neêrland geplant en onder Zijnen zegen kwam zij in de 16e en 17e eeuw tot een ongekenen bloei: naarmate zij verdrukt werd, naar die mate groeide zij, vertoonde zij bloesem en bracht heerlijke vrucht voort. Het bloed der

martelaren was het vruchtbare zaad der kerke Gods. Doch na dezen bloeitijd kwam er een tijd van verval en inzinking. Een krachtig getuige in de 18e eeuw tegen de zonde en de ongerechtigheid van 's Heeren volk was wel ds. van de Groe. In zijne biddagspredikatiën kondigt hij de oordeelen Gods aan, die over land en kerke komen zouden. Dat roepen mocht evenwel niet baten en nadat Neêrlands volk het dierbaar Oranjehuis had weggejaagd en zich had gesteld onder de Fransche heerschappij, was ook de Heere uit Neerlands landpalen geweken en vierde de vorst der duisternis zijn triomf. De kwestie der gezangen dateert ook van dien tijd (1807). Hoe diep ook gezonken, aan de organisatie der kerk evenwel werd niets veranderd, dit geschiedde pas na de vrijmaking der overheersching in 1816 door Koning Willem I. In dat jaar werd de Kerke Gods een ijzeren harnas aangetrokken, zoodat onze belijdenis, hoewel niet afgeschaft, nochtans krachteloos werd gemaakt. Slechts een enkele stem van verzet liet zich tegen het gruwzaam onrecht, den kerken dezer landen aangedaan, hooren. Het was ds. Molenaar. Zijn stem was als de stem eens roependen in de woestijn. De gemeente des Heeren zweeg en door haar zwijgen vooral werd de Heere der heerlijkheid smaadheid aangedaan. Die dagen waren treurvolle tijden voor Gods kerke. Doch hoe kon het ook anders: de Koning der Kerke was verworpen, Zijn dienst hadden de kerken opgezegd, bijgevolg hield ook Koning Jezus Zijne weldaden in voor Zijn diep gezonken erfdeel. Toch zou de Heere nog geen voleindinge maken. De Heere verwekte in de jaren 1833 en '34 boetgezanten, die het schuldige Zion hunne snoode zonden aanzegden. Er kwam daardoor eenige opleving, maar vervolging, boete en gevangenisstraf bleef nu ook niet uit, tot treuriger gedachtenis, slechts twee jaar later, n.l. 1836, men voor de aardsche machten zwichtte, hoewel men wat „heilig en dierbaar”

was, ook al kostte het geld, goed of leven, niet mocht prijsgeven. Men boog nochtans voor den aardschen koning met krenking der rechten van den Koning der koningen. Daardoor kreeg men de handen wat ruimer, maar ook hielden de vervolgingen op. Over dit feit stapt men tegenwoordig luchtig heen en doet alsof het niet geschied is, of men tracht het door allerlei redeneeringen goed te praten, terwijl het m.i. eene der grootste oorzaken is van al de scheuringen, twisten en verdeeldheden, die tegenwoordig in Neêrlands Zion zijn te aanschouwen. Over dit schuldige feit stapt wel de mensch luchthartig heen, maar de hooge God niet.

Nu ontstonden langzamerhand de christelijke afgescheidene gemeenten. Maar het volk van Neêrland zonk als natie, na deze kortstondige opleving al dieper en dieper en van het volk Gods gold het woord van den profeet Jeremia, kap. 4: 1 en 2: „Hoe is het goud zoo verdonkerd, het goede fijne goud zoo veranderd! Hoe zijn de steenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen! de kostelijke kinderen Zions tegen fijn goud geschat, hoe zijn ze nu gelijk gerekend aan de aarden flesschen, het werk van de handen eens pottenbakkers”.

Slechts enkele krachtige Godsgezanten getuigden tegen de ongerechtigheid, het waren voornamelijk ds. Ledeboer en van Dijke, doch zij werden scherp vervolgd en achter slot en grendel gebracht. Met het aanvragen van vrijheid konden zij, evenmin als ds. Hoksbergen zich niet vereenigen; zij zagen, en terecht, in deze zondige daad, niets meer en niets minder dan een schrikkelijke krenking van de eere van Koning Jezus. Het was in hun oog een verloochening van de eeuwige waarheid. En laat ons dit er bij mogen voegen: zij, die tot op den huidigen dag nog op dit standpunt staan, worden als scheurmakers, achterblijvers en welke andere min liefelijke namen er meer mogen zijn, beschouwd.

Laat ons dit nog, ter herinnering mogen opmerken: Gods gemeente heeft zich in 1836, door de verleende vrijheid te aanvaarden, aan de volgende God-onteerende zonden schuldig gemaakt:

1. Verbreking van de historische lijn der aloude Gereformeerde Kerk.

2. Verloochening der Gemeente, die reeds zijn bestaan had, geworteld in het bloed der martelaren, maar nu bij geteekend adres als een nieuwe secte werd toegelaten.

3. De geschonken rechten van Koning Jezus aan Zijn Kerk, die door bloed en tranen waren verkregen, werden totaal prijsgegeven.

4. Men bukte voor een aardsche macht met verloochening van de heerschappij van den door God den Vader gezalfden Zions Koning. Psalm 2 : 6, Lucas 1 : 33.

En of de Heere nu al, gelijk ten tijde van Israël, krachtig spreekt door „het breken van den staf des broods”, zoowel op het gebied des maatschappijken, als op het gebied des geestelijken levens, Neerlands volk ziet en voelt niet de diepe grondoorzaak van Godes straffende hand. Slaan wij eerst eens het oog op den treurvollen toestand der maatschappij. Op alle mogelijk gebied wordt erbarmelijk geklaagd, overal heerscht namelooze ellende. Wrevel en ontevredenheid leest men op veler gelaat. De oorzaak van dit alles leest men in Jer. 2 : 13. De wet en het getuigenis is verlaten en daarop volgt onverbiddelijk straf. Het zal zijn, dat ze geen dageraad zullen hebben leert ons 's Heeren woord. En door dit verlaten van 's Heeren wegen is de voorvaderlijke eenvoudigheid uit onze landpalen geweken en de hoogmoed zit zelf, als een God in de bedehuizen. Stand en rang in kleeding en huisraad vindt men haast niet meer. De dienstknecht leeft op gelijken voet als zijn heer, en de dienstmaagd als haar vrouw; dit is een oordeel Gods. In nering en handtering,

op welk gebied ook, heeft de Heere een vloek gezonden. Waarlijk het woord van den profeet Haggai is op onzen tijd geheel van toepassing. Haggai 1 : 6, Gij zaait veel en gij brengt weinig in, gij eet maar niet tot verzadiging, gij drinkt maar niet tot dronken wordens toe; gij kleedt u maar niet tot verwarming en die loon ontvangt, die ontvangt dat in eenen doorboorden buidel. Vers 9: Gij ziet om naar veel, maar gij bekomt weinig en als gij het in huis gebracht hebt zoo blaas ik daarin. Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw is, en het land onthoudt zijne vruchten. Daarop vraagt de Heere in het midden van vers 9: Waarom dat? En het goddelijk antwoord luidt: om mijns Huizes wille hetwelk woest is en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis. Hier ligt de oorzaak waarom zoovelen hun brood gaan zoeken in een ander werelddeel. Men tracht, bewust of onbewust, het oordeel Gods te ontvlieden. Zou het vruchtbare Nederland geen voedsel genoeg opleveren als de Heere zijnen zegen schonk? Treurvolle toestand. Men stelt nu wel alle pogingen in het werk om verbeteringen in den toestand te verkrijgen; op allerlei gebied richt men „vereenigingen” en „bonden” op, men komt samen bij elkaar, men spreekt lang en breed over de aan te wenden middelen om verbetering te verkrijgen, en dan verwacht men het hiervan en dan weer daarvan, maar niets kan baten. Men is eenvoudig blind voor de grondoorzaak der ellende. Er is geen bukken en buigen voor den hoogen God. Zij hebben des Heeren woord verworpen, wat wijsheid zouden ze dan hebben. Jer. 8 : 9.

Maar ook op het gebied des geestelijken levens is de staf des broods gebroken. Geen grooter en heerlijker bloeitijd is er voor het rijk der duisternis geweest, dan deze dagen. Een groot deel van Neerlands volk leeft totaal zonder godsdienst, heeft totaal met God en zijnen dienst gebroken; daar heeft Satan geen moeite mede. Een ander

deel, dat met den mond nog wel den Christus belijdt, doch met der daad Hem verloochent, wordt met schoone, keurige, sierlijk gestijlde prediciën, doch waarin geestelijk voedsel voor eene hongerige ziele ontbreekt, in slaap gewiegd. De ware geestelijke spijs wordt in dezen tijd hoogst zelden uitgedeeld, de zielsontdekkende predikatiën, waar de zondaar in zichzelf wordt afgebroken en ontkleed mist men. En waar de eeuwige waarheid nog wordt verkondigd, daar doet ze zichtbaar weinig nut, daar wordt de zielzaligende en hartversterkende en vertroostende werking van Gods lieven Geest zoo blijkbaar gemist. Nochtans is er in ons Nederland een handje vol volks, een klein overblijfsel, dat aan de eeuwige waarheid verbonden is, hoewel het wel bitterlijk zal moeten klagen over de dorheid en magerheid van hun zieleleven; de oorzaak vindt men in Gal. 5 : 15. Edoch, dat kleine overblijfsel, dat ook nog zoo verdeeld, in twist en tweedracht, tegenover elkander leeft, wordt door de gereformeerde waarheidbelijders, moederskinderen ook wel genaamd, beschouwd als de pest voor hun Kerk.

De vijandschap tegenover die kleine, haast niet meer noemenswaardige overblijfseltjes is ontzettend groot, niet zoozeer openlijk als wel bedektelijk; — het Beest uit de aarde is veel gevaarlijker dan het Beest, dat opkwam uit de zee. Openb. 13 : 1 en 5. De toekomst is daarom voor dit overblijfsel zeer donker; alleen degene die het woord mijner lijdzaamheid bewaard hebben, zal ik ook bewaren uit de ure des verzoeking, die over de geheele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen, Openb. 3 : 10. Dit heeft gesproken, de Heilige, de Waarachtige, die den sleutel Davids heeft; die opent ende niemand sluit; Ende Hij sluit ende niemand en opent; dit blijft nog een troost in deze bange en benauwde dagen, voor de dochter Zions, die overgebleven is als een hutken in den wijngaard, als een nachthutken in den komkommerhof, als

een belegerde stad. Velen zeggen Zion te beminnen, maar zijn het inwendig gram; dit blijkt voor een opmerkzaam beschouwer uit woord en daad, ja zelfs uit gelaat en gewaad.

Schreit het niet tot God in den hemel. Schoone tijd voorwaar voor Satan's rijk. Over vele leeraars en leden heeft God een geest der dwaling doen komen, zoodat ze de verrijnde leugen gelooven. Met eene voorwerpelijke, dorre dogmatische waarheid wordt het volk ten verderve gevoerd. Hierdoor wordt de kerk overstroomd met hypocrieten, en het levendgemaakte volk valt, of met de dwaze maagden in slaap, of indien de zielsoogen voor den treurvollen toestand worden geopend, kunnen ze onmogelijk meer opgaan onder zulk eene verwaterde leer. Het roepen van hier is de Christus en daar is de Christus hoort men door heel het land; het bouwen aan en ijveren voor eigen huis is aan de orde van den dag. Arm Nederland! dat onder zulk eene verberging van 's Heeren vriendelijk aanzicht moet leven. Vrome werken des vleesches ziet men aan voor geestelijk leven, menschenwerk weet men van Gods werk niet te onderscheiden. Indien er nog niet een klein overblijfsel was van het ware zaad Abrahams, verspreid en verstrooid onder alle groepen van kerken; als Sodom en Gomorra zou Nederland geworden zijn. Er is nog een handje vol volks, dat hongert en dorst. Voor dat volk is het benauwd, omdat de tijd van Amos 8 : 11—13 is aangebroken. Als op den Sabbathmorgen door klokgelui de gemeente tot de samenkomst wordt opgeroepen, staan vele heilzoekende zielen verlegen, waar ze heen zullen gaan. Waar hun ziele gaarne zou verkeeren daar durven ze niet verschijnen en waar ze met tegenzin en met een beklemd hart neerzitten, daar moeten ze heen trekken. Zou het niet de werkelijke toestand zijn van vele van Gods arme kinderen. Waarlijk geestelijk heeft de Heere den staf des broods gebroken en over zijn volk is daardoor

een schraalheid en magerheid gekomen. De diepte van de ellenden, waarin Gods volk is gedompeld, valt niet te beschrijven, juist doordien er zooveel leeraars zijn, die door schoon klinkende en voor het vleesch streelende woorden, de zinnen van Gods volk betooveren. Wereldgelijkvormigheid onder Gods volk is daarvan het noodwendig gevolg. Waar is de ootmoed, waar is de nederigheid van Gods volk. Als het uitwendig leven de uitdrukking moet zijn van de gesteldheid des harten voor God, en dit is meestal het geval, dan ziet het er onder Gods volk donker uit. Treedt hunne woningen eens binnen. Zijn ze niet vol drekgoden. Beschouw de kleederdracht eens, voornamelijk die der vrouwen, is het niet om te weenen? Als we ons hart op onze wegen stelden, zouden we het opmerken. De mode, die uit de hel is en in Parijs nestelt, heeft in onze steden en dorpen hare depôthouders. Dat de wereld zich daarin verlustigt is te begrijpen. De arme wereldling bezit niet anders; straks, als de dood hem als een schuldeischer overvalt, zal hij naakt voor den richter van hemel en aarde gesteld worden, die hem alles ordentelijk voor oogen zal stellen, en naar het heiligste recht hem zal oordeelen en vonnissen. Maar dat het volk zulks doet, dat zich beroemt tot de kerke Gods te behooren, dat is schrikkelijk, dat is een gruwel voor God. O! wanneer Gods lieve volk eens recht op de plaats gebracht mocht worden en dat ze eens met vrijmoedigheid en blijmoedigheid voor hunnen grooten Koning mochten uitkomen, dan zou het openbaar worden, dat zij van degene de meeste vijandschap zouden te verduren hebben, die dezer dagen met zulk een Jehu's ijver bezielde zijn voor het welzijn van Sion? Ware dit nog maar waar, neen! voor een dooden kerkvorm, voor een dorre letterschors. Immers door velen wordt met het zuchtende leven van een arm kind Gods gespot, de bevindelijke waarheid wordt versmaad, doodelijke

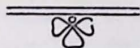
vijandschap, dikwijls onder den mantel van gemaakte-vriendelijkheid, wordt geopenbaard aan de enkelen, die het durven wagen te protesteeren. Zouden dezulken dan bezield zijn met liefde voor het Zion Gods? Met zulke menschen, aldus redeneert men, valt niet te ploegen of te eggen. Ze zijn de pest voor de kerk, werd mij persoonlijk eens toegevoegd. Men maakt het die enkelen zoo moeilijk, dat zij òf moeten zwijgen òf met „een boekje in een hoekje” te huis zitten.

Treurige toestand voorwaar! Een uitwendigen zedigen wandel ziet men aan voor godzaligheid. Een onbesproken wandel is toch enkel maar vrucht van opvoeding enz., terwijl een godzaligen wandel uit een verborgen omgang met den levenden God in en door Christus Jezus vloeit. Booze tijden beleven wij en nog boozet gaan we tegemoet. Laten we nog een enkele blik slaan op het 14e vers. „Ofschoon deze drie mannen Noach, Daniël en Job in deszelfs midden waren, zij zouden door hunne gerechtigheid alleen hunne ziel bevrijden. spreekt de Heere.” Israël was dus diep gezonken, zoo diep, dat het zonder voorbidders was niet alleen, maar al waren zij in hun midden, hunne voorbidding zou des Heeren toorn niet kunnen keeren. Het is alsof de Heere wilde zeggen, al zouden Job, Daniël en Noach aan den troon der genade worstelen, Ik zou Mij niet laten verbidden. Schrikkelijke toestand voor de kerk van den ouden dag. Het oordeel was dus ten volle besloten. De voorbidders zijn anders de kurken waarop de kerke Gods drijft; de pilaren, die tot fundament hebben de eeuwige voorbidder Jezus Christus. En zelfs die zouden niet meer gehoord, bij hun zou het gebed op de lippen besterven? Waar moest het met Israël heen? Verdreven uit het vaderlijke huis, verjaagd uit het vaderlijke erfland, omzwervende in den vreemde, wegwijnende onder het oordeel der verharding. Waar moest het henen? Ja waarlijk,

deze vraag mogen wij in onze diep treurige dagen elkander ook wel voorleggen. Waar moet het heen, met land en volk, kerk en maatschappij, indien de Heere niet spoedig uit eeuwige Verbondsliefde opstaat. Volk des Heeren, reizigers naar Zion en gij allen, die Zion inwendig niet gram zijt, luister nog eens naar 's Heeren Woord. Laat ons elkander nog opwekken tot boete en berouw, wie weet God mocht zich wenden en berouw hebben over het kwade, (Joël 2: 14). Dit is het schrikkelijkste onder ons; de geestelijke zwaarden worden zoozeer niet gewet tegen de mondbelijders, maar juist door de mondbelijders tegen het kleine overblijfsel van Gods arme volk. Och mocht de Heere nog eens opstaan en zijn volk nog eens in de schuld plaatsen, opdat het volk met boete, met rouwklagen en met geweën voor 's Heeren aangezicht mocht verschijnen, Jer. 31 : 9. Och mocht de Heere aan zijn schuldige Zion nog eens een plaats der weening, een Bohim schenken, waar de zonden van land en volk, kerk en maatschappij oprechtelijk werden beleden en betreurd. Zal het wel zijn vrienden, dan zal dat wederkeeren moeten plaats vinden. Bedenk het wel, volk van God! wij hebben tegen zulk een heilig en rechtvaardig God misdaan. Wij hebben tegen zulk een langmoedig en goedertieren God gezondigd, wij hebben tegen zulk barmhartig en genadig ontfermer overtreden. Wij zullen als Benhadad's mannen met de koorden om den hals tot den hemelschen Koning moeten naderen. De Heere begiftige zijn arm overblijfsel met getrouw makende genade! Want waarlijk de getrouwen in den lande, als ze er zijn, zijn weinige geworden. Waarlijk moeten wij in deze donkere en treurvolle dagen niet met den profeet Amos uitroepen: Wie zal er in Jacob blijven staan, want hij is klein. Amos 7: 2 en 5. Allerlei geesten zijn in de wereld uitgegaan, ware het mogelijk om de weinige uitverkorenen te verleiden. Ja zelfs is menig kind Gods bezwangerd met

den verleidenden geest uit den afgrond. 't Is bij den Alwetenden God alleen bekend, hoeveel lieve kinderen Gods zitten te zuchten, verward zijnde in de strikken van het machtige Beest, dat uit de aarde opkwam, Openb. 13 : 11, maar geen kracht en vrijmoedigheid bezitten om te getuigen tegen den snooden afval. Gansche zwermen sprinkhanen zijn opgekomen, en eten het nagras en het kruid geheel en al op. Amos 7 : 1 en 2. Och, dat er nog een enkele Amos ware, die met luider stemme riep : Heere, Heere, vergeef toch, misschien ware de Heere nog te verbidden.

ZOO ZIJ HET.

Des Heeren onderwijs aan Zijne knechten, ten nutte van Zijn tot Hem roepende volk.

NAAR AANLEIDING VAN HANDELINGEN 10 : 21-29

Voorzang : Ps. 49 : 1.

Lezen : Romeinen 4.

Zingen : Ps. 19 : 5.

Ps. 98 : 2.

Ps. 122 : 2.

Ps. 86 : 3.

GELIEFDE TOEHOORDERS !

Deze zendbrief, waaruit U zooeven het derde kapittel werd voorgelezen, is geschreven door den apostel Paulus aan de Romeinen. Rom. 1 : 1 en 7. Daarin verkondigt hij het Evangelie Gods in Christus, met kracht en geestelijke wijsheid, die hem van God verleend waren. Dat woord des Evangeliums, tot welke verkondiging hij van God gesteld was, werd ook zeer gezegend, niet slechts tot bekeering en opbouwning van de Kerke Gods uit de Joden, doch ook tot toebrengeing en bekeering van de heidenen tot de kennisse van den waren God. Hij toch kon met recht aan de Korintheren schrijven : „En mijne rede en mijne predikingen en was niet in beweeglijke woorden der menschelijke wijsheid, maar in betoening des geestes en der kracht”, 1 Kor. 2 : 4. Christus te prediken als de kracht Gods en de wijsheid Gods tot zaligheid èn voor den Jood èn voor den Heiden, dat was alleen het doelwit zijner prediking. God zou Zijn Kerke uit twee soorten menschen : uit Joden en Heidenen vergaderen. Doch deze verborgenheid, n.l. de toebrengeing der Heidenen, die allengskens aan het licht kwamen

en waarop de apostel ook veel malen zijn predikatiën richtte, vond bij de Joden zoo voetstoots geen ingang. Het was inderdaad een „verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu, nu ten tijde zegt de Apostel, is geopenbaard aan Zijne Heiligen.

Aan wie God heeft willen bekend maken, welke daar zij de rijkdom der heerlijkheid dezer verborgenheid onder de Heidenen, welke is Christus onder u, de hope der heerlijkheid". Koll. 1 : 26, 27.

't Is derhalve te verstaan, dat de Christenen uit de Joden het niet te best konden vinden met die uit de Heidenen. De Heidenen toch wisten van de ceremoniëele plechtigheden van Israëls volk niet af en de Joden konden niet zoo maar oogenblikkelijk van alle bij-plechtigheden afstand doen ; kort gezegd : voor den Heiden was de Jood te vroom en voor den Jood was een Heiden te goddeloos. Waar het beiden bekeerde menschen gold, waren zij het over de punten van het leven wel eens, maar in de dagelijksche practijk daarover konden ze niet te best accordeeren.

(God in den hemel wist dat en Hij wilde dit niet hebben. Als de samenleving onder het volk Gods niet goed is, merken wij, dat Hij één van twee dingen gaat doen :

1e. of Hij onderwijst zijn volk, dat het zijn eeuwig voornemen is geweest zijn Kerke saâm te brengen uit alle geslachten, natiën en tongen.

2e. of (en dit is erger) Hij toont zijn ongenoegen en slaat met verblindheid.)

In den Brief aan de Romeinen vinden wij drie kapittels, waarin de apostel den joodschen Christenen aantoont, dat God zich een volk vergadert uit Joden en Heidenen, bijgevolg, dat de afstand tusschen deze nu niet meer zoo groot was.

Eerst wijst de apostel in ons hoofddeel aan, dat de Joden aanvankelijk een groot voordeel hadden, namelijk in

den tijd, die achter hen lag, dit voordeel, dat hun de woorden Gods waren toebetrouwd.

Onder Israël toch had God van eeuw tot eeuw gewoond, terwijl de Heidenen verzonken lagen in de allerdiepste onwetendheid van den weg der zaligheid. Deze gunst had God den Joden bewezen; toch had Hij niet bedoeld, dat zij zich daarop boven anderen zouden verheffen. De wet immers was hun gegeven om, recht ingezien, te leeren kennen, wie en wat zij van nature waren. Hierop doelt de apostel in het 9e vers: „Wat dan?” zegt hij: „Zijn wij uitnemender! Ganschelijk niet”. De wet ontdekt den mensch aan zich zelve als één onwetende van God onzen Schepper, Hem volkomen hatende, zoodat niemand Hem zal zoeken. In Adam hebben wij God den rug toegekeerd en nog steeds zijn wij afwijkende van God. Bijgevolg moet de wet ons leeren, dat de mensch voor God verdoemelijk is, want al wat de wet zegt, dat spreekt ze inzonderheid tot degenen, die onder de wet zijn. Daarom is er geen onderscheid tusschen Jood en Heiden ten opzichte van een rechtvaardiging door de wet, nademaal uit de werken der wet voor Hem geen vleesch zal gerechtvaardigd worden. Waar nu de wet de onmogelijkheid aantoonde om ooit door haar werken behouden te worden, daar heeft God een anderen weg ontsloten, n.l. de rechtvaardigheid Gods zonder de wet, dat is de rechtvaardigheid Gods door het geloof in Jezus Christus en die weg is niet voor Joden alleen geopend, maar voor allen, die met dat geloof zullen begiftigd worden. Dat is een weg van vrije genade, ontsloten door de verlossing in Christus Jezus alleen, waardoor 's menschen roem uitvalt. Nu is er behoudenis voor den Jood uit geloof en voor den Heiden door het geloof. Zoo moeten beiden door genade zalig worden en dit sluit alles van 's menschen zijde uit. „Waar is dan de roem?” zegt de apostel. „Hij is uitgesloten. Door wat wet?”

Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs". Beiden worden dus door het geloof zalig, wil de apostel zeggen. God heeft geen twee hemelen, één voor de Joden en één voor de Heidenen. „En het zal worden één kudde en één Herder". Joh. 10: 16.

Zoo moesten dus de Joden leeren verstaan, dat de gansche uitverkoren Kerk in Christus vereenigd wordt, zooals de Heere Jezus ook in zijn hoogepriesterlijke bede zeide:

„Opdat zij allen één zijn, gelijkewijs Gij Vader in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn". Joh. 17: 21. „Ik in hen en Gij in Mij, opdat zij volmaakt zijn in één. Joh. 17: 23.

Denkt gij daaraan wel eens, als gij uw bijbel leest, toehoorders? Welke gedachten hebt gij dan?

De Joden zijn gerechtvaardigd uit geloof, hebben dus een rechtvaardigend geloof ontvangen en de onbesneden uitverkorenen worden gerechtvaardigd door het geloof. In Christus komt geen werk van ons in aanmerking. God houdt er geen tweeërlei geloof op na. „Eén Heere, één geloof, één doop". Eph. 4: 5.

Nu zegt de apostel op 't eind van het kapittel: „Doen wij dan de wet te niet door het geloove?" Als wij spreken van de wet, dat daardoor de behoudenis niet is, willen wij dan zeggen, dat die wet maar scheurpapier is? „Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet." Wij stemmen toe, dat de wet goed is.

Dit breidt de apostel in het 4de kapittel nog nader uit.

Wij willen nu bezien hoe de Heere zijn knecht Petrus in dit leerstuk onderwees. Konden wij eenigszins verstaan hoeveel arbeid de apostel Paulus gehad heeft, de Romeinen daarvan te overtuigen. Wij zullen nu zien dat de Heere ook drie krachtige zaken gebruikt om Petrus pasklaar te maken, opdat hij in staat zou zijn de vrije soevereine

genadebedeeling Gods in Christus den heidenen te kunnen verkondigen. Pasklaar, zeggen wij, moest Petrus gemaakt worden om tot Cornelius woorden der zaligheid te kunnen spreken.

Zingen: Ps. 98 : 2.

Een engel, die Cornelius in een gezicht verschenen was, had hem gezegd, dat hij mannen moest zenden naar Joppe en aldaar Petrus ontbieden tot hem te komen.

Laten wij nu Petrus' reis en zijn gezelschap beschouwen, waarvan onze tekst verhaalt in Hand. 10 : 21—29 :

21. „En Petrus ging af tot de mannen die van Cornelius tot hem gezonden waren en zeide: „Ziet, ik ben 't, dien gij zoekt; wat is de oorzaak waarom gij hier zijt!” ”

22. En zij zeiden: „Cornelius, een Hoofdman over honderd, een rechtvaardig man en vreezende God en die goed getuigenisse heeft van het gansche volk der Joden, is door een Goddelijke openbaring vermaand van een heiligen Engel, dat hij u zoude ontbieden tot zijnen huize en dat hij van u woorden der zaligheid zoude hooren.” ”

23. Als hij ze dan ingeroepen hadde, ontving hij ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen en sommige der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem.

24. En des anderen daags kwamen zij tot Cesareeën. En Cornelius verwachtte hen, te zamen geroepen hebbende, die van zijn maagschap en bijzonderste vrienden.

25. En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet en vallende aan zijne voeten, aanbad hij.

26. Maar Petrus rechtte hem op, zeggende: „Sta op, ik ben ook zelve een mensche.” ”

27. *En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen, die te zamen gekomen waren.*

28. *En hij zeide tot hen: „Gij weet hoe het eenen Joodschen man ongeoorloofd is, hem te voegen of te gaan tot eenen vreemden, doch God heeft mij getoond, dat ik geen mensche zoudc gemeen of onrein heeten:*

29. *Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zoo vrage ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden ?”*

Bij vers 21 beginnen onze tekstwoorden en uit hetgeen voorafgaat, merken wij, dat God zich op tweeërlei wijze tot Petrus heeft uitgelaten, om hem bekwaam te maken in zijnen wijngaard het Evangelie Gods den Heidenen te kunnen verkondigen. Dit deed God :

1e. door een visioen (vers 8—16), waarin hem getoond wordt, dat wat God gereinigt heeft, Petrus niet gemeen zou maken.

2e. door een aparte aanspraak (vers 19 en 20): „Ziet drie mannen zoeken u. Daarom sta op, ga af en reis met hen, niet twijfelende, want Ik heb hen gezonden.” Sta nu op, Petrus, het is nu geen tijd meer om te bidden; ga nu met die mannen af. Nu heeft Petrus volkomen verlof. Gods knecht moet nu van den Heere naar Cesaréa. De tegenstand van Petrus was door deze beide zaken overwonnen en de struikelblokken waren nu opgeruimd. Hij klimt van het dak af en mij dunkt, met haast. Als de Heere verlof geeft, is het geen moeilijk gaan en als God werkt, komt het nooit verkeerd uit. Dát is het groote verschil of we in onze eigen dan wel in Gods weg zijn. Petrus wist dus, dat die menschen van God waren gezonden en God prepareerde hem door zijn onderwijzing om het Evangelie te kunnen verkondigen aan hongerige zielen.

Wat wonderlijke gangen, die God met zijn kinderen houdt en wat wonderlijk, dat er in den hemel gelet wordt

op het kermen van een behoeftigen Cornelius. Daar ontmoet Petrus de mannen, die van Cornelius gezonden waren en zegt: „Ziet, ik ben het, dien gij zoekt.” Gods zaak is altijd een bestreden zaak, bestreden in werk en in omstandigheden. En zoo zullen ook deze menschen bestreden zijn in hun gaan van Cesaréa en in hun zoeken naar Petrus. Maar al is Gods weg bestreden, toch wordt God daarin altijd wonderlijk verheerlijkt, want die weg leidt tot eere Gods en tot heil van den zondaar. Zoekenden worden vindenden gemaakt, naar Gods eigen woord „Die zoekt, die vindt.” Zoo vinden ook deze zoekende menschen.

Hierbij willen wij nog opmerken, dat vindenden ook wel mogen onderzocht worden. Petrus maakt hiervan gebruik, vragende: „Wat is de oorzaak, dat gij hier zijt?” Als gij in Gods weg zijt, dan zult gij zeker daarvan wel verslag kunnen doen, bedoelt Petrus. De drie mannen konden dan ook verslag doen (vers 22). Petrus was nieuwsgierig naar dat verslag, hem was gezegd: „Ziet drie mannen zoeken U”, en Petrus begeerde nu de reden van hun zoeken te weten. Als Petrus bij Cornelius gekomen is, stelt hij andermaal die vraag: „Om wat reden hebt gijlieden mij ontboden?” (vers 29). De mannen nu gaven een goed verslag, zeggende: „Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man en vrezende God en die goed getuigenis heeft van het gansche volk der Joden, is door goddelijke openbaring vermaand van eenen heiligen engel, dat hij u zou ontbieden tot zijnen huize, opdat hij van u woorden der zaligheid zoude hooren”.

Nu is Petrus geheel ingenomen. Een kostelijke zaak ligt er in het antwoord van deze menschen. 't Is een lief gezelschap, dat elkaar verstaat en elkaar draagt. Het bestaat uit een godzaligen krijgsknecht en twee huis-knechten (vers 7). We mogen wel veronderstellen: een drietal godvruchtige mannen. Zij zijn nauw aan Cornelius

verbonden, wat hieruit blijkt, dat zij Cornelius niet belasteren, maar integendeel een goed getuigenis van hem geven. De proef op de som moest voor Cornelius en zijn mannen nog gemaakt worden, hoewel God zijn woord alreeds ten deele in vervulling heeft gebracht. Petrus dan vroeg hun naar de oorzaak van hun komst. En dan zeggen ze, wat we u zooeven voorlazen: „Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtveerdig man en vreezende God en die goede getuigenis heeft van het gansche volk der Joden”. Zij noemen hier twee bijzondere eigenschappen van Cornelius op: 1e. rechtveerdig; 2e. vreezende God. Samengevat is dat een onberispelijk gedrag uitwendig en een oprecht hart voor God. Hetzelfde lezen we van Zacharias en Elizabeth. Als een mensch op aarde die eigenschappen beoefenen mag, dan heeft hij veel te vertellen. Zulke menschen bestraffen door hun wandel en belijdenis. God geeft zulken menschen, dat ze heerschen op aarde, ofschoon ze het niet zoeken. Godzaligheid is een sierlijke eigenschap, want het beduidt, dat in den mensch, die de godzaligheid van God krijgt te beoefenen, veel van God is. Er ligt iets van God op zulk een schepsel. Het is waar: 't is hier slechts ten deele in de allerheiligsten in dit leven, maar het beginsel uit God is in haar verheerlijkt en in den hemel zullen zij vol zijn van God.

Als gij daar komen zult, volk van God, dan zal er geen ledig plekje in uw ziel over zijn, maar gij zult vol van God zijn. En eenmaal zal lichaam en ziel in die zaligheid deelen. Dan zult gij in God zijn en God in u. Welke ongelukkige schepselen zijn het, waarin God niet woont. Die zullen eeuwig God moeten missen in de hel. Nu straalt er nog weinig van Gods volheid bij den godzalige uit en toch: hoe heerlijk!

Hoe dichter gij bij den Heere leeft, hoe meer er van die heerlijkheid zal uitstralen. „Wij worden, zegt de apostel

naar hetzelfde beeld, in gedaante veranderd, als van des Heeren Geest, 2 Kor. 3 : 18. Hiernamaals zal èn ziel èn lichaam vol vree en licht en zaligheid zijn. Geen lidje zal onvolmaakt zijn, maar alles zal vervuld zijn met liefde en kennis van een drieënig God, in God en God in u, eeuwig en altoos. God was in Cornelius en hij was godzalig. Welk een kracht moet er uitgaan van zulk een mensch. Er is nog iets opmerkelijks in het spreken van die drie mannen. Zij zeggen: „en die goed getuigenis heeft van het gansche volk der Joden”. Dat Cornelius goed getuigenis heeft bij de heidenen, dat neemt men wel aan, want hij was een hooggeplaatst persoon en dan krijgt men al gauw eer en goed getuigenis van zijn onderdanen, vooral als men zijn ondergeschikten niet tyranniseert, maar vriendelijk behandelt. Maar Cornelius heeft goed getuigenis bij de grootste vijanden der Heidenen, bij de Joden. Immers, de heidenen werden bij de Joden als honden aangemerkt, en nu is de wandel van Cornelius zoodanig, dat de Joden geen kwaad getuigenis van hem geven konden. En dit getuigenis werd Cornelius niet gegeven van enkelen of in bijzondere gevallen, maar, zeggen ze, „van het gansche volk der Joden”. Wel een bewijs, dat er kracht van zijn leven uitging.

Vrienden, als gij gaat sterven en uw leven laat niets na, dan vrees ik, dat gij naar de hel gaat. Uw leven moet beslag leggen op diegenen, waaronder gij verkeert. Elke wedergeborene is gemaakt tot een tempel, waarin God woont en dat moet in zijn leven uitkomen. „Of en weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel des Heiligen Geestes is, dien gij van God hebt en dat gij dus uws zelfs niet zijt” ? 1 Kor. 6 : 19. Die tempel moet een herinnering nalaten bij uw kinderen, bureu, af waar gij als dienstbare of als hoofd verkeerd hebt. 't Is waar, Gods volk is niet zonder gebreken en uw feilen zullen u ook al eens

aangetoond worden; gij zult er ook al eens op nagewezen worden, maar als gij een kind van boven zijt. dan zal de wereld zeggen: „Hij of zij is toch niet als wij!”.

De één laat wat meer, de ander wat minder na, maar die God vreezen laten allen wát na. „De gedachtenis des rechtveerdigen zal tot zegening zijn, maar de naam des goddeloozen zal verrotten”, Spreuken 10 : 17. De naam der goddeloozen wordt in de aarde begraven. Het gaat daarmee als met de vrouw, in overspel gegrepen. Johs. 8 : 8. De Heere Jezus, nederbukkende, schreef met den vinger in de aarde (en gelijk sommigen zeggen, veegde Hij het oogeblikkelijk weer uit). De goddeloozen hebben geen naam van God gekregen, geen naam uit God en geen naam tot Zijn eer en daarom zal hun naam niet genoemd worden. Men zal van hen zeggen; „Zwijgt, want ze waren niet om des Heeren Naam te vermelden”, Amos 6 : 10.

Men kan zijn naam bij de wereld nog al een tijdje ophouden, tot zoolang tenminste als ze voordeel van u kunnen halen. Kunnen ze dat niet meer van u krijgen, dan ja, dan is het met uw naam ook uit bij de wereld. Dat doet God niet; Hij bewaart de naam zijner kinderen en stelt die tot een gedachtenis. Nu gevoelt u wel dat er kracht van Cornelius is uitgegaan. Zoudt gij niet denken, dat er weinig zulke menschen meer onder ons zijn? Wij zeggen niet, dat er in 't geheel niet zulke menschen meer onder ons zijn, maar het getal zal zeer klein zijn in Nederland. De godzaligheid wordt weinig meer beoefend. O, hoe weinigen zijn er, waarvan Jood en Heiden, Griek en Barbaar zeggen zou: „Het is een mensch, dat nabij God leeft.”

Cornelius had dat getuigenis onder zijn grootste vijanden. Dat zeggen de drie mannen ook tegen Petrus „Hij leeft zoo nauw bij God”, zeggen ze; „hij is rechtvaardig en godvreezende.” „Maar hoe weet gij, dat Cornelius zoo

nauw bij God leeft?" zou Petrus hebben kunnen vragen. En het antwoord zou geweest zijn: „Wij weten het, want „hij is door goddelijke openbaringe vermaand van een heiligen engel." Dat is de proef op de som. Gij moet nu niet denken, toehoorders, dat gij verborgenheden van God te weten krijgt, als ge Hem niet vreest. „Wie is de man, die den Heere vreest. Hij zal hem onderwijzen in den weg, dien hij zal hebben te verkiezen. De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vreezen, en Zijn verbond om hen die bekend te maken." Ps. 25 : 12, 14.

Deze verborgenheid nu moest Cornelius openbaren, vandaar, dat hij na hetgeen geopenbaard was, alles aan zijn dienstknechten verhaalt en hen henzendt naar Joppe. Anders, volk van God, is het meest het beste, hetgeen ons geopenbaard wordt maar stil achterna te kijken en met die zaken gedurig tot den Heere op te zien en op de vervulling te blijven wachten. En komt dan op 's Heeren tijd de vervulling, dan zult gij daardoor bevestigd worden, dat het van God was. Wat God zegt of belooft, dat zal Hij bevestigen en vervullen.

Wij merken uit deze geschiedenis op, dat, wie nauw met den Heere omgaan, iets boven anderen van God ontvangen. Nu kon Petrus opmerken, naar hetgeen deze gezanten zeggen, dat de zaak van God was en werd hij in zijn vorige onderwijzing bevestigd. Zou het niet moeten strekken tot beschaming van vele leeraars van onze dagen, dat ze zoo weinig weten van een verborgen omgang met God en zoo weinig opmerkelijks ontmoeten in den weg hunner bediening? En wat betreft hun handel en wandel, zou het niet veelal de waarheid zijn, als hun wordt toegevoegd: „Zie op u zelf, in plaats van aanmerking te maken op ons leven"? Niet één verborgenheid kunnen ze openbaren, omdat ze totaal blind zijn in de gangen, die God met zijn volk houdt. Bij Cornelius komt een engel,

die hem onderwijst. Hij komt niet uit zichzelf, maar God zendt hem uit. De Hemel daalt laag tot zijn volk af. „Hij zendt zijn engelen uit, die gedienslige geesten, om dergenen wille, die de zaligheid beërven zullen”. Hebr. 1 : 14.

Petrus valt in een vertrekking van zinnen en de Heere onderwijst hem, wat hij te doen heeft. Zoo weten de godzaligen wat ze aan God hebben, terwijl anderen daar niets van af weten. Nu is Petrus door de ontmoeting van deze menschen gesterkt en zoo zien wij, gelijk wij te voren zeiden, dat God drie krachtige zaken gebruikte om Petrus in staat te stellen het Evangelie der zaligheid den heidenen te kunnen verkondigen. En wel :

- 1e. door de openbaring zelf ;
- 2e. door de meditatie, die hij daarover had ;
- 3e. door de bevestiging van dat alles in de ontmoeting dergenen, die door Cornelius waren afgezonden.

„Dat heeft God mij nu geleerd,” kon Petrus zeggen, „en ik ben in Gods weg”.

Toehoorders! Een van God gezonden leeraar heeft wel eens bewijs noodig, dat hij in Gods weg is, aangezien er zooveel moedbenemends somtijds in den weg zich voordoet. En belijft het den Heere dan zijn verborgenheden te openbaren of hen eens een lichtstraal te doen ontmoeten, dan blijft het veelal tusschen God en hunne ziel, zoodat ze daarover met geen mensch praten, uitzienende alleen naar de vervulling. En als dan eens de vreeze hen aangrijpt of de vervulling wel ooit zal komen dan zegt de Heere : „Ik zal u eens in den weg versterken, mijn knecht”. Zoo deed de Heere bij Petrus hier, door al de ontmoetingen, die hij heeft, wordt hij te meer versterkt want het gezicht, dat hij gezien had, wordt precies zoo vervuld. „Heere!” kon Petrus zeggen; dat is mij tot sterkte; nu ben ik er zeker van, dat ik in uwen weg ga”.

U kunt begrijpen, toehoorders, dat een leeraar dit als

eens noodig heeft en hoe gelukkig hij is, als God dat geeft. Het is hem een riem onder het hart gestoken!

Tusschen het gezicht dat Petrus had en de bevestiging van de zaak die daarin lag opgesloten, lag een tweede zaak. Dat was de meditatie van Petrus. Petrus overdacht dus wat hem ontmoet was en wat dit mocht hebben te beduiden. Het liet hem niet ledig, maar maakte en hield hem werkzaam tot God. Als gij waarlijk iets van God krijgt, dan zal het u werkzaam maken tot God. Onderzoek dan waarheen het u geleid heeft, als gij meent in uw leven iets van God te hebben ondervonden. Is het u gemakkelijk ontvallen, zonder dat het u bij God bracht, om licht daarover te bekomen, dan hebt gij reden om het te wantrouwen. God maakt zijn volk, met hetgeen Hij hun openbaart, werkzaam tot Hem. Zoo was Petrus werkzaam en onderwijl zeide de Geest tot hem: „Ziet, drie mannen zoeken u.” Nu kunnen we begrijpen dat Petrus, in verband met hetgeen hem zoo even was onderwezen bij de ontmoeting dier mannen, beide ooren heeft opengezet. „Zouden die mannen”, zoo zal Petrus gedacht hebben, „ook iets te zeggen hebben, hetgeen mij tot versterking in mijn onderwijzing dienen kan?” En zij zeggen: „Een engel heeft tot Cornelius gesproken: „Gij moet Petrus ontbieden, van wien gij woorden der zaligheid zult hooren.” Nu komt er een schoone harmonie in 't geheel.

Wat is God toch wondèrlijk en hoe wonderlijk zijn de gangen, die Hij houdt met zijn uitverkorenen. Petrus krijgt een boodschap uit den hemel, dat hij zal afgaan met die mannen, niet twijfelende en hij krijgt door deze mannen de boodschap, dat hij woorden der zaligheid zal moeten spreken. En Cornelius krijgt een boodschap uit den hemel dat hij Petrus zal doen ontbieden en dan krijgt hij de boodschap die Petrus hem verkondigen zal, namelijk het Evangelie der zaligheid.

God maakt zijn kinderen wel eens werkzaam uit dezelfde zaak en dan worden ze met elkanders werkzaamheden soms wonderlijk versterkt en bevestigd. Zie Handel. 20 : 23, in verband met Handel. 21 : 11. Ondertusschen merken we, dat Petrus en Cornelius beide dezelfde boodschappen ontvangen hebben, en wel, elk een zijdelingsche en een rechtstreeksche boodschap. Petrus is ten volle overreed ; er is werk voor hem daar. Daar zal hij woorden der zaligheid spreken, d. i. een vollen rijken Christus voor verloren zondaren verkondigen. Die Christus, die u geroepen heeft, Petrus, die u door zijn eeuwig gezegende Geest geleerd en geprepareerd heeft, om het Evangelie der genade Gods onder de Joden te brengen, die zendt u ook onder de heidenen. Ga heen, er zitten hongerige zielen te wachten op een kruimpje van het brood des levens. Petrus is nu een en al verwondering over den rijkdom der genade, die nu ook is uitgebreid tot de heidenen.

Toehoorders, hebt u ook eenige betrekking op het Woord des levens. Gaat daarnaar uw ziel uit, gelijk deze wachtende heidenen? Wij zullen hooren, dat daar te Cesaréa een heele gemeente is vergaderd geweest. Wat zal dat er lief toegegaan zijn en wat heeft de Heere zich onder de bediening van dat woord kennelijk uitgelaten.

Zingen Psalm 122 : 2.

T.! Al wat we tot nu toe gehoord hebben, heeft plaats gehad aan de voordeur. Wat er bij Petrus en de drie mannen in de binnenkamer heeft plaats gehad, wordt ons niet gemeld. Wij hebben slechts opgemerkt Gods bemoeiënis en Petrus' versterking aan de voordeur. Hij liet de drie mannen maar niet direct in huis, maar toen ze uitgesproken hadden, toen was hij er vol over. Wat zullen die harten zijn inéén gesmolten! De onderwezene was bevestigd en de zoekenden hadden gevonden. Dát

was Gods werk. Nu zal hij ze in huis laten. „Als hij ze dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis”, 23a. Heidenen bij Petrus in huis! En te zamen aan één tafel! Wat groote Godsdaad! Naderhand werd het hem wel kwalijk genomen door de Joden, gelijk blijkt uit het volgende kapittel, vers 2 en 3: „En doe Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem, die uit de besnijdenis waren, zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben en hebt met hen gegeten”. Maar als God werkt, dan zijn de struikelblokken opgeruimd. Zoo had het Petrus ondervonden. Maar ook Petrus blijft niet in huis zitten. Nadat hij de mannen had ingelaten, gaat hij al spoedig de deur uit en gaat beproeven een reisgezelschap bijeen te krijgen, om met hem naar Ceceréa te gaan. Zes broeders gaan met hem mede, zes mannen van Joppe, kap. 11 : 12. Zij gaan dus met hun tieners op reis. Zoudt gij er niet bij willen geweest zijn, toehoorders? Wij kunnen ons zoo indenken, hoe lief die gesprekken zullen geweest zijn. Allen waren in Gods weg. Wat zal de wereld laag onder den voet bij hen gelegen hebben! Er zal geen plaats geweest zijn voor wereldsche gesprekken. Zij waren allen vervuld van de groote daden Gods, en die te vertellen was hun hartelust. Dit kan zelfs dienen tot beschaming van Gods volk. Hoe menigmaal heeft de wereld niet de boventoon in de gesprekken van 's Heeren volk. Men zou nu soms nauwelijks kunnen gelooven, dat men onder het volk is, dat den Heere vreest en dat zulk een dure verplichting heeft elkander te leeren en te vermanen, volgens Coll. 3 : 16, en te bedenken de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Coll. 3 : 2.

Hier, in dit gezelschapje was geen plaats voor wereldsche dingen en wij kunnen zoo gelooven, dat hun voeten waren als der hinden. Het was één dagreize van Joppe naar Ceceréa, want we lezen in vers 24a: „Ende des

anderdaags kwamen zij te Ceceréa. En Cornelius verwachtte hen", 24b. Als een leeraar, zooals hier Petrus, op Gods bevel op een plaats moet gaan prediken, dan zullen zeker de wateren des levens vloeien. God laat Zijn Woord brengen waar er plaats voor is, met andere woorden, waar de Heere nog uitverkorenen heeft. Anders neemt God de kandelaar van Zijn Woord weg. Dat zien we in de zeven Gemeenten in Klein-Azië en op zooveel andere plaatsen meer.

Gaan we de geschiedenis na, dan zien we ook vele streken en plaatsen op aarde, waar de liefelijke kandelaar van Gods Woord voorheen zoo liefelijk en helder brandde en waar ze nu verzonken zijn in stikdonkeren nacht van on- en bijgeloof. Doch hier bij Cornelius waren wachtende zielen, die als smachtten naar een druppeltje van het zalig Evangelium. Er staat zoo nadrukkelijk bij: „En Cornelius verwachtte hen" (24b). Dat pleit voor de vastheid van het geloof van Cornelius; hij geloofde zeker, dat de boodschap aan Petrus een gunstig gevolg hebben zou. En in dat geloofsvertrouwen had hij er reeds voor gezorgd, dat er een heel gezelschap bijeen was. Er was dus een heele gemeente, die snakte naar een kruimpje van het brood des levens. Wat zouden we ons gelukkig achten, toehoorders, als we met overtuiging konden zeggen, dat hier voor ons aangezicht een gemeente is, die dorstig is naar des Heeren Woord. Dan zouden de wateren des levens vloeien, want God laat zich niet onbetuigd aan degenen, die hem in Zijn Woord verwachten. Wij kunnen intusschen begrijpen, hoe Cornelius gepoogd heeft een gezelschap bijeen te krijgen, te samen geroepen hebbende, die van zijn maagschap en bijzonderste vrienden waren, (24c). Dat kunnen wij begrijpen. Cornelius zal niet alleen genoodigd hebben, die van zijn maagschap God vreesden en die God niet vreesden aan haar plaats gelaten, neen, er staat immers, zonder onderscheiding: „Die van zijn maagschap waren".

Het leven Gods zou alle menschen wel hebben willen samenbrengen onder de bediening des Woords of het God te eeniger tijd mocht behagen de bekeering ten leven te geven. Waar Gods volk bij hun hart leeft, daar is de Kainspreuk: „Ben ik mijns broeders hoeder?” verre van hen.

Daar zitten zij dan nu samen, wachtende op Petrus, als de drager van het Woord der zaligheid. We kunnen gerust veronderstellen, dat het behoeftige menschen zijn. En de behoefte kwam hieruit voort, dat God die menschen geleerd had, dat ze met hunne gerechtigheid niet voor Hem konden bestaan. Ze hadden niet getalmd op den weg der godzaligheid, neen, Gods Woord zegt ons juist, dat Cornelius die beoefende. Hij heeft niet opgehouden met te bidden en aalmoezen te doen, maar door goddelijke ontdekking werd hun dit op zichzelf ongenoegzaam. Onder beoefening van die kostelijke deugden, behield Cornelius een onbevredigde ziel en hem werd geleerd, dat er wat anders zijn moest, om met God bevredigd te worden.

Dat zal Petrus hun nu bekend maken. We hebben hier dus een hongerige gemeente en een van God gezonden leeraar.

En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet en vallende aan zijn voeten aanbad hem, (25). Cornelius kende Petrus niet, toen hij hem liet ontbieden en omgekeerd kende Petrus Cornelius niet. Dat is de beste verhouding, die men zich denken kan. Dan zit er 't minst van 't vleesch tusschen. De beste leeraars zijn die, welke wij van God krijgen op het ootmoedig gebed. En dan mogen en moeten wij zoo'n leeraar voor niet meer aanzien, dan een instrument in 's Heeren hand. In de bediening van Gods Woord moeten vleeschelijke oogmerken buiten blijven, want met menschen komt men in de ellende. Cornelius was er vast van overtuigd, dat Petrus slechts

het middel was, het instrument, dat God hem toezond, een instrument dat van God geleerd en bekwaam gemaakt moest worden, om te kunnen dienen.

Als nu Petrus inkwam ging hem Cornelius tegemoet en vallende aan zijn voeten, aanbad hem. (25). Hebben wij dan hier een heidensche aanbedding? Neen, dat moeten wij niet denken, maar het vloeide uit een al te groote liefde voor het instrument. Die zaak is Gods volk niet geheel vreemd. Als een leeraar het middel tot bekeering is geweest, dan gaat de liefde tot zoo'n leeraar bij een jong bekeerde wel eens te ver. Het gaat hier over 't middel of 't instrument en dan behoeft het niet zoozeer een leeraar te zijn. Gij zijt tot God bekeerd, dan is het misschien zoover gegaan, als het middel een boek is geweest, dat gij met dat boek afgoderij bedreven hebt.

Gebeurt het, dat iemand bekeerd wordt onder de bediening van het woord, dan komt zoo'n dienaar op een gevaarlijke plaats en als God het niet verhoedt, vallen ze beiden in de gracht. O, wat kan dat een glibberig pad worden voor een dienaar des Woords en wat is het niet raadzaam, maar weinig met de eer van menschen geveid te zijn! Een dienaar moet gedurig op de wacht staan om zich geen eer van menschen te laten aanleunen. Gedurig mag de bede wel in het harte zijn: „Heere, leer mij afzien van de menschen en niet hunne maar Uwe eer beoogen en zoeken en leer Gij ons beseffen, dat we samen naar God moeten”. Op eer en toejuicing van menschen is ook niet veel staat te maken, want niet zelden wordt, die vandaag geëerd is, morgen vertrapt. Smytegelt zegt in een zijner catechismuspredikatiën: „Uwe toejuicing zoeken wij niet en Uwe minachting verdienen wij niet”. Door genade hebben wij ons die woorden eigen gemaakt. De mensch moet niet boven God geëerd worden. God is het, die de bekeering ten leven geeft, niet de sterveling. Maar

nu kunnen wij Cornelius wel begrijpen. Hem is door Goddelijke openbaring vermaand, dat hij Petrus zou ontbieden, en nu staat daar Petrus voor hem. Dat is nu die gezant Gods, die woorden der zaligheid zal spreken. Nu wordt het alles bevestigd, zooals het hem is gezegd geworden en nu valt hij in het wonder aan de voeten van Petrus.

Maar Petrus richtte hem op, zeggende: „Staat op, ik ben ook zelve een mensch”, vers 26. Dit, dunkt ons, zal Petrus wel geleerd hebben. Hij zal zich hebben te binnen gebracht de verloochening van zijn Heere en Meester en Petrus zal dan ook wel goed geleerd hebben, wat de mensch is en blijft na ontvangene genade. Wat is het gelukkig, dat de mensch maar een nul mag zijn op de plek waar hij staat; dat is de veiligste standplaats voor elk mensch en inzonderheid voor een leeraar. Dan alleen heeft hij puur Gods eer op het oog en zoo spoedig hij iets meer wordt dan een niets, dan gaat het juist verkeerd. Dan berooven we God van Zijn eer en dat kan de Heere niet dulden. Wij hebben een eerroovend bestaan en gelukkig is hij, dien God daaraan komt te ontdekken. Daar zal veel de bede in het hart zijn: „Heere, bewaar mij voor mijn eigen hoogmoedig bestaan”. Petrus was zichzelf een niets en God was hem alles. „Maar Petrus richtte hem op, zeggende: „Staat op, ik ben ook zelve een mensch!””. Ik ben niet slechts een mensch, doch een zondig mensch en voor meer moet u mij niet aanzien. Ik ben in mijzelf niets, maar in Christus Jezus ben ik een nieuw schepsel, en wat ik ben, dat ben ik door Gods genade. Hij schrok er van en dat was wat gelukkig, want het had best zijn vrome vleesch kunnen vleien en dan was het misgelopen met Petrus' zending. Daarna ging Petrus in en vond er velen, die te zamen gekomen waren, vers 27. Petrus ging dus in huis bij een heidenschen man. Hij had door vorig

onderwijs nu goed geleerd, dat een heiden een jood niet te vuil mag zijn. Daarin kon Petrus niet meer mistasten. Hij was in Gods weg. Velen waren er samengekomen, zeer zeker velen, die een ongeredde ziel hadden en die in een weg van rechtvaardigheid, als Zacharias en Elisabeth, het daarin niet meer konden stellen en die nu wachtende waren op hetgeen door Petrus van Gods wege zou verkondigd worden. Petrus gaat dus in en verhaalt hen, hoe hij was onderwezen geworden door een gezicht, dat hem wilde beduiden, dat hij geen mensch gemeen of onrein mocht heeten, vers 28, waarom hij ook zonder tegenspreken gekomen was, ontboden zijnde. „En nu vraag ik”, zegt Petrus, „om wat reden gijlieden mij ontboden hebt?“, vers 29. Cornelius moest daar geen antwoord op schuldig blijven. Hoe lief accordeert beider onderwijs en wat was het kennelijk, dat deze zaak van God was! Cornelius verklaart Petrus de reden en zegt: „Nu zijn wij dan allen hier tegenwoordig voor God om te hooren al 't gene u van God bevolen is”. Hoe lief zal dat toegegaan zijn en wat lieve bewerking van Gods Geest heeft daar plaats gehad! Petrus in Gods weg verkondigt met volle vrijmoedigheid het Evangelium der zaligheid, den vrede door Jezus Christus voor verlegene en bekommerde zielen.

Als wij denken, dat wij in Gods weg zijn, dan moeten we er naartig acht op geven of God zich te ontmoeten geeft. Als dat niet gebeurt, dan mogen we wel eens degelijk onderzoeken of we in Gods weg zijn. Wat zullen die verlegene zielen aan de lippen des predikers gehangen hebben! Elk woordje zal als een zoete honingdrup in hun ziel zijn afgedropen. Petrus had wel mogen vragen: „Wat verwondert gij u over dit of wat ziet gij zoo sterk op ons? Wij zijn slechts dragers van dit Woord der zaligheid!”.

Wat zal die zoete naam van Jezus als zaligmaker van zondaren, gelijk vloeiende mirre van de gezalfde lippen des

predikers zijn afgevloed en wat zal dat een weerklank gevonden hebben in de harten en hen gaande gemaakt hebben naar den Heere en zijn gerechtigheid!

Wij mogen wel zeggen: „Gods weg is wonderlijk!”

Volk van God, is de weg naar den hemel geen weg van wonderen en aanbidding? En ervaart gij niet dagelijks, hoe ouder gij wordt, hoe wonderlijker de weg, hoe God meer wonderdoende voor u wordt? Daaraan zullen wij kennis moeten krijgen. In een weg van bevatting komen we er niet; een weg van wonderen is het enge pad, dat ten leven leidt.

God leere u dit verstaan, bij aanvang of voortgang, dan zal het wel met u zijn. A m e n .

Ps. 86: 3.

Een Gode verheerlijkende wandel, de vrucht van Hemelsche roeping,

NAAR AANLEIDING VAN 1 PETRI 1:14—16

Ps. 119 : 3.

Lezen : 1 Petri 1.

Ps. 104 : 2.

Ps. 68 : 4.

Ps. 118 : 11, 14.

Ps. 86 : 6.

GELIEFDE TOEHOORDERS !

God is bezig een huis te bouwen, een kostelijk, een sierlijk huis, zeer onderscheiden van alle huizen hier beneden. Waarin onderscheiden? Hierin: alle huizen op aarde worden ééns afgebroken en zullen zeker verbrand worden, want de aarde en alle werken, die er op zijn, zullen verbranden; maar het huis dat God bouwt, wordt nooit te niet gedaan, zal nooit afgebrand, maar opgetrokken worden tot in alle eeuwigheid. Het is een kostelijk huis, een sieraad van zijn Maker. Waarin is het nog meer onderscheiden? Hierin: wij bouwen huizen van levenlooze steenen, maar zoo doet God niet. Hij bouwt Zijn huis van levende steenen. „Zoo wordt gij ook zelve, als levende steenen, gebouwd tot een geestelijk huis.” 1 Petri 2 : 5. Wat verstaan wij door dit huis? Wij begrijpen daardoor den geestelijken tempel, de levende Kerke Gods, die God hier op aarde is beginnen te bouwen. De steenen van dat gebouw zijn dus de uitverkorenen, de geroepenen, de geheiligden in Christus Jezus, die elk voor zichzelf een deeltje van het geheele gebouw zijn en met elkander het

gansche gebouw Gods uitmaken. Deze steenen worden levend gemaakt; van nature zijn ze doode steenen, hebben zij harde harten, onvermurwbaar als een steen. God maakt ze levend door een herscheppende daad van Zijn alvermogen. „U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de zonde en de misdaden.” Het is de adem des Almachtigen, die den dooden zondaar levend maakt. God doet met den mensch, wat Hij wil. Hij wandelt op de vleugelen des winds. Zijn goddelijke almacht brengt den storm voort en Hij zou in één oogenblik de wateren kunnen gebieden, zoodat de dijken doorbraken en geheele landen onderliepen. Door een wind maakt God ook den mensch levendig n.l. door den wind des Geestes. Dit is dezelfde wind, waarvan de Heere Jezus sprak tegen Nicodémus in Joh. 3 : 8. Het is diezelfde wind van het Pinksterfeest te Jeruzalem: een geweldige gedreven wind. Hand. 2. De uitverkorenen, de levendgemaakte steenen dragen heerlijke titels en velerlei kostelijke namen. Ze worden genoemd :

I. Een uitverkoren geslacht, uitverkoren uit den gemeenen hoop; zij zijn dierbaar in Christus. 1 Petri 2 : 9.

II. Een koninklijk priesterdom: dat is een koninkrijk van priesters. Immers: Gods kinderen zijn allen priesters, als we dit woord overdrachtelijk, op Oud-Testamentische wijze nemen. In David's en Salomo's dagen waren er in den tempel duizenden priesters, om offeranden Gode te offeren. Zoo ook brengt Gods volk hare geestelijke offeranden aan God op.

III. Een heilig volk. Niet heilig in henzelve zijn zij, maar volmaakt in Christus. Dat zegt ook de apostel: „Gij zijt in Hem volmaakt, die het Hoofd is, namelijk Christus.” Coll. 2 : 10. Ze zijn dus een heilig volk, want zij hebben een volmaakt deel inwendig ontvangen en vandaar zijn ze ook een afgezonderd volk.

Toehoorders! als gij zoo gemakkelijk op de wereld kunt leven, het onder de zoutelooze gesprekken der wereldsche menschen zoo goed kunt uithouden, levert gij het bewijs, dat er geen greintje heiligheid in u is. Als het u om het even is, of ge in de wereld verkeert, dan wel in de kerk zit, is de heiligheid ver van u. Wel moet Gods volk veeltijds in de wereld verkeerren, maar dit is het bewijs, dat zij heiligen zijn: het smart hun zoozeer. O, een heilig mensch ontvangt wat dolksteken in het hart van zijn eigen zonden en verdorvenheden, van wereldsche vromen en van onvromen, niet minder van Satan. Dit maakt hun het leven moeilijk, dit doet hun pijn aan. Smart het een kind niet, als zijn vader of moeder bespot worden, indien hij deze liefheeft? Zoo doet het een kind Gods pijn, als Zijn naam wordt bespot, Zijn woord gesmaad, Zijn inzettingen vertreden worden, want Gods naam, woord en inzettingen heeft dat kind lief. Dit zegt Gods volk niet altijd, omdat het niet steeds voor Zijnen naam durft uitkomen, maar in zijn innigste leven heeft het Zijnen naam lief.

Als gij u nu smartelijk aangedaan voelt, zoo gij God hoort aantasten, is er goede hoop, dat gij één van dat geheiligde volk zijt.

IV. Zij worden genoemd: „een verkregen volk.” Zij zijn Zijn volk geworden door verkrijging, door bloedstorting. Hij heeft Zijn bloed voor hen moeten storten, voor een gemeente, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed. Hand. 20 : 28. Welk een duren prijs is voor hen betaald geworden? O, dat dit veel onder de aandacht van Gods volk mocht zijn! Want alleen Gods bloedstorting stelt hen vrij. Achter het bloed van den Heere Jezus is Zijn volk volkomen vrij. Wij leggen er den nadruk op: achter het bloed.

Als de verderfengel door Egypte gaan zou was het

den Israëlieten geboden, het bloed van het Paaschlam aan de posten der deur te strijken, opdat ze vrij zouden zijn. Had echter een Israëliet het gewaagd buiten de deur te gaan, gewis was hij omgekomen. Maar achter het bloed zijnde, ging de Engel voorbij en de verderver der eerstgeborenen raakte de hunnen niet. Door het bloed zijn de uitverkorenen verkregen, dit is hun een bloed des levens. Het zoete bloed van den Zone Gods is hun een rantsoneerend bloed, dat een eeuwige gerechtigheid voor hen heeft aangebracht. Gods kinderen zijn dus levende steenen, die worden opgetrokken tot een geestelijk huis, waarin zij eeuwig wonen zullen. Daarom zegt de apostel ook: „Zoo wordt gij ook zelve opgebouwd tot een geestelijk huis. 1 Petri 2 : 5.

Heeft God nu zoo een kostelijke zaak aan Zijn volk verricht, past gij dan op, dat uwe handen niet bezoedeld worden aan het volk van God. God is bezig de kinderen Gods te verzamelen. Ziet gij dan toe, dat gij ze niet aanraakt, want zegt de Heere, dan raakt gij Mijn oogappel aan.

Mocht het Gode behagen, dat gij in deze ure nog opgewekt werd, om met inspanning en aandacht te luisteren naar het Woord des Heeren. Het zou nog kunnen strekken tot uwe eeuwige behoudenis. Is het geen groote goedheid, mijn medereiziger, dat God u zijn woord laat prediken? Hij betuigt daardoor, dat Hij nog geen lust heeft in uw dood.

Zingen: Ps. 68 : 4.

De tekst, waarover wij een woordje tot U zouden spreken, vindt u in 1 Petri 1 : 14—16 :

„Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig den begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren. Maar gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zoo wordt ook gij zelve heilig in al uw wandel. Daarom,

dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig'.

Vrienden! Gelijk de apostel Paulus, genoemd wordt, de apostel der Heidenen, omdat hij zijn bediening meest onder de heidenen had, Gal. 2: 8, zoo wordt Petrus genoemd de apostel der besnijdenis, daarmee aanduidende, dat deze een evangelische bediening onder de Joden had, waaraan hij ook getrouw is gebleven. Als wij de brieven van Petrus lezen, bemerken wij, dat hij de Joden gedurig opwekt tot vermaning en onderwijzing. Aan wien heeft de apostel zijn brieven geschreven? Aan de vreemdelingen, in Pontus, Galitië enz. verstrooid. Wij moeten in het oog houden, dat wij omstreeks 200 jaar vóór Christus onder Antiochius nog een uittocht van Joden uit Babel hebben gehad, en tevens, dat die Joden toen verstrooid zijn geworden in de verschillende steden van Klein-Azië. Onder deze Joden, onder deze verstrooiden, heeft de apostel waarschijnlijk gearbeid en aan deze richt hij zijn brieven. Deze zoete zaak merken wij hierbij op: Waar de apostelen gingen, God ging met hen. Is dit niet grootsch? God wrocht mede en bevestigde het woord, dat zij in 's Heeren naam brachten. Zoo werkte God ook krachtig onder de bediening van Petrus. Hoort, hoe Petrus de Joden aanspreekt in het eerste vers:

„Petrus, een apostel Jezus Christus, den Vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië. Dan gaat hij ze bemoedigen, wat noodig was; want zij hadden een moeilijken weg. Zij moesten verkeerren in den vreemde als vreemdelingen. Zij waren bedrukt en terneer-geslagen bij oogenblikken. Dit wist de apostel wel, waarom hij ze versterkt met de allerkrachtigste belofte, die in de hemelen voor hen is weggelegd, n.l.: „een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, vers 4.

De apostel wil hun zeggen: „Hier zult gij, hier in dit benedenrond, verdrukking lijden veelal uw weg met

smarte gaan, maar dit zal niet lang duren en éénmaal zal alle lijden geleden zijn. Gij wordt nu in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd. „Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, *die geprofeteerd hebben van de genade, aan U geschied. Onderzoekende op welken of hoedanigen tijd, de Geest van Christus, die in hen was, beëuidde en te voren getuigde het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende*” vers 10 en 11.

Daarom zal hij ze aansporen, om moed te houden: „Geef den moed niet verloren, volk! de Heere regeert. Met de verzoeking zal Hij uitkomst geven. God zal niet boven vermogen verzoeken. Hoop maar op die genade en geloof in God, Die de dooden levend maakt, Wordt daarom niet gelijkvormig den begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren”.

Met zulke drangredenen komt de apostel, de verstrooiden in Klein-Azië, met zijn apostolisch gezag te onderhouden waarna de woorden van onzen tekst volgen.

Dit vreemdelingschap hebt ge nu ook maar toe te passen op de kerk Gods, hier op aarde. Stel, dat Gods volk nu ook in vreemdelingschap verkeert. Wel is het land der vreemdelingschap nu niet Cappadocië, e.a. maar ook Nederland is hun een land, waarin zij niet thuis zijn. Behoort gij, vrienden, tot degenen, die hier geen blijvende stad hebben, maar een beter vaderland zoeken? Zijt gij onder die, welke vanwege de zonde in verdrukking leven, die een heimwee in de ziel dragen, die van het lichaam des doods verlost en ontbonden wenschen te zijn? Zoo ook was het met Abraham en andere bijbelheiligen. Jacob moest zeggen: „Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest” Gen. 47 : 9.

Zoo verkeert de levende kerk hier in vreemdelingschap

en zoo zijt gij hier kinderen Gods, als de vreemdelingen en verstrooiden in Cappadocië, echter met dit onderscheid, dat die menschen al over de achttienhonderd jaren in de Vaderlijke woning, in hun eeuwig huis, zijn ingegaan, terwijl die groote gebeurtenis nog voor U, kinderen Gods, aanstaande is. Gij verkeert nu nog op den weg naar 't Vaderhuis, op dien weg, waar veel strikken en netten gespannen worden om u af te leiden van den Heere, op dien weg, waar de zonde, uw eigen vleesch, ja Satan, nog zoo een verbazende macht op u uitoefenen. Waar gij dan zoo verkeert, onderwijst u de Heere door Zijn Woord, dat woord aan de vreemdelingen van Cappadocië, dat ook voor u toepasselijk en nuttig is, gelijk het dit is voor de kerke Gods van alle eeuwen.

Het woord van den apostel nu doet ons letten op .

I. Een treurig eertijds ;

II. Hoe een onwetende, uitverkoren ziel verlost wordt ;

III. Wie door de hemelsche roeping verheerlijkt wordt ;

IV. Waartoe de ziel uit de macht der duisternis verlost wordt.

I. Vers 14 luidt : „Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig den begeerlijkheden, die te voren in uwe onwetendheid waren”. Wij vestigen uw aandacht op de uitdrukking : „te voren”. Als een mensch bekeerd wordt, inzonderheid een mensch op gevorderden leeftijd, heeft hij een treurig eertijds achter zich. Te voren : dikke duisternis ; nu : licht in de ziel ; te voren : een leven in de zonde ; nu : een haten en vlieden van de zonde. Al wat niet deugt, durft een onbekeerde aan, waarom de apostel Paulus dan ook zegt tegen die van Corinthe : „En dit waart gij sommigen ; maar gij zijt afgewasschen ; maar gij zijt geheiligd ; maar gij zijt gerechtvaardigd in den naam van den Heere Jezus en door den Geest onzes Gods.” 1 Cor. 6 : 11. En op een andere plaats luidt het : „Ja, wat vrucht hadt gij

toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt; want het einde derzelve is de dood." Rom. 6 : 21.

Een treurig eertijds is volgens ons tekstvers derhalve een tijd van diepe onwetendheid, waarin de mensch tijdens zijn natuurstaat leeft, welke tijd met recht die der onwetendheid heeten mag.

Nu doet zich bij ons de vraag op: „Waarom onwetend? Aan de zonde? Neen toch, want in die zijn wij van nature duivelskunstenaars en al te goed bedreven en we worden niet moede van te zondigen. Allen hebben wij zonde gedaan en zijn er soms onder ons, die alles hebben durven uitvoeren? Allen kennen we de zonde en van onwetendheid aan die, kan geen sprake zijn. De onwetendheid, hier genoemd, doelt dan ook op onze onwetendheid aangaande de gevolgen van de zonde, den toestand voor de eeuwigheid. De mensch weet van God niets af en bijgevolg ook van zichzelf niets. Is er geen godskennis, zoo is er ook geen zelfkennis. Nu kan een mensch wel *denken*, dat hij die kennis bezit en evenwel schromelijk mistasten. Denk maar aan Laodicea. „Want gij zegt: Ik ben rijk en verrijkt geworden en heb geen dings gebrek, en gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk, en blind en naakt. Openb. 3 : 17.

Welk een misleiding! Zij waren gelukkig en toch zeer ongelukkig, meenden te zien en waren jammerlijk blind; meenden gekleed te zijn en waren naakt. Dit zegt de mond der waarheid zelf: „Gij hebt den naam dat gij leeft, maar gij zijt dood." Nu moeten wij die onwetendheid onderscheiden in twee soorten; namelijk: een heidensche en een joodsche onwetendheid. We gelooven niet, dat hier een heidensche onwetendheid voorkomt, want een mensch met heidensche onwetendheid, is zulk één, die nooit van den Zaligmaker heeft gehoord. Er zijn dus tweeërlei menschen op aarde: heidenen en die, welke onder het

Evangelie verkeer en dit hooren. De eerste soort menschen zal hier wel niet tegenwoordig zijn of hebben wij niet allen van den weg der zaligheid gehoord? Door joodsche onwetendheid verstaan wij de uitwendige kennis van de waarheid, verkregen door opvoeding, omgang met de vromen, enz., maar een kennis, die niet geheiligd is. Wanneer die heiliging ontbreekt, blijft de mensch in zijn totalen doodstaat en is geestelijk onwetend van zijn ellendestaat en van Jehova. Zulke menschen leven doodelijk gerust, zonder innerlijken kommer over hun ziel en gaan zoo naar de eeuwigheid. Kent gij die eigenschappen van die onwetendheid? Hier volgen ze: Trotschheid. De mensch weet niet, dat hij niets is en denkt, dat hij iets is. De mensch is bezet met onreine lusten zonder zelfverfoeiing. Hij wil altijd vóór en boven anderen zijn; heeft volstrekt geen behoefte aan kennis van zichzelf; is een vijand van ontdekking; schuwt het licht. Wat dunkt u, behoort gij ook onder zulke onwetenden, die lust hebben in alle boosheid? Och, mocht de tijd eens komen, dat God u uit deze duisternis verlost en u riep tot Zijn wonderbaar licht. 1 Petri 2 : 9.

De tijd der onwetendheid is er dus één van duisternisse, één, waarin geen lichtstraaltje de ziel verkwikt. Wij lezen in Gen. 1 : 2: „En duisternis was op den afgrond.” Zoo is de stikdonkere duisternis in uw hart. En daar kent gij niets van, omdat gij den afgrond van grondelooze barmhartigheid niet kent. Beide, duisternis en barmhartigheid, zijn u onbekend. Want al kunt gij den Bijbel misschien opzeggen en al hebt gij een uitgebreide kennis van de zuivere waarheid, toch zijt ge blind in uzelf en diep onwetend van uzelf, de peillooze diepte van Gods ontferming, noch de hoogheid van Zijne Majesteit, kent gij. Daarom zijt gij zeer te beklagen. Maar al leiden de onderzoekingen in de Schrift u niet ter zaligheid, zoo laat

daarvan niet af, daar de Heere Jezus zegt tegen de Farizeën: „Onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben en die zijn het, die van Mij getuigen”, Joh. 5 : 39. Gij kunt nooit te veel onderzoeken en nooit te veel weten, maar bedenkt dat dit alleen niet genoeg is. Er moet ontdekking zijn van de waarheid in uw hart en dit moet in betrekking gebracht worden tot de waarheid.

En nu zegt de apostel: „Lieve kinderen Gods; die tijd van onwetendheid hebt gij voorheen doorgemaakt, maar nu heeft de Heere Zijne genade aan U verheerlijkt”.

Van nature ligt er iets als een deksel op 's menschen harte; maar als God den mensch bekeert, wordt het deksel van onwetendheid afgelicht, 2 Cor. 3 : 16. En waar dit nu gebeurt, wordt de ziel gebracht tot de zalige kennis van God en Zijn zoon.

II. Misschien zijt gij er nu nieuwsgierig naar, hoe God een mensch uit de duisternis verlost. Dit kan engel noch mensch doen, ook de duivel niet. Denk u nu in, dat er een duisternis als de nacht, over uwe ziel gespreid is. Als het nacht is in de natuur en de zon gaat niet op, blijft het nacht. Kan er nu één schepsel de zon doen opgaan? Immers niet één! Zoo kan ook niemand het duistere hart verlichten, behalve Christus. Hij alléén is de Zonne der Gerechtigheid, het waarachtige Licht, 1 Joh. 2 : 8. Zoo het in de natuur gaat, zoo geschiedt het in de bekeering des menschen: eerst verschijnt de dageraad, dan gloort het zonlicht boven de kim, eindelijk bestraalt de zon het gansche aardrijk. Gaat de zon niet op, zoo blijft het nacht en rijst de Zonne der Gerechtigheid niet, met genezing onder Zijne vleugelen, zoo blijft de mensch met zijn doodelijke kwalen behept, wat beduidt, dat hij voortleeft in afkeerigheid van zijn Formeerder en vijandschap oefent tegen Hem. Zoo blijft de mensch dood in zonden en

misdaden, Efez. 2 : 1. Hoe gaat die Zon, dan voor een mensch, in duisternis gezeten, op? Dit zegt nu onzen tekst in vers 15: „Maar gelijk Hij, die U geroepen heeft”. Er is dus roeping toe noodig. God roept den zondaar uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. En dit is een schakel in den keten der gelukzaligheid, die wij vinden in Rom. 8 : 30: „En, die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt”.

In ons tekstkapittel wijst ons vers 2 op de uitverkiezing, daar dit vers luidt: „Den uitverkorenen naar de voorkennisse Gods, des Vaders”. De eerste keten der zaligheid is de uitverkiezing. Wij weten, dat vele menschen zich achter de uitverkiezing verbergen en de gevolgtrekking eruit maken: „Ben ik niet uitverkoren. dan wordt ik niet zalig, bijgevolg kan ik niets aan mijn zaligheid doen”. Hierbij legt men bedektelijk de schuld op God. Maar dit weten wij: dat Gods uitverkorenen, hier op Gods tijd geroepen worden, of gij die uitverkiezing al dan niet misbruikt. God brengt dus door de roeping zijn uitverkorenen uit de duisternis en zoo waren ook de menschen in onze tekstverzen aangeduid, verlost door roeping. In de brieven der apostelen lezen wij veel van de roeping. In Ephez. 4 : 1 luidt het: „Zoo bid ik u dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt. En in 1 Thess. 4 : 7 hooren wij: „Want God heeft mij niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking”. En wederom in 2 Thess. 2 : 14: „Waartoe Hij U geroepen heeft door ons Evangelie tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus”. En in onzen brief 1 Petr. 2 : 9: „Opdat gij zoudt verkondigen de deugden desgenen, die u uit de duisteruis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht”. En ook 2 Petr. 5 : 10: „De God nu aller genade,

die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus". Dus roept God Zijn uitverkorenen tot verkrijging der heerlijkheid en der deugd. Steeds is er een vast doel, waartoe de mensch geroepen wordt, namelijk: tot de zaligheid, tot de gemeenschap Gods. God bekeert Zijn volk, om licht te geven.

Een daad van hemelsche roeping is een almachtige daad. De dooden zullen hooren de stemme des Zoons Gods en die ze gehoord hebben, zullen leven. Iemand, die wij roepen, keert om. Zoo ook keert God den mensch om door Zijn roeping. En God roept bij name: „Adam! waar zijt gij?". Gen. 3 : 9. En gij, volk, denk eens terug aan het tijdstip, dat God u riep. Wel was er bij U te voren rumoer van binnen; maar het was weder overgegaan. Maar God sprak en kwam tot u, zooals de bliksem in een woning slaat, Vooral de mensch, die op lateren leeftijd bekeerd wordt, ondervindt de kracht van de roeping. Ze is een almachtige, een onwederstandelijke kracht, die God in de ziele brengt; ze is een daad Gods, die losmaakt van de zonde en den dienst des satans. Te voren gaaft gij God wat en dan de wereld eens wat; ge hinkt op twee gedachten. Als het van binnen wat bij u aanliep, zaidet gij: „Ik zal het niet weer doen" en gij beloofdet beterschap. Maar toen de Heere kwam, sprak hij het beslissende voor u uit: „Tot hiertoe en niet verder". Toen heeft God de knoop, die u aan de wereld hield, doorgeslagen. Zijn dit u vreemde zaken, toehoorders? Die kinderen Gods, welke reeds jong geroepen zijn, hebben van deze krachtdadige trekking zoo geen kennis en dikwijls is het hun bang, wanneer andere van Gods volk verhalen, hoe God hen met machtigen arm uit de wereld getrokken heeft. De eersten hebben hierom menigmaal bestrijding en gaan gebukt onder de aanvechtingen des duivels. Uzelven maakt gij diets, dat gij geen kind Gods zijt, omdat gij niet over

de roeping kunt spreken, terwijl elk kind van God daarvan weet. Maar bedenkt dan, gij, die met schrik en beving vervuld wordt, als ge van de roeping hoort, bedenkt, dat gij de wereld niet inkondt. En het is de almacht Gods, die u genadiglijk voor het tieren in de wereld heeft bewaard. Maar gij waart u van die leiding en bewaring onbewust. Sprak niet Obadja: „Ik, uw knecht nu, vreeze den Heere van mijne jonkheid af, 1 Kon. 18 : 12, en getuigden in dien geest, niet evenzoo Johannes den Dooper en Timotheus? De daden zijn dus niet minder bij die, welke reeds jong geroepen zijn, dan bij die van Gods volk, welke later krachtig werden geroepen, maar de laatsten hebben van deze Godsdaad meer bewustheid dan gene. De uitverkorenen worden allen geroepen, de één in prille jeugd, zonder dat die roeping merkbare verandering teweeg brengt, de ander op rijper leeftijd en die krijgt wel eens harder slagen, eer hij den zondeweg vaarwel zegt. Maar de waarachtige omkeering begint, als een mensch andere gedachten krijgt; dan wordt het inwendig gedrag het omgekeerde van hetgeen 't voormaals was. En dit inwendig gedrag komt in een geheel andere verhouding tot God en de schepselen te staan. Ook wordt dit inwendige leven, dat alleen zichtbaar is voor God, openbaar voor de menschen in een heiligen afkeer van de zonde en een waarachtig berouw erover. Die mensch wordt vervuld met een haat tegen al het onheilige en zondige en krijgt een innerlijke betrekking op God, Zijn Woord en inzettingen, Zijn volk. Hier is ontstaan een vernieuwing en verandering des harten, want in de hemelsche roeping deelt God wat mede, Zijn woord is geen menschenwoord, 't welk dood is, maar leven gevend. Er wordt iets medegedeeld, wat voormaals daar niet was. „Er zij licht“. „En er was licht“. Zoo wordt ook het licht in de ziel geboren. Eertijds waart gij geen kinderen Gods, nu, in dit oogenblik van roeping,

werd ge dit onmiddellijk. In uw treurig eertijds, volkje, heeft God over u gewaakt; want God heeft u niet liefgekregen bij de roeping, maar hij heeft u van eeuwigheid liefgehad. Ja, „Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde”, en als gevolg daarvan staat er: „daarom heeft hij u getrokken met goedertierenheid”. In herberg en kerk heeft God u nagewandeld en dit baart groote verwondering bij Gods volk, dat Hij haar heeft nagewandeld toen ze voor de hel dansten.

Zingen Psalm 118 : 11, 14.

Nu hebben wij in 't kort stil gestaan bij „een treurig eertijds” of „een tijd der onwetendheid”. Mogen wij u, m'n vrienden, eens een vraag doen? Leeft gij nog in onwetendheid, zonder kennis van God? Ligt het deksel van blindheid, de bedekking des doods nog op uw ziele? Dan hebben wij stilgestaan hierbij, hoe God Zijn uitverkoren, onwetende zielen uit de duisternis verlost en wij hebben gezien, dat dit geschiedt door hemelsche roeping.

III. Nu krijgen we in de derde plaats: „Wie dat werk verheerlijkt. „Dit volk heb ik Mij geformeerd; zij zullen Mijnen lof vertellen”. Dit gevaar bestaat er nu voor de geroepenen, dat zij zich misschien niet overeenkomstig hunne roeping zullen gedragen. Daarom ook vermaant de Apostel hen kinderlijk: „Gij zijt in Hem geplant en aan Hem verbonden door liefde; gedraagt u dan ook als vreemdelingen in de wereld”, wil de apostel ons zeggen. „Gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zoo wordt ook gijzelve heilig in al uwen wandel. Zij moesten bedenken, dat zij de vreemdelingen zijn uit: Philip. 3 : 20, wier wandel in de hemelen is en die een ander vaderland zoeken.

Is het gevaar nu voor Gods volk, dit, dat ze onbekeerd kunnen worden? Neen, zoomin als een Israëliet, een

Babyloniër; een besnedene een onbesnedene kan worden, zoomin vergaat hun kindschap. Maar wel kan een kind van God doen als een onbesnedene, een wereldling en door zóó verschrikkelijk pogen, wordt God op het hoogst onteerd. Dat is der roeping Gods geheel onwaardig! Zooals een koningskind, die met liederlijke menschen omgaat, zijns vaders naam en die zijner familie onteert, zoo werpt Gods kind, dat van prinselijken bloede is, een smaad op zijnen Vader. Dit kind van God, doende wat der wereld is, raakt alle crediet bij Gods vrome volk kwijt, ofschoon hij bij den duivel eenig crediet bekommt. Hoe wordt Gods naam en zaak daardoor niet bespot en gelasterd! Hoe wordt Gods teed're volk daardoor smart aangedaan.

Gods volk wordt dus wel geen wereldling, maar kan niettemin doen, wat de wereld doet. En dit geldt inzonderheid voor deze dagen. De tijd is er op aangelegd om Gods kinderen van achter den Heere af te trekken. Dan komt zoo'n mensch in de koers van leven, waarin hij vroeger geleefd heeft. Jeremia moest hierover ook weenen en klagen: „Hoe is het goud zoo verdonkerd, het goede, fijne goud zoo veranderd. De kostelijke kinderen Sions, tegen fijn goud geschat, hoe zijn ze nu gelijk gerekend den aarden flesschen”, Klaagl. 4 : 1, 2. Er staat dus niet, dat ze aarden flesschen geworden waren, maar ze waren als aarden flesschen gerekend. Als het daar met Gods volk komt, is het zeer ver van den Heere gekomen. En in deze dagen is er weinig onderscheid tusschen den godsdienstigen wereldling en Gods kind. Slechts bij uitzondering zien wij een teeder mensch. Wel is het onderscheid tusschen vrome en onvrome menschen zeer gering geworden. De vrome wereld wil hier aardsch genot en hiernamaals een hemel. Is dit nu het leven voor het kind van God? Toch is dit leven algemeen onder hen geworden. Wat zal daarvan het

einde zijn? Zoo is er na verloop van zeventig jaar geen kerke Gods haast meer te onderkennen. Daarom waarschuwt de apostel in onzen tekst zoo nadrukkelijk: „Want gelijk Hij, die u geroepen heeft, heilig is, zoo wordt ook gijzelve heilig in al uwen wandel”.

Wij mochten dit waarschuwend woord wel ernstig ter harte nemen. Wat is er bij de levende kerk, weinig te bespeuren van een kinderlijken ootmoedigen wandel. Hoe wijd is de zonde al vertakt en hoever is de afwijking van God al gekomen? De grauwigheid ligt over Gods volk gespreid en het is bij God alleen bekend, waarom?

IV. Ons laatste punt is: „Waartoe de uitverkoren ziel uit de macht der duisternis verlost wordt”. Deze verlossing geschiedt in de eerste plaats om hier, het stuk der der dankbaarheid beoefenende, zijn weg te bewandelen, afgezonderd van een wereld, die in het booze ligt, om éénmaal af te leggen een lichaam van zonde en daarna in volmaakte heiligheid en heerlijkheid bij God te zijn. Daarom volgt de vermaning: „Zijt heilig, want Ik ben heilig”. Het is opmerkelijk, dat de apostel een woord neemt uit Mozes' wet en dit gebruikt als evangelisch onderwijs. Wanneer men tot de wereldgelijkvormige kinderen Gods met deze vermaning komt, zeggen u de meesten: Gij zijt een wettisch mensch”. Zij zijn door Antinomianisme bedektelijk meegevoerd, dat zegt: „Christus heeft alles volbracht en een eeuwige gerechtigheid aangebracht”. En hoewel het een gewisse waarheid is, dat Zijn volk in Hem volmaakt is, toch mag dit volk niet in een zondige vrijheid wandelen. De dankbaarheid door de verlossing moet uitkomen in een teed'ren wandel voor Gods aangezicht en waar deze gemist wordt, heerscht de doodscheid in het harte. Wanneer echter tot een evangelisch kind van God de vermaning komt: „Zijt heilig, want Ik ben heilig”, neemt zulk één het o, zoo hartelijk over en het is als een

hemelsche muziek in zijn ooren. Waarop baseert nu de apostel deze vermaning? Hierop: op de eigenschap van een wedergeborene, de eigenschap, de inwendige begeerte en lust, om heilig te leven. Heiligheid is den hemel voor Gods volk en dit is de grondslag voor het leven daarboven. Zouden Gods kindertjes niet gaarne heilig leven? Als zij in den goeden koers zijn, zijn zij daar zeer opgezet. Daarom vermaant de Apostel: „Zijt heilig in al uwen wandel”. Let op uwen wandel”. Dat is, niet alleen in woorden of in het spreken van mooie woorden. Al sprak een predikant kostelijke predikatiën en hij had een goddeloozen wandel, hij was tot oneere van de zake Gods. En wel waar is het, dat mooie woorden een groote vertooning maken, die menig mensch, die niet ziet, bedriegt en verblindt. Maar Gods teed're volk, dat bij haar hart leeft, onderkent zeer goed een schoone belijdenis, gepaard met een goddeloozen wandel, van zulk een belijdenis, samengaande met een reinen wandel. Ja, al sprak een predikant nog zoo krachtig, ja, al verborg hij zijn boos leven onder de aarde, toch zouden de teerhartige kinderen Gods dat gevoelen. De zonde is als de pest, die lucht van zich geeft. Waarom zou de Apostel nu vermanen tot heiligheid? Zouden Gods kinderen wel een goeden wandel kunnen hebben? Jawel, maar de apostel bedoelt hier, dat ze waakzaamheid zouden betrachten. Zij moeten waken te aller tijd, waken in den gebede tegen de listige omleidingen des duivels; zij moeten bedachtzaamheid oefenen en bidden: „Laat de bedachtzaamheid over mij de wacht houden”. Zij moeten afzondering zoeken en beminnen, zich als Nazireërs gedragen. Een afgezonderd leven past der kinderen Gods. Ze moeten zich afzonderen, wat de spijszake betreft, matigheid beoefenen, meer staan naar de spijszake, die nooit vergaat. Ze moeten toonen, dat hun buik niet hun God is, maar dat zij een spijszake kennen, die de wereld

niet heeft. Ze moeten afgezonderd zijn in kleding. De mode der wereld moeten zij niet navolgen, maar in eenvoud en eerbaarheid moeten zij hier hun wegje vervolgen. Zoo moeten Gods kinderen zijn, als een stad op een berg, als een licht op een kandelaar, als een licht in het midden van een krom en verdraaid geslacht. Dit betaamt het verlost volk. Is zulk leven niet noodig en is God niet waardig, dat wij alzo leven? „Die ons uit zoo grooten nood en dood verlost heeft”, zegt de apostel.

Wij lezen. dat er een arme man was, die de stad verlost door zijn wijsheid en niemand gedacht den armen man. Pred. 9 : 15. Er is maar één Emanuël over de gansche kerk Gods, die haar verlost heeft, door zichzelf voor haar over te geven, die arm is geworden om harentwil, opdat zij door Zijn armoede rijk zou worden. Nu zou men toch een diepe erkenning in het harte der kinderen der kerke mogen verwachten. Maar er staat geschreven : „Niemand gedacht den armen man”. Is dat niet droef? Wat ontvangt de Heere Jezus toch weinig erkenning doorgaans. Zijn er hier in ons midden nog, die Hem gedurig noodig hebben, die wel eens met Hem in onderhandeling zijn, gemeenschap met Hem hebben en tot Hem komen, als tot een levenden steen, van de menschen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar. 1 Petr. 2 : 4.

Moogt gij wel eens ervaren, dat die opgaande Zon uw ziele verkwikt. Dan hebt gij zeker dien armen Man noodig, en Hij is u onmisbaar als Profeet, Priester en Koning. Als Gods volk op zijn plaats is, is het een zwak volk, dat al zijn sterkte uit Hem halen moet. Het staat kracht- en machteloos tegenover al zijn vijanden. Dat wil het volk dan ook gaarne bekennen. Dan roepen de kinderen Gods wel uit: „Ik kan mijn verdorvenheden niet ten onder krijgen. O, Heere Jezus, zwaai Gij zelve Uw scepter in mijn ziel; heersch Gij als koning op den troon des

harten ; bewaar mij Heere, voor de zonde. Dan komen de ambtelijke bedieningen van den Middelaar op rechten prijs te staan. Gods volk, in 't midden gesteld van een wereld, die in 't booze ligt, moet door leer en leven toonen Wien het behoort en moet Gode dankbaarheid betoonen voor de verlossing aan hen bewezen.

Zoo gaan wij, menschen, naar de eeuwigheid, al zuchtende, al strijdende. En deze menschen ontvangen het goede deel, die aan deze zijde van het graf door bidden, worstelen en strijden, hebben leeren jagen naar de volmaaktheid. Die zullen een goed geleide hebben in de doodsjordaan. De arke zal er in zijn en zij zullen behouden aanlanden in het hemelsch Kanaän en opgenomen worden in de stad die fondamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. Maar als gij hier onwetend voortleeft, arme menschen, zonder kennis van God en van den Middelaar, zonder kennis van uzelf, zonder strijden en worstelen tegen de zonde, zonder jagen naar de heiligmaking, dan zult gij nooit in 't licht en de vrijheid van Gods kinderen geraken en dan zal uw deel zijn in de buitenste duisternis, voor eeuwig.

Paulus zegt, dat het woord des Evangeliums is een reuk des doods ten doode voor dezen en een reuk des levens ten leven voor genen. 2 Cor. 2 : 16.

Och, dat hemelsche kracht uw ziel levend make, opdat gij der zonde nog ontvlieden mocht, dewijl het nog heden is de tijd der genade, eer het voor u te laat zal zijn. Kindertjes, strijdt tegen uwe begeerlijkheden, waak ten allen tijde. Hebt acht op uwen handel en wandel, opdat anderen door uw leven mogen gewonnen worden. Moet gij veeltijds leven onder goddeloozen, drinkers en vloekers, (want een onbekeerd mensch doet niet dan kwaad), houdt gij hen hunnen ellendigen staat voor oogen. Zwijgt niet van de zake Gods. Zoudt gij niet wat willen verdragen om

Christus' wille? Indien gij gesmaad wordt, zoudt gij dit niet lijden om diens wille? Komt vrij uit en laat bovenal uw schroom voor Christus' zaak geen oorzaak van lastering tegen u zijn.

Soms, als Gods arme kindertjes niets durven zeggen, verblijdt zich de wereld. Maar komt uit voor Gods zaak en strijdt tegen de zonde in u, rondom u.

Nu, de Heere zij met ons en doe Zijne heiligheid en alwetendheid in onze ziel afdalen en zegene ons met Zijn gunst, die meer sterkt dan de uitgezochte spijzen. Amen.

Zingen Psalm 86 : 6.

DE DOOP VAN JEZUS

NAAR AANLEIDING VAN MATTH. 3 : 13—17

Zingen : Psalm 68 : 2.

Lezen : Mattheus 3 : 1—17.

Zingen : Psalm 62 : 1.

Psalm 89 : 7, 8.

Psalm 62 : 4, 5.

GELIEFDE TOEHOORDERS !

Wij hebben nu eenige malen stilgestaan bij de verschijning van Johannes, als voorlooper van den Heere Jezus, als een profeet des Allerhoogsten, voor het aangezicht des Heeren henengaande om Zijn wegen te bereiden. Laat ons nu nog iets zeggen mogen over het slot van deze geschiedenis en uwe aandacht bepalen bij den doop van Christus. Ook wij zijn gedoopt en hebben het teeken des doops ontvangen en onze doop predikt onze onreinheid.

U vindt onzen tekst bij Mattheus 3 : 13—17: *Toen kwam Jezus van Galiléa naar den Jordaan tot Johannes, om van hem gedoopt te worden. Doch Johannes weigerde Hem zeer, zeggende: „Mij is noodig van U gedoopt te worden en Gij komt tot mij?”*.

Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hem: „Laat nu af, want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen”. Toen liet hij van Hem af. En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water.

En ziet, de hemelen werden Hem geopend en hij zag de Geest Gods nederdalen gelijk een duive en op Hem komen.

En ziet, een stem uit de hemelen, zeggende: „Deze is Mijn Zoon, Mijn geliefde Zoon, in Welken Ik Mijn welbehagen heb”.

Toehoorders! Johannes had zijn aanstelling tot zijn ambt niet ontvangen van de menschen, van het Sanhedrin, maar van God, Hij was gezonden door God, naar luidt de Profetie: „Ziet, Ik zende ulieden den profeet Eliam. Maliachi 4 : 5. En als hij dan in zijn bediening is, predikt hij de eer van zijn Zender en zoekt niet de eer van menschen. Weet gij wat de zuivere prediking van Gods Woord inhoudt? Dit, dat God op het hoogst verheerlijkt en de mensch op het diepst vernedert worde. Dit had Johannes inderdaad betracht. Harde boodschappen had hij tot het volk gebracht, maar niet te hard. Als hij tot hen zei: „Gij adderengebroedsel, wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn”, dan is dit geen aanspraak tot hen uit de hoogte of een laag nederzien op zijn medemenschen. Geenszins. Want deze woorden vloeien hem toe onder den levendigen indruk van de eere Gods en uit een diep bewustzijn van zijne roeping en zending, waardoor hij de waarheid spreekt.

Van nature zijn wij allen slangenzaad en adderengebroedsel, geboren uit den vader der leugenen. Als wij nu nog in de leugen staan en de waarheid noemt bij onzen naam, dan is dat altijd hard. De waarheid is steeds hard tegenover de zonde en dit is juist het kenmerk van de waarheid en den zondaar vleien is leugenleer.

De wet is een harde meesteres, zij snijdt, doorwondt en doorpriet het harde hart van den zondaar. Wij moeten Johannes altijd blijven beschouwen als een voorlooper van Christus en Zijn bediening als een voorbereidend werk van de gezegende komst van den Heere Jezus in de harten Zijner uitverkorenen. Zulk een vrucht nu was er door de prediking van Johannes gevallen. God vergezelde Zijn

Woord krachtig tot ontdekking van vele zijner hoorders, want velen waren tot zijn doop gekomen. Als dan Johannes predikte, verklaarde hij zijn doop: „Ik doop u wel met water tot bekeering, maar Die na mij komt is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen. Die zal u met den Heiligen Geest en met vuur doopen, (vers 11). Wiens wan in Zijn hand is en Hij zal Zijn dorschvloer doorzuiveren en Hij zal het kaf met onuitblusschelijk vuur verbranden”. (vers 12). En dan volgt in vers 13 de verschijning van den Heere Jezus zelf, waarvan Johannes zoeven gesproken had: „Toen kwam Jezus van Galiléa naar den Jordaan, enz. Jezus komt hier dus tot de openbare bediening.

Jezus was 30 jaar toen hij ten doop kwam. Opmerkelijk is het, dat men niet leest, wat Jezus voor dien tijd gedaan heeft. Ongewijde schrijvers zeggen, dat hij zich heeft bezig gehouden met timmeren bij Zijn vader. De schrift meldt ons dit niet. Slechts eenmaal lezen we van Jezus' geschiedenis in dien tijd iets en wel, dat hij op 12-jarigen leeftijd onder de oudsten zat, hen hoorende en hen ondervragende in den tempel. Lucas 2:46. Genoeg is het voor ons te weten, dat het nu de tijd was, dat Jezus in het openbaar zou optreden en ook wist, wat aan de Jordaan moest gebeuren, eer Hij Zijn bediening kon aanvaarden. Hij zelf moest eerst worden bediend, Hij moest eerst worden gedoopt. Wij zien Hem in onze gedachten uit Galiléa naar den Jordaan trekken en dan moeten wij opmerken, dat de komst van Christus tot zijn bediening geen gedwongen, maar een vrije en gewillige komst is en nochtans gebonden door het eeuwig vreëverdrag. Wij lezen van de komst van den Heere Jezus: „Ziet, Ik kome, Ik heb lust om Uw welbehagen te doen. Ps, 40:8, 9. Dat is Zijn komst in het vleesch en tot het volvoeren van Zijn geheele Middelaarsbediening, naar het welbehagen Gods,

overeenkomstig het in den Raad des Vredes bepaalde, dat de verlossing van Zijn uitverkorenen door lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid volkomen zou worden uitgewerkt en dat, hoewel Hij, de Zoon zijnde, nochtans gehoorzaamheid zou leeren, uit hetgeen Hij zou moeten lijden. Hebr 5 : 8. Ofschoon de Heere Jezus wist, wat Hem in den loop Zijner bediening zou ontmoeten en wat smaad, hoon en laster hij zou hebben te verduren, ofschoon hij wist, dat Hij den beker van Gods toorn tot den laatsten druppel zou moeten ledigen, nochtans kwam Hij geheel vrijwillig met lust om Zijns Vaders welbehagen te doen, uit liefde tot Zijn uitverkorenen. O, wonder van de liefde Christi! Toen kwam Jezus, vrijwillig dus. Eerst geeft de Vader Zijn Zoon : „Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe”. Johs. 3 : 16

En in de dadelijkheid geeft Christus zichzelf, de volheid des tijds gekomen zijnde : „Mijne spijs is, dat Ik den wil doe Desgenen, die Mij gezonden heeft en Zijn werk volbrengt”, Joh. 4 : 34, en wederom : „Ik stelle Mijn leven voor de schapen. Johs. 10 : 15.

Wat aanschouwt het geloof in de komst van den Christus? Het geloof aanschouwt in Hem den tweeden Adam, d.i. het representeerend verbondshoofd, belast met de zonden van de gansche uitverkoren kerk, dragende al de zonden van de uitverkorenen in Zijn lichaam. Johannes zeide : „Ziet het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt”. Johs. 1 : 29. De zonden wegnemen, wil zeggen : de straf, op de zonde gedreigd, op Zich nemen. „Om de overtreding des volks is de plage op Hem geweest”. Jes. 53 : 8. „De straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem”. Jes. 53 : 5.

De zonden van Zijn Volk dragende, zoo komt dus de

Heere Jezus naar de Jordaan, om gedoopt te worden. Hier bij den doop begint het priesterlijk werk van den Zone Gods en wordt Hij door den doop tot dit werk ingeleid. Alle ceremoniën en afschaduwingen, voor zoover zij zagen op de priesterlijke bediening van den Heere Jezus, zouden in Hem haar vervulling krijgen en waren dus der verdwijning nabij, terwijl Zijn inleiding in Zijn priesterlijk werk, de inleiding in de bediening van het genadeverbond was. Hij kwam dat verbond bevestigen, dat reeds in het Paradijs geopenbaard was: „En ik zal vijandschap zetten tusschen u en tusschen deze vrouw en tusschen uw zaad en tusschen haar zaad; datzelve zal u den kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen”. Gen. 3 : 15. „En waar de eerste Adam viel, komt Hij als tweede Adam in de voleinding der eeuwen om de zonde te niet te doen door Zijns Zelfs offerande”. Hebr. 9 : 26. „Toen kwam Jezus”. Hij kwam tot den doop om te bevestigen, dat de doop van Johannes een Goddelijke instelling was. De Heere Jezus vroeg den overpriesters en de schriftgeleerden eens: „De doop van Johannes, was die uit den hemel of uit de menschen”? Marcus 11 : 30. Door Zijn komst tot den doop nu, komt Hij waarlijk bevestigen, dat hij uit den hemel was. De Heere Jezus is èn besneden èn gedoopt. Hij heeft willen besneden worden, als de bloedbruidegom, opdat Hij Zijn Kerk zou heiligen, die Kerk, die geweest is van den beginne tot het aanvaarden Zijner bediening, en Hij heeft willen gedoopt worden, om te heiligen Zijn Kerk, die zijn zou tot aan de voleinding der eeuwen toe.

Christus' inleiding in Zijn priesterlijk ambt, was de inleiding in de bediening van het genadeverbond. Daarom treedt Christus op, predikende het Evangelie des Koninkrijks Gods, als Johannes als voorlooper zijn wegbereidend werk heeft afgedaan, als Johannes dus de harten zijner hoorders vat- en ontvangbaar gemaakt heeft, die vermurwd

en verbrijzeld had. Marcus 1 : 4. Is nu de Zoon van den Vader gegeven, dan aanschouwt volgens deze waarheid het geloof Hem in Zijn komst als Middelaar en Borg. Zoo ook aanschouwt Johannes Hem, als het Lam Gods, dat de zonden van de uitverkoren wereld wegneemt, als de grootste schuldenaar, door toerekening. Dat Johannes hem zoo beschouwt, blijkt hieruit, dat de Heere Jezus tot den doop komt. Wat tot den doop komt, is onrein en dit wist Johannes goed. Als een mensch geen zonden had, dan zou de doop geen zin hebben, maar nu is de doop noodzakelijk, omdat de mensch onrein voor God is door erf- en dadelijke schuld. De doop predikt ons dus onze onreinheid en walgelijkheid. Als zoodanig nu komt Jezus tot den doop, Hij, die hoewel zonder zonde of zondig beginsel, nochtans de grootste schuldenaar is door de zonden van Zijn uitverkorenen, Hem toegerekend. „Want dien, die geen zonde heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden: rechtvaardigheid Gods in Hem” 2 Corth. 5 : 21. Hij, zonder zonde, als het onbestraffelijke en onbevleete Lam Gods, is tot zonde gemaakt ook voor u, kind van God! Is dat geen onnagaanbaar wonder? Hij kwam dus als Borg tot den doop, om nu naar Zijn menscheid bekwaam gemaakt te worden tot Zijn priesterlijke bediening. Bijgevolg, als Christus in de Jordaan wordt ingedompeld, ondergaat de Kerk met Hem die indompeling: „Wij zijn met Hem begraven door den doop in den dood”, Rom. 6 : 4, en als Hij uit het water opklimt, zoo klimt de Kerke Gods met Hem op als overwinnaar, ja, meer dan overwinnaar door Hem.

Door Evangeliekennis in zijn ziel is Johannes verwondert en denkt bij zichzelf: „Moet ik, onrein zondaar. Jezus doopen?”. Of de komst van Christus tot den doop Johannes is overvallen, of dat hij er al kennis van had, weten we niet. Daar Johannes nu een diepgaande kennis

van zichzelf had, komt de gedachte in hem op: „Ik ben te zondig, te gering om den Christus te doopen”.

Als gevolg van deze overlegging lezen wij: „Doch Johannes weigerde Hem zeer”. Johannes weigerde dus ernstig, aanhoudende, uit besef van zijn eigen onwaardigheid Hij beschouwt den Heere Jezus als de Zonne der Gerechtigheid, onder Wiens vleugelen genezing zijn zal, een Zon, die nu is opgegaan. Bij deze weigering doet Johannes een vraag: Mij is noodig van U gedoopt te worden en komt Gij tot mij?”. Die vraag vloeit voort:

1e. uit een verborgen kennis, die Johannes had van de beteekenis van den doop. Hij kende de geestelijke beteekenis daarvan als de afwassing en vergeving der zonden door Christus.

2e. uit Johannes' overtuiging van de noodzakelijkheid van de verzoening en afwassing der zonden, want hij kende zichzelf als een onrein zondaar, in ongerechtigheid geboren en in zonde ontvangen. Daarom zegt hij: „Mij is noodig”.

Toehoorders! Wat zullen hier wellicht weinig ouders zijn, die de beteekenis van den doop recht verstaan, zoowel hierin, dat de doop predikt, dat wij onreine zondaren zijn en bijgevolg onze kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn, als daarin, dat de doop de noodzakelijkheid predikt van de toepassing der gerechtigheid Christi, welke door den doop beduidt wordt, om zoo gedoopt te worden op geestelijke wijze met den Heiligen Geest en met vuur.

Opmerkelijk is het, dat wij lezen in Lucas 3 : 21 : „En het geschiedde, toen al het volk gedoopt werd en Jezus ook gedoopt was en bad”. Ouders! denkt u deze woorden eens in en vraagt u eens af: „Heb ik wel ooit mijn kind biddende aan den Heere opgedragen of het Hem liefde de beteekenende zaak van den doop aan mijn kind te willen deelachtig maken? Heb ik dat gedaan vóór, na

en bij den doop en is het nog mijn oprechte bekommering of God genade mocht verheerlijken in mijn kroost?"

Johannes had een indruk van den afstand, die er was tusschen Christus en hem.

Johannes was groot. Dat verklaart de Heere Jezus zelf: „Onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand meerder profeet, dan Johannes den Dooper". Lucas 7 : 28. Maar hoe meer zelfkennis een mensch door ontdekkende genade geschonken wordt, hoe geringer hij van zichzelf denkt. En in het besef van dezen afstand zegt Johannes: „Mij is noodig van U gedoopt te worden en komt Gij tot mij?": Zal de Heere Jezus op die vraag nu bevestigend antwoorden? Neen, de Heere Jezus zal Johannes' bezwaren wegnemen. God maakt eerst een vlak veld in de harten van zijn kinderen en dan zijn ze handelbaar. Is het u ooit gebeurd, mijn toehoorder, dat de Heere de bezwaren in uw ziel heeft weggenomen? Als gij u te veel schuldig gevoelde, zóó dat gij dacht, dat God naar u niet zou kunnen omzien, heeft Hij toen die bergen vlak gemaakt? Hij is het, die bergen vlak maakt en zeeën droog. De tollenaar sloeg op zijn borst, zeggende: „O God, wees mij, zondaar, genadig. Ik zeg ulieden: deze ging gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die". Lucas 8 : 13, 14. Menschen, die God in waarheid tot Zijn werk roept, hebben doorgaans veel tegen te pruttelen, als bij Johannes. Zoo ook bij Mozes. Wat al bezwaren! „Och Heere", zegt Mozes, „ik ben geen man, wèl ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, dat Gij tot Uwen knecht gesproken hebt, want ik ben zwaar van mond en zwaar van tonge. Ex. 4 : 10. Pas, toen God Mozes volkomen ingewonnen had, ging hij tot het werk, waartoe God hem riep.

Zoo kermde Jeremia, toen God hem tot Zijn ambt riep: „Ach Heere, Heere, ziet ik kan niet spreken, want ik ben jong". Doch de Heere nam dat bezwaar weg: „En

zegt niet: „Ik ben jong“. En vreest niet voor hun aanzichten, want ik ben met u om u te redden“. Jeremia 1 : 6, 7, 8. Zoo zal ook Jesaja eerst voor Gods dienst moeten ingewonnen zijn. Dan pas roept hij uit op de vraag: „Wien zal Ik zenden?“: „Ziet hier ben ik, zendt mij henen“. Jesaja 6 : 8. Zoo neemt ook de Heere Jezus Johannes' bezwaren weg, antwoordende: „Laat nu af en blijf niet langer weigeren. Zie niet op uw onwaardigheid, noch op den grooten afstand, die tusschen Mij en u is, maar treedt in den weg der gerechtigheid, want alzoo betaamt het ons, alle gerechtigheid te vervullen. Het is betamelijk voor Mij en u, om Gods wetten en inzettingen te onderhouden“. Alzoo moet de mindere den Meerdere dienen en zal de mindere bekwamend werk doen aan den Meerdere. Zoo behoudt Johannes den indruk, dat hij maar een stofje is en krijgt het besef, dat het betaamt te gehoorzamen. Geen enkel verwijt van den Heere Jezus treft Johannes. Men hoort enkel: „Aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen“. Als alle bezwaren nu weggenomen zijn, is Johannes gewillig tot het hem opgelegde werk. Johannes' verwondering maakt dus nu plaats voor gewilligheid. Nu ziet Johannes enkel op hetgeen, dat vervuld moet worden aan den Zone Gods, dat van Hem geschreven stond in de rolle des boeks. „Toen liet hij van Hem af“. Wat zijn Gods voetstappen toch wonderlijk in 'de harten Zijns volks! Hij gebiedt slechts en er komt groote stilte.

De Heere Jezus gaat nu af in het water, om gedoopt te worden. Dit geschiedde veelal bij indompeling. Vandaar dat wij lezen: „En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water“. Ook de besprenging met water werd in dien tijd, doch meest in latere tijden toegepast. De overeenkomst tusschen het teeken en de beteekende zaak is in beide hetzelfde.

Gelijk de Heere Jezus zich in het water indompelde,

alzoo zou Hij ook ten onder gaan door Zijn lijden en sterven, Zijn zelfvernietiging volgens Phill. 2: 7. „Maar Hij heeft zichzelf vernietigd“. Alle zonden zijner uitverkorenen moesten gestraft worden; daarom moet Christus ingaan en ondergaan in de golven van den toorn Gods. Hij moest als een anderen Jona geworpen worden in de zee van Gods vervolgenheid. Christus' doop is een prente van Zijn diepste vernederinge. „Hij zal op den weg uit de beek drinken“ volgens Ps 110 : 7. Dit is de beek van de gram-schap en den toorn Gods. Vandaar ook, dat wij in de nederdalinge in het water zien Zijn nameloos lijden, dat Hij moest ondergaan, dat Hij ook vrijwillig op zich genomen had, als Borg voor Zijn uitverkorenen. Beladen dus met de zonden Zijns volks, zoowel erf- als dadelijke zonden, in waarheid dus als de Zondendrager gaat Christus in het water af.

Wanneer Christus daaruit weer opklimt, beduidt dit, dat Hij alle zonden Zijns volks weggenomen had. Daarom is de doop tot verzegeling van de vergeving der zonden, nademaal Christus in de zee van den toorn Gods de straf, die op de zonde bedreigd was, geleden en gedragen heeft. Weinig menschen zullen daar geweest zijn, die van die beduidenis iets verstaan hebben. Is het u ooit gebeurd, mijn Toehoorder, dat gij iets van die zoete verborgenheid hebt mogen smaken, dat de Heere Jezus, ook voor u, heeft willen ingaan in de zee van Gods rechtvaardigen toorn, om te voldoen aan Gods gerechtigheid en geschonden deugden. O, als een mensch daar mag ingeleid worden, dat de werkelijke schuldenaar vrij mag uitgaan en de geheele last van den toorn Gods op den gezegenden Borg is aangelopen, als belast met de zonden van Gods uitverkorenen, wegens de borgtochtelijke overdracht, dan is Christus als zonde, ook voor hem, gemaakt en dan moet hij uitroepen: „Ik ben door wonderen omringd. O,

liefde Christi, die de kennis te boven gaat". Efez. 3: 19. Zoo zal het ook Johannes gedaan zijn. Hoe meer kennis hij kreeg van het Middelaarswerk van den Zone Gods, hoe lager hij zal hebben gebukt, hoe geringer hij van zichzelf zal gedacht hebben. Nu was Hij gekomen, die sterker was dan hij en wiens schoenen hij niet waardig was Hem na te dragen. En hoe dieper hij zich in het borgtochtelijke werk van Christus indenkt, hoe beter hij kan dienen. Nu ziet hij enkel het wonder, dat hij, als stofje gebruikt wordt, om Godzelf te bedienen. Zoo gebruikt de Heere ook nu nog menschen, om Hem te dienen in de belangen van Zijn Koninkrijk en dat zal Hij blijven doen tot aan de voleinding der eeuwen. Als een mensch daar indrukken van krijgt, dan is hij geheel voor Gods dienst ingewonnen. Hoe kleiner nu Johannes in eigen schatting werd, des te dierbaarder werd Christus en daardoor krijgt God de eer. God maakt een mensch klein door ontdekkende genade. De mensch maakt zichzelf niet klein. Dat doet God alleen. Een lichtstraal van boven, in de ziel vallende, vernedert, verootmoedigt, maakt klein. En naarmate Johannes dit ontdekt, naar die mate wordt hij ootmoedig. Die ootmoedigheid heeft Johannes in zijn heele bediening getoond, en bewezen een mensch te zijn, die van den Heere onderwezen werd, dat hij gering was, maar nochtans van God verwaardigd en bekrachtigd werd, om Hem te dienen in de belangen van Zijn Koninkrijk. Door zijn getrouwheid in de zake Gods heeft hij zijn leven moeten laten. Eischte Herodes' dochter niet Johannes', des doopers, hoofd?

Zingen Ps. 119: 6 en 7.

TOEPASSING:

Toehoorders! Als wij aan den doop Christi denken, dan komt ons Jona in de gedachte. De Heere Jezus zei

zelf: „En ziet, meer dan Jona is hier” Matth. 12 : 41. De Heere Jezus moest ook dit deel van zijn Middelaarsbediening vervullen. Hij moest geworpen worden in de bruischende zee van Gods verbolgenheid en dan zou, na de vervulling van die geheele bediening, die zee van toorn gestild zijn. „Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid”. Jona 1 : 15. Dat nu zou in waarheid bevestigd worden, als de Zone Gods aan het kruis zou hebben uitgeroepen: „Het is volbracht”. Maar ook als Hij als betaalsheer aan alles zou hebben voldaan, dan zou Hij triomfantelijk uit het graf opstaan, dan zou Hij het hoofd omhoog heffen en uit de beek van Gods vertroosting drinken. Ook dit deel van Zijn Middelaarsbediening moest vervuld worden en al hield nu elk deel van die bediening zielesmart in, telkens komt de Vader Hem vertroosten. Ook in Christi doop komt dit uit.

Christus doop beduidde de allerdiepste vernedering. Dat Hij de gestaltenis eens dienstknechts heeft willen aannemen, was reeds zulk een diepe vernedering, gelijk de apostel Paulus zegt: „Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn. Maar heeft zichzelf vernedert, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende en is den mensch gelijk geworden en in de gedaante gevonden als een mensch, heeft Hij zichzelf vernederd”. Phill. 2 : 6, 7 en 8. Maar steeds dieper gaat die vernedering. Daar waren drie jaren van Zijn priesterlijke bediening op handen en daarvan had de Heere Jezus het volle bewustzijn, dat Hij die zou moeten doormaken en dat tot behoudenis van Zijn verborgen lichaam. Als de ziel bij de liefde Christi wordt bepaald, wat wordt Hij dan dierbaar en wat leert ze dan verstaan, wat de Bruid zegt: „Al wat van Hem is, is gansch begeerlijk”. Hoogl. 5 : 16. Christus is geheel begeerlijk, niet het minst in Zijn lijden. Onze kanteekening zegt: „Hij is geheel

begeerlijkheden". Want al wat Hij leed, was niet voor vrienden, maar voor vijanden. Want God bevestigt Zijn liefde voor ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Rom. 5 : 8.

Na elk deel van Zijn lijden wordt Christus verkwikt. Zoo ook hier : „En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklimmen uit het water. En ziet, de hemelen werden Hem geopend". Als wij hier den nadruk op Hem leggen, gevoelen wij, dat Jezus die hemelen geopend werden. De heerlijkheid der hemelen werd dus geopenbaard, een heerlijkheid, die Johannes zeker niet had kunnen dragen. Gods kinderen op aarde zijn onvatbaar voor de volle heerlijkheid. Slechts stipjes dier heerlijkheid worden hun bij oogenblikken geopenbaard. De apostel Paulus zegt, dat hij opgetrokken is geweest en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die een mensch niet is geoorloofd uit te spreken. 2 Corth. 12 : 4.

Wij lezen, dat bij den dood van Christus vele heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt. Matth. 27 : 52. Maar wij lezen niet, dat die heiligen, die toch zeker wel iets van den hemel geweten hebben, iets van die heerlijkheden des hemels gezegd hebben. Eenzelfde opmerking is te maken van meer andere opgewekten, als Lazerus, de jongeling te Naïn en nog eenigen, die wij niet met name noemen zullen. Zij zullen niets of zeer weinig van de verborgenheden des hemels gezegd hebben, waarom er ook ons de Heilige Schrift niets van meldt. En inderdaad : die volle heerlijkheid is voor de aarde niet. Gods kinderen evenwel genieten hier zooveel van die heerlijkheid, dat zij somtijds naar den hemel verlangen, waarom Paulus ook zeide : „Hebbende begeerte om ontbonden te worden en met Christus zijn, want dat is verreweg het beste. Phill. 1 : 23.

De hemelen werden Hem geopend en zoo kwam de Vader Hem vertroosten in Zijn borgtochtelijk werk, als Zijn beminde en geliefde Zoon. „Maar", zult gij denken, „heeft

van die vertroosting de Kerk dan geen profijt?" Zeker heeft de Kerk daar voordeel van. In het Paradijs was door den val den hemel voor de menschen gesloten. Doch in Christus wordt die weg ten hemel wederom ontsloten en wordt Zijn volk in de verzoende gunst van God hersteld. In de menschen heeft God een welbehagen door Hem. Dat is het onwaardeerbaar voorrecht van de Kerke Gods, dat in Christus, als de Middelaar der verzoening zij tot de heerlijkheid met God gebracht worden en hier reeds, als vrucht van die verzoening, in Hem den toegang hebben tot den Vader. Want door Hem hebben wij beide den toegang door eenen Geest tot den Vader. Efez. 2: 18.

De Heere Jezus had die vertroosting noodig, gelijk wij nog eenige malen in den Bijbel lezen, dat de Engelen, als gedienslige geesten, Hem dienden en versterkten in Zijn bangen strijd. Matth. 4: 11 en Luc. 22: 43.

Want niet zoodra waren de hemelen geopend of zichtbaar daalt de Heilige Geest op Hem, waardoor de Zone Gods tot Zijn Middelaarsbediening bekwaam werd. De Heere Jezus moest Zijn bediening in alle deelen vervullen, terwijl de Vader ook op dit deel Zijn heilige goedkeuring legt en Zijn eigen en reine inzetting zegent.

Geeft het U geen stof tot denken, behoorder, en is het geen kenmerk van een bedorven tijd, als men die reine inzettingen Gods en inzonderheid den Heiligen Doop zoo veronachtzaamt en nalaat, ja er over twist? Is dat niet een voorteeken van het wijken van den lieven Geest Gods? En waar dit plaats heeft brengt 's menschen eigenzinnigheid een eigenwillige Godsdienst voort.

Wat is er weinig eerbied voor den doop in den naam van een Drieëinig God. „Ware het geen schande”, zegt Vader Smijtegelt. „men liet den doop na”. Hoe meer naar het einde der wereld, des te meer openbaart zich de geest van goddeloosheid en losbandigheid en nu loopen duizenden

en duizenden ongedoopt en drijft men den spot met den doop. Vreeselijke afval en openbaring van den Zone des verderfs. 2 Thess. 2: 3. De doop is gekomen in de plaats der besnijdenis en dit keurt de Vader hier goed door de opening der hemelen. En daar werd Christus vervuld van den Heiligen Geest, gelijk van Hem geschreven was: „En op Hem zal de Geest des Heeren rusten: de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreeze des Heeren”. Jes. 11: 2. Zoo ook: „De Geest des Heeren rust op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd. Hij heeft Mij gezonden, om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van harte, om den gevangenen loslating te prediken en den blinden het gezicht, om den verslagenen in vrijheid henen te zenden: om te prediken het aangename jaar des Heeren”. Luc. 4: 18 en 19. Hij, als gezondene van den Vader, ontvangt den Geest, niet met mate. Joh. 3: 34. „En Hij zag den Geest Gods nederdalen, gelijk een duive en op Hem komen” en bij Luc. 3: 22 staat er, dat de Heilige Geest nederdaalde op Hem in de lichamelijke gedaante van een duif.

Dat de Heilige Geest in de gedaante van een duif nederdaalde, leert de Kerke Gods bijzondere onderwijzingen.

a. De duif wordt in den Bijbel veelmalen genoemd en was een van die reine vogelen, bij de offeranden toegelaten. Lev. 12: 8. De eerste duif waarvan wij in den Bijbel lezen, is de duif van Noach, geen ruste vindende voor het hol van haar voet; nadat Noach haar uitgelaten had, zoo keerde ze weder tot hem in de Ark en andermaal uitgelaten, keerde ze weder met een afgebroken olijftak in haar bek, verkondigende den vrede en dat de wateren van Gods verbolgenheid gestild waren. Gen. 8: 9 en 11. De Heere Jezus spreekt Zijn Kerk, Zijn Bruid ook aan als duive. Mijn duive, zijnde in de klove der steenrotsen, in 't

verborgen eener steile plaats, toont Mij uw gedaante, doet Mij uw stemme hooren". Hoogl. 2: 14. „Een eenige is Mijn duive, Mijn volmaakte, de eenige harer moeder; zij is de zuivere, dergene, die haar gebaard heeft. Hoogl. 6: 9.

De Heilige Geest daalde op Christus zonder mate en wel, om voor zijn volk een duivenhart te verwerven. Van nature heeft de mensch een slangenhart, uit den vader der leugenen, willende de begeerte des duivels doen. „Hun keel is een geopend graf, met hun tongen plegen zij bedrog, slangenvenijn is onder hun lippen. In Rom. 3: 10—18 vindt gij een nauwkeurig beeld van den mensch der zonde. Nu heeft de Heere Jezus dien zoeten Geest verworven, om zijn volk een duivenhart te geven, dat is: genade in het hart te geven, in dat hart, waarin dan geen geveinsdheid is, omdat Jezus' bruid van Hem een deel ontvangt, waarin geen bedrog is. Dat is het uit God geborene deel, dat niet zondigen kan. Joh. 3: 9. Zoo is er dan geen bedrog in de genade, maar veelal wel in den begunadigde. Zoo vielen Petrus en anderen. Gal. 2: 12 en 13. „Maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf en de booze vat hem niet" d. w. z.: op het reine nieuw-ingestorte leven heeft de zonde geen vat.

De duif is het symbool der zachtheid en der ongeveinsdheid en als zoodanig is ze het type van het genadeleven. En de Heere Jezus bevestigt dit ook, als Hij tot zijn discipelen, al onderwijzende, zegt: „Weest dan voorzichtig, gelijk de slang en oprecht gelijk de duif". Matth. 10: 16.

Zoo heeft de Heere Jezus dan een duivenhart voor de zijnen verworven, maar de Heilige Geest daalde ook op Hem neder, om te kunnen schenken:

b. een duivenlust. In den mensch is van nature zondenlust. Gelijk het nieuwe leven niet kan zondigen, zoo doet de natuurlijke wortel van 't menschenhart niets

dan zondigen en brengt niets dan kwade vruchten voort, die Gode niet behagen kunnen. Nu heeft de Heere Jezus voor zijn volk duivenlust verworven, d i. een lust, vloeiende uit het nieuw beginsel, door God in hen gelegd, een lust naar oprechtheid, rechtvaardigheid en heiligheid. De oude natuur wil dat niet. Die wil de begeerte haars vaders doen, die een menschenmoorder was van den beginne.

De oude natuur heeft lust in het kwade en haat de heiligheid. Maar het nieuwe leven, het genadeleven in de ziel, strekt zich uit naar heiligheid en al is het, dat Gods kind niet in dien staat van heiligheid verkeert, waarin hij wel wenschte te staan, toch is er een begeerte naar volkomen heiligheid. Hoort de Psalmist daarvan: „Heere, gij hebt geboden, dat men Uwe bevelen zeer bewaren zal”. En dan laat hij er op volgen: „Och dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te betrachten”. Psalm 119: 4, 5. Alle kinderen Gods wenschen oprecht en ootmoedig voor Gods aangezichte te wandelen, naar hun nieuwe deel en ze wenschen dien Geest, door Jezus verworven. meer en meer deelachtig te worden, opdat Die in hen werke, beide het willen en het werken naar Gods welbehagen. Phill. 2: 13. We spreken hier van den lust tot waarheid en heiligheid, want het kan wel zijn, dat Gods kinderen in kromme wegen wandelen, niet als de genade heerschappij voert, maar als deze voor tijd en wijle onderligt. Zoo'n kind van God is te beklagen, want dan veroordeelt alles hem. Als er bij een kind van God zaken zijn, die niet goed zijn voor God, dan is hij niet als een onwedergeboren mensch, valsch gerust, maar dan wordt hij daardoor veroordeeld. Zijn gebed veroordeelt hem als enkel vorm. Hij is zonder gemeenschap met God, want God komt niet over de zonde heen. De Heere zegt daarvan: „Ik zal wederkeeren tot mijn plaatse, totdat zij zichzelf schuldig kennen en mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn zullen zij Mij vroeg zoeken”.

Soms laat zelfs zoo'n kind van God zijn gebed dan na. Maar waar het genadeleven in de ziel bloeit, daar begeert die ziel God en Jezus, hun gemeenschap en reïne inzettingen. Dan is die begeerte in hen als een boom des levens, Spreuken 13 : 12, die zijn zoete vruchten afwerpt, tot Gods eer en hun vrede. Het meeste genadewerk in de ziel van Gods kind bestaat uit begeeren. Maar de Heilige Geest is ook op Jezus neergedaald, om voor Zijn volk te verwerven een *duivens*tem.

c. Want zooals het vrouwtje van de duif om den doffer kirt, zoo roept een kind Gods om den Heere, als het Diens nabijheid moet missen. Dan is het als in Psalm 104 : 2 : „Een stemme gevende tusschen de takken”. De bruid kon niet rusten, toen zij haar bruidegom kwijt was. „Ik zocht des nachts op mijn leger, Hem, dien mijn ziel liefheeft, ik zocht hem, maar ik vond Hem”. Hoogl. 3 : 1. De bruid' kon dus niet afdaten, voor zij zeggen kon : „Ik vond Hem, die mijn ziel liefheeft”.

Roepen, kermen, zuchten over het Godsgemis, doet een oprechte ziel, tot de Heere Jezus weer teekenen van nabijheid geeft. Dat alléén kan haar geruststellen. Denkt aan de duif van Noach. Buiten de ark kon zij niet leven, vond geen vergenoeging in het doode aas van de wereld. „Maar de duive vond geen rust voor het hol haars voets; zoo keerde zij weder in de ark, want de wateren waren op de gansche aarde en hij stak zijn hand uit en nam ze en bracht ze tot zich in de ark”. Gen. 8 : 9. O, dat weder inhalen van de om Hem zoekende ziel in Christus, waardoor zij hem weder in het geloof aanschouwt en door het geloof in Hem, als die tegenbeeldige Arke mag ingaan.

d. De Heilige Geest is op Christus nedergedaald, opdat Hij voor Zijn kinderen *duivenschoonheid* zou kunnen verwerven. Zoo wordt de duif in Psalm 68 beschreven als overdekt met zilver en welker vederen zijn

met uitgegraven, geluven goud, vers 14. In de Oostersche landen komen die duiven veel voor. Als de zon zijn stralen laat vallen, schitteren ze, alsof ze van goud waren. Zoo is het ook met een kind van God. „Des Konings Dochter is geheel verheerlijkt inwendig; haar kleeding is van gouden borduursel”. Psalm 45 : 14. Het genadewerk, inwendig in de ziel gewrocht, verheerlijkt God, want die genade bij Gods kinderen straalt uit en dat is Godverheerlijkend. De zonde verontreinigt en besmet en is als de plaag der melaatschheid. Zij maakt een mensch tot een walgelijk schepsel, maar de genade geeft glans en geur. Als dan ook die genade geen glans in 's menschen hart van zich geeft, dan is het een geveinsd, bedriegelijk werk. Het waarachtig genadewerk geeft iets van de heerlijkheid Gods in zich en al ziet zoo'n mensch dat zelf niet, dan ziet een ander het wel. „Allen, die ze zien, zullen ze kennen, dat het een zaad is, dat de Heere gezegend heeft. Jes. 61 : 9. Als de genade vloeit, dan zijn Gods kinderen als lichten onder een krom en verdraaid geslacht. Phill. 2 : 15. God herstelt Zijn Beeld in Zijn kinderen en dat zal Hij eens tot volkomenheid in hen herstellen. Rom. 8 : 29. Het goud der genade glanst als de stralen van de Zonne der gerechtigheid daarop vallen en dan vertoont het het beeld van God. Nu mochten wij met den profeet wel een klacht aanheffen over „Zions breuke” en zeggen: „Hoe is het goud zoo verdonkerd, het goede fijne goud zoo veranderd. De kostelijke kinderen Zions werden tegen fijn goud geschat. Hoe zijn ze nu gelijk gerekend den aarden flesschen, het werk van de handen eens pottenbakkers”. Klaagl. 4 : 1, 2. Wat vertoont Gods volk in deze dagen weinig van het goud der genade, hoewel het goud goud blijft, al is het voor een wijle verdonkerd door het aardsche slijk. Wat gelukkig dan ook, dat God Zijn volk niet tot de aarden flesschen rekent, maar ze erkent als Zijn merkteeken dragenden,

die Hij reinigt en heiligt en als volmaakt beschouwt in haar Borg en Middelaar. „Gelijk ook Christus ze eenmaal Hemzelf heerlijk zal voorstellen, een gemeente die geen vlek op rimpel heeft”. Ephez. 5 : 27. Dan zullen zij volmaakt in schoonheid zijn, den beelde Christi gelijkvormig. David zegt : „Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen ; ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken”. Psalm 17 : 15 en Phill. 3 : 21.

e. De Heilige Geest is op Christus nedergedaald, opdat Hij voor Zijn kinderen duivenvleugelen zou verwerven, dat is de geest der genade en der gebeden. Dien Geest heeft de Heere Jezus voor Zijn volk verworven, om hun dien deelachtig te maken. „Doch over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem, zal ik uitstorten den geest der genade en der gebeden”. Zach. 12 : 10. Het gebed is voor des Heeren volk de ademtocht der ziel. Voor het leven des geloofs is hier in de wereld niets. En Gods volk doorleeft zooveel benauwde tijden in bestrijding van den Satan. Als dan alles hier te bang wordt, krijgt Gods volk wel eens als met duivenvleugelen naar boven te vliegen, dan krijgen die kinderen Gods met hun schuldige gebeden tot den troon der genade te vlieden. Daar mag de ziel weer eens ademhalen en haar nooden aan den Heere zeggen. Zoo ondervond David het : „Ik stortte mijn klacht uit voor Zijn aangezicht, ik gaf te kennen voor Zijn aangezicht mijn benauwdheid. Als mijn geest in mij overstelpt was, zoo hebt Gij mijn pad gekend”. Psalm 142 : 3, 4. Zoals een duif zich wast van het slijk der aarde en daarna opwaarts vliegt, zoo wordt Gods kind ook gewasschen van het vuil der zonde, om daarna in blinkende heerlijkheid te kunnen opvliegen. Als Gods volk besmet wordt met de zonde, dan gaat het genadeleven kwijnen, maar gewasschen zijnde, schiet dat genadeleven nieuwe vleugelen aan. Het gebeurt wel, dat Gods volk, gebogen

door de zonden rondom en van binnen, als met arends-
vleugelen opwaarts stijgt. Dan gelooven ze, dat God het
in allen weg wèl met hen maken zal. God wil, die Hem
verwachten, soms vriendelijk verkwikken, zoodat ze nieuwe
krachten krijgen, om de zonde sterken wederstand te doen,
„Maar diè den Heere verwachten, zullen de kracht ver-
nieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden”.
Jes. 40 : 31. Weet gij, toehoorders, ook iets van zulke
werkzaamheden der ziel?

f. De Heilige Geest is op Christus nedergedaald, opdat
Hij voor Zijn volk duivenoogen zou verwerven.
„Uw oogen zijn duivenoogen”, zegt de Heere Jezus tot
Zijn bruid. Hoogl. 4 : 1. Gods kinderen zijn van de duisternis
overgebracht in het licht en nu krijgen ze verlichte oogen
des verstands, om te weten de dingen, die hun van God
geschonken zijn. Het zijn reine geloofsoogen, waardoor
het hun met Mozes vergund wordt, somtijds in Kanaän te
zien en dan is Gods volk als verslonden in die heerlijkheid.
„Uwe oogen zullen den Koning zien in zijn schoonheid;
zij zullen een vergelegene land zien”.

Maar een onbekeerd mensch heeft verduisterde oogen,
die geen schoonheid, noch heerlijkheid, noch dierbaarheid
in Christus zien. Dat alles heeft Christus voor zijn volk
verworven en daartoe is de Heilige Geest op Hem neder-
gedaald, opdat Hij Zijn kinderen, Zijns Vaders gunst
deelachtig mocht doen worden. Op die bewijzen van
's Vaders gunst was Christus bijzonder gezet en als
Christus geen enkel bewijs daarvan ziet, klaagt Hij dan
ook: „Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”
Matth. 27 : 46.

En nochtans was Christus in die verlating volhardend
in het geloof op God. Wat heeft de Heere Jezus ook in
Gethsemané dien bitteren beker van Gods gramschap en
heilig ongenoegen moeten drinken. Als gij geloof kreeg,

dat Christus dit alles ook voor u heeft willen lijden, dan zoudt gij verlegen en verwonderd zijn.

Zoo is nu de Heere Jezus gedoopt en is de doop van Gods kinderen geheiligd door den doop van Christus. Hij is het hoofd en zij zijn de leden. „En gij zijt in Hem volmaakt, die het Hoofd is van alle overheid en macht”. Coll. 2 : 10.

Ik geloof, dat het nu volgende door niet veel menschen opgemerkt is, want het was inzonderheid voor Christus bestemd. „En ziet, een stem uit de hemelen, zeggende: „Deze is mijn Zoon, mijn geliefde, in welchen Ik mijn welbehagen heb””. Dit laat ons de nauwe betrekking tusschen Vader en Zoon zien. „Deze is mijn Zoon, mijn geliefde”. We lezen in den Bijbel driemaal een betuiging van Christus' Zoonschap door den Vader. En deze drie-malige betuiging houdt verband met Christus' drie ambten.

Hier staat die betuiging in verband met Zijn priesterlijk ambt. De uitroep op Tabor houdt verband met Zijn profetisch ambt. Niet in Mozes of Elia, de wet of de profeten, maar in Hem worden èn de wet èn de profeten vervuld. Mozes en Elia moesten verdwijnen om niemand dan Christus alleen te zien. Dat is het alles in al voor de Kerk Gods. Als de kinderen Gods eenmaal door de doods-jordaan zijn doorgegaan, zullen ze Jezus alléén zien en met Hem zullen ze in de hemelsche gewesten aanlanden.

De derde betuiging houdt verband met Zijn Koninklijk ambt. „Ziet, uw Koning komt, zittende op het veulen eener ezelin”. Johs. 12 : 15. Er waren eenige Grieken gekomen, die Jezus wel wilden zien. Dit vroegen ze aan Philippus. Bij die gelegenheid zegt de Heere Jezus: „Vader, verheerlijkt Uwen Naam”. Daar kwam dan een stem uit den hemel, zeggende: „En ik heb Hem verheerlijkt en Ik zal Hem wederom verheerlijken”. vers 28. Als het de eer van de bediening van Jezus gold, sprak de Vader en

omgekeerd, als het de eer van den Vader gold, sprak de Zoon. Voor zichzelf sprak Jezus nooit. Hij bezat een volmaakte overgave van zichzelf aan Zijns Vaders wil. In het begin is het reeds opgemerkt, dat Christus volmaakt vrijwillig Zijn Middelaarsbediening op zich nam voor onwilligen en wederhoorigen, opdat zij bij Hem zouden wonen. Psalm 68 : 19. Als de ziel haar eigen snoode onwilligheid ziet naast Christus' bereidwilligheid tot den dood, ja tot den dood des kruises, dan krimpt de ziel ineen van smart. Zoomin als Jona zich wou verloochenen en bereidwillig naar Ninevé gaan, zoomin verloochent zich een mensch. Zelfverloochening moet in Jezus' school geleerd worden en God brengt Zijn kinderen in angsten en nooden, waarin ze leeren hun eigen wil te kruisigen. „Zoo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij". Matth. 16 : 24.

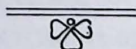
Daar is geen eer, maar schande bij de menschen bij te behalen. Als God Zijn volk tot zelfverloochening bekwaam maakt, zegent Hij dat met Zijn gunst. Paulus had door genade daar veel van in beoefening. „Ik acht op geen ding, noch houdt mijn leven dierbaar voor mijzelf, opdat ik Christi moge gewinnen". Zoo heeft ook Christus voor onwilligen zijn eigen wil onder dien des Vaders gesteld. „Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende en heeft het woord der verzoening in ons gelegd". 2 Corth. 5 : 19. Dit woord der verzoening mogen Gods arme knechten nog prediken. In vers 17 staat: „In denwelken Ik Mijn welbehagen heb". Zoo heeft dan God welbehagen in Zijn kinderen door het welbehagen, dat hij in Zijn Zoon heeft. Dat is de grond en de troost van alle zaligheid, n.l. dat ze vloeit uit het welbehagen Gods in Christus.

Toehoorders, hebt gij van God een duivenhart ontvangen? Weet gij waaraan dit te kennen is? Dan hebt

gij duivenlust, dan is de zonde uw lust niet meer, dan zult gij die vlieden en haten en uw leden dooden, die op de aarde zijn. Dan hebt gij lust gekregen tot heiligheid en jaagt naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid. 1 Tim. 6 : 11. Dat zijn de kenmerken van het nieuwe leven. Gij zult ontvangen hebben een duivenstem, dat is het zuchten en kermen om Zijn gemeenschap en nabijheid en niets zal u smartelijker vallen, dan Jezus te moeten missen. En ook zult gij min of meer soms ondervonden hebben, als met duivenvleugelen op te gaan boven het stof en met Noachs duif in Christus als de ware Ark te rusten. Kent gij iets van dat zoete genadeleven van die uitgangen der ziel naar God en is het wel eens uw betuiging met den Psalmist geweest: „Gelijk het hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzoo schreeuwt mijn ziel tot U, o God. Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God”. Psalm 42 : 2, 3. Zucht gij veel, dat de Heere u doope met den Heiligen Geest en met vuur, om daardoor tot Zijn dienst bekwaamd te worden! Wij gaan naar God toe en dan zal het werkelijkheid moeten zijn in onze ziel. Als wij vreemdelingen blijven van die eigenschappen des geloofs, dan zullen wij God niet kunnen ontmoeten.

De Heere zegene u uit Sion en doope u met den geest der genade en der gebeden, om Zijns Naams wil. Amen.

Zingen: Psalm 89 : 8, 10.

HET SCHADELIJDEN DER ZIEL EN ZIJN OORZAAK

NAAR AANLEIDING VAN MATTH. 16 : 26 — 28

Zingen : Psalm 49 : 1.

Lezen : Psalm 49.

Zingen : Psalm 36 : 3.

Psalm 103 : 9.

Psalm 49 : 2, 3.

Psalm 1 : 4.

GELIEFDE TOEHOORDERS !

Hoe rijker de weldaden vloeien, hoe duurder de verplichting rust op den mensch tot een ootmoedig en erkentelijk leven. Is dit uw inwendige zielsbegeerte, mijne hoorders? Wenscht gij met de zegeningen in God te eindigen of gaat gij er mede van God af en eindigt er mede in uzelfen? Deze vraag zou ons tot onderzoek moeten leiden. Keeren wij met de weldaden God den rug toe, dan zijn het toedieningen, waarmede wij ons verderven. Wij zijn bang, vrienden, dat de gouden beker rondgaat en wie daaruit drinkt wordt dolzinnig. Als gij daaruit drinkt, worden de begeerten van uw vleesch bandeloos. Dan blijft bij u zelfs geen cent voor God over; alles geeft ge dan ter verzadiging van de vleeschelijke wellusten. Wij willen u in deze ure wijzen naar de eeuwige dingen en u aantoonen het schadelijke en zielverdervende van zich geheel uit te strekken naar stoffelijk goed. Meen nu niet, dat we u er van zouden willen terughouden op een eerlijke wijze uw brood te verdienen, maar wij willen u doen opmerken, hoe god-onteerend en zielverwoestend het is,

enkel naar wat stof te streven, hoe ge bij het jagen en zweegen naar en om het vergankelijke, God op den achtergrond dringt. Wij weten, dat in sommiger hart de vraag zal opkomen of wij dan niets mogen hebben. Juist die vraag openbaart allereerst, dat ze uit den afgrond is. Gij moogt uw bescheiden deel hebben en daarom moogt gij en moet gij bidden tot God. Hij kan u dat schenken. Wij gunnen u dat hartelijk en wenschen, dat gij het in Gods gunst moogt genieten. Nu loopen alle omstandigheden te zamen, nu de koninkrijken der aarde met elkander in oorlog zijn. Dit zijn handelingen van God over die allen; het zijn Zijne gerichten over de zonde; het is Zijn raad, dien Hij uitvoert. Het zijn geen op zichzelf staande feiten. Uit dit alles, als de toeleidende oorzaken, komen dure tijden. God slaat Europa, naast den honger af. En wij weten nog weinig van het intensieke van de ellende, van het ontzettende lijden in ons werelddeel, van de vreeselijkheid van het lijden in de oorlogvoerende landen. Onze naburen lijden honger en o, schrikkelijk! Neêrland trekt daarvan profijt. Wij vergapen ons aan het vreeselijk onheil van anderen. Wij maken de maat der ongerechtigheid vol. Een ontzettend gevaar bedreigt ons arme land. Het greep ons aan, toen God er ons bij bepaalde, hoe Hij met alles op den achtergrond gedrongen wordt, waaruit bij ons de behoefte werd geboren u, arme menschen te waarschuwen uw hart niet al te zeer op de stoffelijke goederen te zetten, niet te hunkeren naar wat de mot en de roest verteren zullen. Dit wenschten wij u te zeggen van Godswege. Uw brood op een bestendige wijze te zoeken is prijselijk en daar mogen en durven wij den Heere ook om vragen. In het jagen naar 't stof, waarbij men God vergeet, verwaarloost gij uwe eeuwige en tijdelijke belangen beide, want zelfs in 't laatste zult gij Gods gunst niet ontmoeten kunnen. Wij willen u wijzen op 't ontzettend gevaar voor uwe zielen.

Laten wij dit trachten te doen uit Matth. 16.

Zingen: Psalm 103 : 9.

De woorden onzer overdenking vindt uwe aandacht opgeteekend in Matth. 16 : 26 : 28:

„Want wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mensch geven tot lossing zijner ziel?

Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijne engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.

Voorwaar zeg Ik u: er zijn sommigen van die hier staan, welke den dood niet smaken zullen, totdat zij den Zoon des menschen zullen hebben zien komen in Zijn koninkrijk”.

Vrienden! De Heere Jezus was, zooals wij uit het voorgelezen hoofdstuk hebben kunnen hooren, in gesprek geraakt met Zijne discipelen, naar aanleiding van een ontmoeting met de Farizeën en Sadduceën. „Ziet toe”, zoo zegt Hij, „en wacht u van den zuurdeesem der Farizeën en Sadduceën”. Doch zoo het doorgaans den discipelen verging, zoo ging het ook nu. Als Jezus van geestelijke zaken sprak, pasten zij het toe op stoffelijke dingen. Wij zijn immers vleeschelijke menschen en niet geestelijke. Dit verkeerde toepassen was een kennelijk bewijs, dat de discipelen nog slechts geringe kennis hadden van de verborgenheid des geloofs. U hebt gehoord, dat de Heere Jezus over hunne zielen waakte: „Ziet toe en wacht u”. Jezus is wel een goede, trouwe wachter, onder wiens hoede de discipelen dagelijks verkeerden mochten. Is hij u ook een wachter over uwe ziel, toehoorders, verkeert gij ook dagelijks onder Zijn Goddelijke onderwijzingen? „Ziet toe en wacht u van den zuurdeesem der Farizeën en

Sadduceën", sprak Jezus, waarmede de Heere Jezus op het oog had de leer der Farizeën en Sadduceën. Een valsche leer, een verleidende leer, wilde Jezus daarmee beduiden, een leer, die vleesch en geest samenkoppelt en aan God wat en den mensch wat geeft, den Eerste 't minst, den laatste 't meest. Jezus bedoelde de leer, die de rijkdommen der wereld na te jagen doet bestaan met God te dienen. Voor die leer wil de Heere Zijn discipelen waarschuwen. Rijk zijn kan wel te zamen gaan met de vreeze Gods; hiervan vinden we exempelen in 't Woord. Hoewel de apostel Paulus zegt: „Niet vele rijken, niet vele wijzen", zijn er toch geweest onder de Kerke Gods en er zullen er nog wel zijn. Cats zegt daarvan:

Het is een deftig werk en waard te zijn geprezen,
 Godvreezende te zijn en tevens rijk te mogen wezen.

De godsdienst van den tegenwoordigen tijd koppelt ook twee dingen samen: een hemel in den tijd en een hemel boven. Zoo was ook de godsdienst van de Farizeën en Schriftgeleerden en die van 't volk van Israël in 't algemeen in dien tijd. God en Mammon koppelde die godsdienst samen. De Heere Jezus had al meer daarover gesproken, toen Hij zeide: „Niemand kan twee heeren dienen, want of hij zal den eenen aanhangen en den anderen verachten. Gij kunt niet dienen God en den Mammon". Matth. 6 : 24. Dus was de grondtoon van Christus' prediking gericht tegen de leer der Farizeën en Sadduceën en waarschuwde Hij Zijne discipelen, dat goed, geld- en godsdienst in éénen bundel niet kunnen samengaan. „Wacht u daarvoor mijn discipelen". Ook u zeggen we het, mijn vrienden: „Wacht u, wacht u daarvoor; 't zal slecht afloopen".

Maar de discipelen verstonden het niet; zij gaan overleggen bij hunzelve: „Wij hebben brooden vergeten en

daarom krijgen wij die vermaning" Zij verstonden dus van de predikatie weinig meer, dan dat het ging over het vergeten van tijdelijk voedsel op de reis. Toch wilden ze daarvoor niet uitkomen. Zij vragen ook niet: Heere, wat bedoelt Gij?" Want zij wilden nog wijs zijn in eigen oog en overlegden bij hunzelve daarom. Maar het was gelukkig, dat zij eenen Leeraar in hun midden hadden, een' Leeraar, die 't hart kende en die de verborgenste gedachten van verre verstond. Hij wist dus, wat in hun binnenste omging en daarom ook staat er: „En Jezus dat wetende, zeide tot hun: „„Wat overlegt gij bij uzelfen, gij kleingelooovigen, dat gij geen brooden medegenomen hebt"”. Vers 8.

En verstaat gij nog niet, noch en gedenkt gij niet aan de vijf brooden der vijfduizend mannen en hoeveel korven gij opnaamt? Vers 9.

Noch aan de zeven brooden der vierduizend mannen en hoeveel korven gij opnaamt? Vers 10.

Hoe zijt gij zoo onwetend en verstaat niet, dat Ik u van geen brood gesproken heb. Ik spreek niet van uitwendig brood, Ik spreek u over de leer der Farizeën en Sadduceën, dat die een samenkoppeling is van geld en godsdienst; daarvoor waarschuw Ik u, opdat gij u voor zoodanige leer zult wachten"”.

Dit is de eerste rede in dit kapittel.

Nu gaat Jezus Zijn discipelen catechiseeren. Wordt gij ook wel eens gecatechiseerd, vrienden? Er zullen er niet velen onder ons zijn, die deze vraag verstaan en toch onderwijst Jezus Zijn volk zoo. De Heere Jezus gaat somtijds Zijn volk vragender wijze wat verklaren. Dan is er een samenspreking van Hem met Zijn kinderen. Dan is zulk een kind niet druk in de wereld, dan wordt de ziel eens stil gezet, onder God, vat- en ontvangbaar voor Zijn hemelsche lessen. Weet ook gij daarvan? Als dan de Heere met Zijn discipelen begint, gaat Hij hun allereerst een vraag doen naar de

omstandigheden des tijds en wel ten opzichte van Zijn persoon, zeggende: „Wie zeggen de menschen, dat Ik, de Zoon des menschen, ben?”.

De Heere Jezus, als de alwetende hartenkenner, had niet noodig, dat de discipelen Hem dit zeiden. Het was er Hem alleen om te doen, bij zijn vragend onderwijs, hun geloof uit te halen. Wanneer ze geantwoord hadden, stelt Hij hun de tweede vraag en deze vraag was van het hoogste belang: „Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?”. En toen kwam het uit, dat hun van binnen een korreltje geloof geschonken was. Simon Petrus nam het voor allen op, waarom hij antwoordde: „Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods”. Zoo wist de Heere het geloof van Zijne kinderen uit te halen en naar voren te brengen. „Vleesch en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is”, sprak Jezus tot Simon”.

Waren de discipelen bij de eerste rede wat mismoedig geweest, als ze bedachten, dat zij een vermaning verdiend hadden, wegens een verzuim, n.l. brooden mede te nemen, nu, bij de tweede, worden ze weer eenigszins bemoedigd, zelfs overmoedig. Zoo volgt de eene gestalte de andere op. Daar kent Gods volk iets van, op en neer, soms verscheiden malen op één dag.

De discipelen sloegen over in overmoed, wat uit de volgende harde les blijkt. De Heere Jezus zeide hun, dat Zijn lijden aanstaande was, dat Hij van de ouderlingen en overpriesters en schriftgeleerden veel zou moeten ondergaan en ten laatste gedood worden, doch dat Hij zou opgewekt worden ten derden dage. Dit was een bedroevend onderwijs voor de discipelen, want zij hadden Christus innerlijk lief. Die gedachte konden zij niet verdragen. Nu geschiedde er iets wonderlijks. In ons kapittel staat: „En Petrus Hem tot zich genomen hebbende”, n.l. nadat Jezus deze leeringen gegeven had, „begon Hem te bestraffen”. De Heere Jezus

neemt dus Petrus niet tot zich, maar Petrus neemt Jezus tot zich. „Meester”, wil hij zeggen, „ik wil U onderwijzen. Wij hebben gehoord, dat Gij zult gedood worden, maar Gij kunt U best redden. Gij kunt dit ontgaan. „Heere, zijt Uzelven genadig; dit zal U geenszins geschieden””. Waren de discipelen nu niet overmoedig geworden? Jezus geeft nu een andere boodschap, die door alles heen snijdt. Nu is het niet: „Vleesch en bloed heeft u dat niet openbaard”, maar: „Gaaf weg, achter Mij, Satanas; gij zijt Mij een aanstoot, want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der menschen zijn. Neen, Ik moet veel lijden en gedood worden, opdat Ik Mijne ziel stelle tot een rantsoen voor velen. Ik ben uw Leeraar en gij Mijne leerlingen. Ik ben de Goede Herder en gij zijt Mijne schapen. Als gij nu Mijne schapen wilt zijn, hebt gij drie dingen noodig te leeren en te beoefenen:

1. Gij moet uzelf verloothen.
2. Uw kruis opnemen.
3. Achter Mij aankomen.

Ik moet lijden en gij moet mij daarin volgen, want Mijne weg en ook uw weg gaat door lijden tot heerlijkheid”.

Deze catechisatie viel niet zoo erg mee, vooral 't laatste niet. Na dat onderwijs nu, geeft de Heere Jezus een algemeene les, die vervat is in de woorden van onzen tekst: „Want wat baat het een mensch, zoo hij de heele wereld gewint en lijdt schade zijner ziele?”.

Wij wenschen, met de hulpe Gods stil te staan bij:

- I. De waardij der ziel.
- II. De waagschaal, waarin de ziel gesteld is.
- III. Een droevige ontdekking.
- IV. De grootheid van 't verlies der ziel, waarna wij nog vier zaken in de toepassing zullen behandelen.
  - I. De waardij der ziel. „Wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint!” Waar heeft nu Gods

Zoon met deze woorden het oog op? Jezus wil hier wijzen op de leer der Farizeëen en Sadduceëen en wil hier beduiden: deze leer is een verleidende leer, een leer, die stof en geest, God en den Mammon samenkoppelt, een leer, die leidende is tot het eeuwig verderf.

De ziel heeft waardij; zij is een redelijke geest, in onderscheiding van de beesten, die zoo'n redelijke geest niet bezitten. Zij heeft verstand, wil, oordeel, is oorspronkelijk versierd geweest met het beeld Gods, dat bestond in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Dat beeld zijn wij door eigen schuld verloren, maar God eischt Zijn beeld terug en van dien eisch kan niemand ontslagen worden. Daarom is de waardij der ziel zoo onwaardeerbaar groot. Bunjan heeft een boekje geschreven: „De waardij der ziel”, waarin hij dit stuk zeer dierbaar en kostelijk uitbreidt en onder meer zegt, dat de ziel zulk een oneindig groote waardij heeft, dat Jezus evenzeer had moeten lijden voor één ziel, als Hij nu heeft geleden voor Zijn gansche kerk. Blijkt daaruit niet, toehoorders, dat de ziel als een redelijke geest een groote, zeer groote waardij bij God heeft?

Hebt gij uw ziel door ontdekkend licht leeren kennen als een redelijke geest, als een onsterfelijke, schuldige ziel, die eenmaal over uw verloren beeld verantwoording voor God zal moeten doen? Uw lichaam, dat stof niet, maar uw geest zal ter verantwoording worden geroepen. Uw lichaam gaat sterven en gaat allereerst in de aarde, maar uw ziel gaat onmiddellijk naar God. De mensch gaat de wereld uit, zoo hij in de wereld gekomen is en indien gij eerlijk de wereld uitgaat, is uw doodskleed 't laatste, wat gij der wereld ontleent. Uw lichaam wordt in 't stof gelegd, maar uw ziel gaat naar God en soms wordt wel een mensch plotseling voor God gedagvaard, dikwijls als hij er 't minst om denkt. Dus gaat ons lichaam in het stof, maar onze ziel tot God, want deze is van God afkomstig.

Uit Hem zijn wij, leven en bewegen ons. Waarom weten wij zoo weinig van God af? Het vermogen om God te dienen, zijn wij kwijt geraakt door de zonde. Den zieleadem heeft God ons ingeblazen, waarom wij een redelijke ziel hebben. Wij hebben van God, in Adam, een reine, onbevleete ziel ontvangen en God zal dan ook een reine ziel terugeischen. Onze ziel is dus slechts leengoed. God komt te Zijner tijd, om hetgeen Hij ons gegeven heeft. Of heeft een vriend niet het recht, een geleend goed van u terug te eischen, en zoo hij het doet, acht gij het onbillijk? Zou God dan niet mogen eischen van u, wat Hij u eenmaal gegeven heeft: een reine ziel? Zou Hij alleen dit niet mogen doen? Hij zal Zijn volmaakte beeld van u eischen en het niet kunnen vertoonen van dit beeld, is juist het ontzettende van het sterven. In de eeuwigheid over te gaan, zonder herstelling van het beeld, waarmede de mensch oorspronkelijk begiftigd was, is juist het allerontzettendste, wat men zich denken kan.

Dat wij het vermogen om God te kennen en te dienen verloren hebben, is niet Gods schuld, maar eigen doomschuld, die ons verantwoordelijk stelt voor Hem.

Och, dat God gawe, dat gij kreegte te zien de waardij van uwe ziel en dat die kostelijke ziel door eigen en vrijwillig zondigen is verwoest geworden.

Nu zou het nutteloos zijn, hierover te spreken, indien God niet gezorgd had, dat een onreine, mismaakte ziel zou kunnen gered worden en behouden. En zoo was het dan ook voor de discipelen zeer gelukkig, dat bij al het onderwijs dat ze ontvingen, Christus, de Behouder der ziel, midden onder hen stond en Hij zegt dan ook: „Ik ben niet gekomen om der menschen zielen te verderven, maar om die te behouden”. Nu is er een weg van ontkoming, een weg tot redding van doomschuldigen. Christus was, als de Behouder des lichaams, midden onder Zijn discipelen,

doch ook onder u, gemeente. Het Woord, dat van God is uitgegaan, levert hiervan het bewijs. Dit Woord getuigt, dat in Hem verlossing, redding en zaligheid te vinden is.

II. De waagschaal, waarin de ziel gesteld is. De mensch bevindt zich in een verschrikkelijk gevaar. „Wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint en hij lijdt schade zijner ziele?”. Moesten nu de eeuwige belangen niet het zwaarst wegen? Moest er nu bovenal niet gezocht worden met God in een goede verstandhouding te geraken? Zult gij uwe eeuwige belangen ondergeschikt doen zijn aan uw tijdelijke belangen? Is het dan prijselijk uw huisgezin te verwaarloozen? Volstrekt niet, maar gij bezorgt uw huisgezin juist het best, als gij uw hoogste belang stelt in uw zieleheil en gij verwaarloost het door het draven naar wat stof, want uw eeuwige belangen niet behartigende, neemt gij ook uwe tijdelijke niet ter harte. Behartigt gij de eeuwige belangen uwer ziel, dan ligt gij onder de belofte Gods: „Want die Hem vreezen, hebben geen gebrek”. Psalm 34 : 10. Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en alle andere dingen zullen u toegeworpen worden. Uwe hemelsche Vader weet, dat gij alle deze dingen behoeft.

Heilige zorgeloosheid in betrekking tot uwe tijdelijke belangen en heilige belangstelling in uw eeuwig heil sluiten elkaar niet uit; integendeel, zij sluiten elkaar in.

Dit beduidt niet, dat het God aangenaam is, de luiaard aan te kweken, want God wil de luiaards niet, maar het geeft te kennen, dat gij met een redelijken, betamelijken ernst doen moet, wat op uw weg ligt en dat gij al uw doen en betrachten Gode eerbiedig moet opdragen, overgeven en toevertrouwen. Als gij in het weinige, dat gij hebt of krijgt, God moogt ontmoeten, zoo hebt gij alles. Maar zoo denkt gij er niet over, toehoorders! Gij schuilt achter uw onmacht, zeggende: „Ik kan mij niet bekeeren”. Achter die beschutting gaat gij den weg op en verdrinkt

in het zien- en zinnelijke. Zoo stelt gij uw arme ziel in de waagschaal van een eeuwig wel of een eeuwig wee. En zelfs, al gewint ge in uwen tijd de geheele wereld en gij mist God in al wat gij hebt, dan hebt gij niets. Daar gaat de mensch heen met een zucht naar stof.

III. De Heere Jezus teekent in de tekstwoorden, wat op den bodem der ziel ligt. Het is een droevige ontdekking. „Want wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint”. De mensch wil van nature de geheele wereld wel hebben en achter deze nog een wereld. Dit bewijst, dat de mensch ledig van God is. Is dit geen droevige ontdekking?

De mensch heeft het vermogen om God te kennen, verloren. In de waarachtige kennis van God ligt het eeuwige leven en de vervulling der ziel. Maar in de plaats van de vermogens om God te kennen, zijn er nu verdoemlijke vermogens gekomen, vermogens om krijg te voeren tegen God.

Met het najagen van het stof, keert de mensch zich van God af en dient hij geheel zichzelf tot schade zijner ziel. „Want wat baat het een mensch zoo hij de geheele wereld gewint?”. Er komt immers een schadelijden zijner ziel achteraan. Een tijdelijk gewin dus, achterhaald door een schadelijden der ziel voor eeuwig. De ziel is vatbaar voor het leven door wederbarende en herscheppende genade, maar zooals de ziel is geworden een redelijke gevallen geest, is zij vatbaar voor het verderf. Schadelijden der ziel beduidt dus, dat de ziel ten verderve gaat. Welke is nu de oorzaak, dat de ziel voor een eeuwigheid schadelijden kan? Meent gij de zonde? Neen, Gods Zoon heeft het oog niet zoozeer op de zonde in 't algemeen, maar Hij heeft hier het oog op de leer der Farizeën, die leer welke goudstof en godsdienst samen koppelt, want dit staat in verband met onzen tekst. Dus niet een schadelijden door en vanwege de zonde in 't algemeen, wordt hier bedoeld,

maar meer inzonderheid een schadelijden door het najagen van stoffelijke dingen, verbonden met een rusten in en vertrouwen op doode godsdienstvormen.

IV. In de vierde plaats: „De grootheid van het verlies der ziel”, in verband met de woorden: „Of wat zal een mensch geven, tot lossing van zijne ziel?”

Deze uitdrukking is ontleend aan het geven van losgeld of rantsoengeld, waarmede men iets vrij kocht. In Israël had men geen dienstknechten in den zin van wat wij nu onder dienstknechten verstaan. Het waren eenvoudig menschen, die als slaven dienden, die ook op de markt gekocht en verkocht werden. Zoo werd Jozef als slaaf verkocht aan de Ismaëlieten. Gen. 37 : 28. Wanneer nu een slaaf een losgeld of rantsoengeld leverde aan zijn heer, kon hij vrij komen. Deze gelegenheid bestond om de zeven jaar, het dusgenoemde: Sabbatsjaar.

Deze gedachte is nu in onze woorden geopperd. Zoo zijn ook wij slaven der zonde, verkocht aan Satan. Hoofd voor hoofd, ieder mensch is van nature een slaaf der zonde en van den duivel. Wij hebben ons vrijwillig verkocht, den dienst aan God opgezegd en ons moed- en vrijwillig onder het juk des duivels begeben. Nu heeft de Heere Jezus uit die velen enkelen van Zijn Vader gekregen, maar die moesten los- of vrijgekocht worden. Er moest een losgeld betaald worden, welke de Zone Gods ook vrijwillig op Zich genomen heeft, om te zijner tijd, dat is in de volheid des tijds, die te voldoen. Deze voldoening heeft Hem Zijn dierbaar, Goddelijk hartebloed gekost. Was dit geen duren prijs? Zijn ziel heeft Hij gegeven als losprijs voor Zijne kinderen. Er is maar één prijs, waardoor een ziel kan behouden worden, dat is door den prijs, die Christus betaald heeft. Al was iemand millionair, hij kan niet loskomen, dan alleen door dit bloed, het zoete bloed van den Heere Jezus, dat een eeuwige verlossing heeft

teweeggebracht. Als er nu zoo een duren prijs is betaald, hoe groot is dan wel niet het verlies der ziel? Is er zulk een losprijs noodig, waar zal de ziel een losprijs halen, zoo zij geen gebruik maakt van dit rantsoeneerend bloed?

De Heere heeft Jacob vrijgekocht, maar wat zijn zij ongelukkig, die geen deel hebben aan dit bloed der verlossing, die eigen middelen uitdenken tot hunne behoudenis. De ziel heeft tegen een eeuwig God gezondigd, daarom moest er ook een eeuwige gerechtigheid worden aangebracht, om ze voor een eeuwig verlies te behoeden. Met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt, diegenen, die geheiligd worden. Hebr. 10 : 14: „Wat zal een mensch geven tot lossing van zijne ziel?“. Alle middelen schieten te kort buiten het bloed van den Middelaar. Als gij u wilt vrijkopen door eigen middelen, ook al zijn die omzwachteld met wat godsdienst, dan zult gij verschrikkelijk mistasten. Dit wil Jezus den discipelen leeren.

Zoo onderwijst Jezus Zijne discipelen, dat alles van beneden van God aftrekt en dat zij moeten zoeken naar die dingen, die voor God kunnen bestaan, opdat de ziel behouden worde.

Zingen: Psalm 49 : 2 en 3.

't Is opmerkelijk, toehoorders, dat wij in den Bijbel voortdurend lezen van de wederkomst van den Heere Jezus op de wolken des hemels. Bij onderscheiden gelegenheden heeft Christus daar Zijn discipelen op gewezen, maar het is een vaststaand feit, dat de discipelen aan die wederkomst 't minst dachten. Dit is met ons ook zoo. Of denkt gij veel aan dien grooten dag en hieraan, dat gij straks persoonlijk voor God zult moeten verschijnen en naar de ziel rekenschap afleggen? Maar ook éénmaal zult gij met lichaam en ziel moeten verschijnen, namelijk op

dien dag, wanneer de Zone des menschen op de wolken des hemels zal komen, om te oordeelen de levenden en de dooden. Staat gij daarbij wel eens stil? Denkt gij er wel aan, dat gij daar zult staan voor dien grooten Rechter, gij, met uw gezin en familie, met de gemeente en de gansche wereld? Hebt gij hieraan in de afgelopen week wel eens gedacht? Of was er geen tijd voor? Zijt gij te zeer beslommerd geweest in de dingen van dit leven, zoodat er geen tijd kon overschieten om eens met ernst te denken aan de dingen der eeuwigheid? „Geen tijd, geen tijd” zegt de duivel, nevens het booze hart, totdat de tijd voorbij is en de eeuwigheid is aangebroken. Gij zwoegt en tobt en zweet om een brok van de wereld te krijgen, gij moet uit de ongewone omstandigheden des tijds leeren opmerken, dat het niet goed gaat. Alles schreeuwt om geld en goud en dit kenmerkt de zorgeloosheid van het einde der wereld. Er is slechts nog een enkel mensch, die een weinig nadenkt en bemerkt, dat het niet goed gaat en dat we wel spoedig aan den dag des oordeels konden zijn. De duivel, de wereld en het vleesch laten den mensch geen rust, want de duivel bedenkt, dat hij dien mensch misschien kwijt raakt, indien deze aan den dag des oordeels denkt en de satan behoudt zijne vaten gaarne. Niets vreese-lijker is er voor Satan, dan dat de mensch eens tot stilstand komt en gaat denken aan het einde aller dingen. 't Is de werkelijkheid, mijn toehoorders, dat wij reizen naar den oordeelsdag, naar dien dag, waarop een Man de wereld rechtvaardig zal oordeelen.

En als nu Christus daarop wijst, moeten wij volgen en u daar ook op wijzen. Wij ook waken voor uwe zielen en wij moeten er u op wijzen, dat, als gij draaft naar stof, gij uwe ziel in de waagschaal stelt, dat gij uwe ziel zult verliezen. Zou het niet onverantwoordelijk zijn, als wij u ongewaarschuwd lieten henengaan, als wij u niet onder

't oog brachten, dat gij uwe ziel in onmiddellijk gevaar brengt. Daarom roepen wij u toe: „Vliegt zoo niet; draaft zoo niet; staat eens stil; ziet eens om op uwen weg. Straks staat gij, evenals wij dan ook staan, voor God, voor den Rechter van hemel en aarde, met ons gedrag, met onze handelwijze tegenover elkander en als wij u niet bij deze dingen bepaalden, zouden wij te beschuldigen zijn, hiervan, dat wij liefdeloos met u gehandeld hadden. Als gij God niet kent, wat zijt gij dan ontzettend arm!”

Wij zullen u nu nog vier zaken voorstellen van den persoon, die in onzen tekst genoemd wordt: „De Zoon des menschen”. „Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijne engelen en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen”.

Genoemde vier punten zijn :

I. Den titel, die Hij zich geeft in betrekking tot het groote werk, als Hij komt op de wolken des hemels.

II. De eer, die Christus bekomt.

III. Het werk, dat Hij uitvoert.

IV. De bevoorrechte personen.

I. In de eerste plaats: „Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders”.

Hij noemt zich: „Zoon des menschen”. Hij leefde hier op aarde in de uiterste vernedering hier in den tijd, maar nu is Hij verheven verre boven alle heerlijkheid en macht, aan Zijns Vaders rechterhand in onbegrensde heerlijkheid. En' als gij straks uit uw graf zult verrijzen, zult gij Hem zien in glans en majesteit, omstuwd door Zijne heilige engelen. Hier was de Heere Jezus nederig, eenvoudig, een man der smarte, den menschen gelijk, in alles gelijk, uitgenomen de zonde; daarom Zoon des menschen, Zoon van stofbewoners.

1. Ten eerste: Hij is de Zoon des menschen, omdat Hij is voortgekomen uit den mensch. „Geworden uit eene vrouw, geworden onder de Wet”. Gal. 4 : 4.

2. Hij is gekomen tot den mensch, als Middelaar, om ons met God te verzoenen, om te verlossen die in 't geweld des duivels waren, om dien sterkgewapende zijn vangst te ontnemen en hem zijne vaten te ontrooven. Hij is gekomen om aan de beleedigde gerechtigheid te voldoen, in smart, lijden en verachting. Daarom zegt Christus: „Leeft eenvoudig, ootmoedig, kinderlijk; laat de goddelooze en de vrome wereld zien, dat gij een volgeling zijt van den Man der smarte, van den Zoon des menschen”.

Hebt gij lust om in ootmoedigheid te wandelen? Hebt gij betrekking op den nederigen wandel van Christus? Dan zult gij gaarne de minste zijn. Er is niet één plaatsje in den Bijbel, waar Christus zich als iets voordoet. Daar moest gij ook naar trachten, volk van God. Wat zou dat een zoete vrucht in uwe ziel geven?

Maar ach, als wij de exempelen van Gods kinderen nagaan en vergelijken met den nederigen wandel van Christus, dan komen wij tot de slotsom, dat weinig, zéér weinig van die eenvoudigheid in de Kerke Gods te bespeuren is. Veelal staat men naar hooge dingen en de Kerke Gods in deze bange dagen, is vol van de vraag: Wie onder ons mag wel de meeste zijn?

Laten wij, lieve volk, laten wij een nederig volgelingetje van Christus zijn; laten wij buiten de legerplaats uitgaan, Zijn smaadheid dragende. Er zijn weinig voorbeelden van een wandelen in navolging van den Heere Jezus: er zijn weinig volgelingen. Maar die Hem hier in ootmoedigheid nawandelt, die zal ook een heerlijken titel krijgen, want hij zal koning en priester zijn en Hem nawandelen in heerlijkheid, waar Hij hem zal zijn een Leidsman tot levende fonteinen der wateren. Openb. 7 : 17.

II. In de tweede plaats: De eere, die Christus bekomt.

„Want de Zoon des menschen zal komen in de heerlijkheid des Vaders”. Dit beduidt: Jezus heeft er zich voor

over gehad om te zijn wat God wilde, dat hij zijn zou, n.l. een rantsoeneerend Verlosser en als Middelaar heeft de Vader Hem de heerlijkheid beloofd: „Ik heb U verheerlijkt, Vader, op de aarde; Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen. En nu, verheerlijkt Mij, Gij, Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was”. Zoo bad Hij dus als Middelaar om de heerlijkheid, die Hem beloofd was. En deze heeft Hij nu, in de bezitneming van Zijnen troon aan Zijns Vaders rechterhand verkregen. Johannes, op Patmos zijnde, zag Hem in heerlijkheid. Openb. 1 : 13. Paulus zag Hem ook in heerlijkheid. 1 Cor. 15 : 8.

Jezus heeft hier op aarde reeds de kleederen der heiligheid gepast op Tabor. Daar werd Hij voor eenige discipelen veranderd van gedaante en Zijn aangezicht werd blinkende gelijk de zon, en Zijne kleederen werden wit gelijk het licht. Matth. 17 : 2. Die heerlijkheid, welke Hem hier een oogenblik is aangedaan, is Hem geheel toegebracht in den hemel en straks zal Hij in groote heerlijkheid komen op de wolken des hemels. Op aarde had Jezus slechts twaalf verachte discipelen, die Hem volgden en waaronder nog één duivel was. Die arme discipelen hebben wat smaad, verachting en bespottling moeten uitstaan. Al Zijne kinderen ondergaan datzelfde lot, zij allen moeten uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende. Maar als Jezus op de wolken des hemels komt, zal er een ander gezelschap zijn. Dan zijn er geen arme, geringe, verachte en gesmade volgelingen, maar engelen zullen dan Zijn rijksstoet zijn. Immers er is geschreven: Hij zal komen met Zijne engelen”. Met welk een eer en heerlijkheid zal Christus verschijnen! Hij zal Zijne engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid. Welk een heerlijke stoet engelen, waarmede Hij omstuwd zal zijn!

Millioenen van die volmaakte geesten zullen er dan

zijn, om Zijn werk te doen, wanneer Hij komen zal om te oordeelen de levenden en de dooden. De apostel Paulus zegt: „Wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel Christi. 2 Cor. 5 : 10.

Dit geldt voor alle menschen, maar Gods volk krijgt iets anders. Daarvan zegt dezelfde Apostel: „Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, die ons leven is, dan zult gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid”. Col. 3 : 4. Het was een drang in des Apostels ziel om de Thessalonicensen hiermede tegemoet te komen, als zij in smaad en verachting hunnen weg moesten bewandelen en hoe meer zij aan den smaad en laster werden blootgesteld, des te meer komt hij hen vertroosten: „Ziet, want de Heere zelve zal met een geroep, met de stemme des Archangels en met de bazuine Gods nederdalen van den hemel, zoo dan vertroost malkanderen met deze woorden. 1 Thess. 4 : 16 — 18. Ziet, Hij komt op de wolken, ja, Amen. vertroost u daarmede, volk van God. Maar gij, onbekeerde, u moet ik toeroepen: „Jesus komt! Maranatha!”

III. In de derde plaats: Het werk, dat Hij uitvoert.

„En alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen”. Het groote voorrecht voor Gods volk is nu, dat zij zullen gedaan worden, naar dat Christus voor hen gedaan heeft en Hij heeft alles gedaan. „Die ons geworden is wijsheid van Gode en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing”. 1 Cor. 1 : 30. Hij heeft de heerlijkheid verworven. Gods kindertjes zullen dus niet geoordeeld worden, maar vrijgesteld en dit voor eeuwig. Zonder angst, kommer of verslagenheid zullen zij daar staan, als Christus vonnis wijst. Zij zullen daar staan in groote verwondering en aanbidding. Heeft dan Gods kind niet iets gedaan, dat tot vrijspraak aanleiding kon geven? Neen, niets; dit zullen zij gulhartig moeten bekennen. Wat hebben wij, wat hebt gij gedaan, mijn toehoorders? Maar de Heere

Jezus neemt de zaak anders op. Hij zal zeggen: „Wat gij aan één van den minste mijner broederen gedaan hebt, dat vergeld Ik u nu”. Gods kindertjes hebben Evangelisch werk, maar zij willen dat werk nooit in rekening brengen. Daarom zullen hunne werken hen volgen, namelijk: Christus zal ze te voorschijn brengen. Dan zal Hij tot hen zeggen: „Kom in, gij gezegende mijns Vaders. Beërft dat Koninkrijk, 't welk u bereid is van de grondlegging der wereld”. Matth. 25 : 34. Daarom ook staat er: Zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van haren arbeid en hare werken volgen met haar”. Openb 14 : 13.

Bij de vrome wereld gaat haar werk voorop, maar Christus zal het niet erkennen; doch bij Gods volk zullen hunne werken hen volgen en Christus zal ze noemen in dien dag. Zij noemen ze zelve niet. Zij brengen ze niet in rekening. Zij krijgen door ontdekking zooveel eigenliefde, zelfs zoeken te zien, dat zij een afkeer en zelfwalging en verfoeiing krijgen van hun beste werken. Over al hun doen krijgen ze oprechtelijk noodig het bloed der verzoening. Daarom zullen zalig zijn, ja zijn nu reeds zalig, die Hem als Verlosser en Behouder, die den grooten Emmanuël als hunnen Borg en Middelaar hebben leeren kennen, Hem in wiens werk God een welbehagen genomen heeft.

IV. Ten laatste: De gezegende of bevoorrechte personen.

„Voorwaar zeg Ik u, daar zijn sommigen van die hier staan, dewelke den dood niet smaken zullen, totdat zij den Zoon des menschen zullen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk.

In de eerste plaats ziet dit op de discipelen, bijzonder op den Pinksterdag. Toen hebben zij Christus zien komen in Zijn Koninkrijk, wanneer de Geest werd uitgestort en velen werden toegebracht tot de gemeente, die zalig wordt. Van alle de discipelen heeft Johannes het langst geleefd en toen

hij stierf was het Koninkrijk Gods al met kracht gekomen, het Evangelie was al wijd verbreid en vele gemeenten waren reeds gesticht. Maar de discipelen hebben Hem ook zien komen in Zijn schrikkelijk verderf over 't Jodendom. Zij zijn dus van twee dingen getuigen geweest:

1. Zijn komst tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk in de bekeering van duizenden en

2. Zijn komst in Zijn rechtvaardig oordeel over een verstokt en zondig Israël.

In de tweede plaats geldt het niet alleen den discipelen, want eenmaal zal al des Heeren volk Hem zien: „Zij zullen den Koning zien in Zijn schoonheid”.

Nu kunnen er hier wel menschen zijn, op wie dit ook toepasselijk is. Dit zijn menschen, die God bekommerd maakt over het heil van hunne onsterfelijke ziel. Het zijn zulke menschen, die er aan ontdekt zijn en er van overtuigd, dat zij met hun eigen werk voor God niet kunnen bestaan, die uit hunne ledigheid een offer voor hunne ziel noodig krijgen. Dat zijn gelukkige menschen, niet in hunzelve en nochtans liggen deze onder de belofte, dat ze den Koning zullen zien. Zouden er hier zulke menschen zijn, die met Simeon verwachtende en uitziende zijn naar de komst van den gezegenden Messias? Wat heeft Simeon toch lang, zeer lang uitgezien en eindelijk: daar is Hij gekomen; hij neemt Hem in Zijn armen en loofde God: „Nu laat Gij, Heere, Uwen dienstknecht gaan in vrede naar Uw Woord, want mijne oogen hebben Uwe zaligheid gezien” Luc. 2 : 29, 30.

Wanneer het oog des geloofs ziet, dan kan de mensch in vrede sterven. Dit leert ons, dat wij met dien Zaligmaker in de armen getroost kunnen ingaan in de heerlijkheid. Zouden hier nog menschen zijn, die meer belang hebben in de ontmoeting van den Koning, dan in een beetje stof? Zouden er hier nog van die bekommerde en uitziende

zielen zijn, over den aardbodem kruipende, wier dagelijksche verzuchting is: Wanneer zal ik Jezus zien! U, mijn Goël, kan ik niet missen; U moet ik hebben tot mijn zielsbehoud; in U alleen kan ik gerust zijn". Tot zulke menschen hebben wij een woordje: „Eer gij sterft, zult gij Hem zien. Heeft God de behoefte aan Hem in uwe ziel gewekt en zal Hij die niet vervullen? Ja, gewisselijk, gij zult Hem zien; houdt slechts aan; geeft den moed niet verloren. Hij zal opstaan en u te Zijner tijd genadig ontmoeten".

Herinnert u nu, wat wij u zeiden: Satan gaat rond met een gouden beker. Het is een tijd van groote verleiding en velen zullen daaruit drinken tot hun verderf. Dit is te vreezen. Bedenkt dat geld en godsdienst saâm te koppelen, een verderfelijke leer is, een verleidende leer.

God geve u de genade, dat ge 't stof op lagen prijs, maar Jezus op hoogen prijs leert stellen. In ons land zijn er weinig, die geld en goed op lagen prijs stellen. Dit is een kenmerk van den laatsten tijd. Wij wilden u er op wijzen, dat in deze versmading van Jezus groot, zeer groot gevaar dreigt. Welk gewin zult gij hebben, als gij straks, en wie weet hoe spoedig, aan het einde uwer dagen zijt en ge hebt dan den kostelijken tijd verwaarloosd, met het najagen van hetgeen u niet baten kan ten dage der doodelijke krankheid.

Indien ge bij een ziekbed komt, kunt ge opmerken, dat de zieke de stonde, waarin de tijd met de eeuwigheid zal verwisseld worden, donker inziet. Als wij dan de benauwde klanken hooren die de bekleemde borst ontsnappen, dan beloven wij den Heere u, ons volk aan te zeggen, wat het wezen zal, zonder God te sterven. Daarom roepen wij u toe: „Haast u, haast u om uws levens wille!". Of wij op die vermaning goed- dan wel afkeuring van u ontvangen, laat ons minder gelegen, als wij in het hart maar de getuigenis mogen hebben, dat wij oprecht met ulieden

gehandeld hebben in het belang van uwe onsterfelijke zielen, als wij maar eens een woordje mogen spreken tot opbouw, bemoediging en troost voor Gods bedrukte volk, waarvoor Jezus Zijn hartebloed gestort heeft. De Heere laat u nog toeroepen door onzen mond: „Wendt u tot Mij en wordt behouden alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer”.

Och, dat wij u op konden trekken, u konden verlossen, opdat gij gebracht werd uit de duisternis tot Gods wonderbaar licht. Doch wie is tot deze dingen bekwaam, dan God alleen?

Wij begeeren, dat u geschonken worde, dat gij zoo ontdekt wordt aan uwe ledigheid en de ledigheid van al, wat schepsel, zien- en zinnelijk is, dat gij Christus voor uwe zielen noodig krijgt.

Gij gaat nu naar uw huis en morgen, indien gij leeft, weer aan den arbeid. Luiards duldt God niet, maar denkt aan het woord van onzen tekst: „Want wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint en hij lijdt schade zijner ziele?”. Dan zult gij niet te druk in de wereld zijn, maar redelijk uwen arbeid verrichten. Nu wordt er veel onredelijk geslaafd en gezwoegd, om een deel van de wereld te krijgen. Veel geld wordt er verdiend; doch wij vreezen, dat de arme menschen geen wijsheid van God krijgen, om het goed te besteden. Bedenkt: In wat onredelijk verkregen wordt, blaast God. En zoo brengt de één het naar den drank- en een ander naar den banket- of modewinkel.

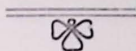
God geve u de genade, dat gij met uw bescheiden deel vergenoegd zijt en 't stof u niet overheersche, dat gij moogt gedenken, dat de wereld zonder God een magere bete is.

Wij hebben in dit opzicht de waarheid weer geopenbaard in het midden der Gemeente. Eénmaal komen deze woorden terug en zullen wij rekenschap moeten geven, wij,

van wat wij tot u gesproken hebben, gij, van wat ge er mee gedaan hebt.

Wij durven zeggen, dat wij u uit liefde vermaand hebben. Daarom ook, zijt niet alleen hoorders, maar ook daders des Woords. Amen.

Zingen: Psalm 1:4.

De wrake Gods over verborgen tot God roepende zonden.

NAAR AANLEIDING VAN 2 SAMUEL 21:1—9

Ps. 66:4.

Lezen: 2 Sam. 21:1—9.

Ps. 113:3 en 4.

Ps. 79:5

Ps. 25:5.

Ps. 119:3.

GELIEFDE TOEHOORDERS!

Zooeven zongen we deze beide verzen uit den 113en psalm. Hebt ge met aandacht, met opmerkzaamheid meegezongen, of hebt ge dat maar uit gewoonte, zonder nadenken, onnadenkend dus, gedaan? Dit is de gewone wijze van doen bij verreweg de meeste menschen en daarom zullen we er even op terugkomen om, kon het zijn, u te helpen denken, wat we opzongen en u er nog eens aan te herinneren, of wel een leering, een onderwijzing mee te geven op weg en reize naar de eeuwigheid. En dan moet u eens acht geven, wat er staat:

„Wie is onzen Heere gelijk,
Die in Zijn hemelsch koninkrijk
Zoo verheven is met eerwaarde?”

Wat wil dit zeggen? Het is een beschrijving van God in Zijn majesteit, heerlijkheid en hoogheid. Het is God, die zeer hoog woont boven den aardkloot. God zit op den troon zijner heiligheid. Daar worden we eerst toe

opgeleid. Maar er volgt meer :

„En van daar Zijn oogen afslaat,

Ziende hoe 't alleszins toegaat

In den hemel en ook op aarde.”

Wat is dat? Het is dit, menschen, dat er niets verborgen is voor Zijn aangezicht. Als gij door Tholen loopt, als gij in uw werk bezig zijt op den akker, op de zee, als gij in uw huis zijt, in de kerk, zelfs als gij op uw leger ligt, ja, waar gij ook zijt, dan ziet God u, dan geeft Hij nauwkeurig, ja, op het allernauwkeurigst, acht op uw gangen, op uw woorden, op uw gedachten. Er is niets verborgen voor Hem, Hij ziet tot in de verborgenste schuilhoeken van ons harte. Niets is er bedekt voor zijn alziend oog. Let nu, wat er staat. Er staat niet, dat God zijn oogen afslaat om te zien, hoe het toegaat in den hemel en in de kerk, alsof God anders nergers bemoeienis mede maakte, neen, want er staat: „In den hemel en ook op aarde.” Dus over de geheele aarde, ook buiten de kerk. Die les nemen we er uit op. God geeft dus nauwkeurig acht op uw en mijn treden, op de gangen van alle menschen, en dat niet nu en dan, nu eens en dan weer niet, neen, elk oogenblik van ons leven. Weet u dat, gelooft u dat? Weet u, vrienden, dat het lieve Wezen u zoo nauwkeurig gadeslaat? En waaruit blijkt dat? Neen, laten we wat anders zeggen. Wanneer we in een goddeloos leven goddelooze praktijken uitoefenen — en dezulken kunnen er wel in de kerk gevonden worden — als er verdrukkers opstaan, die Gods arme volk verdrukken en benauwen, dan worden dit roepende zonden, zonden die roepen om wraak tot God in den hemel. Wat gebeurt dan? Dan staat God ter verlossing van zijn onderdrukte, verdrukte en bedrukte volk en dan zullen de verdrukkers het weten.

Zoo'n verdrukte ziel gaat met zijn verdrukking niet naar de menschen, zij boodschapt dit niet op de straten

van Gad, neen, maar die gaat er mee naar God toe en klaagt zijn verdrukkers aldaar aan en geeft zijn zaken in Gods hand. En dan wordt het kwaad voor de vijanden. Wat antwoordt de Heere op het geroep van zijn ellendigen? God zegt tegen de verdrukkers: „Als gij het verwoesten zult volbracht hebben, zult gij verwoest worden; als gij het trouwelooslijk handelen zult voleind hebben, zal men trouwelooslijk tegen u handelen. Jes. 33:1.

Ziet dan, menschen, dat gij eerlijk, oprecht, omzichtig leeft op aarde met den indruk, dat God alles ziet en dat, hoe verborgen, Zijn alwetend oog alles gadeslaat, opdat er geen roepende zonden ontstaan, noch in uw huisgezin, noch in uw familie, noch in de kerk. Want het is Gods gewone wijze van doen, dat Hij om allen dezen verschrikkelijk toorn.

Maar waarom deze toelichting? zult gij misschien vragen. Wel, vrienden, omdat we een geschiedenis in dit avonduur gaan beschouwen, waarin het schrikkelijk afliep voor de verdrukkers, maar o zoo goed voor de verdrukten.

Wij gaan zulk een geschiedenis bespreken. Er zijn veel voorbeelden in de schrift, in betrekking tot wat wij u gezegd hebben, in betrekking tot den handel en wandel van de menschenkinderen.

Den vorigen keer, toen wij tot U over Mephiboseth spraken, hebben we gezien; „Zijn roeping tot David, zijn vreeze en beproeving, maar ook hoe goed en kostelijk het voor hem afliep“. Men zou gedacht hebben, dat hij nu alle vreeze en pijn te boven was; nu zullen we echter zien, dat zijn beproeving nog niet ten einde was, ja, dat het na al het voorgaande zoo ver zou komen, dat hij niet anders denken kon, dan als een vervloekte te worden opgehangen en dat wel aan 't eind van zijn leven. Dit is niet vreemd voor de kerke Gods. Het is waar, dat zij, die pas op den weg zijn, daar niet van weten, maar de dieper ontdekten

hebben eenige kennis daarvan. Gods volk wordt wel wijs gemaakt: Gij denkt in den hemel te komen en in plaats van daar te komen, zult gij straks nog als een huichelaar sterven en dan zult gij zien, dat het al bedrog bij u geweest is. Uit kracht van de ontdekking van hun diep bedorven bestaan, in verband met des vijands inwerkingen, zijn ze geen vreemdelingen, aan wat wij zoo even zeiden. Gij zult zeggen, komt dat zoo wijd bij een begenadigd mensch, bij iemand die zooveel gunst en goedertierenheid van God heeft genoten? Ja, zoo wijd kan het komen, vrienden. We zullen het straks uit Gods woord hooren en als Gods Woord het ons zegt, is het waar, want dat kan niet liegen. Laten we het daarbij houden, dan zullen we niet dwalen.

Onzen tekst vindt ge opgeteekend in 2 Sam. 21 : 1—9.

We zullen, zoo de Heere ons licht en wijsheid geeft, daaruit eenige leeringen zoeken voor te stellen, die ons ten nutte kunnen zijn in onzen gang door deze wereld naar de eeuwigheid.

We zullen uw aandacht zoeken te bepalen bij :

- I. De wrake Gods ;
- II. Davids veraf leven ;
- III. Davids raadplegen ;
- IV. De ontdekking van het kwaad ;
- V. Davids verlegenheid ;
- VI. De oordeelen, die tegen de verdrukkers van des Heeren erfdeel zijn uitgevoerd.

I. „En daar was in Davids dagen”, zoo lezen we in het eerste vers, „een honger”. Een honger in het land is kwaad. En dit was niet minder kwaad in Israël, als u indenkt, dat dit een bij uitstek vruchtbaar land was. God had Zijn Israël beloofd, het te zullen brengen in een land, vloeiende van melk en honing en God had genadiglijk Zijn belofte vervuld. Dit blijkt te meer, als we u zeggen,

dat in Israël elk zevende jaar een Sabbatjaar moest zijn. Wat gebeurde dan? Dan mocht het land niet bezaaid worden en nochtans zou er geen hongersnood of gebrek in den lande zijn, overmits de Heere het zesde jaar zoo zeer zou zegenen dat het de opbrengst voor drie jaren zou voortbrengen. Zij zouden van het oude eten tot het negende jaar toe, totdat des lands inkomst zou ingekomen (geoogst) zijn.

Lev. 25 : 21 en 22.

Wanneer er gebrek en misgewas op zandgrond voorkomt, dan is dat niet vreemd, want menigmaal ziet men dergelijke gronden uitdrogen, doch als er misgewas en mislukking van den oogst voorkwam in Israëls landpalen, in dat land van hooge en lage wellingen, dan was dit zeker wel een bewijs, dat ze God tegen hadden. Gebrek aan brood is een teeken, dat God twist met de inwoners des lands. En dat niet alleen op maatschappelijk gebied, maar ook in de kerk. Op natuurlijk en geestelijk gebied geen brood, dan hebben we God tegen ons.

We lezen bij Amos : „Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere Heere, dat ik een honger in het land zal zenden : niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te hooren de woorden des Heeren”. Amos 8 : 11.

De menschen misbruiken dezen tekst wel. Zelf hebben we dan ook hooren verklaren, dat deze woorden een kostelijke belofte voor de kerke Gods inhouden. Men redeneert op deze wijze, dat honger en dorst naar het levende woord Gods een bewijs zijn, dat menschen bekeerd worden en God mitsdien Zijn kerk gaat uitbreiden. Neemt men dit vers echter in verband met het volgende, dan gaat een geheel ander licht op en dan kan men niet anders denken, of God spreekt daar zijn ongenoegen uit. Want wat lezen we daar? „Zij zullen zwerven van zee tot zee en van het Noorden tot het Oosten ; zij zullen om-

loopen om het woord des Heeren te zoeken, maar zullen het niet vinden". Vers 12. Dus zoeken en niet vinden, dat is een bewijs, dat het er niet is en dat God inhoudt. Zoudt gij niet denken, vrienden, dat het ook in ons land daar naar toe gaat? Hoe veel plaatsen in ons land, waar geen kruimpje van het woord des levens ooit gevonden wordt! Als er gebrek heerscht, — op welke wijze dan ook — het is een bewijs, dat God oorlooft, dat er iets onder zoo'n volk niet in orde is, dat er verborgen zonden liggen, waarover God wraakoefening doet.

II. Maar als dit nu zoo is, als God wat tegen een volk heeft en wrake doet over de zonde, dan nog kan de wereld dit niet opmerken. Gods volk merkt het echter soms ook niet op en wat gebeurt dan? Zoo was het hier met David en dat was een bewijs van zijn ver van God af leven. Dit was ons tweede punt, zeiden we.

„Davids veraf leven van God", waaruit blijkt dat? Wel, er was honger in het land, maar we lezen niet, dat David in het onderzoek komt voor des Heeren aangezicht, wat wel de oorzaak van deze roede zijn mag. Tenminste, hij komt niet direct in 't onderzoek, hij had er geen erg in, heelemaal niet. Als Gods kind er erg in krijgt, dat God met den lande of met hem personeel twist, dan gaat hij aan het onderzoeken. Heere, waarom twist Gij met ons, wat mag wel de oorzaak, de reden zijn, waarom Gij dit doet? Doe mij weten, waarover Gij met mij twist. Als de mensch, inzonderheid Gods kind, bemerkt, dat God hem tegenkomt, dan wordt hij bang, benauwd. David had er maar geen erg in, dat er een breuk in Israël liggen moest en dat God dientengevolge Zijn zegenende hand terugtrok.

Denk echter niet, vrienden, al merkt David niet op, dat daarom God ophoudt met oordeelen. Neen, God gaat door, al maar door. Dat zien we in onzen tekst. En daar was in Davids dagen een honger, drie jaren, jaar achter

jaar. Dus het was maar niet een misgewas voor één jaar, maar driemaal achereen.

Laten we het eens zoo uitdrukken. In 1912, 1913 en 1914 misgewas en niet nu eens misgewas en een volgend jaar weer een goede oogst, bijv. mislukking van den oogst in 1910, 1912 en 1915 en de tusschenliggende jaren goed. Het was jaar op jaar mis.

En nu begrijpt gij wel, menschen, als er nu driemaal aaneen niet geoogst wordt, dat er hongersnood komt, dat het begint te nijpen. Zoo was het in die dagen van David. En teren op ouden kost, dat kan niet blijven duren, er komt gebrek, dat kan niet uitblijven.

Velen van Gods volk leven in deze dagen op den ouden kost, maar men behoeft niet te vragen, of het een mager, dor en doodig leven is; het geeft een magere ziel.

Wil nu David niet hooren en opmerken, God houdt aan, dus jaar op jaar, drie jaren honger. „De roede,” zegt Salomo, „is voor den rug der zotten.” En God houdt de roede goed langs den rug van Zijn kinderen.

Eindelijk, daar komt David tot zichzelf, neen, God komt tot David. Hij is de eerste en altijd de eerste. Geloof het, vrienden, al duurden de roede en de oordeelen twintig jaren, dan zou de mensch niet naar God gaan, neen, geen sterveling. David ook niet. Bekeerd of onbekeerd, wij gaan niet naar God, dien kunnen we best aan Zijn plaats laten. Als God in Zijn wraakoefeningen en gerichtten niet medekomt, dan leidt dit alles maar tot meer verharding van den mensch. En waar leidt die verharding toe? Wel, dan zinkt de mensch nog dieper in de goddeloosheid en wordt rijp voor het oordeel. Laat ons daarom dit even inlasschen. Gods volk wordt benauwd, o, zoo benauwd, als zij hun harde hart eens goed gevoelen. Dan vreezen ze vaak, dat zij zullen worden overgegeven aan de verharding des harten.

Zij kunnen zoo koud, zoo harteloos zijn, dat er geen zucht uit hun koude hart kan opgaan, zoo behoefteeloos, dat het niet is uit te drukken. Als zij werkelijk bevindelijk er mede worden bekend gemaakt, dan weten zij zich niet te bergen van schrik en vreeze. Maar dat zal God nu niet doen, want zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid. Doch dit is niet zoo met de onbekeerden. Die hebben daar geen bekommring over, het raakt hen niet, die passeeren wel zaken, die de verharding des harten nog bespoedigen. In dezen tijd zijn er een massa menschen, die grove verdiensten maken en allerlei praktijken voeren om zich te verrijken, die van de ontzettende tijden, die we beleven, partij trekken om hun gouddorst te voldoen. Onder Gods toelating is dat een middel tot verharding des harten, niet tot verteederling en verootmoediging leidende.

We beleven bange tijden, vreeselijke dagen, ontzettende gebeurtenissen, maar God komt niet mede, het maakt geen inbreuk op het harte des menschen.

We denken nu weer, aan wat er gebeurd is van Donderdag op Vrijdag, in dien zeeslag tusschen Engelschen en Duitschers. Hoeveel menschen zijn er naar de diepte der zee gesleurd, zoo oogenblikkelijk overgegaan in de eeuwigheid. Wat een toestand! Onze haren mochten wel ten berge rijzen. Daar in een oogenblik tijds voor millioenen guldens in elkaar geschoten.

Ook op onzen eigen bodem is God met zijn gericht, maar wie merkt er op? Ons kind is ook in dienst gegaan, hoeveel ouders, wien hun kinderen onttrokken worden, hoeveel huisgezinnen, die uitéén gescheurd worden, doch wie let er op?

Als God in zijn slaande hand niet mede komt, geen mensch, die aan God denkt, die voor Hem invalt. David ook niet. Maar nu komt God tot David.

„Wel, mijn kind, krijgt ge er nu nog geen erg in,

moet ik nu nog al harder slagen geven?" Zoo is God bij David gekomen.

„David was een man naar Gods harte," lezen we. En God houdt veel van zijn volk, dat kan geen mensch beschrijven. Maar daarom houdt God zijn roede niet terug. Hij slaat net zoolang, tot David op de plek is, waar God hem hebben wil. Hoe getrouw de Heere toch aan en over zijn volk is, nietwaar? Nu komt God tot David: „Wel mijn kind, wat ben je een verhard mensch, is het nu nog geen tijd eens om te zien?"

Nu volgt in de derde plaats: „Davids raadplegen." Daar zie ik in mijn gedachten David op de knieën voor God. Hij gaat nu aan 't onderzoeken, aan het zoeken van den Heere. Dat gaat gepaard met een oprecht schuld bekennen, met een laag bukken voor zijn aangezicht. Als de Heere tot de ziel spreekt, dan gaat de ziel ook zoeken, dat kan niet uitblijven. En ziet, menschen, in dat lage bukken, in dat erkennen van zijn afdwalen voor Gods aangezicht, laat de Heere hem niet alleen staan. Wie helpt God? Die Hem in waarheid noodig hebben. Een mensch, die niet oprecht voor en om God is verlegen, kan God gemakkelijk aan zijn plaats laten, die zal nooit ernstig uitzien naar een antwoord van des Heeren mond, maar God laat zoo'n mensch ook aan zijn plaats, dat is waar, totdat de ingewanden zijner barmhartigheid over zulk een zondaar rommelen. Doch een verlegen zondaar komt nooit bij God te laat. Hebt gij het in uw leven ondervonden, menschen, dat alles hier beneden als toegemuurd was, dat alle uitkomst u hier ontviel, tot gij ten laatste in uw diepe verlegenheid naar boven vluchtet en waar gij dan een open oor bij den Heere vindt! Nu, dat is een hartelijk werk. Een vernederd harte voor God te hebben, is een zoet werk. Weet ge, wat daarvan de vrucht is? Dat het inde ziel vertrouwen wekt, om het bij en van den Heere alleen te verwachten.

Zoo zocht David. Wat zal die man zich verfoeid hebben, wat zich hebben aangeklaagd over zijn onnadenkend omzwerven. „Heere, hier ligt nu zoo'n af- en omzwerver voor uw aangezicht. Het zou rechtvaardig zijn, als Gij met uw roede doortrokt, maar ach Heere, help zoo'n mensch.” Als nu David zoo werkzaam wordt gemaakt voor het aangezicht des Heeren, dan wordt hem het kwaad ontdekt. God doet dat. Hij doet David weten, waarom Hij zijn slaande hand over Israël brengt.

En de Heere zeide: „'t Is om Sauls en om des bloedhuizen wille, omdat hij de Gibeoniten gedood heett”.

We hebben hier: „De ontdekking van het kwaad”, ons vierde punt. God ontdekt David de oorzaak van het kwaad. Wat was dat? We zullen het u kort zeggen. De geheele geschiedenis, weet u, is u voorgelezen. U weet, als Israël zoude bezit nemen van het beloofde land, dan werden de tegenwoordige bezitters daarvan uitgeroeid, mensch en beest moest er aan. Zoo was het lot al voltrokken aan Ai en Jericho en nu werden de menschen schrikkelijk benauwd. Maar de Gibeoniten verzonnen een list. Als een mensch in 't nauw komt, doet hij heel wat om zijn leven te redden. Wat ze deden, daar gaan we nu niet op in. Zij komen bij Jozua en onderhandelen met hem. Jozua was ook van zijn plek, vrienden. Hij ging met al, wat de Gibeoniten hem gezegd hadden, niet naar God, dat hebt ge gehoord, want er staat: „En zij vraagden het den mond des Heeren niet.” Joz. 9 : 14.

Had hij het aan God gevraagd, dan had de Heere het hem ontdekt, doch nu hij om God niet verlegen is, nu wordt hij ook bedrogen. De Gibeoniten winnen het spel door bedrog en nu maakt Jozua vrede met hen en maakte een verbond met hen en bevestigt dit door een duren eed. Jozua had hun, eenvoudig gezegd, gezworen: „wij zullen u geen leed doen.” Toen waren ze klaar. Al komt

het naderhand uit, dat ze in het midden van Israël woonden, de eed lag er, die mocht niet worden verbroken, nu mocht geen mensch van hen worden gedood. Gij weet, dat ze bij de ontdekking, wie ze waren, gesteld werden tot houthakkers en waterputters voor de gansche vergadering, maar daar waren ze kostelijk mee tevreden.

Aanvankelijk woonden ze in 't midden van Israël goed. Daar komt Saul voor den dag. Hij was in schijn een ijveraar voor de eere Gods. Oprechte ijver voor den Heere is goed, maar onoprechtheid en huichelachtig werk zal God op zijn tijd openbaar maken. „Saul”, staat er, „zocht ze in zijn ijver te slaan.” 't Was niet om de eere Gods, maar om zijn eigen eer, om de man te zijn. „Eer mij toch voor de oudsten mijns volks!” 1 Sam. 13 : 30.

Nu had hij Gibeoniten gedood en bijgevolg den eed geschonden. Jozua en de oudsten van Israël hadden een goed besef er van, dat ze den eed niet breken mochten, want, zeiden ze, opdat geen groote toorn over ons zij om des eeds wille, dien wij hun gezworen hebben, zullen wij ze bij 't leven behouden. Joz. 9 : 20.

Maar Saul denkt daar niet aan. David denkt er ook niet aan, doch God wel. Al is het twintig, dertig jaar geleden, God vergeet het niet. Zoo kunnen er geslachten lang verborgen zonden worden gevonden. Soms na verloop van een kwart eeuw komt God wraak oefenen.

Is het dan niet raadzaam voorzichtig te wandelen, menschen? We zeggen u, geeft er acht op, hoe gij wandelt in uw huisgezin, in uw beroep. Als gij uw kinderen niet ongelukkig wilt maken, ziet dan voorzigtiglijk te handelen en te wandelen, want God komt uw tekortkomingen gewis bezoeken, is het niet in uw leven, dan na uw leven. Dat zullen we nog hooren. God had David nu ontdekt, waar de breuk lag en nu weet hij, wat hij doen zal.

„Toen riep de koning de Gibeoniten en zeide tot hen:

„Wat zal ik ulieden doen en waarmede zal ik verzoenen, dat gij het erfdeel des Heeren zegent!“ Wat beteekent dit? Hier is een diepe verborgenheid.

Luister slechts naar het behandelen van ons vijfde punt: „Davids verlegenheid“. David is verlegen. Waarom? Om een offer, om een schuldoffer, opdat God den lande verbeden worde. Ligt er zonde dan eischt die straf. Om de straf op te heffen, moet er aan de geschonden majesteit Gods betaald worden. Dat is zoo voor de kerke Gods. Christus heeft zich zelve in haar plaats opgeofferd, is een vloek geworden, om den vloek weg te nemen. De zonde is majesteitschennis. Daar staat al Gods volk schuldig aan, maar door Hem, dat is door Christus, is een eeuwige gerechtigheid aangebracht en is Gods volk met God verzoend. Nu is de eed verbroken. David weet het. Er moet een offer gebracht worden, maar wat? Daar gaat het nu over. Met de zonde komt men altijd in de verlegenheid. Met genade gaat men den hemel in, met de zonde, als men onbekeerd gaat sterven, naar de hel.

David was in groote verlegenheid. Nu moet gij goed opletten. David zeide: „Wat zal ik ulieden doen en waarmede zal ik verzoenen, dat gij het erfdeel des Heeren zegent?“ Wat moet het offer zijn, waarmede ik zal verzoenen.

Wat deden de Gibeoniten dan? Wel, zij riepen tot God, zij waren al dien tijd, vanaf dat het onrecht hun was aangedaan, met hun onderdrukte zaak naar God gegaan. „Heere, ons wordt onrecht aangedaan. Er was toch plechtig beloofd en gezworen, dat we niet zouden gedood worden en nu heeft Israël zijn eed verbroken, nu liggen er bloedschulden op het land“.

Ziet ge, dat zijn nu Israëls aanklagers en God is niet doof voor zulke klachten. Het verbreken van den eed is schending van de majesteit Gods en dat zal hij herstellen. De Gibeoniten zijn dus de verborgen roepers, die niet

zegenen, maar het oordeel over Israël inroepen. Als er verborgen roepers zijn, menschen, God zal ze op zijn tijd hooren en verhooren. Nu zegt David, wat zal ik doen Gibeoniten, opdat gij vóór Israël bidt, opdat gij het erfdeel des Heeren zegent.

Het ligt toch teer, niet waar? Wist gij wel, dat roepende zonden zoo'n schuld en oordeel te voorschijn brengen? We hebben wel eens gedacht, als we sommige gemeenten als het ware zagen wegsmelten: Lieve God, zouden er in die gemeenten ook roepende zonden liggen? We hebben dat ook gezien in geslachten, in huisgezinnen en familiën, hoe ze totaal verarmden, geslagen werden door ziekten, geheel uitstierven. Zouden er geen oorzaken zijn?

Drie jaren hongersnood was de vrucht van een roepende zonde. De majesteit Gods was geschonden, de eed verbroken. God had gezegd en Israël op 't hoogst betuigd: „Gij zult den Heere uwe eeden houden!”

„Wat moet ik nu doen”, zegt David. Hij wist het wel, dat, als de Gibeoniten bleven roepen, God ook bleef doorgaan met oordeelen. David begreep maar al te wel, dat de Heere aan den kant der Gibeoniten stond.

Nu gaan de Gibeoniten aan David antwoord geven. Het zijn geen harde menschen. Zij zochten maar recht bij God en die bij God recht zoekt, wordt bij Hem recht gedaan, daarentegen die bij de menschen recht zoekt, wordt onrecht aangedaan.

„Heer Koning”, zeiden de Gibeoniten, „het is ons niet te doen om zilver en goud met Saul en met zijn huis, ook is 't ons niet te doen om iemand in Israël te dooden, het gaat ons om geen goud of bloedstorting! Dat duurde den koning al veel te lang. Hij was te zenuwachtig, zouden we haast zeggen, om zoo lang op antwoord te wachten. Zegt het dan maar gauw, wilde David zeggen, opdat ik den zegen van den lieven God weer krijg.

Laat ons echter tot opwekking uwer aandacht en te mijner verpoozing met elkaar zingen psalm 25 vers 5.

Ten slotte staan we stil bij het offer, bij degenen, die bij het offer zijn vrijgesteld en dan bij degenen, die vielen. We hebben gezien, dat God trouw is aan den eed en de verbreking daarvan rechtvaardig straft.

Zal nu de straf worden opgeheven, dan moet er een offer worden gebracht. Dat zullen nu de Gibeoniten aan David gaan zeggen. Het is Saul, die heeft onzen ondergang en ons verderf gezocht.

Maar nu het offer! Daar was het David om te doen. Dat wilde hij weten. Hadden de Gibeoniten van David het halve koninkrijk geëischt, hij had het hun gegeven. Die goddelooze praktijken, die anders wel worden uitgevoerd tegen menschen, die zoo zeer in verlegenheid zijn, waren hun vreemd. Die gebeuren anders niet zelden.

We zullen een voorbeeld noemen. Stel, een boer is in nood, in diepe verlegenheid, een ander maakt daarvan gebruik en koopt een koe van dien man voor een spotprijs. De man is niet het weinige, dat hij daarvoor krijgen kan, toch uit den nood, de koop gaat er door en de ander beroemt zich, dat hij, o zoo goedkoop aan een stuk vee gekomen is. Dat zijn snoode praktijken. De Gibeoniten hadden bij David evenzoo kunnen handelen, maar zij doen het niet. Hieruit blijkt te meer hun godsvrucht, zij maken geen gebruik van de gelegenheid, het gaat niet om zilver of goud. De man, tegen wien we het hebben, is Saul, uit diens geslacht eischen we een offer.

„Laat ons zeven mannen van zijn zonen gegeven worden, dat wij ze den Heere ophangen te Gibeah Sauls”

Waarom zeven? Dat was het getal der volmaaktheid. Nu was David blij, dat het raadsel was opgelost en dat hij er zoo af kwam. En de Koning zeide: „Ik zal ze geven”. Waarom? Wel, behalve dat Gods slaande hand terecht zou opgeheven worden, werd David's koninkrijk er te meer door bevestigd, want Sauls geslacht was toch altijd maar vijandig tegen Davids huis. Zoo is het nog, vrienden als

de vijanden van de kerk gedood worden. De kerk wordt er door bevestigd, ze krijgt eens een ademtocht, of ze mag eens vrijelijk ademen.

Nu zal God het vervloekte geslacht van Saul gaan uitroeien. Wat doet God toch wonderlijk, niet waar, Zij, die het nu altijd op de kerke Gods hebben toegelegd, worden nu uitgeroeid.

Op 't eind lezen we nog zoo'n lief zinnetje, waaruit der Gibeoniten zoete godsvrucht blijkt. Zij zijn niet boos op David en hij stemt ook gereedelijk hun verzoek toe: „Ik zal ze geven”, zegt hij. En dan zeggen ze. „Uerkennen wij, hoor, o, gij gezalfde des Heeren”. Wat blijkt daaruit? Dat het zoete onderdanen van Koning David zijn. Het zijn vreedzame onderdanen, die allerminst zijn kwaad zoeken. In den ganschen Bijbel hooren we dan ook van geen opstand der Gibeoniten. Met den allerminsten dienst zijn ze te vree. Gods volk is dat ook. Als ze hun afkomst goed onder 't oog hebben, dan kunnen ze het met 't minste doen.

Maar wie moeten dat nu zijn uit het geslacht van Saul? Dat geslacht is reeds zoover uitgestorven. Ja, er is nog Mephiboseth, de zoon van Jonathan.

Nu krijgen we, wie er van het offer werd vrijgesteld. Moet Mephiboseth ook sterven? Neen, hij krijgt ontslag. Is het dan, omdat hij bij David aan tafel zit, of wel, omdat hij zoo'n braaf onderdaan van den koning is? Neen, hij zal verschoond worden om een zaak buiten hem, waaraan hij niets doen kan. Hij zal vrij uitgaan om het verbond van David met zijn vader Jonathan. O, wonder!

De koning verschoonde Mephiboseth, den zoon van Jonathan, den zoon van Saul om des Heeren eed, die tusschen hun beiden, tusschen David en Jonathan, den zoon van Saul, was.

Dit is een lief type, waarom Gods kind van hel en verdoemenis wordt vrijgesteld. Enkel en alleen om het verbond met God, den Vader, en Christus. Eenig en alleen

het verbond, het genadeverbond, is de grond van vrijstelling voor Gods kind. O, dat lieve versje uit Jes. 54. „Want bergen mogen wijken en heuvelen wankelen; maar mijne goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw ontfermer.” vs. 10.

Wat zal Mephiboseth in vreeze en benauwdheid hebben verkeerd. Hoe zal hij hebben gedacht, dat zijn lot spoedig zou beslist worden, dat ook hij als een vervloekte weldra aan den schandpaal zou hangen. Waar bleef hij nu met zijn bevindingen, met al zijn bekeering, met zijn genietingen? Neen, David beslist; het verbond is zijn vrijstelling en zijn bevinding valt weg en nochtans zonder bevinding was hij gevallen.

Op grond van 't verbond, lieve volk van God, gaat gij vrij uit. Dat verbond, bezegeld door het bloed van den Middelaar des verbonds, pleit u vrij en geeft u recht tot het eeuwig leven. Dat kwam Mephiboseth te weten tot troost en blijdschap zijns harten.

Zou de Heere, lieve volk van God, het u niet bekend maken, als u het ook eens eerlijk van Hem wildet weten? Hij antwoordt in benauwdheid.

En nu, wie werden er wel geofferd? God gaat voor David optreden. Gaat in de geschiedenis terug en dan weet gij, dat Saul niets dan goddeloosheid heeft gedaan. David was ook het voorwerp van zijn haat. Die moest uit den weg. Saul wilde hem niet slaan. Laat de hand der Philistijnen zijn tegen hem, dacht hij. Wie de Philistijnen slaat, zal mijn dochter Merab tot een vrouw hebben. En wat volgt dan? „Ten tijde, als Merab, Saul's dochter, zou gegeven worden aan David, zoo is zij ter vrouwe gegeven aan Adriël, den Mecholatiter.” 1 Sam. 18 : 19.

Saul maakt zich schuldig aan woordbreuk. In plaats nu van Merab, kreeg hij Michel. Hier was een groote weldaad bij, namelijk, dat ze David lief had. Daar gaf ze ook blij

van, als ze een strooien pop in David's bed legde en David aan zijn vervolgers deed ontkomen. Het is wel waar, dat hij er ook wel eens een keer verdriet van had, maar dat gaat zoo tusschen man en vrouw. Het was n.l., toen David de arke ophaalde van Kiriath Jearim en zij hem toen bespote, als hij zich vernederde voor het aangezicht des Heeren. Doch wat de vijand ten kwade beoogt, doet God ten goede keeren. Wat gebeurt nu? De arme kinderen van Merab, vijf zonen, geboren uit het ongelukkige huwelijk met Adriël, benevens twee zonen van Rizpa, die zij Saul gebaar had, zullen ten offer vallen. God zoekt de zonde zeer nauw.

De twee zonen van Rizpa worden Armona en Mephiboseth genoemd, doch dit is niet de Mephiboseth, waarvan we reeds gesproken hebben. Hij was een andere. Zij vielen ten offer en werden opgehangen. Och Saul! Saul, uw arme kinderen, als een vruchtgevolg van de zonde, als een gevolg van het verbreken van den eed Gods, opgehangen!

Vrienden, hebben we dan niet het volste recht, om ernstig bij u aan te dringen om nauwkeurig acht te geven op uw leven en dat van uw geslacht? God ziet nauwkeurig toe.

En nu, vrienden, deze zeven vielen gelijk, ze werden gedood in het begin van den gerstenoogst. Heeft dit wat meer te zeggen? Ja, dit was de eerste oogst in Israël en nu had God nog juist tijd om den oogst niet te doen mislukken, maar vriendelijk het oordeel van Israël weg te nemen en zijn zegen te doen wederkeeren, want door dit offer was het oordeel weggenomen. Nu kwam de zegen weder. God werd den lande verbeden en de Gibeoniten zuchtten niet meer tegen, maar hadden weer gebed voor Israël.

Mogen we nog één vraag doen?

Zijn er hier, die een gebed voor of tegen de kerk hebben?
God zegene Zijn Woord. A m e n .

Jezus klein kuddeke bemoedigd en vertroost.

NAAR AANLEIDING VAN LUCAS 12 : 32

Ps. 19 : 5.

Lezen Lucas 12.

Ps. 1 : 4.

Ps. 25 : 3 en 4.

Ps. 84 : 6.

Ps. 89 : 7.

GELIEFDE TOEHOORDERS :

De vreeze Gods, waarvan we zoeven zongen, is een zuiver, waar, onbedriegelijk kenmerk van het genadeleven in het hart van den mensch. De zuivere, evangelische vreeze Gods is een bewijs, dat er waarheid in 't binnenste is.

Als we het leven der oudvaderen nagaan, dan blijkt daaruit, dat ze met hun leven tot God in betrekking stonden. Uit hun daden en handelingen kunnen we als 't ware voelen en tasten, dat het menschen met diepe indrukken van de hoogheid en majesteit van het lieve Gods-Wezen waren en dat zij dus zaligmakende kennis van God ontvangen hadden.

Wat er in hen leefde, werd naar buiten openbaar, dat is, het was in woord en daad te zien, wat er van binnen in het hart omging. Vandaar de menigvuldige lieve en kostelijke getuigenissen in het Woord van God. Die in de vreeze Gods wandelt, wandelt in onderwerping aan den wille Gods.

Zou te wandelen in de vreeze Gods geen vruchtbaar

werk zijn? Zij is het beginsel van alle ware wijsheid en allen, die daarin wandelen, hebben goed verstand. Ps. 111: 10.

De vreeze Gods vloeit voort uit een zaligmakende kennis van God en zijn Zoon. Het is een uitheemsche plant, d.w.z., zij groeit van nature niet op den akker van des menschen hart. Waar is zij dan een vrucht van?

Vrienden, zij is een vrucht van dit woord: „Ziet, ik zal mijn vreeze in hun harten planten”. Deze vreeze is er niet zooveel meer op de wereld. We bedoelen, zeldzaam dat men nog eens menschen ontmoet, bij wie de vreeze Gods in oefening is, die nog teeder en kinderlijk voor God leven. Weet ge, wat dat voor menschen zijn? Die spreken hoog en met eerbied van God, die gaan met Hem in en uit. God is hun leidsman en raadgever, zij plegen raad met God. Zij leggen al hun zaken kinderlijk voor Hem neer, juist als een kind voor zijn vader. Een kind, dat alles kan doen, zonder dat zijn vader daarvan kennis draagt, is geen kind met ware oudervrees, eenvoudig gezegd, noemen we zoo'n kind „bastaard”. Met de geestelijke kinderen van Zion is het even zoo. Als we het buiten God zoo stellen kunnen, we gelooven, dat er grond is om eens deugdelyk te onderzoeken, of er wel een plaats voor God in de ziel is. Die in de vreeze Gods wandelen, liggen onder zulke kostelijke beloften van God! Zij liggen ook onder bedreigingen en dreigementen, want zij zijn het mikpunt en doelwit van des Satans pijlen. Die schiet wat op hen af! Zij leven onder velerlei bestrijding en rekest er op, hoe teerder zij leven, hoe meer bestrijding.

In het wandelen in de vreeze Gods wordt God verheerlijkt, maar de duivel is er helsch op. Die voor den Heere in ootmoedige vreeze wenscht te wandelen, die heeft wat door te maken. De duivel is fel op hen gebeten en behalve dat, hebben ze nog een bedrlegelyk hart in hun binnenste, waarover zij te waken hebben en daar zijn ze schrikkellyk bang voor.

We hebben van morgen uit Matth. 7 : 22 en 23 gehoord, dat er zooveel bedrog kan plaats hebben, en dat niet alleen in de goddelooze wereld, maar ook in de kerk. Een komen voor de poort des hemels en nochtans niet er door in te gaan in den hemel. Hoe donkerder het in de kerke Gods is en hoe minder licht, hoe meer bedrog, hoe meer de valscheit de overhand neemt. Voor de oprechten van harte is het dan, o, zoo benauwd. Wanneer er veel verleiding is, is er veel bewaring, gebed en waakzaamheid noodig. Maar nu geeft de Heere Jezus aan zijn kinderen, die bang voor de zonde zijn, een kostelijk troostwoord. Welk is dat? Wel, zegt de Heere, Ik weet het kinderen, gij zijt een klein kuddeken, maar nu moet gij eens niet meer vreezen, dat is: geen slaafsche vrees voeden, want Ik zal U de fontein ontdekken, waaruit gij geboren, gevoed, onderhouden en gekleed zijt en zult worden, en luistert dan eens oplettend: „Want het is Uws Vaders welbehagen, ulieden het koninkrijk te geven.” Luc. 12 : 32.

Is dat nu geen goed woord? Dat moest al uw onnoodige zorg en bekommring op zijde zetten. Die fontein is u genoegzaam, daaruit zijt gij geboren en wordt ge onderhouden, en daar kunt ge nu al uw behoeften en nooden uit vervuld krijgen.

Vrienden, willen we vanavond nog een kort woord over dat onderwerp spreken, een troostwoord dus? Zouden ook wij aan die fontein niet genoeg hebben? Van morgen hebben we de ontzettende verleiding en het zelfbedrog u uit onzen tekst zoeken voor te stellen. Er kunnen hier wel menschen zijn, die het er erg bang onder gehad hebben. Is het waar? zijt gij, met hetgeen gij hoordet, in de zeef gekomen van Satan? Is het u aangezegd en moest gij het toestemmen, dat het met u niet goed stond? Zijn de fondamenteu geschud en zijn er nood- en schietgebeden, (dat zijn gebeden die meest bestaan in stille verzuchtingen)

naar boven gegaan, of God uw toestand eens mocht opklaren?

Kom, mocht dan dit woord tot bemoediging strekken en mocht de Heere ons opening geven om een woord tot uw troost te spreken en u een open oor om te hooren en een hart om te ontvangen, om zoo te hooren, als of gij Jezus zelve hoordet spreken, die Zijn Woord gegeven heeft om Zijn arme kinderen te onderhouden.

Waarde toehoorders, als wij dan van dit lieflijk woord van den Zone Gods aan Zijn discipelen zullen spreken, geve dan de Heere belangstelling en wekke hij hart en zinnen op en geve Hij ons genade, om dat met wijsheid te mogen doen.

Ge vindt onzen tekst in Lukas 12: 32: *„En vreest niet, gij klein kuddeken; want het is uws vaders welbehagen, ulieden het koninkrijk te geven.”*

Dit woord is een parel in 't midden van ons kapittel, een schitterende parel. Laat ons eerst de aan- en toeleiding tot dit woord een weinig toelichten. In Lukas 11 heeft de Heere Jezus een morgenpreek gehouden. Zij begint bij vers 29. En als de scharen dicht bijeen vergaderd waren begon Hij te zeggen: „Dit is een boos geslacht” enz. en hij eindigt bij vers 36.

Als Hij nu zijn predikatie geëindigd had, was daar een zeker Farizeër, die hem uitnoodigt tot het middagmaal. We lezen dit in vers 37: „Als Hij nu dit sprak, bad hem een zeker Farizeër, dat Hij bij hem het middagmaal wilde eten en ingegaan zijnde, zat Hij aan. De Heere Jezus neemt dus de uitnoodiging aan en volgt den man naar zijn huis. Of nu deze man nog een totaal doode Farizeër was, of dat den man onder de prediking van den Heere Jezus een zielewond geslagen was, kunnen we niet beslissen, maar zeker is het, dat hij van zijn Farizeesche stellingen nog niet verlost was en nog niet gewasschen.

Hij is misschien al zeer verwonderd geweest, dat de Heere Jezus het aanbod aangenomen had. Maar nu steeg zijn verwondering ten top. Wat dan? Wel, de Heere Jezus zit zoo maar aan met ongewasschen handen. Dat was al te erg, dat kon hij niet hebben. Meer dan waarschijnlijk was het geen arme Farizeër. Nu behoort er getrouwheid toe om aan den disch van een rijke oprecht uit te komen. Dat deed de Heere Jezus en och, vrienden, nu denken we, dat het den Farizeër verschrikkelijk tegengevallen is. Want als de Heere Jezus zonder gewasschen te zijn aanzit, dan gaat dit vlak tegen de stellingen der Farizeën in. De Farizeër kon dus niet anders dan zich verwonderen, Maar wat gebeurt nu? De Zone Gods trekt daaruit een boetpredikatie. Dat het u niet verdriete, dat we u die predikatie voorlezen. Zij viel lang niet in den smaak. Vers 39 enz. „Nu gij Farizeër! gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid.”

„Gij onverstandigen! Die het buitenste heeft gemaakt, heeft Hij ook niet het binnenste gemaakt?

„Doch geeft tot aalmoezen, hetgeen daarin is; en ziet, „alles is u rein,”

En dan gaat de Heere Jezus dreigen met: „Wee u, gij Farizeën” en nog eens „wee u”, tot tweemalen toe en dan in vers 44: „Wee u, gij schriftgeleerden en Farizeën, gij geveinsden! want gij zijt gelijk de graven, die niet bloot liggen en de menschen, die daarover wandelen, weten het niet.” Dat was een strafpredikatie aan tafel. Maar behalve de Farizeën zaten er nog andere menschen aan tafel en wel Wetgeleerden. Wat waren dat voor menschen of wel, wat was het onderscheid tusschen een Farizeër en een Wetgeleerde? Eenvoudig dit. Een Farizeër deed vele uitwendige dingen om voor bekeerd door het leven te gaan en een Wetgeleerde ging gaarne door voor geleerd.

Nu de Heere Jezus aan 't spreken is, trekken de Wetgeleerden het zich ook aan, hoewel Jezus toch tot de Farizeën spreekt. „Meester,” zegt één van de Wetgeleerden, „als Gij deze dingen zoo zegt, zoo doet Gij ook ons smaadheid aan.”

Doch Hij zeide: „Wee ook u, Wetgeleerden.” Zij zullen wel niet smakelijk gegeten hebben. Wat een les, beiden en Farizeërs en Wetgeleerden van Jezus ontvangen; zij krijgen er beiden van langs!

Menschen, die wat wilden zijn, heeft de Heere Jezus nooit gespaard. Dat moogt gij ook doen, volk van God, het is zelfs uw dure roeping. Spaart u zelve maar niet en geeft er u maar voor over. Hoort, wat Jezus zegt: „Wee ook u, Wetgeleerden, want gij belast de menschen met lasten, zwaar om te dragen en zelve raakt gij die lasten niet aan met één van uw vingeren.” Vers 46.

En zoo gaat Jezus voort met „Wee u” in vers 47 tot vers 52 toe. Daar is het nog eens „Wee u,” gij Wetgeleerden enz.

Maar wat was nu de vrucht van deze tafelpredikatie? We hebben eerst de morgenpreek gehad en daarna de preek aan tafel. De vrucht van de tafelpreek was niet al te best. De waarheid is alleen aangenaam voor hen, die de waarheid lief hebben. Er staat in vers 53 en 54. „En als Hij deze dingen tot haar zeide, begonnen de Schriftgeleerden en Farizeën hard aan te houden en Hem van vele dingen te doen spreken; Hem lagen leggende en zoekende iets uit Zijn mond te bejagen, opdat zij Hem beschuldigen mochten.”

Daar hebben we de vrucht. 't Viel in geen beste aarde. Hoe is de preek u van morgen bevallen? Misschien kunnen we het u zeggen. Bij den een slecht, bij den ander noch goed noch slecht. Dat zijn menschen met een Gallio's gestalte. Zij trekken zich geen van deze dingen aan.

Wederom een ander: „Ik ben nog zoo slecht niet”; en we gelooven ook, dat er zijn geweest, die zeggen moesten: „Hoe zal ik er door komen, wat zou het voor mij een wonder zijn.” Voor dezulken, voor deze laatsten, hebben we van avond een bemoedigend woord.

Jezus komt nu tot de middagpredikatie. Hij begint in kap. 12 tot zijn discipelen te spreken. Want kijk eens. De Farizeën en Wetgeleerden waren van Jezus weggegaan. Die vloten van Hem en moesten van Zijn leer niets hebben. Een enkelen keer wilden ze eens luisteren, maar voorts hebben ze al maar getracht, het Woord onvruchtbaar te doen worden en bij de schare verdacht te maken. Ons teksthoofdstuk bevat de middagpreek. Vele waarschuwingen tegen allerlei kwaad maken den inhoud uit van Jezus redenen in dit kapittel. Die waarschuwingen betroffen verschillende zonden en bovenal zonden, die Hij zag Om er eens één te noemen: „Gierigheid”.

Eén uit de schare valt Jezus in de rede en zegt: „Meester! zeg mijn broeder, dat hij met mij de erfenis deele.” Het was dien man te doen, om een grooten buit te krijgen. Maar de Heere antwoordde: „Mensch! Wie heeft Mij tot een rechter of scheidsman over ulieden gesteld?” En dan begint Hij van het hoofd tot de voeten een beeld van een vrek te schilderen en spreekt een gelijkenis: „Eens rijken menschen land had welgedragen” enz. Ziet gij nu het antwoord naar aanleiding van den wortel van gierigheid?

Nu waren de discipelen ook wel eens bezorgd vóór den tijd. Zij leefden met den Heere Jezus van giften en gaven. Hun handwerk hadden ze vaarwel gezegd. Alles hadden ze verlaten. Eenige rijke vrouwen deelden hun van haar goederen mee, Soms evenwel hadden de discipelen slechts eenige aren om in hun behoefte te voorzien. De discipelen waren dus bij tijden bezet met ongelooft en

daaruit voortkomend wantrouwen aan de zorg Gods. Vandaar hun bezorgd leven. Dat wist de Heere Jezus wel en nu zegt Hij: „Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten zult, noch voor het lichaam, waarmede gij u kleeden zult. Aanmerkt de leliën enz.” Weest nu niet wankelmoedig, kinderen.

Uit dit alles blijkt, dat zij dit wél waren, en nu zal de Heere zijn discipelen apart afbrengen van hun onnoodige zorg en opleiden tot de zorg van hun hemelschen vader. „Neen kinderen”, zegt Hij, „Ik heb een ander woord voor u, een troostwoord.” „Vreest niet, gij klein kuddeken! want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven.” En vervolgens gaat die predikatie door, doch wij blijven bij onzen tekst, waaruit we u zullen trachten voor te stellen:

I. De leerende aanspraak, die door Jezus tot zijn discipelen gedaan wordt;

II. De vriendelijke bemoediging;

III. De teedere betrekking;

IV. De eeuwige gift;

V. De volle fontein.

In de eerste plaats dan „de leerende aanspraak”.

Zingen we vooraf Psalm 25: 3 en 4.

Op elke bladzijde van den bijbel bijna kunnen we opmerken, dat het getal, dat ten hemel gaat, o, zoo klein is. Gaat naar de eerste wereld, in de arke, hoe weinigen, die God vreesden. 't Was een Noach en zijn huisgezin en onder die nog een goddelooze Cham. Bezien we een Abram. Hij wordt geroepen uit Ur der Chaldeën. Bijna als een éénling gaat hij over de aarde. Als er van Gods volk gesproken wordt, dan is dit te allen tijde maar een zeer klein getal door geheel de Oud-Testamentische bediening heen en als de Messias geboren wordt, waren er o zoo

weinig erfwachters der heerlijkheid en der belofte des toekomenden levens. Vandaar dat Gods Zoon een onderwijzing komt te geven en zegt: „Gij klein kuddeken!”

En als nu de Heere Jezus dit zegt, dan geldt dit niet inzonderheid voor die tijden alleen, maar het geldt in zijn volle kracht, naarmate we het eind der eeuwen bereiken en de groote oordeelsdag nadert. Dan zal het bovenal waarheid bevatten, dat het getal van Gods kinderen uiterst klein zal zijn, omdat dan ook de grootste oogst reeds binnen zal zijn. Het gezegde van den Zone Gods raakt ook ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn.

Wat is dan de leerende aanspraak, die de Heere Jezus tot zijn discipelen doet?

Dat het maar een handje vol volks is; want let wel, er staat niet: „Vreest niet gij kuddeken,” maar: „klein kuddeken.” Kuddeken is alreede een verkleinwoord. Jezus plaatst er nog een bijvoeglijk naamwoord voor. „Gij, klein kuddeken”. Dit wil natuurlijk zeggen, dat er zeer, zeer weinigen waren, die het in waarheid met Jezus en zijn zaak hielden en in dit opzicht kon de Zone Gods, als de kenner der harten, zich niet vergissen. Doch tegelijkertijd geeft het te denken, waarom Jezus spreekt van een kuddeken.

En waarom? Omdat Gods volk vergeleken wordt bij schapen, of bij een kuddeke schapen Zoo lezen we: „Gij nu, o, mijn schapen, schapen mijner weide, gij zijt menschen enz.” Ezech. 34 : 31. Waarom schapen? Omdat de eigenschappen van het geloofsleven veel overeenkomst hebben met de eigenschappen van een zachtzinnig schaap. De schaapjes nu te zamen maken een kudde. En wat moet men zich nu bij een kudde denken? Een herder. Zoo is het met de levende kerk. Samen zijn ze de kudde Gods en de Herder over deze kudde is de Heere Jezus. Hij is een zoete, almachtige Herder, die alle kwalen kent, Hij is

de Opperherder, de groote Herder volgens Hebr. 13 : 20. Hij heeft gezegd: „Ik ben de goede Herder.” Joh. 10 : 11, en Hij draagt zorge voor de schapen. En hoever gaat dit? Wel, die zorge gaat zoo ver, dat Hij er zijn leven voor heeft over gehad. „Ik stel mijn leven voor de schapen.” Joh. 10 : 15.

Maar in welke betrekking staat de Heere Jezus tot zijn schapen en omgekeerd de schapen tot Hem? Wel, Hij kent al zijn schapen bij name en de schapen kennen zijn stem. Daarom volgen zij Hem, overmits zij zijn stem kennen. En nadat Hij zijn leven voor zijn schapen gesteld heeft, leeft Hij voor deze. Daarom zegt Hij: „Ik ben de Opstanding en het Leven, die in Mij gelooft, zal leven.” Joh. 11 : 25, en op een andere plaats: „Ik geef hun het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid.” Joh. 10 : 28. „Ik leve en gij zult leven.” Zulk een almachtigen, zoeten, teederen, trouwen Herder hebben nu de schapen.

Maar nu heeft de Herder ook voor een weide voor de schapen gezorgd. Wat is die weide? Dat is het eeuwig Woord, het getuigenis Gods, dat is hun voedsel, hun geestelijk voedsel. Nu kan echter Gods volk zoo maar niet in de weide gaan, neen, zij moeten ingeleid worden. Wie doet dit? Dit doet de deurwachter. Dezen doet de deurwachter open en hij leidt ze uit en in. Hij leidt ze in de grazige weide van Gods Woord. Wie is dan wel de deurwachter? Dat is de eeuwige Geest. Deze opent het hart voor het Woord en ontsluit de verbondsgeheimen voor de ziel. Daardoor krijgen ze een zoete kennis van den Opperherder. „Hij doet mij nederliggen in grazige weiden, zegt David, hij verkwikt mijne ziele, hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid”. Ps. 23.

Nu, vrienden, het getuigenis Gods en de zoete inleiding daarin, is een geestelijke weide voor Gods volk.

De schapen hebben ook een kooi. Gods kinderen eveneens. Wat is die kooi? Dat is de kerke Gods. Daar worden ze allen ingeleid. Zij krijgen er een naam en een plaats in. Dat is hier beneden, doch eenmaal krijgen ze een plaats in die zoete schaapskooi boven, in den hemel der heerlijkheid, in het Nieuwe Jeruzalem.

Maar ach, vrienden, nu hebben de schapen ook ellendige kwalen. En wat zou nu de grootste daarvan zijn? In de natuur zijn de schapen erg dwaalziek. Zij gaan gedurig van de kudde af. Daarom is het zoo noodig, dat er een goede herder bij is, die ze bij de kudde houdt; en dan nog kan de herder het alleen niet af, maar moet hij tevens een goeden hond hebben. Zoo is het ook met Gods kinderen. Zij zijn erg dwaal- en zwerfziek, zij dwalen voortdurend van den Herder, van de weide en van de kooi af. Weet gij, wat nu een goede herder doet, als een schaap aan 't dwalen gaat? Hij verlaat de schapen en gaat uit, het dwalende na. En het vindende, leidt hij het weder tot de weide, tot de kooi en tot de kudde. Zoo doet nu de lieve Jezus ook. Hoe lief heeft hij zijn Herderschap geteekend in Luc. 15.

Er was een man, die honderd schapen had. En één daarvan verliezende (dus één was er aan 't dwalen geraakt) gaat hij uit, de negen-en-negentig verlatende, om het verloren schaap te zoeken en hetzelfde vindende, leidt hij het tot de kudde.

Dus hij slaat niet, schopt niet, neen, dat doet de Heere Jezus niet. Het schaap is moede van 't dwalen, en nu legt hij 't op zijn schouderen en zoo draagt hij het zoo lief naar de kudde. Het wordt zoo lief weer terecht gebracht.

Is het u nooit gebeurd, volk van God, dat de Heere Jezus u heeft opgezocht, toen gij aan 't dwalen waart, verre, zeer verre van den Herder af? Dat deed de Heere, als Hij u tot beschaming, tot verootmoediging bracht, als

gij uw afgelegden weg eens recht onder 't oog kreeg. Wat wonder, dat gij in uw afdwalen niet omgekomen en verzonken en verdronken zijt!

Er is nog een erge kwaal onder de schapen, de kwade schurft genoemd. Dat is een gevaarlijke en besmettelijke kwaal. Als één schaap daarmee is aangedaan, steekt ze de geheele kudde aan.

Ach, kinderen Gods! kent ook gij de kwade schurft der zonde niet en weet gij niet hoe ras de een door den ander besmet wordt?

Wanneer zich nu zulk een geval bij de kudde voordoet, dan is de herder niet zoo zachtzinnig. Weet gij, wat de herder doet? Hij scheert de wol op de plaats, waar de kwaal zich openbaart, weg, en dan heeft hij een fleschje met bijtend vocht en giet wat van dat vocht op de geschoren plek, waardoor het kwaad als 't ware wordt uitgebrand.

Zoo doet de Heere Jezus bij zijn schapen ook. Dan giet Hij het pijnlijk vocht van harde kastijding overvloedig, waar het kwaad zit, en zoo worden Gods arme kinderen genezen. Dat doet pijn, maar 't geneest goed. Zoo gaat het nu, vrienden, en gelukkig! Want als Jezus zijn oog niet over zijn kudde hield, zij zou verstrooid worden vervuilen en omkomen.

Zie het maar in de uitwendige kerk, voornamelijk in deze dagen. Waar een gemeente herderloos is en men niet vast gebonden is aan de oude schrijvers, hoe ras is ze verstrooid. We hebben van die gemeenten gekend, waar het aldus toeging en hebben gezien, hoe ze in één half jaar verlopen waren. Een kudde is genegen tot afdwalen, en 't waken daarover is ten hoogste noodig. Zoo ook de Heere Jezus, de geestelijke Herder. Hij waakt over zijn kudde nacht en dag. Maar als het nu zoo toegaat onder Gods volk, zal dan de goede Herder zich nog met zijn

kudde willen bemoeien? Jawel, Hij zal ze bewaren en beschutten, totdat ze op zijn tijd en wijze uit al haar omzwervingen terecht gebracht is.

Wanneer er nu gesproken wordt van een klein kuddeken, dan wil dit zeggen, dat het getal van Jezus schapen klein, zeer klein is. Is dan Gods volk zoo weinig, zoo klein in aantal? Ja, in vergelijking van degenen, die God niet vreezen. Maar dit niet alleen. Zij zijn ook klein in kracht, in achting, in geloofssterkte.

De Heere Jezus, als de opperbste Kenner des harten, zegt van hen: „Ik weet uw werken. Ziet! ik heb een geopende deur voor u gegeven en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht.” Openb. 3: 8. En elk kind van God leert door onderrichting van hemzelve verstaan, dat in hem geen kracht is en dat er daarentegen aan de zijde der verdrukkers macht is. Weet ge, wanneer ze wel kracht over al hun zonden en verdorvenheden hebben? Dan, als ze in de beoefening van godsvrucht als krachteloozen en machteloozen van zichzelf toevlucht nemen tot hun Opperherder. En mogen ze dat door geloof doen, dan trekken ze kracht uit Hem en worden ze overwinnaars in en door Hem; want Hij is hun sterkte ten dage der bestrijding en in de ure van veel verzoeking.

Maar nu zullen we in de tweede plaats zien, de vriendelijke bemoediging. Wat zegt Jezus? Wel kinderen, uw lot is hard, uw hart klopt van vrees en angst en gij zijt vervuld met bange vreeze, dat weet Ik wel. Dit was inderdaad zoo, vrienden bij de discipelen, anders had de Heere Jezus ze niet de vrees willen ontnemen. De discipelen hadden de snorkende woorden van de Farizeën wel gehoord en hun grimmige aangezichten gezien en daaruit was genoeg te lezen, want het gelaat is de spiegel der ziel. Die Farizeërs trachtten Jezus te doden en wat zou dan van hen moeten komen? Wat zouden zij dan eten en

waarmede dan zichzelf kleeden? Alles hadden ze verlaten en verdienen deden ze niets. Door enkele vrouwen, die Jezus dienden, werden ze onderhouden en als ze honger hadden, moesten ze wel eens door 't gezaaide om hun maag te vullen. Dat was wat, en dan zoo bitterlijk gehaat! Van alle kanten kwamen de bezwaren opzetten. Begrijpelijk is het, dat ze van hun Meester niet konden loskomen. Ze waren den Heere Jezus gevolgd in de wedergeboorte, ze zullen Hem ook in het lijden moeten volgen. De fondamenten worden dus goed geschud en hoe zullen ze het nu maken? Dit alles leest de Heere in hun harten, en nu wil Hij hun vreeze wegnemen. „Kinderen”, zegt hij: „Vreest niet”. Vrienden, dat moest vooropgaan. Eerst zal Jezus de vrees wegnemen. Zij waren ook niet eerder vatbaar voor hetgeen de Heere meer te zeggen had. Eerst zal Hij het popelende hart tot bedaren brengen, want een hart, vol vrees, is niet gestemd voor bemoediging. Door slaafsche vrees wil men zijn toevlucht niet nemen tot goede, maar tot kwade middelen, en zoodoende worden we er altijd door van God afgeleid. Dat wil Jezus niet hebben, en daarom zal Hij de vrees wegnemen en hen bemoedigen, Hij toch leert als machthebbende. Zij, vervuld met bange vrees, staan nu met één woord sprekens van hun Meester kalm en bedaard voor Hem. Hij doet den storm bedaren, de woedendste zeeën zijn kalm op zijn bevel. Dit had de Heere Jezus op zee getoond bij Matth. 8, zoodat de menschen verwonderd vraagden: „Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?” vers 27.

Zoo gaat het bij Gods volk van binnen ook. De golven verheffen zich omhoog en men begint te denken, het zal omkomen zijn. De bestrijdingen vallen als slagregen in de ziel. O, waar dan heen! O, ja, de Helper is machtig! Wat gebeurt? Het eene oogenblik dreigt men te vergaan

en zie, Jezus spreekt één woord in de ziel en alles is stil, stil, bedaard. Ik zal u brengen bij Joh. 20. Daar zitten de discipelen te Jeruzalem met gesloten deuren om de vrees der Joden. 't Was op den opstandingsdag; niet waar? De Heere komt plotseling in hun midden en zijn eerste woord, dat in hun ooren en harten inging, was: „Vrede zij Ulieden”. Incens de vrees weg! en wat volgt er achteraan? Blijdschap. De discipelen werden verblijd, als zij den Heere zagen. De golven liggen stil en de ziel wordt verkwikt. En zoo stellen we ons ook voor, volk, als gij vervuld zijt met angstige bekommering voor morgen, dat, als Jezus één woord tot uw ziel spreekt, gij stille zult zijn en gij zeggen zult: „Spreek Heere, want uw knecht hoort”.

Zoo komen we tot ons derde punt: „Een lieve, teedere betrekking”, Jezus gaat een helder vergezicht openbaren, ergo geen droombeelden. Wat dan? Wel, ze durfden God niet als hun vader aanloopen. Ze hadden nog maar een geringe kennis, een geringe genadekennis, wie God voor hen was en zijn zou. Zij konden dien vreeselijken Jehova niet hun vader noemen. Daarom zal de Heere Jezus een vergezicht ontsluiten. Hoe? Wel, Hij zegt: „Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is *uws Vaders* welbehagen, Ulieden het koninkrijk te geven”. De Heere Jezus komt ze kinderlijk tot den vader leiden. Laten we het u een weinig helderder mogen voorstellen. Er is een klein kind in huis, dat haast nog niet loopen kan. Nu neemt de moeder het kind bij de hand en leidt het tot vader. „Dat is nu vader”, zegt ze.

Zoo doet Jezus ook. De discipelen hadden van het vaderlijke al bitter weinig kennis. Dat blijkt, want hadden ze dat gehad, ze waren dan niet bekommerd geweest; integendeel, ze zouden geloovig in het werk der voorzienige bedeeing berust hebben, wetende, dat God zijn kinderen niet verlaat. Maar omdat ze die kennis misten, konden ze

zichzelf niet op God verlaten, die het voor hen maken zou. Daarom, vrienden, wordt het ras openbaar, hoever deze kennis bij de menschen gaat. Onder Gods kinderen zijn er, die zeggen zóó ver gekomen te zijn, dat ze het vaderlijk „Abba” kunnen zeggen, maar wier gangen doen twifelen, of dit wel zoo is. We gelooven, dat het veelal meer een zeggen is, dan een beoefenen. Als we tot het vaderhart Gods zijn geleid, zullen we al onze zaken aan Hem overgeven en toevertrouwen. Een zeer nauw leven is daarvan zeker de vrucht, gelijk we in onzen catechismus lezen: „Op welken ik alzoó vertrouwe, dat ik niet twijfele of Hij zal mij met alle nooddrift des lijfs en der ziele verzorgen, en ook al het kwaad, dat Hij mij in dezen jammerdale toeschikt, mij ten beste keeren; want Hij zulks doen kan, als een almachtig God en ook doen wil, als een getrouw Vader”. (Vraag 26.)

Als er bij de bespreking van de Vaderkennis de beoefening niet is van een vertrouwen op zijn vaderlijke voorzienigheid, dan is het maar een zeggen, zonder praktijk.

Jezus neemt nu de discipelen bij de hand en zegt: „Gij hebt een trouwen, een rijken, een almachtigen Vader, die voor u zorgen zal. Hij zal u niet begeven noch verlaten.” Zoo is Hij bezig de bevreesde ziel van de wettische discipelen vast te zetten op het zoete evangelisch betrouwen en zoet afhankelijk te leeren pleiten óp de beloften In Christus, die in Hem ja en amen zijn.

TOEPASSING:

Vrienden! Wat waren de discipelen nu gelukkig en wat zullen allen gelukkig zijn, wien het met hen mag te beurt vallen, om geleid en gebracht te worden tot de grondelooze ontferming van de ingewanden Gods en Hem

deswege als vader te mogen en te kunnen aanspreken. Zij vinden ruste en verkwikking voor hun vermoeide ziel. Zij hebben een goed toeverzicht op Hem, terwijl Hij al hun tijdelijke en geestelijke behoeften zal vervullen.

Misschien is het u, arm kind van God in ons midden, nog tot bemoediging in de dure tijden, die we beleven. Als gij vervuld zijt met slaafsche en bange vreeze, 't zij in tijdelijke of geestelijke omstandigheden, dan is het een wondere zaak, wanneer gij onder de herderlijke bediening van Jezus geraken moogt. Als u dat gebeuren mag, dan is het: „Vrees niet, uw vader weet, dat gij al deze dingen behoeft. Uws vaders welbehagen is het, ulieden het koninkrijk te geven.” Dan wordt een vergezicht ontsloten, dat in uws Vaders hand de macht en de bereidwilligheid is, om uw nooden en behoeften te vervullen.

Er zijn tegenwoordig weinig menschen, die dit in praktijk hebben. Thans zijn er zooveel redmiddelen om buiten God te leven en om het met en door zich zelven op de been te houden. Dat de wereld dit nu doet, is beklagenswaardig genöeg, maar dat Gods volk over 't algemeen doorgaans buiten God leeft, is ontzettend, God-onteerend! Zij zullen zeker weinig oefeningen hebben van betrouwen en het staat te vreezen, dat die in deze tijden beschaamd zullen worden, want de roede is voor den rug der zotten.

Maar wat wordt er nu ten vierde beloofd? „Een eeuwige gift.” Wat houdt dat in? Wel, hun wordt beloofd, dat ze van straatarm schatrijk zullen worden. „Ik weet uw armoede en uw verdrukking, doch gij zijt rijk. Openb. 2: 9. De armoede van een kind Gods, 't is waar, is niet te beschrijven. Zij zijn totaal kracht- en machteloos en onder een totaal onvermogen gekomen om iets te kunnen doen, dat tot hun eeuwige behoudenis strekken kan. Zoo dood zijn ze gevallen in den eersten Adam. Maar nu krijgen ze

alles in den tweeden Adam terug. Wat zullen ze dan ontvangen? Een heel koninkrijk. „Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.” Matth. 5: 3.

„Want het is uws vaders welbehagen, ulieden het koninkrijk te geven.” Wat wil dit zeggen? Wel, dat God ze hier in den tijd reeds door wederbarende genade onderdanen van dat koninkrijk maakt. Daarin krijgen ze een geboorterecht, worden gevoed, gekleed, onderwezen in de wetten van dat koninkrijk, kortom pasklaar gemaakt door ontleding en afbreking. Want hier, in het koninkrijk der genade, moet gij bekwaam gemaakt en gevormd worden, zult gij eens ingaan in het koninkrijk der heerlijkheid. Hier op aarde moet gij reeds een burger worden van het geestelijk Zion. Geen vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen en huisgenooten Gods, die tot de geestelijke familie behooren, die zullen het koninkrijk ontvangen, zij, die Jezus in de wedergeboorte zijn gevolgd. En zal nu de hemelsche Jehova zijn kinderen overgeven aan den vijand? Neen, de vijand zal wel losbarsten en knarsetanden, „maar”, zegt de Heere Jezus, „niemand zal ze rukken uit de hand mijns vaders.” Joh. 10: 29. Zij liggen opgesloten in de eeuwige liefde des vaders, in de voorbede van den Zone Gods en in het verbondswerk van God den Heiligen Geest.

Wat is nu de fontein? Och, menschen, als de ziel daarheen geleid wordt, dan zinkt ze weg in eeuwige verwondering. Hoort, hoe Jezus de fontein opent. „Vreest niet, gij, klein kuddeke, hoe hij de eeuwige gift komt openbaren. Gij zult een eeuwig koninkrijk ontvangen”.

De fontein is het eeuwig welbehagen Gods. Nooit heeft iemand naar God gezocht. Toen Adam buiten God viel, viel ook gansch zijn geslacht met hem. God heeft op de aarde nedergezien, of er één was, die naar Hem

vraagde, die naar Hem zocht, maar allen waren ze afgeweken. Niet één heeft in den natuurstaat naar God gezocht of gevraagd. Neen, menschen, met hoog verheven schilden loopen we tegen God aan of in goddeloosheid of in eigenwilligen godsdienst.

En wat gebeurt nu? Er komt een legioen van engelen in de velden van Ephrata, en daar klinkt het: „Eere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de menschen een welbehagen”. Luc. 2 : 14.

Daar wordt de fontein voor de levende kerk ontsloten. Hoe kan dit nu? Ja, als Gods kind daarbij komt, dan zakt hij weg, bukkend, aanbiddend, verwonderd.

Menschen, als gij er een blijk van in uw ziel ontvingt van avond, o, wat zoudt gij weinig slapen, gij zoudt uw hoofdpeluw doornatten met uw tranen.

Bekommerd volk, arme sukkelaars, als gij eens tot gelooven gebracht werd en opgeleid tot de zoete kennis, dat er een eeuwig welbehagen in God is om u te behouden, wat zoudt gij klein worden in uzelf. Gij zoudt zeggen: „Zoo'n goddelooze om niet gerechtvaardigd?” Ja, om niet. We worden om niet gerechtvaardigd. De verdienende oorzaak daarvan is Jezus, de bewegende oorzaak is het eeuwig welbehagen Gods, de werkende oorzaak is de Heilige Geest door de bediening van zijn Woord. En zoo worden Gods kinderen, als levende stenen, toegevoegd tot het geestelijk gebouw, dat eenmaal zal voltrokken worden in den hemel der heerlijkheid. Wie zal daarvan den lof ontvangen?

Den drieënen God zij eeuwig lof en eer. Amen.

Zions Koning rondtrekkende op het witte paard van Zijn heilig Evangelie.

NAAR AANLEIDING VAN OPENB. 6:2..

1e voorzang Ps. 49:1.

Lezen: Openb. 6.

2e voorzang Ps. 45:6 en 7.

Ps. 87:1 en 4.

Ps. 2:6 en 7.

Ps. 89:8.

VOORAFSPRAAK.

In heilige verwondering roept de Apostel Paulus aan het einde van Romeinen 11 uit: *O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennisse Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijne oordeelen en hoe onnaspeurlijk zijn Zijne wegen! Want wie heeft den zin des Heeren gekend en wie is Zijn raadsman geweest?* Job getuigt eveneens in eene heilige zielsgestalte van de diepten Gods: *Zult gij de onderzoekingen Gods vinden? Zult gij tot de volmaakt-hed den Almachtige vinden; zij is als de hoogte der hemelen. Wat kunt gij doen? Dieper dan de helle. Wat kunt gij weten? Langer dan de aarde is hare mate en breeder dan de zee.* De sterfelijke mensch verdwijnt in het niet, wanneer het den Heere behaagt een stipje van Zijne grootheid te ontdekken aan het oog der ziel, en onwillekeurig roept de mensch dan uit met Job: *God is groot en wij begrijpen Hem niet.* Nochtans heeft het den Heere behaagd naar zijn alwijs bestuur, zooveel van zijne

vrijmachtige, eeuwige en wijze besluiten aan zijn kerk en kinderen bekend te maken als tot hunne zaligheid nuttig en noodig is.

Het ging in den Eeuwigen Vrederaad over 't gevallen Adams geslacht en wel over enkelen uit de miljoenen Adamskinderen over hunne eeuwige zaligheid. Dit zal dan ook een stoffe uitmaken van eeuwige bewondering.

Bovendien heeft de Heere ook de lotgevallen en afwisselende toestanden, die de duurgekochte gemeente zou te doorworstelen hebben, bepaald en onder allerlei zinnebeelden in Zijn woord laten beschrijven. Dit is voornamelijk geschied in het boek der Openbaringen. Dit bijbelboek draagt zijn naam naar den inhoud en geldt alleen voor de Nieuw-Testamentische kerk. Voorzeker worden ons daarin voorzeggd bemoedigende en vertroostende zaken, maar voor het grootste gedeelte is dit bijbelboek vervuld met klaagliederen, zuchten en weeën. Evenwel zijn volk zal eenmaal heerlijk uit dit ontzaglijk worstelperk te voorschijn komen en het zal met zijn eeuwigen Koning eenmaal heerschen over al Zijne en zijns volks vijanden eeuwiglijk en altoos, want de Leeuw uit Juda's stam heeft overwonnen en met Hem zijn ze meer dan overwinnaars. Gelukkig hij, die deel heeft aan de eerste opstanding, hij zal van den tweeden dood niet beschadigd worden. Hij die een overwonnene is van Koning Jezus zal deelen in de eeuwige glorie van den verheerlijkten Immanuel.

Psalm 45: 6 en 7.

Tekst: Openbaringen 6: 2.

Ende ik zag ende ziet een wit paard, ende die daarop zat hadde een boog. Ende Hem is een kroon gegeven ende Hij ging uit, overwinnende en opdat Hij overwonne.

Laten wij eerst het verband van onze tekstwoorden aantoonen en daarna stilstaan bij de volgende zes zaken :

- a. De Ridder.
- b. Zijn paard.
- c. De kleur van zijn paard.
- d. Zijne wapenen.
- e. Zijn versiersel.
- f. Zijn heerschappij.

Nadat de Heere aan Johannes de zeven brieven had doen toekomen voor de zeven gemeenten, Openbaringen 2 en 3, wordt aan den apostel, volgens hoofdstuk 4: 1 een blik in den hemel gegund. Wat Johannes in den geest te zien kreeg vermeldt hij daarna.

Hij zag den Almachtigen God zittende op den troon, rondom den troon waren 24 ouderlingen en vier dieren. De 24 ouderlingen stellen voor de gansche kerke Gods. Het getal 24 kan zien op de 12 patriarchen en 12 apostelen of op de 24 ordeningen die aan 's konings hof elk op zijn beurt den dienst moesten waarnemen. Over de beteekenis der 4 dieren, die in 't midden en rondom den troon waren, wordt verschillend geoordeeld. Sommigen meenen, dat hierdoor de engelen moeten verstaan worden volgens Ezechiël 1: 10. Edoch zulks kan moeilijk volgehouden, omdat in Openbaringen 5: 9 ook begrepen worden de 4 dieren, die door het bloed des Lams uit de menschen gekocht zijn, evenals de 24 ouderlingen; bovendien worden de engelen in Openbaring 7: 11 onderscheiden van de 4 dieren en de 24 ouderlingen; Anderen verstaan er onder de 4 evangelisten en weer anderen de bedienaars van het Evangelie in de Nieuw-Testamentische kerk. Paulus onderscheidt de voorgangers in 4 orden, waarop het getal van de 4 dieren dan zou zinspelen n.l. apostelen, profeten, evangelisten en herders of leeraars. En eindelijk eindigt dit hoofdstuk met een loflied aan den Heere. Openbaring 4: 9—11.

Het vijfde kapittel toont ons Christus als het geslachte

Godslam, dat waardig gevonden werd het boek van Gods Raadsbesluiten met zijn zeven zegelen te openen, waarvan de ontsluiting begint in het zesde hoofdstuk het 1e en 2e vers. Het eerste vers is de voorbereiding, terwijl het tweede vers de ontsluiting van het zegel zelf is. De zeven zegelen bevatten alles wat met de kerk geschieden zou en het zevende zegel eindigt met den grooten oordeelsdag, omdat het zevende zegel de zeven bazuinen in zijnen boezem verborgen houdt. Openbaring 8: 1.

In vers 1 wordt de apostel Johannes voor de opening van het 1e zegel voorbereid. Deze voorbereiding bestaat uit drie zaken. Ten eerste, wat de apostel deed, toen hem het gezicht getoond werd, nl. *zien*. Ten tweede, wie hem bereidt en opwekt: *een van de vier dieren*, en ten derde, wat tot hem gezegd wordt: *Kom en zie!* En wat Johannes zag, vermeldt ons het tweede vers, dat onze tekst is.

I. De Rijder.

Ontegengelijk wordt in onzen tekst met den Ridder bedoeld de Heere Jezus Christus. Daghelder wordt zulks als wij deze tekstwoorden beschouwen in verband met hetgeen wij lezen in Psalm 45: 4—6 en Openbaring 19: 11 en 12. *Gord uw zwaard aan de heupe, o Held, uwe Majesteit ende uwe heerlijkheid. Ende rijdt voorspoedig op het Woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid ende uwe rechterhand zal U vreeselijke dingen leeren. Uwe pijlen zijn scherp, volken zullen onder U vallen. Zij treffen in het herte van des Konings vijanden.* Voorts lezen we in Openb. 19: 11 en 12: *Ende ik zag den hemel geopend ende ziet een wit paard ende die op hetzelve zat was genaamd Getrouw en Waarachtig ende Hij oordeelt ende voert krijg in gerechtigheid. Ende Zijne oogen waren als een vlamme vuurs ende op Zijn hoofd waren vele koninklijke hoeden ende Hij had een naam geschreven, die niemand en wist dan Hij zelve.* Uit deze twee

schriftuurplaatsen blijkt duidelijk dat niemand anders in het eerste zegel kan bedoeld worden dan Koning Jezus. Hij is de openbaarder en het geopenbaarde, de leeraar en hetgeen geleerd wordt, de priester, het offer en het altaar, de weg en die op den weg leidt. Hij is die strijdbare Held, die in Zijn Immanuel'sland zal blijven rijden totdat alle zijne vijanden aan de voetbank Zijner voeten Hem zullen aanbidden.

De Psalmist zingt er van: Beminlijk vorst, uw schoonheid hoog te loven. Gaat al het schoon der menschen ver te boven. Genâ is op Zijn lippen uitgestort. Des g'eeuwiglijk van God gezegend wordt. De bruid, in het Hooglied, geluigt er van: Mijn liefste is blank en rood, hij draagt de banier boven tienduizenden en al degenen, die door dien Leeuw uit Juda's stam, door dien sterken Held gewond en gevangen genomen worden, krijgen Hem innig lief en leggen al hunne wapenen van vijandschap, van op- en tegenstand aan zijne voeten neer en scharen zich vrijwillig en bereidwillig onder Zijne banier.

II. *Het Paard.*

Het Paard waarop Christus in het Immanuel'sland rondtrekt is *de dienst des Woords*.

Prediken zonder woord en het Woord zonder de prediking bestaan niet. Prediken en het Woord heeft de Heere in alwijs bestuur samengevoegd 1 Cor. 1:21. Zoo heeft het Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken, die gelooven. De Heere belooft den dienst der engelen en der menschen te gebruiken om het eeuwige, vrije en zalige evangelie in de wereld voort te planten, om op zulk een wonderlijke wijze uit de vier winden des hemels zijne Uitverkorene Bruidskerk te verzamelen.

De instrumenten, die Hij daarvoor gebruikt, worden door Hem geroepen en gezonden en bekwaam gemaakt en bovendien met gaven versierd. Zij worden onderwezen, dat

ze in zichzelf onbekwaam zijn, maar hunne bekwaamheid is uit God. Hoe zullen zij hooren, zonder die hun predikt, en hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden Rom. 10 : 14. In onzen tekst worden de dienaars vergeleken bij paarden en wel om de volgende redenen. Ten eersten : *Om hun moed*. Dit is eene bijzondere eigenschap van het paard. Het belacht de vreeze en wordt niet ontsteld en keert niet wederomme van wege het Zwaard. Job 39 : 25. De dienaren Christi zijn eveneens moedig, als de Geest Christi in hen den ijver opwekt voor de eere van hunnen grooten zender en voor het waarachtig heil van het arme kind Gods. Dan is hun voorhoofd harder dan een kesteen en dan diamant. Waar de liede hen bezielt, is de vreeze voor dood, graf en duivel buiten gedreven. Doch niet altijd bezitten zij zulk een heldenmoed in den hevigen kamp tegen de machten van het ongelooft. Elia vlucht voor eene enkele Izebel, ligt moedeloos onder den bedwelmenden jeneverboom en wenscht te sterven. Petrus verlochent Zijnen lieven Meester voor een jongedochter.

Ten tweede wordt onder het zinnebeeld van het paard de snelheid en den spoed aangewezen, waarmede de Christus in korten tijd de wereld rondtrekt door den dienst des Woords, overwinnende en onderwerpende de machtigste koninkrijken en voornamenlijk het rijk der duisternis en dat door gansch nietige en zwakke instrumenten.

Ten derde : Het paard wordt gebreedeld, geregeerd, her- en derwaarts gevoerd naar de begeerte des bestuurders. Alzoo de dienaren Christi. Zij kunnen niet gaan en blijven, waar het hun goeddunkt. Paulus had zich voorgenomen naar Bethynië te gaan, maar de Geest liet het hem niet toe. In het natuurlijke worden de ridders geholpen door hunne paarden, maar op het geestelijk oorlogsveld worden de paarden door hunnen Grooten Berijder geholpen Paulus, dat moedige evangeliepaard moest naar Macedonië,

want een Lydia en een Stokbewaarder moesten gered worden.

Hierin ligt deze leering. Wat is een prediker, zoo Christus niet met hem is en met hem en door hem werkt? Hij is een pen zonder hand, een tong zonder hart, een muziekinstrument zonder bespeler. Ze leeren de waarheid verstaan: Wij zijn van ons zelve niet bekwaam iets goeds te denken, al onze bekwaamheid is uit God. 2 Cor. 3:5. Christus mag alleen op die geestelijke paarden rijden. Alexander de Groote had een paard, dat van niemand anders wilde bereden worden dan van zijn meester. De predikers zijn geen ezels, die zich allerlei pakken van menschen laten opladen om die te dragen, neen ze zijn paarden waar Christus alleen op rijden moet.

Ten vierde. Ook gebruikt de rijder sporen om zijn paarden aan te vuren, wakker en moedig te houden. Eveneens doet de Heere met Zijne dienaren. Christus dienaren zijn menigmaal genegen tot traagheid, luiheid en vadzigheid of tot moedeloosheid en zwaarhoofdigheid, hetgeen veelal ontstaat uit de talrijke tegenspoeden, die zij in hunne bediening ontmoeten. Maar dan gebruikt de Heere sporen om zijne dienaren aan te vuren. Hij verwekt dikwijls Kanaänieten, die tot prikkelen in de zijde dienen om hen wakker te houden. Hierdoor wordt de concientle teer en de slaperige geest wordt wakker geschud. Zoo zijn de dienaren geheel in de macht van den Heere Jezus, hun Heere en Meester. Zelfs hun tong en mond, hun verstand en memorie zijn in Zijne hand. Gelukkige dienaar, die zich maar door Zijnen Meester laat regeeren, breidelen en leiden. De uitkomst zal nooit falen. Zijn woord zal niet ledig wederkeeren. Het zal doen wat Hem behaagt en het zal voorspoedig zijn voor dat, waartoe Hij het zendt Jes. 55. De Heere bewerkt menigmaal de zaligheid door predikers zonder dat deze er zelf iets van weten.

III. De kleur van het Paard.

Zeer uitdrukkelijk staat er in onzen tekst : Ende ik zag, ende zie een *wit* paard. De witte kleur is het symbool van zuiverheid en heiligheid, van vrede en blijdschap. Het eerste toont ons aan, dat koning Jezus niet werkt door een ongeheiligden dienst. Het treurige einde van Eli's zonen Hofni en Pinehas, toont ons dit duidelijk. Daarom lezen we bij Jesaja 52 : 11 deze waarschuwendende woorden : *vertrekt, vertrekt, gaat uit van haar en raakt het onreine niet aan, gaat uit het midden van haar, reinigt u, gij die de vaten des Heeren draagt.*

Het zijn prinselijke gezanten uit het hemelhof, immers de heilige apostel Paulus betuigt : Zoo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade : Wij bidden U van Christuswege, laat U met God verzoenen. 2 Cor. 5 : 20. Zij worden door den Heere des oogstes, op het gebed van zijne gemeente, uitgestooten. Het zijn giften, die Christus voor zijne kerk verworven heeft. Alleen deze geroepene gezanten Christi kunnen uit een zuiver, rein beginsel, nl. de eere Gods en het waarachtig heil van onsterfelijke zielen, het zuivere en reine evangelie tot arme zondaren brengen. Al de anderen zijn huurlingen, waartegen de Heere in zijn heilig Woord ernstig waarschuwt en de eigenschappen van zulke huurlingen, waaraan ze te kennen zijn, aan den dag legt. Ezechiël 24 ; Joh. 18. Zij kunnen niet anders doen dan de kudde van den Oppersten Herder verleiden. Jer. 50 : 5. *Mijn volk waren verlorene schapen, hunne herders hadden ze verleid, ze hadden ze gevoerd naar de bergen, en zij gingen van berg tot heuvel, zij vergaten hunne legering.* De dwaze herder wordt aldus geteekend : *Maar de huurling ende die geen herder is, wien de schapen niet eigen zijn, ziet de wolf komen ende verlaat de schapen ende vliedt. En de wolf grijpt ze en verstroot de schapen en de huurling vliedt, overmits hij*

een huurling is ende en heeft geen zorg voor de schapen. Joh. 10: 12 en 13. Maar de witte kleur van het paard is ook het zinnebeeld van vrede en blijdschap, hetgeen de evangeliëboden door Jezus bloed verkondigen, immers: *Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die den vrede doet hooren, desgenen, die tot Zion zegt: uw God is Koning.* Jes. 52: 7. *Daar is eene stemme uwer wachters, zij verheffen de stemme, zij juichen te zamen, want zij zullen oog aan oog zien, als de Heere Zion wederbrengen zal* (vers 8). De Heere Jezus gebruikt deze witte paarden als instrumenten in zijne hand om zijn eeuwig vrederijk te stichten in de harten zijner uitverkorenen Ps. 72.

IV. *Het Wapen.*

Het wapen, dat koning Jezus gebruikt, is *pijl* en *boog*; de tekst luidt: *Ende die daarop zat hadde eene boge.* De Heere Jezus is een bedreven krijgsman. In den krijg werd oudtijds als oorlogswapen dikwijls pijl en boog gebruikt, denk slechts aan het doodelijk treffen van Achab. Dit wordt ons ook duidelijk uit Psalm 45: 6: *Uwe pijlen zijn scherp, volken zullen onder U vallen, zij treffen in het hart van des Konings vijanden.* De boog is Gods Almacht, de pijl zijn Woord. En waar het eeuwig Woord in het hart des zondaars door de Almachtige kracht Gods doordringt, daar wordt de zondaar doodelijk gewond. De waarheid is het eeuwige middel, dat de Heere Jezus gebruikt om halstarrige, verstockte zondaren tot waarachtige bekeering te brengen. Waar dit Woord tweemaal gehoord wordt, uit- en inwendig, daar werpt het den trotschen, hoogmoedigen zondaar ter neder, daar wordt met goddelijke kracht ervaren, dat de sterkte Godes is. Voor het Woord zijner Almacht moet alles zwichten. Het is hetzelfde woord waardoor hemel en aarde uit niet zijn voortgebracht. Ps. 33: 6. *Door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt en door den*

Geest zijns monds al hun heir. In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God, dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt en zonder hetzelfde is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. Joh. 1: 1—3. Maar niet alle pijlen die daar vliegen van den boog des Almachtigen zijn van zaligmakenden aard, neen, de vijanden van Jezus zaak en volk worden getroffen, tot hunne eeuwige rampzaligheid. We hebben slechts de namen van Kain, Achitofel, Saul, Judas, Annanias en anderen in herinnering te brengen.

De Heere belacht den goddeloozen, want Hij ziet, dat zijn dag komt. Ps. 37: 13. Staat gij, M. H. nog in oorlog tegen den onoverwinbaren Held, dat dan de langmoedigheid en de goedertierenheid Gods U nog tot boetvaardigheid moge leiden, weet, de Heere heeft zijn boog gespannen, maar is nog traag tot toorn. O! arme Zondaar! ge strijdt tegen eenen onverwinnlijken overwinnaar. *Hij zal zijne vijanden verpletteren met eenen ijzeren scepter, Hij zal ze in stukken slaan als een pottbakkersvat.* Jesaja getuigt van dien Hemelvorst: *Hij zal de aarde slaan met de roede zijns monds en met den adem zijner lippen zal Hij den goddelooze dooden, want gerechtigheid zal de gordel zijner lendenen zijn. Ook zal de waarheid de gordel zijner lendenen zijn.* O! M. H. *Kust den Zone, dat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, wanneer zijn toorn maar een weinig zou ontbranden.* Jes. 11: 4 en 5. Ps. 2: 12. Gelukkig, driewerf gelukkig, heeft de Heere ook pijlen zijner barmhartigheid, waarmede Hij zijnen uitverkorenen trefte, opdat Hij ze genezen moge. Voorzeker, de gewaarwordingen zijn pijnlijk. ja, smartelijk wanneer de zijnen door de pijlen der genade getroffen worden, want zij werken in hen een gevoel van Gods schrikkelijken toorn en doet in hen ontstaan een diep besef met innerlijke ziele-smart van hun hemel-hooge schuld, zoodat zij zich

des Heeren gramschap dubbelwaardig voelen. Zij worden gebracht door den Heiligen Geest tot ontdekking met veel boetvaardigheid en tot ootmoedige en deemoedige erkenenis, dat degene, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn.

En hoe zij ook balsem voor hunne schrijnende zielewonden zoeken en welke pleisters van zelfverbetering zij ook gebruiken, ze hebben nergens baat bij. Ze beginninen den toekomenden toorn te ontvlieden, ze trachten uit een verbroken werkverbond hun beroerde en ontroerde ziel te stillen, maar geen verzachting! Het gaat hun gelijk de vrouw, die twaalf jaren lang bij vele medecijnmeesters gezocht, maar niet gevonden had. Integendeel de kwaal werd erger en de patiënt doodarm. Omdat zulke zielen Christus niet kennen, kennen ze ook zijne bediening niet. O! wat is het evangelie een verborgenheid, niemand kent het dan wien het ontdekt wordt, en niemand wordt het geopenbaard dan die waarlijk zielsziek zijn van wege hunne zonden, van wege hun ondraaglijk Godsgemis. In het geestelijk rouwgewaad over hunne zonden brengen ze hunne dagen en nachten schreiende door, kermende als over het verlies van een eenigen zoon. Voor zulke rouwklagers is er een fontein geopend, langs zulk een weg worden de gewonden, heling en genezing dorstende zielen vatbaar gemaakt voor het vrije en zalige evangelie des Vredes. Door deze bearbeiding des Heiligen Geestes wordt het zalig worden door henzelven eene eeuwig onmogelijke zaak, aan hunne zijde is het eene verloren zaak en worden ze het gepaste onderwerp voor den Barmhartigen Samaritaan, die juist gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren was, om olie en wijn te gieten in de pijnlijke wonden ter verzachting en uitzuivering en om te verbinden de gebrokenen van harte.

Troost is voor troosteloozen, raad voor radeloozen, hulp en redding voor ellendigen. Troosteloozen, radeloozen

en ellendigen zijn de voorwerpen van Jezus voortdurend liefderijk erbarmen; dit werk behoort tot het goddelijke ambt van den gekruisigden Immanuel. Jes. 61 : 12. Hier-voor kwam hij in menschelijke natuur in de wereld, in welke Hij leed en stierf O ! Dierbare zielebruidegom, Goël en Lossers !

Alhoewel nu de ziel het voor zichzelve niet kan overnemen en door ternedergebogenheid en bezwaarnissen der ziel doof is voor de liefelijke lokstem van het zoete evangeliewoord, nochtans wordt haar toegeroepen: *Hoor o dochter ! ende zie ende neig uw oor en vergeet uw volk en uws vaders huis, zoo zal de Koning lust hebben aan uwe schoonheid . Dewijl Hij uw Heere is, zoo buig u voor Hem neder.* Ps. 45 : 11 en 12.

Een woord van Jezus lippen met kracht en zoetheid afdalenede in de onder schuld en veroordeeling liggende ziel doet haar ervaren, dat er balsem is in Gilead en een Heelmeester. En als zoete vrucht van die bediening doet Hij de ziel in zulke teedere uitgangen tot Hem opzien dat ze met de Bruid moeten uitroepen: „Ik ben krank van liefde.“ Door de verlichting des H. Geestes ingeleid wordende in de kruiswonden van den dierbaren Immanuël, die zaliglijk aan het oog der ziele ontdekt is, vervult haar met zulke teere aandoeningen, dat ze met hare tranen van zielsboetvaardigheid Jezus voeten wel kan nat maken. O, dat zalig geloovig zien op Hem, dat zalig geloofsvallen en bukken voor Hem, dat vrijmoedig en ootmoedig opdragen aan Hem, dat verliezen van zichzelf en het zich gelukkig kwijt worden in Hem doet de ziel proeven en smaken de eërstelingen van den vrede Gods, die alle verstand te boven gaat en harten en zinnen bewaart in *Christi Jezu.*

De geestelijk verlichtende geloofskennis en daardoor het geloofsbewustzijn te mogen bezitten van verzoend te zijn met God den Vader in Christi, door den Geest der aan-

neming de toeleiding te mogen ontvangen door het geloof in dien verzoenenden en verzoenden Jehovah doet de ziele in verwondering en aanbidding met veel zoete, teere kinderlijke vreeze in het stof bukken en buigen.

De eeuwigheid ontsluit zich, het wondere heilgeheim, waarom dat aan een Adamiet kan te beurt vallen, terwijl God toch God blijft, wordt in Christus als het vleesch en schriftgeworden Woord zalig opgelost tot onuitprekelijke blijdschap der verlostte ziel. De eeuwige vastigheid, het eeuwig fundament, waarop de kerke Gods van alle eeuwen gebouwd is en zakt en zinkt, wordt voor haar ontsloten in den Eeuwigen Verbondmiddelaar, in den persoon des Zoons, eenswezens met den Vader en den Heiligen Geest, die de menschelijke natuur aangenomen heeft.

Naarmate door hemelsch onderwijs de kennis van den Christen mag wassen. naar die mate krijgt die persoon grooter waardije voor de ziel. Wat zijn geboorte betreft, is Hij zeer wonderbaar; immers *Hij is niet uit den bloede, noch uit den wille des Vleesches, maar uit God geboren.* En daarom zonder toegerekende erfschuld. Joh. 1: 13. In de heilige ontvangenis n.m.l. de Heilige Geest de smet der zonde weg op eene voor ons ondoorgrondelijke wijze en daarom was hij zonder erfsmet en bij gevolg ook zonder zondige gedachten, woorden of werken. En dat alles, opdat Hij met zijn schuldeloosheid en volkomene heiligheid de zonden zijner keurlingen waarin zij ontvangen en geboren zijn voor het aangezicht zijns Vaders bedekken zou.

Deze zoete inleiding in dien hoogwaardigen Middelaar, doet de ziel geloovig kennen en genieten dat er geen verdoemenis is voor degenen, die in Christus Jezus zijn. O! kinderen Gods, de put is hier zeer diep, onmogelijk te peilen, wanneer die zalige verborgenheid aan eene kinderlijk gestemde ziel mag geopenbaard worden. En hier geniet ze de beginseltjes van die zalige vrijheid, waarmede

Christus haar door den Geest des geloofs heeft vrijgemaakt, en mag zij de vrucht der Waarheid smaken: *die geen zonde gekend heeft, heeft God zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.* 2 Cor. 5 : 21. En vraagt men nu, verlegen over zooveel goedheid en ontferming: Waarom dat alles? Dan luidt het antwoord: Omdat Jehovah een eeuwig welbehagen had in menschen en dat in Christo Jezu. De engelen riepen het uit in verwonderende vreugde: *In de menschen een welbehagen.* Luc. 2 : 14. En de roemtaal van de verlostten is hier reeds in de strijdende kerk. Door U, door U alleen om het eeuwig welbehagen. De baarmoeder van alle weldaden is daarom ook het eeuwig welbehagen Gods. Hier zinkt de ziel diep in zijn enkelniet voor God weg en worden de volmaaktheden van den Eeuwigen en Drieëenigen Verbonds-Jehovah zalig verhoogd.

V. *Zijn versiersel.*

De tekst luidt: Ps. 2 : 6 en 7.

„Hem is eene kroone gegeven.”

Ons eerste verbondshoofd Adam, het pronkjuweel van Gods schepping is versierd geweest met een kroon van heerlijkheid, aangezien Jehovah hem geschapen had naar Zijnen beelde: d. i. bedeed met kennis, gerechtigheid en heiligheid. Deze drievoudige kroon is door de bondsbreuk van Adams hoofd gevallen en in Adam van aller menschen hoofden, zoodat wij derven de heerlijkheid Gods en te dien opzichte met de kerk moeten uitroepen: „De kroon is van ons hoofd gevallen. Wee onzer, dat we zoo gezondigd hebben! Het aardrijk is om onzent wille vervloekt, doornen en distelen zou het voortbrengen, doornen en distelen, dus vruchten der zonde, teekenen van den vloek. Het aardrijk met het gansche geslacht der menschen onder den vloek! O, ontzaglijke toestand! Doornen en distelen zouden nog de beste vruchten zijn, die het aardrijk zou opleveren,

waardig en geschikt om verbrand te worden, indien Christus niet in het vleesch verschenen was. O, dat peilloos diepe schriftwoord uit Galaten 3 : 13 is het glanspunt van de goddelijke ontferming in het eeuwig getuigenis. *Christus*, aldus luidt het : *heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons*. Dat was Jezus' smaadhkroon op aarde, om voor zijn Bruidskerk door zulk eene diepe vernedering te verwerven een kroon van heerlijkheid. De zonden van zijne keurlingen hebben veroorzaakt dat zijn gezegend hoofd gekroond is geweest met doornen als teeken van den vloek. Matth. 27 : 29. *Ende een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetteden zij die op zijn hoofd*. O, volk des Heeren. Zoo menigmaal als ge moogt bedenken dat de gezegende Verlosser zulk een smaadhkroon gedragen heeft, dat op het Hoofd van den Heere der heerlijkheid zulk eene stekende kroon is gedrukt geworden, behoort ge in diepe vernedering en verteederding voor Hem neder te buigen en met innige droefheid vervuld te zijn, want uwe zonden waren daarvan de oorzaak.

Maar, geliefde H., van deze smaadheden wordt in onzen tekst niet gesproken maar van de kroon der heerlijkheid, waarvan wij lezen in Hebreë 2 : 9. *Maar nu zien wij Jezus met heerlijkheid en eere gekroond*.

Wel moest de Christus eerst veel lijden, gesmaad en bespot worden en alzoo zou Hij in zijn heerlijkheid ingaan. Luc. 24 : 26. Door lijden tot heerlijkheid, door het kruis tot de kroon. Vernedering gaat dus vóór verhooging, eerst een kruisdrager daarna een kroondrager. eerst drinken den bitteren beker des lijdens, daarna ontvangen den palmtak der overwinning. Alzoo is het met het Middelaarshoofd gegaan, die nu gezeten is op zijn Middelaarstroon om het vernederd lichaam van zijn Bruidkerk op den bestemden tijd te veranderen, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijnen heerlijk licham naar de werking waardoor Hij ook alle dingen zichzelf kan onderwerpen.

Is nu een dienstknecht niet meerder dan zijn heer, zoo hebben al Gods kinderen te verwachten, dat zij de smaadcrown Christi zullen moeten dragen. Mozes was een gezegend mensch. Hij achtte de versmaadheid Christi grooter rijkdom te zijn dan al de schatten van Egypte. Allen die gewillig gemaakt worden om de smaadheid Christi te dragen zullen deelen in Zijne eeuwige heerlijkheid. De versmaadheid Christi is aan het volgen van Christus onafscheidelijk verbonden. Al Gods keurlingen hebben er in gedeeld.

Het versmaden is inwendig of uitwendig. Het hart des menschen is een raadkamer van allerlei listige vijanden, om, indien het mogelijk ware, het leven, dat uit God geboren is, ten onder te brengen. En door achteloosheid, onbedachtzaamheid, aarschgezindheid komt Gods kind eer het er om denkt, in allerlei strikken, waaruit het niet zou verlost worden indien zijn Verlossersnaam niet was „ontfermer” over ellendigen. Dan weder zijn het de vurige pijlen van Satan, die de ziel doorwonden, op eenen anderen tijd wordt de ziel verlost en verleidt door 's werelds schijngoed. Onder dat alles verbergt de Heere zijn vriendelijk aangezicht, onttrekt Hij der ziele zijn gevoelige gemeenschap en verliest de ziel haar teeren ootmoedige wandel in de vreeze van Zijnen naam.

Hieruit trekt de vijand voordeel en roept menigmaal zulke verstrikte zielen toe: *Waar is nu uw God?* Ps. 42 of *Gij hebt geen heil bij God.* Ps. 3. En haar smaders hebben zij niets te antwoorden, evenwel verlost Hij ze op zijnen tijd op zalige wijze. De zielebruidegom doet haar wel eens zien, dat al de smaadheden op Hem gevallen zijn. Ps. 69.

Als de liefde Zijne banier is over haar, zouden zij met Job het goud wel op het stof kunnen leggen, en verlaten zij met de Samaritaansche vrouw haar watervat en met de discipelen schuiten en netten.

Waarlijk, toehoorders, het blijft een eeuwige waarheid: niemand wordt met de kroon der overwinning gekroond dan die wettiglijk gestreden heeft, Jac. 1:12 en allen die godzaliglijk willen leven, zullen absoluut vervolgd worden.

Zijn ze recht gesteld dan bestaat daarin hun blijdschap, eer en kroon. Want het is dan maar een kleine verdrukking, een lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat en een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht van zaligheid werkt. 2 Cor. 4. Nu is het evenwel nog niet geopenbaard, wat zij ontvangen zullen, maar zij zullen met Christus geopenbaard worden in heerlijkheid.

VI Zijne heerschappij.

De tekst luidt: ende Hij ging uit overwinnende, ende opdat Hij overwonne.

De Heere Jezus trekt gekroond ten strijde, zeker zijnde van zijne glorieijke overwinning. Daarom staat er: „*Ende Hij ging uit overwinnende*” en zal ook overwinnaar blijven, daarom „*Opdat Hij overwonne*”. Het evangeliewoord heeft in de geheele wereld veel tegenstand ondervonden in de harten der menschen en zulks zal zoo blijven tot den einde toe. Het paradijs-evangelie zal evenwel voortgeplant worden tot aan het einde der eeuwen. Het evangeliepaard mag gedood worden, het Woord Gods kan niet worden vernietigd, immers het Woord des Heeren bestaat in eeuwigheid. Neen, de eeuwige Zions-Koning zal voor zijne verdrukte kerke zorgen, dat zij niet omkome. Hij roept haar toe: *ende vreest niet*, Ik ben de eerste en de laatste ende zie, ik ben levendig in alle eeuwigheid. Amen. Ende ik hebbe de sleutels der helle ende des doods. Velen van zijne vijanden heeft de Koning al neergeveld. De vijandschap is reeds in 't paradijs gezet, maar ook, hoe het Hem gaan zou, immers het zaad der vrouw zou den kop des vijands vermorzelen. Luthers woord is te allen tijde bewaarheid:

„Houdt Christus Zijne kerk in stand,
 Zoo mag de hel vrij woeden,
 Gezeten aan Gods Rechterhand
 Kan Hij haar wel behoeden.”

Christus overwint zijne vijanden in Zijn volk nl. de zonden, die zijn hunne en zijne vijanden. Het werk der heiliging zet Hij in hen voort, totdat Hij eenmaal Zijne duurgekochte gemeente zonder vlek en rimpel den Vader zal voorstellen. Hij overwint de vijanden van zijne kerk op aarde, die het er altijd op toeleggen om haar van de aarde te verdelgen. Dit is reeds van Abel af beproefd en zal beproefd worden tot den afloop der eeuwen. Hij overwint zijne vijanden in de wereld. Sommigen brengt Hij met geweën en smeeking aan zijne voeten, anderen maakt Hij tot een voetbank zijner voeten. Vreeselijk zal het zijn te vallen in de handen van den levenden God na een leven van enkel vijandschap en opstand tegen den Heere en Zijnen Gezalften, tegen God en het Lam, tegen den onoverwinbaren Koning. Het einde van zulk een mensch teekent Christus aldus: Dan zal Hij tot hen zeggen: brengt ze hier en slaat ze voor mijne voeten dood, want deze hebben niet gewild, dat Ik Koning over hen zijn zou. Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne ende gij op uw weg vergaat, wanneer zijn toorn maar een weinig zou ontbranden, Welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen. Ps. 2: 12. Amen.

Psalm 89: 7 en 8.

De Heere onze Gerechtigheid.

NAAR AANLEIDING VAN JEREMIA 23 : 1—6.

Ps. 98 : 1.

Lezen : Jer. 23

Ps. 98 : 2.

Ps. 145 : 6.

Ps. 118 : 7.

Ps. 118 : 10.

Geliefde Toehoorders,

Er zijn in het Woord Gods van die krachtige uitdrukkingen, die de hardheid van des menschen hart doen kennen en tevens de onwederstandelijke, levendmakende en levendgevende kracht van dat Woord, als God het met zijn Geest vergezeld doet gaan. Wat is wel de oorzaak van die hardheid des harten? Dit alleen, dat wij zoo ver van de fontein, van den oorsprong des levens zijn afgedwaald. Allen zijn wij afgeweken, onnut en stinkend geworden in onzen diepen val. Dit is de oorzaak van alle ellende, geestelijk en natuurlijk. En nu is er in eeuwigheid geen herstel mogelijk, dan alleen door wederkeering tot de fontein. Hoe een mensch ook zoekt bij zichzelf, of werkt met alle mogelijke middelen, alleen in Christus, als de fontein des levens, is herstel mogelijk. Bij den profeet Jeremia zegt de Heere : „Mijn volk heeft twee boosheden gedaan ; Mij, de springader des levendigen waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebrokene bakken, die

geen water houden. Jer. 2 : 13. In die ééne afwijking, dus in die ééne verlating van de fontein, noemt de profeet twee zaken, of twee boosheden: dat wil zeggen: allereerst de fontein verlaten en ten tweede, de toevlucht genomen tot dingen, die nooit of nimmer zullen kunnen redden. Wat blijft er nu over, Toehoorders? Wederkeeren! Maar op welke wijze zal de mensch dan wederkeeren en zal iemand dat willen doen? Dat zal niemand doen. Er is niemand, die God zoekt, naar Ps. 14 : 2. Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijnen weg Jes. 53 : 6.

Dus naar onzen eigen weg en niet naar Gods weg. Zoo dwaalt een mensch, als een schaap, al verder en verder van den Herder af en 't laatste van dien weg is het verderf. Wat voor kracht wordt er dan wel vereischt om een mensch te doen wederkeeren en tot God te brengen? Een goddelijke kracht. Dat belooft de Heere nu te doen door Zijn Woord. Daarvan zegt de Heere in ons voorgelezen hoofdstuk: Is mijn Woord niet alzo als een vuur? spreekt de Heere; en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat? Jer. 23 : 29. Hier hebben wij de hardheid des harten vergeleken bij de hardheid van een steenrots. Hier hebben wij ook de kracht van het Woord, zij is als een vuur, dat alles verteert en een hamer, die alles verbrijzelt.

Een hard hart, wat is dat? Een hard hart is een wederspanning, wederstrevig, ongeloovig hart, het is een hart, dat eigen wegen verkiest, dat naar God niet vraagt en verleid wil wezen. Vandaar is het zoo gemakkelijk, toehoorders, voor valsche leeraars om een grooten toeloop te krijgen, eenvoudig, omdat een mensch wil verleid en bedrogen zijn. Een mensch buiten de genade protesteert tegen de waarheid en heeft er op tegen om recht behandeld te worden en dat vloeit alleen daaruit voort, dat de waarheid den mensch met al zijn wettische woelingen en

betrachtingen buiten zet. Zij noemt één naam, waardoor behoudenis en zaligheid mogelijk is en dat is de Heere Jezus. Geen wonder, dat de natuurlijke mensch tegen de waarheid en ook tegen de dragers van die waarheid aandruischt en aan de andere zijde is het geen wonder, dat bedriegers en valsche profeten bijna de geheele wereld aan hun zijde krijgen.

Zoo was het ook in de dagen van Jeremia voor de valsche herders geen moeilijke zaak om Juda's volk achter zich te trekken. Godsvrucht was er niet. Gebondenheid aan Gods inzettingen evenmin. Er was niets dan een bandeloos, godsdienstig leven zonder God. Zoo was over 't algemeen de toestand bij 't volk. Eén man met nog een enkele, een klein overblijfsel, een nachthutteken in den komkommerhof werd nog in 't land gevonden; en die enkelen, die éénlingen zouden wij zeggen, hadden het gansche volk tegen zich, die moesten het kunnen.

Dat moet ons ook niet verwonderen. Dit is te allen tijde zoo geweest. Door geheel het Oude en Nieuwe Testament ontmoeten wij dit. Eén Elia tegen honderden Baäls-profeten, één Micha tegen zooveel Baäls-profeten, één Jeremia in gansch Juda. En waartoe liet God die éénlingen nog over? Om nog te behouden, wat te behouden was. Zoo vinden wij ook den Heere Jezus tegen honderden valsche leeraren, wetgeleerden en schriftgeleerden, één waren Herder onder zoovele valsche herders, den waren Herder, den grooten Herder der schapen, die zijn schapen door zoo'n duren prijs, door zijn eigen bloed, heeft moeten koopen. Wat was het een donkere tijd, toen die Opperherder van den hemel kwam, om hier op aarde te doen, wat Hij vrijwillig op zich genomen had. Het gansche land was vervuld met valsche herders en vormelijken godsdienst. Zij, in hoogheid gezeten op den stoel Mozes, Hij, in een geringe gestalte. Wat een tegenstelling!

Hij kwam op aarde als de beloofde spruit, maar ten aanzien van de omstandigheden als een spruit uit een dorre aarde, als een scheut uit een dorren wortel. Dat nietige, geringe, eenvoudige spruitje zou tot een aanstoot wezen, een rots der ergernis.

Als Jesaja van de komst van den Messias op aarde spreken zal, dan zegt hij: Want daar zal een rijsken voortkomen uit den afgehouwenen tronk van Isaï en een scheute uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen. Jes. 11:1. Een afgehouden tronk, wat is dat? Dat is een vermolmd stuk hout met een enkelen wortel in de aarde en na den loop der natuur is het bijna half Juni, eer een groen spruitje daaruit te voorschijn komt. Uit zoo een tronk zou de Christus voortkomen. Zie, een Man, zegt Zacharia, wiens naam is Spruite, die zal uit zijne plaats spruiten en hij zal des Heeren tempel bouwen. Zach. 6:12.

Met het oog op morgen, op de viering van het Kerstfeest, zullen wij van avond een profetie behandelen, waarin de profet op 's Heeren last een kostelijke belofte voor de wachtende kerk weglegt.

De woorden van onzen tekst vindt gij in Jer. 23:1—6.

Wee den herderen, die de schapen mijner weide ombrengen en verstrooien, spreekt de Heere. Daarom zegt de Heere, de God Israëls, alzoo van de herderen, die mijn volk weiden; Gijlieden hebt mijne schapen verstrooid en hebt ze verdreven en hebt ze niet bezocht; ziet, ik zal over u bezoeken de boosheid uwer handelingen, spreekt de Heere. En ik zal het overblijfsel mijner schapen zelf vergaderen uit alle de landen, waar ik ze henen verdreven heb, en ik zal ze wederbrengen tot hunne kooien en zij zullen vruchtbaar zijn en vermenigvuldigen. En ik zal herderen over hen verwekken, die ze weiden zullen; en zij zullen niet meer vreezen, noch verschrikt worden, noch

gemist worden, spreekt de Heere. Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat ik David een rechtvaardige Spruite zal verwekken; die zal Koning zijnde regeeren en spoedig zijn en recht en gerechtigheid doen op de aarde.

In zijne dagen zal Juda verlost worden en Israël zeker wonen en dit zal zijn Naam zijn, waarmede men hem zal noemen: de Heere onze gerechtigheid.

Wij zullen allereerst beschouwen, hoe de eerste vier verzen van ons kapittel, in verband met de Evangelische belofte, door den profeet aan de kerk te doen, hier voorkomen en letten daarbij op:

I. de ontzaglijke bedreiging, die God aan de valsche herders doet;

II. op een troostwoord, dat God aan zijn verwaarloosde schapen doet hooren.

Wee den herderen, die de schapen mijner weide ombrengen en verstrooien! De Heere gaat dus eerst zeggen, waarin hun kwaad bestaat en dan, dat hij kwaad over hen zal brengen.

Waarin bestaat het kwaad van de valsche herders? Dat bestaat hierin, toehoorders, dat ze de kerke Gods nadeel doen. En waar staat dat onmiddellijk mede in verband? Dat ze God daardoor te na komen. Die mijn volk aanraakt, zegt de Heere, die raakt mijn oogappel aan.

Maar hoe berokkenen ze dan de Kerke Gods nadeel? Dat doen ze door de leugen onder schijn van waarheid aan de schapen voor te houden. Het gevolg hiervan is, dat de waarheid van haar luister, dat God van zijn eer beroofd wordt. Die twee stukken gaan altijd onvermijdelijk te zamen; de waarheid verduisteren en God in zijn eer aantasten.

Immers, wat moet de kudde Gods bij elkaar houden? Is het niet de zuivere en eenvoudige waarheid? Door de

waarheid Gods wordt de Kerk vergaderd en op 't nauwst verbonden. Dat deden die valsche herders niet. Zij spraken de waarheid niet, maar zachte dingen. Zij vleiden het volk met pluimstrijkende woorden; onder liefvallige spreuken verborgen zij haar venijn. Dat is de gewoonte van valsche leeraars. Veel zeggen en niets zeggen en daardoor worden de schapen verstrooid. Gij hebt mijn schapen verstrooid, zegt God en ten slotte, als vruchtgevolg van die valsche leering: nu is mijn volk een verstrooid, verdreven en omgebracht volk.

Toehoorders, als men het geheele kapittel leest, dan gaat er een beving door de ziel. Wat kan een mensch Gods kerk al verderven, wat kan een mensch Gods kerk al nadeel berokkenen en wat komt hij dan God te na.

Die daar denken, zegt God, om mijn volk mijn Naam te doen vergeten en sterken de handen des boosdoeners, opdat ze zich niet bekeeren, een iegelijk van zijn boosheid. Daar kan God niet over zwijgen, maar zijn toorn ontsteekt tegen die valsche herders, omdat ze geloopt hebben, waar Hij hen niet gezonden had, en bijgevolg zijn kudde niet oprecht, eenvoudig, kinderlijk geleid hebben door de staf van het Woord. Ziet, ik zal over u bezoeken de boosheid uwer handelingen, spreekt de Heere.

Maar zal dan het lot van de valsche herders zoo ontzettend zijn? Ja, toehoorders. Wilt gij wel gelooven, dat de levende kerk den meesten haat moet ondervinden van onbekeerde leeraars, temeer ook daarom, dat ze in aantal de ware leeraars zeer verre overtreffen. En dit geldt voor alle tijden, niet alleen nu, maar voorheen en ook tot den einde toe, dat er nauwelijks één oprechte tegen honderd valsche leeraars zijn. Daarom zal het waar zijn, dat de hel bevloed zal zijn met valsche leeraars, van zulke, die het volk aftrekken van God en Zijn Woord. Zulke leiders zijn verleiders en die komen beiden om. Als

de blinde den blinde leidt, zegt het spreekwoord, dan vallen ze beiden in de gracht.

Dit van de ontzaglijke bedreiging, die God aan valsche leeraars doet.

II. Nu moet gij hooren, hoe God zich het lot van zijn kinderen aantrekt. God ziet naar zijn kinderen om en nu krijgen die verwaasloosde, omgebrachte en verstrooide schapen een troostwoord. En wat is dat? Hoort maar. En ik zal het overblijfsel mijner schapen zelf vergaderen uit alle de landen, waar ik ze henen verdreven heb en ik zal ze wederbrengen tot hunne kooien en zij zullen vruchtbaar zijn en vermenigvuldigen.

Het ziet in de eerste plaats op de Babylonische ballingschap, als Juda uit zijn land naar Babel was weggevoerd geworden. Er zou een tijd, bij God bepaald, komen, een tijd des welbehagens, dan zou de Heere de roede wegwerpen en zou Hij ze wederbrengen in hun land. Maar in meer bijzonderen zin ziet het op de kerke Gods, die zoo vreeselijk te lijden had onder die valsche leeraars. God zou die valsche herders wegnemen en ware herders verwekken en Hij zou ze wederbrengen tot de zuivere en ware bediening van Zijn Woord. Tot hun kooien, zegt God, dat is tot die weldadige plaatsen, waar ze weer konden gevoederd worden als voorheen. Een goede herder is er op uit om zijn schapen een warm stal te geven. Dat zou God doen. God zou meer doen. Hij zou ze hun kwalen ontdekken en dienovereenkomstig medicijn toedienen, opdat ze weer in goeden toestand mochten geraken. Zulk een werk zou God met haar beginnen.

De Heere spreekt van Zijn verstrooide en verdreven schapen, dat is, die in een verwaarloosden toestand zijn, die er verwaarloosd uitzien. Wat wil dit zeggen? Het is het beeld van een kind, dat geen goede opvoeding heeft, dat niet behoorlijk gereinigd en verzorgd wordt. Zoo'n

het in busselen om 't zelve te verbranden, maar de tarwe brengt ze te zamen in mijne schuur. Matth. 13 : 30.

Onbekeerde menschen, moet gij dan maar leven om eenmaal te verbranden? Moet gij dan een prooi ter verbranding worden? Zult gij nog langer in uwen weg durven voortgaan? „Hoort gij hemelen en neemt ter ooren gij aarde! Jes. 1 : 2.

Bekijkt uw leven, beziet uw gedrag en staat eens op uw weg stil. Nog zijt gij in het heden der genade.

Maar in de tweede plaats zal er een verzamelen van de uitverkorenen zijn en die zullen aan de rechterhand van den hemelrechter gesteld worden en zullen dan ingeleid worden in de hemelkooi en gevoed worden met hemelspijze, eeuwiglijk en altoos. Daar zullen zij gevoed worden met die spijs, waarvan de apostel Paulus spreekt: Want het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door den Heiligen Geest. Rom. 14 : 17. Zij zullen drinken van dien nieuwen wijn in het Koninkrijk huns Vaders. Matth. 26 : 29. Nooit zullen ze daar meer zijn onder de tyrannie van valsche herders en verleiders, maar onder de altoos dekkende hand van den eeuwigen Immanuël en dan zullen èn Herder èn schapen in God verblijd zijn.

Tot dusver over de eerste vier verzen in 't verband van onzen tekst. En dan volgt: Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat ik David, eene rechtvaardige Spruite zal verwekken; die zal Koning zijnde regeeren en voorspoedig zijn en recht en gerechtigheid doen op de aarde. In die dagen zal Juda verlost worden en Israël zeker wonen en dit zal zijn Naam zijn, waarmede men hem zal noemen, de Heere onze gerechtigheid.

Waar komt nu de Herder, de opperherder van zijn kudde, vandaan? Ik zal die verwekken zegt de Heere.

Wij zullen trachten uwe aandacht te bepalen bij vier zaken en spreken over:

I Een wachtend overblijfsel.

II Dagen van blijde hoop.

III De beloften, die de hoop ondersteunt.

IV De ambtelijke bediening van den hemelschen Herder.

In de eerste plaats over een wachtend overblijfsel. Aan dat wachtend overblijfsel wordt hier in dit vijfde vers een evangelische belofte gedaan. Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat ik David een rechtvaardige Spruite zal verwekken.

Toehoorders, wat is hier het overblijfsel, aan wie deze belofte gedaan wordt? Ons tekstvers brengt ons bij David, den man naar Gods harte en van David worden wij teruggeleid naar de patriarchen, naar Jacob, Izaäk, Abram. Daar hebben wij de linie, waaruit de Christus zou geboren worden, die ook de wachtende kerk vertegenwoordigt. God spreekt tot Abram: Gaat uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis, naar het land, dat ik u wijzen zal. Gen. 12 : 1. Het was een hemelsche roeping, die tot hem kwam, maar nu doet de Heere één en andermaal een belofte daarbij, als: En in uwen zade zullen gezegend worden alle volken der aarde. Gen. 22 : 18. Door de toediening der belofte werd Abram een wachter op de vervulling daarvan, of wel door het geloof heeft hij de vervulling daarvan zoo heerlijk aanschouwd, dat hij is verblijd geweest. Abraham, uw vader heeft met verheuging verlangd, opdat hij mijnen dag zien zou en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest Joh. 8 : 56. Jacob komt op zijn sterfbed. Daar moet hij het nog eens uitroepen, wat hij in zijn leven beoefend had: Op uwe zaligheid wacht ik, Heere. Gen. 49 : 18. Wij gaan naar Mozes. Hij zal de wachtende kerk, het beloofde zaad nog nader verklaren, zeggende: Een profeet uit het midden van u, uit uw broederen als mij zal u de Heere uw God verwekken; naar hem zult gij hooren.

Deut. 18 : 15. Nademaal nu de belofte van den Messias reeds in het Paradijs is geopenbaard, als God sprak vijandschap te zullen zetten tusschen het slangenzaad en het zaad der vrouw, moeten wij vandaar de wachtende kerk zoeken. Hieruit blijkt, dat de verbondsgoederen en de beloften van boven komen.

In onzen tekst nu staat, dat de Heere die Spruite aan David verwekken zal. Wat wil dat zeggen? Het wil zeggen aan David, aan het geslacht van David. Gelijk het waar zou zijn in natuurlijken zin, dat de Christus uit Juda en uit het geslacht daarvan, nader aangeduid, uit David voortkomen zou, zoo is het bovenal waar in geestelijken zin. En dan wil het zeggen, dat God hier de belofte doet aan Davids geestelijk zaad, aan de uitverkorenen, aan de wachtende kerk. Zien wij nu in welken toestand die kerk verkeerde, dan zeggen wij, vrienden, dat zij de zwangere kerk was. Zwanger geworden door de belofte in het Paradijs, heeft zij vierduizend jaar lang uitgezien naar de vervulling. Al dien tijd heeft zij gewacht en verbeid, totdat eindelijk de volheid des tijds gekomen zijnde, de belofte in Bethlehem werd vervuld, de beloofde Spruit te voorschijn kwam en Maria Christus baarde.

Toen dan eindelijk, na een lang, maar hopen wachtende de belofte haar vervulling kreeg, toen was het te Bethlehem op een onaanzienlijke, onooglijke plek en dan nog wel uit zulke nietige, arme menschen. Toen was het een onooglijke spruit. Noch gedaante, noch heerlijkheid was aan hem, dat wij hem zouden begeerd hebben. Jes. 53 : 2.

Maar hij was er en de wachtende kerk was er mede gebaat. Wilt gij het hooren? Luister dan naar den ouden Simeon: Nu laat gij Heere uwen dienstknecht gaan in vrede, na uw woord. Want mijne oogen hebben uwe zaligheid gezien. Luk. 2 : 29, 30. Zoo zagen wij de

wachtende kerk in den stervenden Jacob en zien wij haar wederom in den ouden Simeon.

Wat een aanvallen, wat een bestrijdingen heeft de zwangere kerke Gods van den vorst der duisternis moeten verduren en doorstaan. En inderdaad! Hoe menigmaal ook, dat de belofte scheen te zullen falen en de verwachting te zullen worden afgesneden. Dit is in het natuurlijke leven ook zoo. Het is bij God bekend, welke aanvallen, welke bestrijdingen zwangere vrouwen te doorworstelen hebben. Dat weten zij alleen en 't blijft verborgen. Zij gaan er mee naar hun graf.

Vierduizend jaren lang heeft de kerke Gods moeten verkeerden onder de aanvechtingen en bestrijdingen van satan en deze heeft niets onbeproefd gelaten om haar te benauwen. Daarbij hield God zulke wegen, dat het scheen, of de hel zou zegevieren.

Kent gij den aanslag, dien Athalia in het werk stelde en volvoerde met al het koninklijk zaad van het huis Juda om te brengen, niet? Hoe het Satan, die haar als instrument gebruikte, bijkans Athalia deed gelukken haar boos plan te volvoeren, hoe de belofte dan haar vervulling had gemist? Gelukkig, dat God regeert en dat Hij het bewind in handen heeft, want één van dat koninklijk zaad blijft over, de kleine Joas, want Josabath stal hem uit het midden van des Konings zonen, die gedood werden. Hij werd uit dien aanslag bevrijd en op zevenjarigen leeftijd tot koning uitgeroepen. God gaat met zijn kerk door zeeën en afgronden. Men zie de geschiedenis. 2 Kron. 22 : 23.

Nog eenmaal zien we, hoe de vervulling ten onder scheen te zullen gaan. Een Hiskia wordt krank tot stervens toe. Het scheen wel, of hij op het doodbed was gekomen en staat er: En Hiskia weende gansch zeer. Jes. 38 : 3. Waarover ging wel het meest zijn bekommernis? Waarover denkt gij, toehoorders? Over de zake Gods. Hiskia had

geen mannelijk zaad, en was hij nu gestorven zonder mannelijk zaad na te laten, dan was de Godslinie in hem afgebroken geworden.

Na die dagen, dat is in die vijftien jaren, die God hem het leven verlengde, werd Manasse geboren, want Manasse was twaalf jaar oud, toen zijn vader stierf. Had Hiskia geen zaad nagelaten, de kerk had niets dan wind gebaard; maar wij zullen morgen hooren, dat de kerke Gods zeven, dat is volkomen heeft gebaard.

II. Maar nu in de tweede plaats: de wachtende kerk worden in 't vooruitzicht gesteld blijde dagen van hope. Wat staat er? Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat ik David eene rechtvaardige Spruite zal verwekken. De belofte aangaande den Christus wordt opnieuw de kerke Gods toegediend. Zij begint hier in ons vers met het woord: „Ziet”. Elk woord in den Bijbel vraagt onze aandacht, maar als een kapittel of vers met „Ziet” begint, — en dit treffen wij op onderscheiden plaatsen aan —, dan wil dit zeggen: „Luister eens, zet er uw hart op”. Wat is er dan hier bijzonders?

Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere. Welke dagen? Dagen van donkerheid, dagen van gerichte over de kerke Gods? Ach neen, toehoorders. Die dagen behoefden niet te komen, die waren er. Het waren dagen van grimmigheid en verbolgenheid. Wat heeft de Heere heilig getoornd over de verleiders en zijn volk ook doen wegvoeren naar Babel. Neen, de belofte houdt in, stelt in het vooruitzicht, zulke dagen, waarin zich Jacob zou verheugen en Israël zou verblijd zijn. Het zouden dagen van heil voor het zuchtend overblijfsel zijn, dat in de verleiding niet was om- en weggevoerd; door een bijzondere bewaring van God niet verleid geworden in de dagen der verleiding. Daar mogen wij wel bijzonder den nadruk op leggen. Dit geldt ook voor u, volk van

God, als gij in deze dagen van ontzettende verleiding en afval niet om- en meegevoerd wordt in een dooden sleur- en vormdienst en dat gij zoudt gelijkvormig zijn aan de vrome wereld en gaan in den koers van een wereldschen vrome, waar de oefeningen en de practijk van het leven worden gemist. God brengt zijn belofte aan zijn wachtend en uitziend volk om ze in dagen van donkerheid het hoofd boven water te doen houden en opdat ze zich daaraan zouden vastklemmen, als zijnde het woord van den onveranderlijken en getrouwen Jehova, die niet liegen kan. In deze toezegging mocht de kerke Gods zich verheugen en verblijden, want God is geen man, dat hij liegen zou, noch eens menschen kind, dat het hem berouwen zou, zoude hij 't zeggen en niet doen of spreken en niet bestendig maken? Num. 23 : 19. Ziet de dagen komen, dat de zwangere kerk van Christus zoude baren.

III. Nu krijgen wij onder welken vorm of titel de belofte wordt voorgedragen, of wel de belofte zelve, die de hoop ondersteunt. Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat ik David een rechtvaardige Spruite zal verwekken. Daar gaat het over, dat was het eind en de verwachting van de kerk en in die verwachting zou ze niet beschaamd worden.

Wij zien hier, toehoorders, het woord „Spruite” met bijzondere letters gedrukt. Op onderscheidene plaatsen in Gods Woord treffen we dit aan. Te dien dage zal des Heeren Spruite zijn tot sieraad en tot heerlijkheid en de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid en tot versiering dengenen, die het ontkomen zullen in Israël. Jes. 4 : 2. In Jes. 11 : 1 wordt deze Spruite genoemd „een rijsken”. Want daar zal een rijsken voortkomen uit den afgehouwen tronk van Isaï en een scheute uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen. Bij Jer. 33 : 15 vinden wij bijna dezelfde

woorden van onzen tekst. Ik zal mijnen knecht „de Spruite” doen komen. Zach. 3 : 8. Ziet, een man, wiens naam is „Spruite”, die zal uit zijne plaats ontspruiten, en hij zal des Heeren tempel bouwen. Zach. 6 : 12. Zoo vinden wij op vele plaatsen het woord Spruite. Nazareth, de plaats waar de Heere Jezus heeft gewoond, beduidt ook „groene Spruit”. Alzoo heeft God de Heilige Geest zijn bemoeiingen aangeduid over het huis van David, en dat het heerlijk zou worden onder de volken.

Nu moeten wij even toelichten, waarom de Heilige Geest spreekt van „Spruite”. Hebt gij een groote familie uit den bloede, vrienden, dan is het niet te denken, dat uw geslacht vooreerst zal uitsterven, dan kan het jaren duren. Gaan wij nu naar David uit Isai gesproten, van David naar Salomo en zoo door de opvolgende geslachten heen, wat een bloeienden geslachtsboom vinden wij dan ! Hoe kostelijk heeft die stam gebloeid en wat een koninklijk zaad is daaruit voortgesproten. Welk een rijkdom, eer, macht, aanzien was dien stam toebedeeld. Denken wij slechts aan Salomo, rijker dan allen in het Oosten, wijzer dan eenig mensch op aarde. Uit dat geslacht zou de Christus voortkomen. Maar Davids geslacht begon te verdorren en zeshonderd jaren daarna is er nog slechts een enkele spruite aanwezig, zoover was het toen uitgestorven. Doch God weet zijn einde te bekomen en weet ook die eene spruit te vinden. Die spruit is Maria. Het koninklijk geslacht van David was in die dagen zoo vermolmd als een knotwilg en ziet, uit dien verstorven wortel verwekt God de groene Spruite.

Daar is de volheid des tijds gekomen en verschijnt de Engel Gabriël aan de maagd Maria : De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen. Daarom ook dat Heilige, dat uit U geboren zal worden, zal Gods zoon genaamd worden. Luk. 1 : 35.

Uit dat bijna verstorven geslacht zal God de Spruite doen uitspruiten. Men mag wel vragen: Zal God wonderen doen aan de dooden? Ja, toehoorders, uit den dood brengt Hij het leven en al moet de aarde ten ondersten boven gekeerd, dan bereikt God zijn einde en op Zijn tijd brengt Hij Zijne belofte in vervulling. Van alle goede woorden, die de Heere gesproken heeft, zal er geen één op de aarde vallen. Zij komen al te maal, Hij is de belover, maar ook de vervuller, want aan de vervulling van Zijn beloften hangt de eer van Zijn naam. God, met eerbied gezegd, doet alles om Zijns naams wil. Nu gaan we een vers zingen en dan zien, welk een zoete, ambtelijke bediening die hemelkoning openbaart.

Wij hebben, toehoorders, stilgestaan bij twee zaken. Ten eerste bij de ontzaglijke bedreiging, die God aan de valsche herders deed en ten tweede bij een troostwoord, dat de Heere aan Zijn verwaarloosde schapen deed toekomen. Toen hebben wij gezien het wachtend overblijfsel als het geestelijk zaad van David, de zuchtende, wachtende en uitzierende Kerke Gods. Vervolgens gesproken over dagen van blijde hoop en daarna over de belofte, die de hoop ondersteunt. Nu zullen wij in de vierde plaats gaan bezien de ambtelijke bediening van den hemelschen herder, waarmede Hij aan zijn wachtend volk beloofd wordt of die Hij in zijn komst op aarde zou vervullen, gelijk Hij nu zijn ambten in den hemel nog vervult. En daarbij zullen wij nog letten op:

I. De vrucht van zijn ambtelijke bediening voor zijn volk.

II. De zoete kennis, die de bedienden van Hem ontvangen.

III. Dus eerst hoe hij beloofd wordt en dat wel als koning.

Er staat in onzen tekst: die zal koning zijnde regeeren

en voorspoedig zijn en recht en gerechtigheid doen op der aarde. Die zal koning zijnde regeeren, als koning zeer voorspoedig zijn in zijn rijk, als koning recht en gerechtigheid doen op der aarde, dat is in en over zijn erfdeel. Met welk een eer, recht en macht zou de Christus tot zijn volk komen. En ja, die eer, dat recht en die macht heeft Christus niet gestolen, want die heeft hij eerlijk van zijn vader gekregen. Ziet maar Ps. 2: Ik toch heb mijnen Koning gezalfd over Zion, den berg mijner heiligheid. Vers 6. Ik zal van het besluit verhalen: De Heere heeft tot mij gezegd: Gij zijt mijn Zoon, heden heb ik U gegeneerd. Vers. 7. In Ps. 2 hebben wij de aanstelling van Koning Jezus en dus heeft hij dat aanzien, dat recht en die macht rechtmatig verkregen. Wij zien, dat David in dezen Psalm een blik werpt in de eeuwigheid, in het eeuwig Raadsbesluit, terwijl hij in Ps. 110 door den profetischen geest wordt vooruit geleid. Daar zegt hij: De Heere heeft tot mijnen Heere gesproken: zit aan mijne rechterhand, totdat ik uwe vijanden gezet zal hebben tot een voetbank uwer voeten. Vers 1. De Heere zal den Scepter uwer sterkte zenden uit Zion, zeggende: „Heersch in het midden uwer vijanden. Vers 2. Dus ziet David Hem met een blik vooruit, als een groot koning over een groot volk en zijn vijanden totaal verslagen. Als een koning, die voorspoedig rijdt in zijne heerlijkheid, op het Woord der Waarheid. Ps. 45 : 5, die den duivel den kop vermorzelen zou.

Die koning, als de rechtvaardige Spruite, zou door zijn heerschappij voerende genade zijn volk verlossen van onder satans macht en heerschappij; als zijn krijsgesvangenen zou hij ze brengen onder zijn banier.

Wat dunkt u, toehoorders, is Hij ook uw koning geworden. heeft hij u als een vaatje zijner barmhartigheid uit de macht van dien sterkgewapenden ontvoert.

Zijt gij als krijgsgevangene van den Heere Jezus aan zijn voeten gebracht? Dan weet gij er iets van, hoe gij met het slagzwaard van Zijn Woord zijt ternedergeslagen, hoe het uw ziele diep verwondde. Want zijn woord is als een hamer, dat de steenrotsen te morzel slaat. Hij brengt zijn volk aan zijn voeten als een verbroken pottenbakkersvat. Hebt gij het daar leeren opgeven, kondt gij het niet langer tegen hem uithouden? Kondt gij het niet langer volhouden, zoodat gij uitgewonnen van uzelf, werd ingewonnen voor hem. Dat zou ik u hartelijk toewenschen, mijn toehoorders, dat gij zoo ingewonnen werd voor dien lieven koning en dat Hij u kwam te brengen onder zijn banier. O, dat gij vragen leerdet naar dien wortel Isai, die staan zal tot een banier der volkeren, Jes. 11 : 10.

Maar onbekeerde menschen, ik moet u wat droevigs zeggen. Nu wilt gij het niet opgeven, maar weet gij wel, dat de tijd komt, dat gij het zult *moeten* opgeven en dat het dan maar niet te laat zij. De tijd komt, dat alle knie voor hem buigen zal. Doch nu gaat gij moedwillig voort en verhardt uwen nek, zeggende met sprekende daden: „Wij willen niet, dat deze koning over ons zij”. Maar wat zal hun lot zijn? Brengt ze hier en slaat ze voor mijn voeten dood.

Met beving moet ik daaraan denken en weemoed vervult mijn ziel; ik zie u niet gaarne hellewaarts gaan. Als een kind van God daarbij stilstaat en ziet hoe velen de hel vasthouden, dan doet het zeer. „Brengt ze hier en slaat ze voor mijn voeten dood”, is dat geen ontzettend oordeel? Moet gij er nu nog langer tegen in, moet gij met uw geteekend voorhoofd nog wijder de wereld in? Hij roept het u door Zijn Woord nog heden toe: „Wendt u tot mij en wordt behouden, alle gij einden der aarde; want ik ben God en niemand meer”. Moet er dan een tijd komen, dat gij met geweld aan zijn heerschappij zult

onderworpen worden? Hoe bitter zal dat zijn. Hij wil nu, mijn medereiziger, u een gansch koninkrijk geven, want hij is zeer rijk, als gij de wapenen voor hem wilt nederleggen. Zeg niet, ik heb te lang volgehouden, Dan kan de moordenaar aan 't kruis als exempel dienen. Wat heeft die man 't lang vol- en uitgehouden niet waar? en eindelijk werd hij overwonnen door den Koning en werd hij een overwonneling. Heden, zegt de Heere Jezus, zult gij met mij in het Paradijs zijn. Luk. 23 : 43.

Hij biedt U in Zijn Evangelie een Koninkrijk aan. Ik roep u nog heden toe: „Bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven!” Zijn arme knechten moeten met Johannes wat aandringen. Bekeert u, want het Koninkrijk Gods is nabij gekomen. Maar nabij is niet genoeg, menschen, nabij 't koninkrijk is er nog niet in. Zou dat niet van velen uwer moeten gezegd worden? In Jezus dagen waren er velen, die meenden te zullen ingaan, maar Christus houdt daarover een predikatie en zegt: „Niet een iegelijk, die tot mij zegt: Heere, Heere, zal ingaan in het koninkrijk der hemelen”. Nabij te komen is de mensch in eigen kracht, dat is het beeld van den jongeling „Wat ontbreekt mij nog?” Wat hem ontbrak, toehoorders? Hem ontbrak de geboorte uit God en daarom kon hij God niet toevallen; hij zat te vast aan de dingen van beneden. „Verkoop”, zegt de Heere Jezus „alles wat gij hebt en geeft het den armen” en gij zult een schat hebben in den hemel en kom herwaarts en volg mij” Matth. 19 : 21. Nooit kon die jongeling harder boodschap ontvangen. Er is geen harder boodschap voor een mensch, die op twee gedachten hinkt, dan alles prijs te moeten geven, dat wil zeggen: Laat los de wereld en volg mij. Tot u, mijn toehoorder, zeg ik ook: Laat los, laat los de wereld met hare begeerlijkheden en volg Jezus!” 't Is gelukkig, dat

de Koning een almachtig koning is, anders kwam er zeker geen mensch.

IVA. Nu de vrucht van zijn ambtelijke bediening over zijn erfenis. Daar staat: „In zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël zeker wonen”. Verlossing is algemeen de vrucht, als God zijn zoeten geest over zijn kerk gaat uitstorten. Dat nam een aanvang op het Pinksterfeest te Jeruzalem. Hoe krachtig wrocht Gods Geest ter bekeering, als die eerstelingen werden ingebracht en toegevoegd. Toen werd de verlossing aan Juda geopenbaard en welke kostelijke vruchten werden alom gezien! Wat een eenvoud, liefde, eendrachtigheid en stille vrede heerschte er in die eerste Christenkerk. Het heeft echter niet lang zoo mogen zijn.

Toehoorders, als Christus zijn ambtelijke bediening in de kerke Gods toepast, dan is er vrede en wat werkt dit een zoete verbinding met Koning Jezus en onderling tusschen de leden van het huisgezin. Dat is met Gods kind ook zoo. Als Jezus in hun zielen zijn scepter zwaait, wat een verbinding geeft dat met dien hemelkoning en wat een losmaking van het stof. Dan proeven en smaken zij de toepassende kracht van het werk, dat Jezus voor hen verheerlijkt heeft.

O. vrienden, als het onder ons zoo eens mocht wezen! Wat zou het een wonder zijn als God er eens een onder ons uitrok uit de heerschappij en macht des duivels. Hij alleen is daartoe machtig en bekwaam. Niemand, zegt de zone Gods, kan tot mij komen, tenzij dat de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke. Joh. 6:44. En wederom: Al wat mij de Vader geeft, zal tot mij komen, en die tot mij komt, zal ik geenszins uitwerpen. Joh. 6:37. Hoe tot hem te komen? Door zaligmakende ontdekking; als een gansch verloren schepsel aan zijn voeten. Die zoo tot mij komt als een totaal verlorene aan mijn voeten, dien zal ik

opwekken ten uitersten dage. Wil dit zeggen in de algemeene opstanding ten laatsten dage? Dat staat er niet-geliefden; er staat: „ten uitersten dage”, dat is, wanneer de mensch gekomen is aan het einde der Wet en hij in eigen schatting reddeloos verloren tot God komt. Te dien dage, dat is ten uitersten dage, zal de Heere Jezus opstaan en hem opwekken, dat is, zich vertoonen als degene, die de verlossing en verzoening heeft aangebracht.

Toehoorders, mocht gij daartoe eens bewerkt worden, dan zoudt gij iets leeren kennen van dien zoeten Immanuël in wiens lippen genade is uitgestort, opdat wederhoorigen bij hem zouden wonen.

Hoe zoudt gij Hem noodig krijgen in zijn bedienende ambten in uwe ziele.

Onbekeerden, moet gij nu nog langer Satan dienen? We willen u medelijgend onderwijzen. Het is waar, gij dient een Koning, maar het is een zwarte koning. Er zijn twee koningen en één daarvan dient gij, maar hoe ongelukkig, dat gij dien zwarten koning dient. Mag ik nog eens eenige woorden zeggen. Veronderstelt nu, dat gij uw leven lang den vorst der duisternis gediend hebt, en dat hij u gouden bergen heeft voorgespiegeld, wat denkt gij, zal het dan bij uw sterven zijn? Want daar moet het heen. We zullen u zeggen, wat die koning u doen zal. Hij zal u uitlachen, grijnzend in zijn vuistje lachen, omdat gij het voorwerp van zijn misleiding geweest zijt. Dat is alles, wat gij behalen zult met zoo trouw den duivel gediend te hebben.

Is dat niet ontzettend? En als gij dan in de hel zijt, dan zal er weer een met u spotten, maar dat zal een heilig spotten zijn. Dan zal God met u spotten. Hoort maar: Dewijl ik geroepen heb en gijlieden geweigerd hebt mijne hand uitgestrekt heb en daar niemand was, die opmerkte; en gij allen mijnen raad hebt verworpen en

mijne bestraffing niet gewild; zoo zal ik ook in ulieder verderf lachen, ik zal spotten, wanneer uwe vreeze komt. Spreuken 1 : 24, 25, 26.

IVB. Wat zal nu het gevolg van Christus' ambtelijke bediening in de harten van zijn volk zijn? Dat ze een zoete kennis krijgen van den persoon des Middelaars, God in Christus met zondaren verzoend. Wij, als vijanden, zegt Paulus, met God verzoend door den dood zijns Zoons. Nadat de ziel door de bediening van Johannes, dat is door de Wet, tot Christus gebracht is geworden, krijgt zij kennis van zijn koninklijk ambt. Wat zullen Gods kinderen dan zijn Naam uitgalmen, want onze tekst zegt: „En dit zal zijn Naam zijn, waarmede men Hem noemen zal.

Hoe zullen zij hem dan kennen en waarmede zullen zij hem noemen? Als de Heere, onze gerechtigheid. Dat is de belijdenis van Gods kind en zoo zullen zij hem kennen als hun gerechtigheid en dat niet alleen, maar zij zullen er naar haken en streven om hem zoo te beleven. Zoo kende Paulus hem. En in hem gevonden worde, niet hebbende mijne rechtvaardigheid die uit de Wet is, maar die door 't geloof in Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is, door het geloof. Phil. 3 : 9.

Zoo beled en beleefde hij het. Niet mijn rechtvaardigheid, zegt hij, maar die van Christus, dat is, met verfoeiing van mijn gerechtigheid, nademaal ik door genade geleerd heb, dat alle mijn beste werken met zonden bevekt zijn.

Hij had geleerd, dat hij in zichzelf een hel- en doemwaardig zondaar was en daarom was in alles zijn hoop en verwachting op de gerechtigheid van den eeuwigen Immanuël. Als Gods kind op de plek is, dan verliest het zichzelf en zakt en zinkt eenig en alleen op het borgwerk van Koning Jezus. Opmerkelijk, er staat in onzen tekst niet: en dit zal zijn Naam zijn waarmede men hem zal noemen „onze gerechtigheid”, maar „de

Heere onze gerechtigheid", dat wil zeggen, een gerechtigheid, die voor God zal kunnen bestaan, een gerechtigheid, waarin men God zal kunnen ontmoeten, die vrede geeft, in vrede doet wonen.

Nu heb ik nog enkele woorden ter toetsing voor Gods volk.

Hoeveel hebt gij misschien al genoten van God, hoeveel zalige inleving in uw leven aan uw ziel gesmaakt! Het is groot en het is een onwaardeerbaar voorrecht, nochtans is er maar één zaak, waarop gij de eeuwigheid zult kunnen aandoen, dat is de gerechtigheid van Christus. Bij de huisbezoeking, voornamelijk bij zieken, ondervinden we, hoe benauwd de zieken somtijds zijn om te sterven.

We stonden verleden week nog aan een ziekbed van een vrouw. Krampachtig hield ze onze hand vast, zoodat we bijna niet konden loskomen. „Dominee" zegt ze, „ik moet gaan sterven en dan geen borg voor mijn ziel". O, hoe bang, hoe bang! want waarlijk, toehoorders, alleen met dien Borg zal het kunnen, dat de ziel veilig de doodsjordaan ingaat. Al heeft een mensch nog zooveel doorleefd, de praktijk en de oefening van geheel en alleen te rusten op de borggerechtigheid van Christus, kan ruimte en vrede geven; met Hem kan men de poort door. Hij wordt nu nog lieflijk verkondigd als de Heere onze gerechtigheid. Die teedere Spruit uit den afgehouden tronc van Isaï is de nu verhoogde Immanuël, die op zijn dije heeft geschreven: Koning der Koningen en Heere der Heeren.

We denken, dat er in deze dagen van veel verleiding maar weinig menschen zijn, die eens ernstig met God in onderhandeling geraken, weinigen, die hun zielen eens ernstig voor God onderzoeken en zich afvragen: Heb ik een goeden grond voor mijn ziele, als het stervensuur eens aanbreekt? Zou mijn ziel gegrondvest zijn op die rots der

eeuwen, welks werk volkomen is, op den gezegenden Immanuël? Met minder zal het niet kunnen.

Dit is, dit is, de poort des Heeren ;
Daar zal 't rechtvaardig volk door treên,
Om hunnen God ootmoedig 't eeren,
Voor 't smaken Zijner zaligheën

Daar zullen we, zoo de Heere wil, morgen meer van hooren, als wij zijn nederige geboorte wenschen te herdenken. Nu gaan we naar huis, en God geve u lust en opgewektheid, als gij morgen opstaat, om van dien geboren Koning te hooren getuigen. Nu, de Heere zij ons genadig naar den rijkdom zijner goedertierenheid en mocht Hij de ijverliefde zoodanig in onze ziel doen ontbranden, dat we tot Zijn eer en uwen welstand daarvan spreken konden. Och, dat we u allen konden bereiken. A m e n .

De Oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige.

NAAR AANLEIDING VAN MATTH. 9 : 37.

En Hij de scharen ziende werd innerlijk met ontferming bewogen over haar, omdat ze vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen herder hebben.

Toen zeide hij tot zijne discipelen: „De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige.

Bid den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstoote”.

MATTH. 9 : 36—38.

Psalm 119 : 65.

Geachte Toehoorders!

Wij dachten zoo onder het zingen, wat vliegt de tijd toch snel daar henen, het wordt zoo bevestigd, het is zoo als de waarheid er van zegt, wij brengen onze dagen door als een gedachte. Het ligt ons nog versch in het geheugen, hoe wij een jaar geleden, op een andere plaats en een ander deel van ons diep gezonken vaderland bij elkander kwamen in de tent der samenkomst, op den vooravond van den dag, van noord en zuid, van oost en west, om onder biddend opzien tot den Koning der kerk, de belangen van dat arme Zion, van dat deeltje waarover wij gesteld zijn met elkander te bespreken. Er is een jaar vervlogen, dat in de eeuwigheid ligt. Een veel bewogen

jaar alweer is voorbij en ik vind daarvoor een schriftwoord dat ons toeroept, namelijk: Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn en zijne barmhertigheden die geen einde over ons genomen hebben. Dat jaar met zijn zuchten en zorgen, met zijn ellende en zijn schulden, met zijn zegeningen en kastijdingen van den Eeuwigen Jehova, het is voorbij en wij staan weer aan den vooravond van den dag, waarin wij wenschen andermaal saam te komen om over de belangen van Jezus' versmadede erfdeel en ons arm vaderland met elkander te beraadslagen, te spreken en te handelen. Dat zijn gewichtvolle dagen. Och, dat wij te zamen, zoowel de ambtsdragere als de gemeente zelve, het gewicht daarvan levendig mochten beseffen. Vooral het gewicht, omdat gij en ik en alle menschen, nergens toe bekwaam zijn, dan om te verderven, omdat wij nooit anders geleerd hebben dan kwaad te doen, want toch, hoe zouden wij uit en van ons zelve goed kunnen doen? Daarom des te gewichtiger, omdat zoo de Heere met ons naar onze schuld en zonde kwam te handelen, Hij ons zoude overgeven aan onze dwaasheid en hoogmoed, wij alsdan in plaats van in vrede saam te verkeeren, elkander tot beroering zouden zijn. O, wat zou het een eeuwig, ja onbegrijpelijk wonder zijn, als de Heere naar Zijn grondelooze barmhertigheid onzer mocht gedenken. O! dat er iets van dat liefelijk te zamen zijn, van dat eendrachtiglijk vereenigd zijn mocht gevonden worden waarover wij, enkele dagen geleden pas, mochten spreken, toen de Geest uit den hooge op de eerstelingen van 't Pinksterfeest werd uitgestort en zij te zamen mochten verkeeren in liefde en in vrede, bekwaam gemaakt verkondigers te mogen zijn van Jehova's eeuwige deugden en volmaaktheden, om straks uit Jeruzalem uit te gaan, onder de kruisbanier van Christus Jezus, vrede verkondigende, dien die verre en nabij zijn.

Maar ach vrienden, nu is er onder ons een schreiende nood, en die nood, bestaat hier voornamelijk in : gelijk de ervaring ons leert, is er nog een betrekkelijk groot aantal menschen, (wij herzeggen een betrekkelijk groot aantal) die zoekende zijn, die vragende zijn, die zuchtende zijn, die uitzien naar een woord des evangeliums, naar het levende Gods woord, wij ervaren het hoe soms van heinde en ver de menschen samen komen om Gods woord te hooren. Maar nu is er een klacht, een bede, die uit hen opgaat en deze is dat de Heere arbeiders mochtschenken, herders en leeraars geven die bedeed zijn met Goddelijke wetenschap en verstand. Dat, vrienden, is een van de bijzondere behoeften, dat de Heere arbeiders uitstoote in Zijn wijngaard, die bekwaam gemaakt zijn om Zijn kudde te leiden met wetenschap en verstand in de grazige weiden van Gods eeuwig blijvend getuigenis. Vrienden, die behoefte, het gevoel van dien nood, mocht zij ons binden aan Jehova's genadetroon; mocht zij ons biddend doen zijn tot den eeuwigen Jehova, onder den invloed van Zijnen Heiligen Geest, als een eenig man. Dat de Heere ons die mannen geven mocht, die de arme behoeftige zielen verkwikken, en die de staf van liefelijke samenbinding mochten doen bloeien. Het is een eeuwige weldaad dat God Zijn kerk gedenkt om te geven, mannen die in waarheid vervuld zijn met innerlijke zielsbezorgdheid over het waarachtige heil van arme zondaren. Toehoorders, het is alles verzonddigd in het jaar dat voorbijging. O, als de Heere handelde met ons naar onze overtredingen, wij hadden geen plekje om te bestaan voor het aangezicht van den levendigen God. Maar nu is er een lief woord in den Bijbel. Gij zult zeggen, alle woorden in den Bijbel zijn toch lieve woorden; dat is ook zoo, maar dit is: „Om Zions wil zal ik niet stil zijn en om Jeruzalems wil zal ik niet zwijgen, tot haar gerechtigheid voortkome als een

glans, en haar heil als een fakkel die brandt". O! het geeft ons hope, dat God het nog eens doen zal, als wij bemerken hoe Hij in de donkerste dagen voor de kerke Gods het heerlijkste licht heeft doen opgaan, in de benauwdste tijden Zijn kerk de heerlijkste uitkomst geschonken heeft, en in tijden waarin het niet verwacht kon worden de grootste wonderen verricht.

En nu, vrienden, God is niet veranderd en Hij is het nog die betuigt: „Ik doe het niet om Uwentwil maar om Mijns heiligen naamswil". O! dat woord in het laatste boek van het Oude Testament: „Ik, de Heere, word niet veranderd, daarom zijt gij kinderen Jacobs niet verteerd", het geeft ons hope. Mocht de Heere dat woord ook aan ons nog vervullen tot prijs van Zijn eeuwigen naam, tot blijdschap van de troongeesten daar boven en tot zaligheid van arme zondaren, tot beschaming van den vijand, die altijd op den loer ligt, om dat kleine hoopje, de nachthut in den komkommerhof, te verdelgen. En mochten er zijn die uitroepen „wat zal er van worden!", wanneer zij neerzien op de amechtige kerk, hoort dan het woord des Heeren „Vreest niet gij wormpke Jakobs" enz.

Komt vrienden laten wij dan, eer wij de woorden van onzen tekst nader beschouwen, het aangezicht des Heeren zoeken.

Psalm 84 : 5.

Vrienden, deze laatste drie verzen van Mattheus 9 zijn de slotsom van het geheele kapittel. De Heere Jezus heeft vele wonderen gedaan, zooals ons dit in het kapittel is vermeld. Een geraakte genezen, het dochtertje van Jaïrus opgewekt, blinden ziende gemaakt, een stomme en een door den duivel bezetene doen spreken, in één woord, niets anders had de Heere Jezus gedaan dan wèl, aan

armen en ellendigen. En hoe wordt nu dat werk van den Zone Gods van den lijdenden Hoogepriester der menschen ontvangen? Dat wordt ons nu verhaald in het 34ste vers. Het werk dat de Zone Gods verricht ook bijzonderlijk dat laatste, namelijk het uitwerpen van den duivel en het doen spreken van den stomme wordt voor duivelswerk uitgekregen. Immers het Farizeesch geslacht zegt: „Hij werpt den duivel uit door den overste der duivelen”. En, ach, vrienden, toen ging Jezus door alle steden en vlekken, predikende het evangelium der Koninkrijks. Hij bleef niet in de groote aanzienlijke plaatsen maar ging in de arme vlekken om het Koninkrijk des evangeliums te verkondigen en de zieken van alle kwalen te genezen.

En nu komen wij aan de verzen van onzen tekst: „En hij de schare ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over haar”, en wij vinden dan hierin 5 punten opgesloten:

- 1e. Jezus' ontferming;
- 2e. Jezus' kudde;
- 3e. Jezus' klacht;
- 4e. Jezus' bevel;
- 5e. Jezus' arbeiders.

Mij dacht, toehoorders, dat deze verzen een inleiding waren op het volgende kapittel, namelijk op kapittel 10. Deze verzen aan onzen tekst toch staan tusschen hoofdstuk 9 en 10 in. Waar in kapittel 9 de wonderen van ontferming door den Eeuwigen Immanuël verricht, verhaald worden, daar zien wij in kapittel 10, de uitzending Zijner twaalf discipelen om te gaan door de steden Israëls tot de verloren schapen van het huis Israëls, om te verkondigen: „het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen”. In onze gedachten zien wij een groote menigte menschen, een groote schare die saam gekomen was, of om de wonderen

die zij van Jezus gehoord hadden of om welke oorzaak ook, om Hem te zien.

Dus een menigte van menschen. En nu staat er zoo: „en Hij de schare ziende”. Geeft dat ons niet wat te denken? Heeft ons dat niet wat te zeggen, als er zoo uitdrukkelijk staat „en Jezus de scharen ziende”? Hoe zag Jezus die scharen? Gelijk wij, arme schepselen, U daar nedergezeten zien? Gewis neen, vrienden! Wel ook door het natuurlijk oog zag Jezus de scharen, maar dat bedoelt de Heilige Geest hier niet, dat Hij de schare uitwendig zag. Maar dit beteekent het, dat Jezus als de alwetende Jehova, God en mensch in één persoon, die scharen naakt voor zich geopend liggen zag, met haar vele zorgen en zuchten, ook de harten van degenen, die nog onbekeerd waren, in één woord Hij doorzag met Zijn alwetend oog hoofd voor hoofd en hart na hart. Hij kende ze op de volmaakste wijze. Gelijk Hij ook in deze oogenblikken van af Zijn hemeltoon, de harten van de kleinste kinderen af tot de oudste en verstoktste zondaren toe gadeslaat en ze open ziet liggen voor Zijn alwetendheid, want Hij doorzoekt met Zijn alwetend oog elk sterveling. Zóó ziet Jezus de scharen, vrienden, en nu wordt er oogenblikkelijk achter gevoegd „dat Jezus met innerlijke ontferming over haar bewogen werd”. Daar was een groote menigte. Hoe veel menschen er waren, staat er niet. Het is altijd een klein kuddeke geweest, waar bijzonderlijk de Heere Jezus Christus, de Middelaar en Zaligmaker op nederziet. En, vrienden, nu werd Hij over de scharen met innerlijke ontferming bewogen.

Naar zijn Goddelijke majesteit en genade doorzag Hij daar de harten der menschen, doch naar Zijne menschheid was Hij die medelijdende Hoogepriester, die medelijden hebben kon met al de ellende, al de nooden, van een ieder in het bijzonder en met elk op zijn wijze, want

daartoe was Hij gekomen tot Zijn arm volk. Wat is dat, met innerlijke ontferming bewogen te zijn? Wilt gij het met een natuurlijk voorbeeld opgehelderd zien? Daar komt een bedelaar en die man ziet er allerellendigst uit, ternauwernood kleëren aan om zijn naaktheid te bedekken; hongerig en dorstig als hij is, jammert en kermt hij om een gift. En nu moet gij toch wel een versteend hart hebben, als gij zulk een arme, zulk een ellendige, zoo geheel en al ledig laat henen gaan en hem den hongerdood prijs geeft; alle hulp weigeren zoudt. Maar neen, gij zijt op het gezicht van zulk een ellendige volvaardig in Uw gemoed om zulk een arme te helpen in al zijn nood. Vrienden, op een volmaakte en goddelijke wijze is er bij den Eeuwigen Jehova een ontferming over ellendigen. O! die innerlijke ontferming die de dierbare Zaligmaker heeft over den ellendige, wordt ons die niet beschreven en uitgedrukt in de woorden: dat Hij gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren is?

Ja maar, zult gij zeggen hoe was het dan met deze menigte gesteld? Was zij dan in zulk een ellendigen toestand? Ja, vrienden, en dan zien wij hierin ons tweede punt namelijk „Jezus' kudde”.

Die kudde wordt geteekend en beschreven. Niet hoofd voor hoofd, niet geheel, maar van enkelen onder die scharen worden de eigenschappen opgenoemd en deze eigenschappen zijn: vermoeidheid en verstrooidheid. Dat woord verstrooid beteekent „verwaarloosd”. Eerstens dan: de schare was vermoeid. Zou dat bij die enkelingen onder de scharen een natuurlijke vermoeienis geweest zijn, vrienden? Neen bij hen was het een geestelijke vermoeienis. En waardoor wordt een mensch vermoeid? Door hard werken of door zware lasten te dragen. En ach, vrienden, die enkelen onder die groote schare, die vermoeiden genoemd werden, waren vermoeid van lasten hun opgelegd

door Farizeërs en Schriftgeleerden, die hen gaven gebod op gebod, en regel op regel. Zij, die op den stoel van Mozes gezeten waren, belastten de menschen met lasten te zwaar om te dragen, en welke de ziel geen vrede konden aanbrengen. Maar hoe waren die menschen dan vermoeid geworden? Hoe waren zij, die daar tot Jezus kwamen om hun ziel bevredigd te krijgen, met God dan gesteld? Eenige maanden geleden was de boetbazuin door Jeruzalem gegaan, Johannes de Dooper had het woord gepredikt: „Bekeert U, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen” en alzoo had Johannes de bediening des evangeliums voorgesteld, welke prediking ingeslagen was in de harten van vele zielen die, doodelijk gewond, niet meer genezen konden worden dan door Jezus alléén.

Integendeel, waar een Johannes de Dooper geweest had op Hem, die straks komen zou om zelf te getuigen: „Zalig zijn de armen van Geest, zalig zijn zij die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, zalig zijn zij die treuren want zij zullen vertroost worden”, daar konden zij niet anders dan door dien Heelmeester van de hun geslagen wonden worden genezen. Neen, die zielen waren door schuldgevoel getroffen en verslagen, en waar de ziel door schuldgevoel getroffen en verslagen nederligt door de werking des Heiligen Geestes, daar kan hij nooit meer door eenig Leviet of priester genezen worden; daar moet de barmhartige Samaritaan er aan te pas komen. Zulk een mensch dorst naar gerechtigheid, hongert naar het brood des levens, treurt over het Gods gemis, kan geen vrede vinden, want de weg, de wijze waarop en de persoon waardoor hij bevredigd moet worden is voor hem onbekend. En zie, daar ziet nu de Heere met teedere oogen aan die vermoeiden en beladenen, waarvan Hij zelf op een andere plaats komt te getuigen: „Komt allen tot mij, die vermoeid en beladen zijt en ik zal U ruste geven”. Ja, Zijn

ingewand rommelt van eeuwige liefde en ontferming over vermoeide en verstrooide schapen. En wat is de eigenschap van een vermoeid en verwaarloosd schaapje? Daar staat verstrooid, dat beteekent verwaarloosd. En wat is een verwaarloosd schaapje van Christus? Een schaapje dat dorst naar Jezus' gerechtigheid, een schaapje dat dorst naar vrede, en dat naar den gezegenden Zaligmaker uitgaat. Een schaapje dat verwaarloosd is, ziet uit naar de waarachtige en zuivere bediening des evangeliums. Maar nog meer. Het is inwendig ontdekt aan zichzelf en beziet zich als één die nooit weer met God bevredigd zal kunnen worden. Aan zulk een schaapje nu moet het evangelie verkondigd worden van den gekruisten Immanuel, maar geen pakken en lasten worden opgelegd, als: „dat moet gij doen, en dat gij moet laten”, gelijk zoovele predikers heden ten dage doen, die den menschen lasten opleggen te zwaar om te dragen, maar zij raken ze zelf met den vinger niet aan. Alleen dan wordt de deur des evangeliums voor een arme ziel ontsloten als gepredikt wordt Christus en dien gekruist. Een wettische bediening sluit de deur voor gebondene zielen, maar een evangelische bediening ontsluit de deur voor arme en vermoeide zielen. Laat ik eens vragen vrienden; Zijn er soms van die afgetobde, zuchtende, moedeloze en bij de pakken nederzittende zielen hier, die bij zich zelve zeggen: „Wat zal er toch éénmaal van mij worden”, die al meer en meer ontdekt worden aan de, in hunne oogen bestaande onmogelijkheid om vrede met God voor hunne zielen te erlangen? Hoort dan juist hier, mijne vrienden, hoe Jezus over dezulken met innerlijke ontferming bewogen was en hoe de ingewanden van den eeuwigen Immanuel rommelen van barmhartigheid om denzulken genadig te zijn. Ziet, dat is Jezus' kudde. Zij was er slecht aan toe. Die kudde er slecht aan toe? zult gij zeggen. Ja, vrienden, zij had wel

herders maar die kenden den Heere Jezus niet. Want, zij dwaalden als schapen die geen herder hebben.

En ach, vrienden, wanneer een schaapje nu verstrooid raakt van de kudde, komt het uit zich zelve nooit weer terecht. Geen een schaapje dat van de kudde afdwaalt, komt terug en daarom is dat beeld zoo lief van dien opzoekenden herder die dat afgedwaalde en verstrooide schaapje op Zijn schouder neemt en weder bij de kudde brengt. En daar wisten die herders, die Farizeërs en Schriftgeleerden, niets van. Het verstrooide verzamelden zij niet, het kranke gaven zij geen medicijn, hongerigen voedden zij niet en dorstigen onthielden zij het levende water. Zij verkondigden niet den Eeuwigen Immanuel Gods en der menschen. Zij hadden geen barmhartigheid over de kudde, want zij hadden zelf nooit barmhartigheid geproefd en gesmaakt. En juist dit alles wist Jezus „de scharen ziende”, en daarom werd Hij met innerlijke ontferming over die kudde bewogen, en uitte Hij een klacht waarmede wij komen tot ons derde punt, namelijk: *Jezus' klacht*.

Doch laat ons een versje zingen.

Vrienden, daar volgt nu een klacht en welke? Jezus wendt zich tot zijne discipelen en zegt: Het eerste gedeelte van deze woorden, zouden wij een verblijdend teeken kunnen noemen. Want, gemeente, gij begrijpt wel, nietwaar, als de Zaligmaker zegt, dat de oogst groot is, dat Hij daar niet mede bedoelt dat groote aantal menschen in zijn geheel, maar dat er onder die scharen waren die Hem toebehoorden; die waren uitverkoren van voor de grondlegging der wereld. Deze moesten nog toegebracht worden tot de gemeente die zalig wordt. Of zou het geen verblijdend teeken te noemen zijn als ook onder U, gemeente, ja dat er in gansch Nederland nog velen gevonden werden die

toegebracht mochten worden tot de gemeente die zalig wordt. Want in de veelheid der onderdanen zal 's Konings heerlijkheid bestaan.

Maar aan de andere zijde was het tweede gedeelte dezer woorden ontmoedigend, als wij hooren moeten de klacht; „de arbeiders zijn weinige”! Verontmoedigd? Begrijpt gij dat, menschen? Hoe kon de Heere Jezus zeggen, dat de arbeiders weinige zijn en er waren honderden Schriftgeleerden en Farizeën, die het volk onderwezen en predikten. Ja, vrienden, Christus als de Opperste Herder en Leeraar kende die leeraars niet en daarom gaat hij die gansche schaar van geleerden voorbij en zegt: „de arbeiders zijn weinige”. Vrienden, zouden het heden ten dage ook niet slechts „weinige” zijn, die het heil, het geestelijk welzijn van Jezus' kudde beoogen? Weinigen die de arme, verlegene zielen, die dorsten naar 't levend water en hongeren naar het brood des levens, kunnen verzadigen? De weinigen, die versmaden en de door zware lasten gebogenen kunnen oprichten? Ik vraag U, zouden zulke arbeiders er vele zijn? O, ja, er zijn er bij duizenden en er worden er bij honderden gekweekt, maar God kent en erkent alleen dezulken wien het eerlijk en oprecht te doen is om den welstand van het arme Zion, om de waarachtige bekeering van arme zondaren, die het volle gewicht en het belang van hun medezondaren op reis naar de eeuwigheid gevoelen. Zouden die er wel zoo vele zijn? Neen, vrienden velen zijn wel verleiders maar geen leiders te noemen. De dagen zijn boos, vrienden, de duivel is listig, brandstapels worden er wel niet meer opgericht, maar valsche lieden leiden den armen zondaar onder satans leiding, op reis naar de ontzaglijke eeuwigheid. Steenen worden voor brood gegeven, menigmaal ontmoet men arme menschenkinderen, die zuchten naar de zuivere bediening des woords. Ja vrienden, die valsche leeraren, zij verleiden de scharen

en een zwerm van ketterijen, openbaar en bedekt, wordt uitgestort over de zielen der arme medereizigers naar de eeuwigheid. En nu is het nog een wonder, menschen dat het ons nog gegund mag worden samen te spreken over het heil van arme zondaren, opdat zielen mochten gewonnen worden voor het hemelsch koninkrijk.

Jezus' klacht was: „de arbeiders zijn weinige” en, vrienden, is het wonder, dat waar nu honderden verleid worden en men menschen ontmoet wier ziel behoefte heeft aan dat brood des levens, en zij moed scheppen dat God Zion zal gedenken, is het daar wonder, dat *Jezus' bevel*, ons 4e punt, gehoord wordt in welken weg voorziening in dien nood is te verkrijgen, namelijk in den weg des gebeds, welks bevel luidt: Bidt dan den Heere des oogstes, dat hij arbeiders in Zijn wijngaard uitstoote. Vrienden, bidden om arbeiders wordt wel gedaan, o, zeker, maar alle bidden om arbeiders is Gode niet welbehaaglijk. Ik durf verzekeren, als Gods gemeente tot gebedsoefening mag komen, voortvloeiende uit medelijden voor de arme zielen op reis naar de ontzaglijke eeuwigheid, dan zal de Heere betoonen een hoorder en verhoorder des gebeds te zijn. Dat geroep alleen om arbeiders zal God verhooren en Hij zal geven arbeiders in Zijn wijngaard tot eer van Zijn Zoon en uitbreiding van Zijn eeuwig Koninkrijk. Vrienden, daarmee zijn wij ons vijfde en laatste punt, namelijk *Jezus' arbeiders*, genaderd.

O, een kostelijke erfenis is het die God Zijn kerk geeft, vrienden, en een bewijs dat Gods ontferming in het bijzonder over Zijn volk is. En nu, op welk een wijze moet dan het gebed om deze arbeiders worden ingericht? De Heere Jezus, vrienden, is een wondervolle onderwijzer. Hij zegt dat zij zullen bidden, maar zegt ook hoe zij zullen bidden. „Bidt dan den Heer des Oogstes dat Hij arbeiders in Zijn wijngaard uitstoote. „Arbeiders uitstooten”. Dat

woord „uitstooten” wat beteekent dat? Het geeft te kennen dat wie God wil gebruiken in Zijn dienst, Hij ze nemen zal, al is het dat zij niet willen, niet kunnen, niet durven doen. Ja al ware het, dat de mensch alle op- en tegenstand bood, God zal hen door Zijn onweerstaanbare werking des Geestes inwinnen voor die bediening. Wien God geleerd heeft weet er iets van af op welke wijze de Geest des Heeren werkt om alle tegenwerpingen die de ziel mocht maken weg te nemen.

Vrienden, God zelf zal deze arbeiders uitstooten die getuigenis zullen geven van Zijn eeuwigen naam. Hij zelf zal ze daartoe roepen en zij zullen van Gods wege daartoe gezet worden. Die arbeiders nu, vrienden, ontvingen een boodschap, welke zij den volken hadden te brengen, namelijk: „Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen”, namelijk het koninkrijk der genade. Zij konden nog niet verkondigen den gekruisten Christus, want wáár Christus gekruist en op welke wijze Hij gekruist zou worden, konden zij niet prediken, aangezien dit nog niet geschied was, en de Geest nog niet was uitgestort. Ten tweede, de Heere Jezus zegt hun, hoe zij zullen ontvangen worden. „Ziet, ik zende u als schapen in het midden der wolven”. Zij moesten niet veel eer en aanzien verwachten, maar integendeel verdachtmaking en bespottung. Zij zouden vervolgd worden van stad tot stad, doch zij behoefden niet bevreesd te zijn, want God zelf zou hen beschutten, want als God spreekt, wie zal Zijn woord dan keeren.

Dan alleen zal er van overwinning sprake zijn. Nog iets anders. Zij, die uitgezonden worden zal God niet ledig terug zien keeren. Hij zend ze uit met talenten en versiert ze met genade. Maar ook zegt Hij, hoe de arbeiders zich gedragen zullen. Paulus schrijft hiervan aan Timotheus en wat staat dan dien arbeiders ten dienste om dat alles te verkrijgen? Ten eerste een nauwe gebeds-

oefening tot den gezegenden Middelaar, om van Hem wijsheid te ontvangen, om af te smeeken bedeed te worden met de gave om de verborgenheden van Zijn koninkrijk te verstaan. Ten tweede gebedsoefeningen om der gemeente bijzonder nuttig te mogen worden. Een oud spreekwoord zegt: „Wanneer de gemeente den leeraar zal vol bidden, dan zal de leeraar de gemeente vol preeken, maar wanneer de gemeente haar gebed verliest dan zullen de dauwdruppen weinige zijn. Ten derde: Gods getuigenis zal biddend onderzocht worden tot onderwijzing en leering dergenen, die tot de bediening des woords geroepen zijn.

Opdat zij in kennis en wijsheid aangaande de dingen van het koninkrijk Gods zullen toenemen, deze dingen te zamen bespreken met hen die van Gods wege daartoe verordineerd zijn. Vrienden, de Heere Jezus begon Zijne discipelen te leeren en te onderwijzen. Dit hebben de Apostelen voortgezet. Timotheus was een leerling van Paulus, Ignatius van Johannes. Alzoo is het te allen tijde bewezen dat het nuttig en noodig is door samensprekingen elkander te onderwijzen en op te leiden om ten slotte onder de leiding des Heiligen Geestes te geraken en in de kennis van het Goddelijk wezen en Zijn Eeuwigen naam op te wassen. En ach, vrienden, nu zullen wij morgen weer vergaderen, en dan zal ook deze belangrijke zaak ter sprake komen, namelijk, op welk een wijze mij het meest blijken zal, u nuttig te zijn geweest, met het prediken van 't evangelie der genade. Ach, vrienden, dat de Heere zelve zijn zegeningen over deze besprekingen geven mocht! En wend ik mij in de eerste plaats tot mijn ambtsbroeders in het midden van ons. De Heere geve ons de genade dat wij morgen samen mogen zijn met innerlijke behoeften der ziel, om te spreken over de belangen van Zijn erfdeel. De Heere versiere ons met genadegaven om Zijn kerk te stichten, om Zion op te bouwen, satan

afbreuk te doen, en dat wij door des Heeren barmhartigheid zondaren tot zijn koninkrijk mochten toebrengen. O! eendrachtiglijk vervuld te wezen met gevoel over het heil van onze arme medestervelingen, dat Zion ontvangen mocht arbeiders die het waarachtige belang beoogen van de Kerke Gods en die vervuld zijn met zorg voor het heil van arme zondaren. Dat wij in eensgezindheid, broeders, mogen te zamen wezen en dat de vrucht van de besprekingen gezien worden tot in lengte van dagen, Gods arme kerk tot heil. Dat dit onze innerlijke zielewensch worde, opdat wij met zielebanden aan dit versmade erfdeel mogen zijn verbonden.

Wij allen hebben het diep verzondigd maar deze eene hope blijft ons over, dat God de getrouwe is en blijft en Hij het is die getuigt: „Ik ben met ulieden tot aan de voleinding der wereld”. Want Hij alleen is het die het ons toeroept: Om Zions wil zal Ik niet zwijgen en om Jeruzalems wil zal Ik niet stil zijn tot haar gerechtigheid zal voorkomen als een glans en haar heil als een fakkel die brandt” Hij zelf heeft beloofd dat Hij tot in eeuwigheid Zijn Zion zal gedenken. En als dan straks de genadetijd voorbij zal zijn gegaan, en alle middelen der bediening zullen zijn beproefd, en het Koninkrijk zal overgegeven worden aan Hem, Die alles in allen zijn zal, o, vrienden, dan zullen wij dien Jezus eeuwig dienen en drinken van dien nieuwen wijn in het hemelsch Koninkrijk van eeuwige vreugde, en eeuwige blijdschap. Daar zal dan zijn eeuwige vrede en de verlostten zullen vervuld zijn met de zaligheid van een drieëinig en eeuwig God. Amen!

„DE LIEFELIJKE NABIJHEID GODS”

NAAR AANLEIDING VAN PSALM 27 : 4

Psalm 84 : 1

Psalm 84 : 2

Psalm 27 : 2 en 3

Psalm 74 : 14

Psalm 84 : 5

Lezen Psalm 27

Geliefde toehoorders!

Musch en zwaluw te benijden, omdat zij in de nabijheid van des Heeren huis haar nest mogen bouwen, is toch wel een duidelijk bewijs, dat er bij zulk een ziel een innerlijke, zielzaligende, levendige kennis van den eeuwiglevenden God aanwezig is! Zoo heilbegeerig te zijn naar de eeuwige, naar de teedere, naar de innerlijke gemeenschap van God den Heere, zoo zelfs, dat een musch en zwaluw het voorwerp onzer benijding is, o! dat spreekt wel in de eerste plaats van een levendig besef en gevoel, van een innerlijke smart over het gemis van de teedere, liefelijke gemeenschap des Heeren. Dat nu, vrienden, was het geval met koning David, met den psalmist uit den 84ten psalm. David kon buiten God en Zijn zalige gemeenschap niet leven, daarbuiten had hij geen leven voor zijn ziel, dat te moeten missen, was voor hem een ondragelijke last. De Heere had naar Zijn vrijmachtig welbehagen den tabernakel, de tent der getuigenis verkoren, om daar Zijn heerlijkheid en heilgeheimen aan Zijn verwachtend volk te openbaren en te ontsluiten. En vandaar de zoo innerlijke, zielschokkende en in dezen psalm beschamenden uitroep: „Mijn ziel bezwijkt van verlangen!” Naar wat? Naar de voorhoven des Heeren om God, den Heere, in Zijn eigen verordineerden weg zaliglijk voor zijn

ziel te mogen ontmoeten. Zes dagen, vrienden, liggen daar weer achter ons. Zes dagen, waarin een elk zijn beroep mocht uitoefenen, kracht van God gekregen, om uit te gaan en den zesdaagschen arbeid te mogen volvoeren. En ziet, de deuren van deze tent mochten aan den morgen van dezen dag weder ontsloten worden, en wij mogen weer saâm vergaderen rondom het eeuwig, dierbaar Godsgetuigenis.

Het was mijn wensch om een vraag tot u te richten. Was er ook dezen morgen, toen gij uw woning verliet, iets van dat inwendig verlangen, dat inwendig zuchten en roepen tot God den Heere: „Ach, Heere! wanneer zult Gij toch komen, ach Heere! mocht Gij U zelven eens genadiglijk aan mijn ziel openbaren, mocht ik van U een zegen, hetzij een beschamenden of vertroostenden zegen ontvangen, naar dat Gij dat nuttig en noodig voor mij keurt.” O! wat zou het gelukkig voor U zijn, als er onder U gevonden mochten worden met zulke zielsbegeerten in de ziel. O! mocht een nietig schepsel, wiens adem in zijn neusgaten is en die voor God stof en asch is, onrein en walcheljk, maar uit des Heeren mond door Gods woord begeerig zijn iets te ontvangen. O! als er maar iets in onze ziele mocht zijn, al was het dan niet in die sterke mate als in den 84en psalm.

Nu vrienden, wij zullen bij David's zielsbegeerte in dezen morgenstond een poosje verwijlen met elkander, en ik wensch van God genade te mogen ontvangen, dat eenigszins voor u te ontwikkelen, en dat gij iets mocht hooren van het ruischen der voetstappen van den man Gods, dat de Heere tot uwe ziel mag spreken, opdat gij daar iets uit mocht ontdekken en vinden, dat eenige innerlijke overeenkomst heeft met uw eigen zielsgestalte, en zoo de waarheid de gordel uwer lendenen zij in den geestelijken strijd, om straks den tempel te verlaten met het inwendig getuigenis in de ziel: het was mij goed aan die plaats te zijn geweest, want door het dierbare woord Gods is voor mijn ziel de donkerheid opgeklaard. Dat wij dan verwaardigd mogen worden op grond van Gods woord te mogen ervaren, dat de Heere tot onze ziel

gesproken heeft en daardoor inwendig het besluit op mogen maken, dat wij deel hebben aan de erve der heiligen in het licht en dat Goddelijk geestelijk leven door Zijn getuigenis aan onze ziel mocht worden geopenbaard. Nu, God de Heere, schenke ons dit allen uit louter genade om Christi wille.

Tekst psalm 27, vs. 4.

„Eén ding heb ik van den Heere begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik alle de dagen mijns levens mocht wonen in het Huis des Heeren, om de lief'lijkheid des Heeren te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijnen Tempel.”

Dit is een geloofspsalme van den man naar Gods harte. Hoewel door vele zwarigheden gedrukt, en als in ballingschap verkeerende, veel druk, veel moeite hem omringde, denk nochtans niet, vrienden, dat hij moedeloos daar neerzat, neen, immers zien wij, dat onder alle druk en zwarigheden en kwellingen, hetzij inwendig of uitwendig, het Goddelijke, het zielzaligende geloof doorstralen, dat hij met zijn sterken verbondsGod mocht oefenen. Het was echter niet altijd zoo met David, vrienden, gelijk ook niet met al Gods kinderen.

O! neen, hij had wel eens uitgeroepen, „Ik zal nog een der dagen door Saul's hand omkomen”, maar nu hij in de zalige gemeenschapsoefening met zijn God mocht delen, nu kon hij zeggen: „De Heere is mijn licht, voor wien zou ik vreezen”. O! Ja vrienden, wanneer God, de Heere, met zijn zaligende gunst in onze ziel is, al is het dan, dat wij te midden onzer vijanden verkeerem, al is het, dat wij ons in het allerhachelijkste gevaar bevinden; dan kunnen wij uitroepen: „Voor wien zou ik vreezen? en voor wien zou ik vervaard zijn?” Maar er was één ding, dat David drukte, meer dan alle anderen, en daaruit blijkt nu juist, dat David een echt kind Gods was. En wat was dat? Het was, dat hij zoo ver verwijderd was van het huis des Heeren, van de plaats, waar Jehova zich kwam te openbaren, dat hij verstoken was met de feesthoudende menigte op te gaan om God den Heere in den weg

zijner inzettingen te mogen ontmoeten. Vrienden! David was in dezen psalm, en in Psalm 42, 63, 82 en in nog zoo vele andere tot een beschamend voorbeeld voor al diegenen, die buiten de inzettingen en ordonnantiën Gods kunnen leven en verkeereren. Dat deed Koning David niet, vrienden. Neen, want wij hooren het hem uitroepen: „Eén ding heb ik van den Heere begeerd, dat zal ik zoeken, dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren om de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijnen tempel.

Wij vinden hier dan in onzen tekst vier zaken, waar wij Uw aandacht bij wenschen te bepalen.

- 1e. Bij Davids reine zielsbegeerte.
- 2e. Bij Davids heilige woonplaats.
- 3e. Bij Davids dagelijkschen Sabbat.
- 4e. Bij Davids lust en vermakelijken zielearbeid.

In de eerste plaats zeiden wij bij Davids reine zielsbegeerte. Een ding, zegt hij, heb ik van den Heere begeerd, dat zal ik zoeken. Toehoorders, dat is geen werk van den benedengrond. Neen, het is een plant van boven. Bij den gevallen, natuurlijken mensch kan er niet eene reine begeerte uit het hart opgaan, kan er ook nooit een reine begeerte naar God om God en tot God zijn. Want er zijn in den natuurlijken mensch geen andere dan deze drie booze begeerten, n.l. de begeerlijkheid des zondigen vleesches, de begeerlijkheid der oogen, en de grootschheid des levens. Het hart des gevallen menschen is niet te verzadigen, de oogen niet te voldoen met te zien naar alles, dat vergankelijk is. Maar de reine begeerte naar God en dus ook het innerlijk verlangen van David naar zijn Heere, dat was gewrocht door Gods gunst in zijn ziel. Want wat God werkt, keert uit God tot God. De gevallen natuur van den mensch is toomloos in begeeren naar alles, wat buiten God is. Maar hetgeen uit God geboren is, zoekt naar God en kan buiten God niet leven. Daarom kunnen wij het noemen een reine begeerte en die begeerte heeft één doeleinde, namelijk: Zij strekt zich uit naar een levendige gemeenschap

met God den Heere. Die begeerte wordt genoemd in spreuken: „Een boom des levens”. Laat mij even een vraag mogen doen. Als hier in dezen tekst David zegt: „Een ding heb ik van den Heere begeerd, dat zal ik zoeken”, dan begeert hij geen naam, geen geld, geen goed, geen eer, geen vrijheid; hij begeerde wat zijn vleesch niet kan begeeren, hij begeerde gemeenschap, hij begeerde een nabij-leven, hij begeerde zaligen omgang met God drieëénig.

Dat alles alleen kan zijn ziel verzadigen, en naar de mate nu, dat hij die gemeenschap moest missen, naar die mate wordt de begeerte zijner ziel levendiger.

Wat denkt u van u zelven, vrienden? Zou er ook zulk een begeerte in uw ziel aanwezig zijn bij tijden en oogenblikken? Is het u ook een zielesmart God te moeten missen? Zijn gunst en gemeenschap te moeten derven? Het gevoel te moeten omdragen bij God niet gedachtig te zijn, en dat wel enkel en alleen om God, niet om den hemel, maar om God en om God alleen? God te begeeren om God, God lief te hebben om God. Ik geloof, dat er weinig menschen in de wereld zijn tegenover die, die God niet dienen. O! vrienden, welke zieledorst naar God in ons midden? De hand op het hart, welke ziel is er, die moet roepen met Groenewegen: „Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Hem is een eeuwig zielsverderf.” O! laat mijn ziel leven, ik verlang naar Uw heil, gelijk David in den 119en Psalm. O! waar vinden wij dat nauwe, dat innerlijke, zielzaligende leven, die nauwe vereeniging met God, o, niet te kunnen dragen, wanneer wij den Heere missende zijn voor onze ziel. O, waar wordt dat tegenwoordig gevonden; het is zoo hoogst zeldzaam in onze donkere dagen.

Laat ons nu in de tweede plaats de heilige woonplaats van David eens bezien. Wij lezen: „Een ding zal ik zoeken”, namelijk: „dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren”. Dat zal ik zoeken, zegt David, om met de feesthoudende menigte op te gaan naar den tempel. En dat niet te laat zoeken, niet zoeken gelijk vele menschen zoeken in ellende, in zwarigheden

en tegenspoed, en dan God zoeken ongestadig. Neen, God zoeken rusteloos, omdat men buiten Hem niet leven kan. De ware grondslag is niet te kunnen rusten, dan in de gemeenschap Gods, en daarom, Davids heilige woonplaats was de tent der samenkomst, want destijds, toehoorders, was er nog geen tempel. Die heeft Salomo later gebouwd. En daar zijn alle geestelijke Davids recht op hun plaats. Niet waar de wereld gediend wordt, niet waar de duivel triumfeert, mijn vrienden, maar daar er iets van God ontdekt wordt, van Zijn Goddelijke deugden, eigenschappen en volmaakt-heden, daar roepen zij uit: „Hier wijdt mijn ziel met een verwonderend oog”. Ziet, daar is het Gods volk om te doen, daar zijn de geestelijke Davids eerst recht in hun element, waar zij Gods voetstappen mogen aanschouwen. De tempel van Salomo was met al zijn schaduwen een beeld van den geestelijken tempel Gods, die tot aan het eind der eeuwen door Jezus Christus zelf zal worden opgebouwd, totdat de volheid der heidenen zal zijn ingegaan, en de laatste uitverkorene tot dien geestelijken tempel zal zijn toegebracht. En dan zal straks in de eeuwigheid Jehovah zijn alles en in allen voor zijn arm volk, dan zullen alle schaduwen weg vallen en zal het alleen een zinken en verdrinken in God zijn. Hier is het nog maar bij tijden en oogenblikken, dat Gods volk eens recht Sabbat viert, daar zal het een eeuwige Sabbat zijn; maar zal dat ons te beurt vallen, dan zal hier het Sabbatswerk een aanvang moeten nemen.

Ten derde zullen wij vertoeven bij Davids alledaagschen Sabbat. David wenschte, te onderzoeken in het huis des Heeren, dus niet om in dat huis niets te doen. Neen, maar om daar geestelijken arbeid te verrichten. Die Sabbat is zulk een geestelijke gave van God. Mag ik daarop uw aandacht eens vestigen?

In Edens hof heeft God ons een Sabbatdag gegeven. Dezen heeft God de Heere zelf geheiligd, en aan Adam gegeven, om zich in het werk der schepping bijzonderlijk te verlustigen. Maar in de bondsbreuk van Adam hebben wij dien dag verloren, voor eeuwig verloren, zoodat wij met alle recht den natuurlijken mensch

moeten toeroepen: „Gij hebt nog nooit een rechten Sabbat gevierd”. Maar kinderen Gods in ons midden, wat gij in Adam verloren hebt, is in Christus hersteld en dus hier proeft elk kind Gods iets van den geestelijken Sabbat, dat het is gelijk in Gods woord geschreven is: „Daar blijft dan een rust over voor het volk van God”. Vrienden, dat was Davids vermakelijkste bezigheid, zielearbeid. Die dag is voor Gods kind een dag om van zijn dagelijkschen arbeid te rusten, en zich in het bijzonder te verlustigen in het wonderlijke herscheppingswerk. Wij zien dit in de oude Anna, de profetesse; zij was hoe oud ook, jong in het herscheppingswerk, want zij was alle dagen vastende en biddende, God dienende dag en nacht in den tempel. En o! dit is de keus, dit is de lust van al Gods volk, wanneer zij bij hun harte zijn, om God te dienen en te verheerlijken, zich te verlustigen in dat wonder der genade, in het groote herscheppingswerk. O, mocht het maar veel onze begeerte zijn, om maar veel boven het stof te verkeereren. Dat was Davids werk om in des Heeren tempel te onderzoeken, en waartoe? Om de lieflijkheden des Heeren te mogen aanschouwen. Dit nu zal ons vierde punt zijn om toepasselijk te behandelen.

Psalm 74: 14.

Treft het u niet, mijne hoorders, dat er hier sprake is van de lieflijkheden des Heeren? Van dien God, die schrikkelijk is in Zijn oordeelen en ontzaggelijk in Zijn gerichten. Wat zijn er vele menschen in ons midden — zeker wel verreweg het grootste deel —, voor wie Jehovah een vreeselijke God is, en die nog nooit iets van de lieflijkheden van de zaligheid in Christus hebben leeren kennen, die bij de gedachte: „straks in de handen van den levendigen God te moeten vallen”, beven en sidderen. En dat moogt gij ook wel doen, toehoorders, beven en sidderen, indien gij nog ganschelijk onbekeerd zijt. Aan het eind der reis is de dood. En dan moet gij voor God verschijnen, en zal de Heere een zeer grimmig wreker zijn. Dan zal de Heere een verschrikkelijk God

zijn, als gij buiten Christus sterft. Er moet hier iets aan deze zijde van het graf gekend worden, zal het wel met u zijn op reis naar de eeuwigheid. De schrikkelijkheid en de vreeselijkheid, die er eenmaal zijn zal, is nooit om uit te drukken.

Menschen, het wordt u hier elke week verkondigt, en daarom zal het oordeel des te zwaarder zijn, dat gij tegemoet gaat. De tijd van verbetering, de tijd der genade is nog niet voorbij, de deur nog niet voor eeuwig op het nachtslot, uw eeuwige gelukzaligheid wordt u nu nog verkondigd en gepredikt; gij wordt nu nog gewezen op dien eenigen rust en heilaanbrenger uwer ziele; den eenigen Middelaar Gods en der Menschen Jezus Christus, en er wordt u nog van Godswege toegeroepen: „Laat u toch met God verzoenen”, terwijl het nu voor u nog de zoekens-, de biddens- en vindenstijd is. Dat weten wij, vrienden, het ligt buiten Gods knechten u te bekeeren, en dat er zoovele toegebracht zullen worden, als er verordineerd zijn, weten wij ook, maar desniettemin, de zware verantwoording blijft voor u zelf. God heeft een recht op u en volgens dat heilige recht kan Jehovah van u eischen, en Die eischt: „Bekeert u, want waarom zoudt gij sterven”. O, gij kunt dien geduchten rechter van hemel en aarde niet ontvlieden. En daar nu voelt ieder kind Gods iets van, wanneer God hem aan zichzelf komt te ontdekken. Dan komt die ziel voor God te staan, en zoo te staan, dat hij moet uitroepen: „Wat heb ik gedaan”. Wij hebben gedaan wat kwaad is in Uwe heilige oogen, o, nu zijn wij verloren, voor eeuwig verloren!

Gij komt naakt voor God te staan. Gij mist God en moet verdoemd worden, en gij kunt God niet voldoen. Maar o, als gij u dan verloren waant, dan komt Jezus, zich aan uw ziel te openbaren in al Zijn lief'lijkheid, schoonheid, beminnelijkheid en heerlijkheid, en dan verstaan die geestelijke Davids eerst recht, wat er in die liefelijkheid, in die heerlijkheid ligt opgesloten. Zij krijgen nu met David een aantrekkingskracht tot dien God, tot Zijn inzetten en ordonnantiën voelen zij zich aangetrokken. Het is hun lust, hun keus, hun begeerte om God te dienen, want zij

zien iets in de ordinantiën Gods. Ook Koning David zag daar wat in; vandaar, dat hij zoo heilbegeerig naar des Heeren huis was. En wat zien David en wat zien al Gods kinderen in Gods ordinantiën en inzettingen? Daar zien zij de lief'lijkheid, de waardigheid, de heerlijkheid en de wijsheid Gods in. O, als God Zijn volk eens komt te leiden in Zijn verborgenheid, dan moeten zij uitroepen: „O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennisse Gods, hoe onderzoekelijk zijn Uwe oordeelen, en hoe onnaspeurlijk Uwe wegen”. Dan wordt ondervonden, wat Psalm 89 vs. 16 er van zegt: „Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent, zij zullen in het licht uws aanschijns wandelen”. Ja, toehoorders, dan wordt iets gezien van de feestvreugde, die eenmaal Gods volk genieten zal, als de volheid der heidenen zal zijn ingegaan, en gansch Israël zal zalig worden. En waar Gods volk zich nu komt te verlustigen en te verliezen in de reine dienst des Heeren, daar wordt de vrede verkondigd, heil ontsloten, en o, waar vrede verkondigd wordt, heil ontsloten wordt door Christus, daar wordt iets lief'lijks, iets zaligs, iets troostrijks verkondigd. Door dien vrede wordt Gods volk gevoed en gelaafd. Zij gevoelen een liefde tot den Heere en daar tusschen staat de liefde van Christus' Middelaarswerk. Daardoor wordt God zoo dierbaar en wordt Christus aan de ziel ontdekt. God, de Vader, wordt zoo dierbaar voor de ziel, dat Hij Zijn eenig geliefden schootzoon gegeven heeft, opdat zij door Hem zouden worden verlost van het eeuwig verderf. Christus wordt aan de ziel ontdekt in Zijn gansche Middelaarswerk. De zone Gods, die aan het hout der vervloeking gehangen heeft, om de allersmadelijkste en de allerschandelijkste dood te ondergaan en heil en zaligheid aan te brengen voor Zijn arm volk.

God, de Heilige Geest, past al die weldaden aan de harten Zijns volks toe. Zoo wordt een drieëinig God door Zijn volk geliefd en geprezen. Zij kunnen het maar niet genoeg bewonderen, dat God en mensch in één persoon geleden heeft voor zulke elsendige, voor zulke verdoemelijke Adamskinderen, voor arme nietige

zondaren, dat maakt de liefde uit, die God komt te ontsluiten. Dan worden zij ingeleid in de drie ambten van Christus. Zij krijgen Hem te zien, als hun Propheet, om zulke blinden te leiden op paden, die zij niet gekend, en wegen, die zij niet geweten hebben; daardoor wordt Christus' wijsheid voor de ziel ontsloten. Zij leeren Hem kennen als hun Koning om over hen te regeeren, en als hun Priester om een voorspraak voor hen te zijn bij den Vader. O, als Gods volk in al die heilgeheimen Gods wordt ingeleid, dan gevoelen zij iets van die zaligheid, die dat volk eenmaal zal beërven. Nu, volk des Heeren, daar staat u een zalige eeuwigheid te wachten. Straks gaat gij sterven, dan wordt dat lichaam gedragen naar de groeve der vertering. Dan gaat uw ziel naar de ruste, die daar overblijft voor het volk van God, om dan eenmaal met ziel en lichaam beide, die ook door Zijn dierbaar bloed gekocht zijn, het gezegende Godslam alle eer, aanbidding en dankzegging toe te brengen en zal het alsdan een eeuwige vrede en een eeuwige zaligheid zijn.

Amen.

Nazang: Ps. 84: 5.

„DE BOOSAARDIGE KINDERMOORD” TE BETHLEHEM

OF DE VERVULLING VAN DE PROFETIE VAN JEREMIA 31 : 15
NAAR AANLEIDING VAN MATTHEUS 2 : 16-18

Psalm 25 : 4.

Lezen : Mattheus 2.

Psalm 19 : 5.

Psalm 89 : 10.

Psalm 72 : 6 en 7.

Psalm 2 : 7.

Geachte toehoorders!

Doet God iets op aarde, M.H., dan is de duivel er direct bij om dat werk uit te roeien. Treurig, diep treurig is dit. En waaruit vloeit dit voort? Gaat met me naar het Paradijs. God zegt daar tegen de slang: „Ik zal vijandschap zetten tusschen u en tusschen deze vrouwe en tusschen uwen zade en tusschen haren zade”. Gen. 3: 15. Dàar is het begin van alle vijandschap en zoo heeft ze haar voortgang gehad tot nu toe en zoo zal het blijven tot aan het eind der eeuwen. We zeiden het reeds: Verheerlijkt de Heere iets goeds in de harten van Zijn uitverkorenen, dan is de duivel er zoo bij om het te verbreken. Zoo doet hij dat in de kerk ook en wel onder vromen schijn.

De duivel heeft zijn handlangers ook in de kerk, waarde vrinden, en waartoe een mensch als instrument in des Satans hand al niet in staat is, is ontzettend. Dit heeft de H. Jezus in Zijn omwandeling op aarde zooveel en menigmaal ondervonden; de meeste haat, de grootste spot en smaad werd hem aangedaan door de Schriftgeleerden en Farizeën. Als nu Christus dit heeft ondervonden, zal dan Gods kind vrij gaan? Zal Gods kind tot zijn

smart niet iets daarvan ervaren moeten? Als de duivel boos is op Gods volk, als hij de goede zaak zal willen verstikken, is dat wonder? Gods volk moet rekening daarmee houden. Petrus zegt: „Wetende, dat hetzelfde lijden aan uw broederschap, dat in de wereld is, volbracht worde.” 1 Petr. 5: 9,

Toehoorders, wij zullen van avond een geschiedenis uit Mattheus zoeken na te speuren, die voorviel, toen de H. Jezus één jaar oud was ongeveer. Toen reeds ging het er spannen om het leven van den Koning. Toen al? Ja, geliefden, als Jezus zich als Koning gaat openbaren, dan raakt de mensch Koning af en . . . dan komt de oorlog. We krijgen dus in onze voorgenomen verhandeling „den oorlog tegen het koningschap van Christus”. Dit alles is in de geschiedenis nedergelegd bij den kindermoord te Bethlehem.

Er zijn zaken in den Bijbel, die lichtvaardig over het hoofd worden gezien, maar het zijn juist historische toelichtingen in de geschiedenis van Jezus; zij toonen ons aan, welke persoon in Bethlehem's kribbe ligt en dat de ontbrandende strijd gaat tegen het eeuwig zoonschap van den gezegenden Immanuël. 't Licht uitblusschen, dat wil de duivel, maar waar God het bewind in handen heeft, die God, die toont de alleen regeerende Jehova te zijn, daar doet hij de wreedste aanslagen tegen den Christus en tegen zijn Kerk gedijen tot de verheerlijking van Zijn eeuwigen Naam en doet het zoo uitloopen, dat Hij zijn einde bekomt en daarin openbaart, dat Hij nimmer feilt in de vervulling van zijn beloften. We zullen van avond met Gods hulp een weinig bij den kindermoord te Bethlehem vertoeven, kon het zijn tot onzer leering op weg en reis naar de eeuwigheid.

De woorden onzer overdenking voor deze ure vindt uw gewijde aandacht opgeteekend in Matth. 2: 16—18.

Als Herodes zag, dat hij van de Wijzen bedrogen was, dan werd hij zeer toornig en eenige afgezonden hebbende, heeft omgebracht alle de kinderen, die binnen Bethlehem en in alle deszelfs landpalen waren, van twee jaren oud en daaronder, na den tijd,

dien hij van de Wijzen naarstiglijk onderzocht had.

Doe is vervuld geworden, 't geen gesproken is door den Profeet Jeremia, zeggende: „Een stemme is in Rama gehoord, geklag, geweent en veel gekerm. Rachel beweende haar kinderen en wilde niet vertroost wezen, om dat ze niet zijn”.

We zeiden het reeds, M.H., als Jezus Koning wordt, dan moet de mensch koning af en dit begreep Herodes zeer goed. We moeten dus spreken over Herodes als een verschijning tegenover Christus, als één, die zich als vriend voordeed, maar een snoode en booze vijand was. We zullen aan de hand van onze tekstverzen stilstaan:

- I. Bij een ervvijand van den H. Jezus.
- II. Bij de betrekking, waarin die ervvijand zich openbaart tot den Christus.
- III. Bij de eerste martelaren voor Jezus.
- IV. Bij den raadslag van den vijand, door God wonderlijk verijdeld.

Bij de geboorte van den H. Jezus waren er maar weinig menschen, die er notitie van namen. Hoe kwam dat, toehoorders? Zoo weinig was de waarheid in tel. Er werd een mensch geboren, de Middelaar Gods en der menschen, de openbaring van Gods eeuwige liefde tot de menschen en men gaf er nauwelijks acht op. We denken hier aan de omstandigheid bij Zijn geboorte: „Voor haarlieden geen plaats in de herberg”. Luc. 2: 7. De waarheid vond weinig dank onder de menschen en daarom is het geen wonder, als Christus geboren was, dat er zoo weinig menschen naar omzagen. Maar waar de menschen het zich niet aantrekken, zal God zorgen, dat Hij als Koning zal worden ingehuldigd en dat Hij als Kindeke reeds die eer zal ontvangen. Is dat ook gebeurd? Jawel, en bij die gelegenheid kunnen we reeds opmerken, dat de muur des afscheidsels begon weg te vallen. In de woestijn van Besarabië zijn een paar menschen, geleerde lieden, maar o, wonder, als genade in het hart verheerlijkt wordt, dan wordt de wijsheid, dwaasheid en de mensch wordt bij al zijn geleerdheid, dom. Daarom zegt de Apostel Paulus, die mede hetzelfde

ervaren had: „Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan en het verstand der verstandigen zal ik te niet maken”. 1 Corth. 1: 19.

De mensch, met al zijn geleerdheid weet niets van Christus af. Dit is een heilgeheim zeer diep voor hem verborgen. Daarvoor dankte de Heere Jezus zijn Vader; „Ik dank u, Heere des hemels en der aarde, dat gij deze dingen voor den wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard”. Matth. 11: 25. Deze menschen worden in ons tekstkapitel genoemd „eenige Wijzen uit het Oosten”. De kantteekenaars geven aan, dat het menschen waren geleerd in allerlei wetenschappen, doch voornamelijk in den loop des hemels, dat is in de sterrenkunde. We zullen de wonderlijke leiding Gods met die menschen in betrekking tot Christus even toelichten. God had in de harten van die Wijzen genade verheerlijkt. En waaruit blijkt dat? Wel, ze hadden met al hun wetenschap van binnen geen rust meer. In den gewonen weg staat de onderzoeker dezer eeuw al zeer gevaarlijk om met zijn navorsching geheel vervoerd te worden en daarin te rusten. Gewoonlijk gaat de mensch met de wetenschap van God af, in plaats dat het hem zou opleiden tot God. Misschien was het met de Wijzen uit 't Oosten evenzoo, maar gelukkig, God komt er aan te pas en onder en met al die kennis verwerkt Hij op een onzichtbare wijze behoefte om hun schepper te leeren kennen. Hij legt een ledigheid en een heilige onrust in hun harten. God begint met onrust in het hart te leggen en het gevolg is, dat ze het beneden niet meer kunnen vinden. Hoe het hun nu gaat? Bij al hun wijsheid geen rust, bij al hun wetenschap een gemis, bij al hun overvloed gebrek. Dat was eveneens bij Nicodemus.

Bij al zijn eer, hoogheid, staat en rijkdom een gemis. Hij kon het er niet te best mede stellen. „Deze kwam des nachts tot Jezus”. Joh. 3: 2. Bij een Zacheus, den boomklimmer ook zoo. Hij kon het bij zijn gewone zaken niet houden en wetende, dat Jezus dien weg zou voorbij gaan, klom hij op een wilden vijge-

boom, opdat hij Hem zien mocht. Luc, 19: 3. Hij kon niet zeggen, wat er nu eigenlijk bij hem omging, alleen de ervaring in al het geschapene een onvoldaanheid. Toehoorders, het is een vrucht van de genade Gods, als de wereld op den achtergrond geraakt.

Dat had God nu aanvankelijk bij de Wijzen gedaan, een gemis, een onrust in het hart gegeven, maar waar Hij het eene doet, zal Hij ook het andere doen. Hij laat het werk niet ter halverwege steken. Wat moeten nu die Wijzen gaan doen? Zij staan daar met een ledigheid in hun ziel in de woestijn ten Westen van Jeruzalem. Waar zij geen raad weten, weet God raad. Hij zal beantwoorden aan hun behoeften en hen onderwijzen overeenkomstig den toestand, waarin zij verkeerden. Zij blijven onderzoeken en ziet, daar verwekt God voor hun oog een lichtgehemelte, een ster verschijnt aan den hemel, hun oog valt daar op.

Zijn er dan niet meer sterren aan den hemel. Ontelbaar veel, maar van deze ster gaat een spraak uit. God geeft hun daardoor te verstaan, dat zij hen brengen zal, waar hun zielsbehoeften zullen vervuld worden.

Gods volk kent daar iets van. De toediening en de ontsluiting der belofte in het Woord van God is hun een ster, die heenwijst naar het beloofde goed. Van die ster der belofte gaat een spraak uit in de ziel van een kind van God. Zoo doet de Heere bij deze menschen. Hij spreekt geen wartaal, al spreekt Hij sterrentaal, het is een duidelijke, een verstaanbare taal.

Wat lag daar in? Dit, toehoorders, God zegt: „Ik wil met die menschen, die zoo vol behoefte van binnen zijn naar een plek, waar die behoefte zal bevredigd worden”. „Naar welke plek is dat?” „Naar Jeruzalem en vandaar naar Bethlehem”. Daar komen de Wijzen te Jeruzalem. Zij hebben zeker gedacht, dat de geheele stad wel zou verblijd zijn en vervuld van het heugelijk nieuws; zij hebben allen wel in feestkleedij gedacht vanwege het groote werk, dat God gedaan had. Maar hoe geheel anders viel het uit. Zij moesten wel weenen, wat viel het ontzettend tegen, niemand wist er van. Wat nu? Terug naar hun land? Dat kan niet, immers

was hun behoefte niet voldaan, hun ziel niet bevredigd. Uit die gemoedstoestand gaan zij onderzoeken en vragen, zeggende : „Waar is de geboren Koning der Joden ?” Want wij hebben zijn ster gezien in 't Oosten en zijn gekomen om hem te aanbidden ! Zij brengen met hun komst wel roering in Jeruzalem teweeg en eindelijk komt het ter oore van Herodes. Hij, dit gehoord hebbende, werd ook ontroerd.

I. Wij zijn nu gekomen tot het eerste punt onzer behandeling, waarin wij zouden stilstaan bij : „Een ervvijand van den H. Jezus.” Die ervvijand was : „Koning Herodes”. Door keizer Augustus was hij tot deze waardigheid verheven, ofschoon, gelijk we in de ongewijde geschiedenis lezen, hijzelve getuigd heeft liever Herodes' zwijn, dan zijn knecht te zijn. Hij heeft drie eigen zonen doen vermoorden, waaruit blijken mag, wie hij geweest is. Hij was een beestachtig, inhalig, eierzuchtig mensch.

Nu Herodes verneemt, dat de Wijzen te Jeruzalem waren gekomen en ook was ingelicht met het doel hunner komst, wat doet hij nu ? Hij gaat een momaangezicht van goddelooze geveinsdheid aandoen en ontbiedt in alle stilte de Wijzen bij hem, ten einde te weten, wanneer de ster verschenen was. Wat was die man toch belangstellend, nietwaar ? Doch hij doet meer. Hij onderricht ze nog, dat niet Jeruzalem, maar Bethlehem de plaats zal zijn, waar de Christus zou geboren worden. Dus, zegt hij : „Reist henen en onderzoek naarstiglijk naar het kindeken en als gij het zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik ook kome en hetzelve aanbidde”. Hoe goddeloos geveinsd, waar toch in zijn hart was opgekomen : „Die geboren koning der Joden moet uit de voeten”. Hier hebben we Balthasar Gérards met den Bijbel onder den arm en het pistool onder de jas om Prins Willem dood te schieten. Herodes was de ervvijand van Christus en waar hij dacht, dat met de komst van dien Koning zijn koningschap zou kunnen schadelijden, deinst hij voor geen middelen terug om dit zoo mogelijk te verijdelen. Herodes was een Idumeër gesproten uit Edom of Ezau, een broer van Jacob. Zoo

ontmoette Jezus zijn Herodes, Gods kinderen hun ervijand. Wie is die? Hun doode, snoode natuur. „Mijn Amalak, mijn Ezau van binnen”, zegt Gods kind. Dat maakt het leven hier op aarde voor een teeder kind van God moeilijk. „Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik, ellendig mensch! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?” Rom. 7: 23 en 24. Zien wij dan hier geteekend, dat zoo'n man tegenover den Heere Jezus staat, dan moeten wij het slechts aanmerken als een beginsel van de openbaring der haat en vijandschap, die hem zou ten deel vallen, als Jezus eenmaal openbaar zou zijn opgetreden, dan wachtte Hem een leger van vijanden en belagers. Zoo heeft Hij ondervonden van de Farizeën en Sadduceën.

Maar gelukkig, toehoorders, wat de wijzen niet wisten noch ook konden vermoeden, dat wist God. Hij kende Herodes, benevens zijn moordbedoelingen. Zijn momaangezicht baat niet voor den kenner der harten. God in den hemel weet, wat er gebeurt en Hij neemt voorzorgsmaatregelen. God had Herodes kunnen dooden en daarmee was dan de zaak uitgeweest. Doch dit doet hij niet. Waarom niet? Omdat de profetieën zouden vervuld worden. Een Engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom en deze onderwijst hem, dat hij het kindeke en zijn moeder tot hem nemen zoude en vlieden in Egypte. Jozef deed zooals hem gezegd was en vertrok in den nacht buiten het gebied van Herodes. Er was eenmaal een Jozef in Egypte geweest. Bedrieg'lijk was hij zijn vader ontvreemd, was hij als slaaf daarheen gebracht en waar zijn broeders het kwade daarmee beoogden, bekwam God toch Zijn einde. „Gij lieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht, opdat hij dede, gelijk het ten dezen dage is om een groot volk in het leven te behouden”. Gen. 50: 20.

Nu kwam er andermaal een Jozef in datzelfde land, een meerdere Jozef, namelijk de Emmanuel, die het leven en de on-

verderfelijkheid zoude aan het licht brengen. 2 Timoth. 1: 10, de Behouder des lichaams. Efeze 5: 23. Zoo kwam dus de H. Jezus buiten het bereik van den erfvijand, waar hij hem niet kon dooden.

Hoe de ontvangst in Egypte geweest is? Daar lezen we niets van. Hoofdzaak is en blijft, dat God zijn einde bekomt en Herodes zijn doel mist. Maar waarom moest Jozef met het kindeke en Maria vluchten naar Egypte? Toehoorders, dat zeiden we zoeven, opdat de profiteën zouden vervuld worden. Er staat een woord in den Bijbel, dat nog zijn vervulling krijgen moest. Al moet hemel en aarde daarvoor bewogen worden, de Heere laat van al Zijn woorden niet één op aarde vallen. Al wat Hij besproken heeft in betrekking tot Zijn Zoon, tot Zijn Kerk, het komt al te maal op zijn tijd, tittel noch jota zal aan de vervulling daarvan ontbreken. God is teer op Zijn woord, Zijn eer, Zijn roem, Zijn naam is daaraan verbonden. Vandaar ook dat de waarheid over de leugen zal zegevieren. Jozef moest naar Egypte vluchten, opdat na Herodes' dood vervuld zou worden, 't geen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: „Uit Egypte heb ik mijn Zoon geroepen”. Hos. 11: 1. Intusschen hadden de Wijzen hun doel bereikt. Bij het verlaten van Jeruzalem ging de ster, die zij eerst gezien hadden, hen voor en leidde hen ter plaatse, waar zij zijn moesten. En ziet, daarover verheugden zij zich met zeer groote vreugde.

En in het huis gekomen zijnde, vonden zij het kindeke met Maria, zijn moeder, en nedervallende hebben zij het zelve aanbeden. God draagt zorg, dat Zijn zoon als koning zou worden ingehuldigd en dit deden de Wijzen. Zij brachten hem koninklijke en eerbiedige hulde, benevens koninklijke geschenken. Anderzijds was hier een openbaring, dat de muur des afscheidsels tusschen Jood en Heiden begon weg te vallen en dat ook de Heidenen medeërfgnamen Gods en Christus zouden zijn. Rom. 8: 17.

II. Ons tweede punt: De betrekking tot den Christus, waarin die erfvijand zich openbaart. Er staat: „Als Herodus zag, dat hij van de Wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig”. Wat

was toch het geval? Volgens hetgeen Herodes hun gezegd had, zouden de Wijzen hem van hun bevinding in Bethlehem nader bericht brengen. En zeker hadden zij dit gedaan, waren zij niet door Goddelijke openbaring in den droom vermaand langs een anderen weg huiswaarts te keeren. Nu achtte Herodes zich bedrogen en wel van minderen bedrogen en nu barst zijn woede los. O, toehoorders, de natuur van den mensch is trotsch. Geen wonder dan, dat de ervijandschap van Herodes in bitteren haat zich openbaart. Hij zal toch zijn eens voorgenomen plan volvoeren en nu zal hij uitroeien, wat uit te roeien is. Hij geeft bevel om alle kinderen binnen Bethlehem en in al deszelfs landpalen van twee jaren oud en daaronder om te brengen en daarbij zou toch zeker ook de geboren Koning der Joden zijn. Wij zullen straks zien, hoe zijn voornemen ten opzichte van Jezus verijdeld werd. Niettemin gaat zijn bevel door en de beulshanden gaan aan het werk.

III. En zoo krijgen we in de derde plaats: „De eerste martelaren voor Christus”. De ongewijde geschiedschrijver Flavius Josephus vermeldt, dat bij dien moord 14000 kinderen zijn omgekomen. Wij weten het niet. De Schrift meldt ons van „alle kinderen”, dus zoowel mannelijke als vrouwelijke, alle kinderen beneden twee jaar. Nu zal men vragen: „Waar moet men deze kinderen voor houden?” Wij worden met deze vraag gewezen op Psalm 8. Daar zegt David: „Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen hebt gij sterkte gegrondvest om uwer tegenpartijen wil om den vijand en wraakgierigen te doen ophouden”, vs. 3.

Het waren martelaren, de eerste martelaren voor Christus. We hebben er wel eens over nagedacht, — de Schrift is voor overdenking voor verstand en hart, — zoo jong reeds als martelaar voor Christus en zijn zaak gedood. En waarom? Nu werd wel de zaak in betrekking tot Christus verijdeld, maar wederom moest een Woord der Schrift in vervulling gebracht. Welk woord was dit? Hetgeen wij lezen bij Jeremia. Zoo zegt de Heere: „Daar is een Stemme gehoord in Rama, een klage, een zeer bitter

geween; Rachel weent over haar kinderen, zij weigert haar te laten troosten over haar kinderen, omdat ze niet zijn". Jer. 31: 15. Rama hier in dezen tekst genoemd was de landstreek, waarin Bethlehem lag, dezelfde landstreek, waarin Nebucadnezar Israëls volk vergaderde om het te mishandelen. Daar is ook Rachels graf, gelijk wij lezen Gen. 35: 19, en daar heeft ze bij wijze van spreken bitter geweend. Zoo moest deze profetie haar vervulling bekomen.

Het is een wonder ding, Mijn Hoorders, als God vrucht geeft in de Kerk en dat heeft Hij gedaan door het zenden van Zijn Zoon, dan staat de vijand op om te verwoesten en te doden. Dat kan de duivel niet verdragen en zijn trawanten evenmin. Christus was nu vluchtende en tegelijkertijd werd er een bloedstorting aangericht, zóó vreeselijk, als met geen pen is te beschrijven.

Maar die hooger is dan de hooge geeft er acht op en als straks die vijanden, beladen met het bloed van zooveel onschuldige martelaren, sterven, dan krijgt men daar ook een sterfbed, een exemplaarlijk sterfbed, zóó ontzettend akelig en vreeselijk, dat het niet is om te lezen. We hebben van Herodes' ziekte en dood gelezen en dit was zóó ellendig, dat de haren er van te berge zouden rijzen. Zoo was het eveneens bij een Pilatus, een Voltaire en anderen. Bij zulke sterfbedden kan geen mensch het uithouden, vanwege de benauwdheden en angsten der stervenden. God straft soms exemplaarlijk. Paulus zegt: „Het is vreeselijk te vallen in de handen van den levenden God". Hebr. 10: 31.

Zingen Ps. 72: 6 en 7.

Na eenige toelichting te hebben gegeven naar aanleiding van het verband, waarin onze tekstwoorden in het kapittel voorkwamen, hebben we achtereenvolgens stilgestaan bij:

- I. Een ervvijand van Jezus, namelijk Herodes en hebben we opgemerkt, dat overal, waar God Zijn werk begint, de duivel er bij is om het te verstoren.

II. De betrekking, waarin die ervijand zich tot Christus openbaarde.

III. De eerste martelaren voor den Heere Jezus.

Nu zullen we in de vierde plaats stilstaan bij:

De raadslagen van den vijand door God wonderlijk verijdeld. God was Herodes voor. Waarom was het hem te doen? Al zijn raadslagen waren om Jezus te verderven, doch hoe hij nu woedde en moordde, zijn beoogd doel kon hij niet bereiken, want de Heere Jezus was met de vlucht ontkomen. God was hem voor en verijdelde zijn raadslagen. Is het niet alzo de ervaring van een kind van God? Als een geestelijk kind geboren wordt, zet Satan er direct alles op om het om te brengen, maar God is hem altijd voor. Hij behoudt bij het leven in het midden der benauwdheden. Als menschelijk gesproken Jezus zichzelf had moeten redden, wat zou er dan van gekomen zijn! Maar God beschikt en den tijd en de middelen, zoodat Herodes niets uit kan richten.

Als gij uzelf had moeten redden, Kind van God in ons midden, wat zou er van geworden zijn? Hoe menigmaal, dat gij in de strikken en onder de aanslagen van den vorst der duisternis hebt gezeten, hoe dikwijls heeft hij het al op uw leven toegelegd en altijd en telkens bij vernieuwing bleek Hij uw uithelper. Hoe komt dat? God is aan Zijn kinderen verbonden met banden van liefde en trouw en Hij heeft beloofd Zijn kinderen door de wereld, door de woestijn van dit leven te brengen in de Godsstad boven. Dit is het geheel en alleen en daarom verliest de duivel het altijd en wint Gods volk het, ja, zij zullen bevonden worden meer dan overwinnaars, niet door hun zelve, maar door Hem, die ze heeft liefgehad.

Maar schoon God het eigenlijke deel van Herodes wonderlijk komt te verijdelen, veroorzaakt zijn gruweldaad toch een bittere smart in die landstreek. Dit alles moest geschieden, opdat de profetie haar vervulling zou krijgen en Gods raad zou worden uitgevoerd. Er was bittere smart. Wat hebben die vrouwen smartelijk over haar kinderen geweend. Let wel, zij hebben geen smart

gehad over Jezus, maar over wat ze voor Jezus moesten missen. Zij hebben waarschijnlijk niet eens geweten, wat er aan de hand was. Zij hebben het waarschijnlijk niet aangezien als een bevel van den duivel door Herodes uitgevoerd en niet begrepen, waarom het nu eigenlijk ging, namelijk dat het was: „De oorlog van Satan tegen God”.

Het was de oorlog tegen God in het Paradijs begonnen. Vierduizend jaar te voren had God gezegd: „Ik zal vijandschap zetten tusschen U en tusschen deze vrouwe, tusschen uwen zade en tusschen haren zade.”. Daar ontbrandde dus de strijd tusschen het slangen- en het vrouwenzaad en hier hebben we er een nieuw bewijs van. Die strijd zou blijven voortgaan. Christus zou de verzenen worden vermorzeld en Hijzelve zou den Satan den kop vermorzelen. Die strijd daar aangevangen zal worden voortgezet in al Gods kinderen.

Is er dan vrouwenzaad bij Gods kinderen? Ja zeker. „Als zijn ziel haar tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zoo zal Hij zaad zien”. Jes. 53: 10. Dat is het geestelijk zaad, dat hem zal dienen naar Ps, 22: 31. Waar Christus geestelijk in de ziel is, dat is een zaad van Hem. En waar dat zaad geboren wordt, vallen de vijanden er direct op aan. Zou dat bij U ook zoo zijn, is Uw ziel ook zoo'n slagveld geworden, waar de inwendige strijd is aangevangen? Is er leven in U, dan is er strijd. Dit is een goed kenmerk, geen strijd, geen leven. Al Gods kinderen komen in den strijd en kennen iets daarvan, min of meer. Zoo is het geweest van 't begin af. Amalek tegenover Israël, Ismaël tegenover Izaäk, Ezau tegen Jacob, Caïn tegen Abel, Herodes tegen Christus. De geheele lijn der Waarheid door vinden we twee draden, twee soorten, het zaad der slang en het zaad van Christus altijd maar met elkaar in strijd. Die strijd was hevig in Job, bereikte zijn hoogtepunt in den Heere Jezus en al Gods kinderen werden er in betrokken. Daarom vermaant de Apostel: „Doet aan de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kondet staan tegen de listige omleiding des duivels”. Efeze 6: 11. De Roode Draak gaat altijd uit

om de vrouw tn verdelgen, maar het eind zal zijn verlies voor hem en winst, ja, overwinning voor de Kerke Gods.

Hij zal geworpen worden in den poel van vuur en sulpher, maar Gods kinderen, wier namen in het Boek des levens zijn, zullen ingeleid worden in heerlijkheid en daar zullen zij eeuwig den strijd te boven zijn. Dat is het eind-resultaat, dat God met Zijn kinderen voor heeft.

Tenslotte, het geheele wereldgebeuren is enkel strijd onder verschillende vormen, Mijn Hoorder. Die strijd, zoo we zeiden, zal eens eindigen in een eeuwige overwinning van het Vrouwenzaad. „Wij zullen“, zegt de Apostel Paulus, „meer dan overwinnaars zijn door hem, die ons lief gehad heeft“. Rom. 8: 37.

Straks zal er geen Herodes meer zijn om Christus te dooden. Wat dan? De dood zal hem dooden. Zult gij, Vrienden, ook door dien dood gedood worden? Dat is voor . . . . . eeuwig. Hoe ontzettend, hoe verschrikkelijk! Welke dood is dat? Het is de tweede dood, het is de rampzaligheid, het is het eeuwig missen van God, het is de hel in al haar uitgestrektheid. „Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden“. Openb. 2: 11. Dat geldt voor Gods kinderen. Gods kinderen zijn hier allen martelaren voor Christus. Elk kind van God, geen één uitgezonderd, wordt van binnen wat afgemarteld, vooral in dagen van donkerheid en verberging van Gods aangezicht. Dan wordt er wat gezocht, geklaagd, gekermd, geweend.

Geliefden, in onzen tekst staat: „Rachel beweent haar kinderen, omdat ze niet zijn“. Dat doen Gods kinderen nu ook, omdat de vruchten van Gods lieve Geest zoo weinig, zoo schaarsch zijn. Althans, Gods Kerke moest daar wel over weenen in deze bange, veruitziende dagen. Wat doet de duivel al een geweld op de ziel van een eerstbeginnende om dat kleine plantje, dat God er ingeplant heeft, te vernietigen.

Welke aanvallen, dat het werk niet waar, niet oprecht is! Elke oprechte ziel is een martelaar voor Gods zaak. Gij moet het kunnen voor uw familie, voor broers en zusters, voor wereldsche

menschen in en bij het gezelschap, waar gij zult moeten verkeerem. De Satan, de wereld en het vleesch zijn er op uit om het kindeke Jezus van binnen te dooden. Alle aanvallen zijn er op berekend om U een afvallige te maken. Maar Gode zij dank, het kleine, het allerkleinste plantje door den hemelschen landman geplant, kan, noch zal worden uitgeroeid. Hij onderhoudt en behoudt het bij het leven. Hij laat nooit varen zijner handen werk. Nooit zal het overwonnen worden, nooit zullen de vijanden het kunnen dooden. Wel vreest de ziele hard bij oogenblikken, dat ze in en door 's vijands hand zal omkomen, doch hoe fel ook door haar vijanden begeerd, zij zal bewaard worden als een zaad van den Heere gezegend, als het zwart van zijn oogappel.

Als nu Jezus in Zijn prille jeugd reeds zulke verschrikkelijke aanvallen heeft moeten doorstaan, zal dan Gods kind vrij gaan? Is de dienaar meer dan zijn meester? Misschien heeft Herodes over Jezus de doodsklok al geluid, meenende, dat hij zijn doel bereikt had. Misschien heeft over U, kind van God, Satan, wereld en eigen booze hart de doodsklok ook al geluid. Kent ge iets daarvan? Kent gij die inwerkingen, die verschrikkelijke aanvallen: Gij zijt een huichelaar, gij meent het niet ernstig, gij hebt bijoogmerken in al uw betrachtungen en op zijn tijd zal het openbaar worden. Zoo moet Gods kind wel eens bange dagen, bange nachten doorworstelen. Gelukkig, er komt een einde aan den strijd. In den hemel zal er geen strijd meer zijn. Daar zal de klok van verwondering luiden, van verwondering, dat gij er zijn zult. Och, het zal zoo goed afloopen voor Gods volk. Zaak is of gij er onder behooren moogt.

Ja, hooren we in 't midden der Gemeente zeggen: „Ik geloof het hartelijk, dat het voor de kerke Gods goed zal uitkomen, daaraan kan ik niet twijfelen, maar voor mij, of het voor mij zal zijn, dat kan ik niet vasthouden. Met duizend vreezen, met duizend zorgen moet ik met veel kommer mijn weg bewandelen”. Ja, toehoorders, zijt gij zoo oprecht bekommerd, zijt gij waarlijk verlegen om een blik van zijn verlossende liefde? God zal op zijn tijd u

verlossen. Dit willen wij u zeggen: Voor troosteloosheid, voor moedeloosheid is er geen oorzaak, want Christus is dit alles ontkomen. Hij is den strijd te boven gekomen en nu zult ge hem daarin kunnen en mogen volgen. Ware het met hem afgeloopen geweest, de gansche kerk was verloren; maar Hij heeft overwonnen. Wat heeft hij overwonnen? Hij heeft den dood overwonnen voor U; voor al zijn kinderen is Hij als overwinnaar uit den strijd getreden, want de dood van Christus is de dood voor den dood en het leven voor Zijn volk. Maar ongelukkig, als gij nog aan de zijde van Herodes staat. Onbekeerde menschen, wat zijt gij diep ongelukkig, want de doodsklok zal over u geluid worden. Misschien hebt ge al eenige vertooning op de wereld gemaakt en heeft men de feestklok over u geluid vanwege uw grooten naam. Maar gelooft het, straks zal de doodsklok over u geluid worden, tenzij dat genade u te beurt valt, eer gij sterft. Maar de doodsklok zal luiden in de hel, op die plek, waar al Gods vijanden van zijn zaak — zoowel als van zijn volk — eeuwig zullen liggen onder Gods toorn.

Zoo heeft God in Zijn voorzienigheid deze historie ons overgelaten, waarin zijn trouwe zorg en bewaring en het vrije Gods in Zijn vriendelijke bedeeling ons zijn beschreven. En dit wel, opdat Gods kind zou mogen worden toegeroepen: „Zoomin Christus gedood is kunnen worden, zoomin kan of zal het zaad des levens, dat in U is, kunnen worden uitgeroeid. Hij zal u bewaren en in Zijn bewaring zult gij veilig zijn”. En als Christus stierf, was dit geen dooden van den vijand, maar het was een overgeven in den dood om eeuwig te leven. Jezus legt zijn leven af en sterft geheel anders dan een mensch. Gods kinderen dan, hem volgende in den dood, zullen ervaren, dat zij stervende in Jezus, ook eeuwig met Hem leven zullen. Dat wonder, Vrienden, dat Jezus niet stierf als martelaar, maar dat Hij geheel vrijwillig zijn leven aflei om straks uit het graf te verrijzen en in Zijn verrijzing de geheele Kerk op te nemen. Hij kan zeggen: „En die leve en ik ben dood geweest en ziet ik ben levendig in alle

eeuwigheid. Amen!', Openb. 1: 18. „Ik ben de opstanding en het leven". Joh. 11: 25.

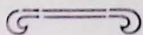
Mocht gij, lieve volk, maar veel leven uit Hem en de zoete kracht daarvan in uw ziel gewaar worden. Veel kinderen Gods met weinig ontdekking leven uit hun bekeering en gaan daar geheel in op. Gelukkig zouden ze zijn, als zij hun bekeering eens mochten verliezen om meer door het dierbare geloove uit Christus te mogen leven, dan zouden ze meer in hun onbekeerlijkheid te recht komen, meer terecht komen in de peillooze diepte van hun geestelijke armoede, dan zouden ze meer de vruchten van de bondsbreuk in den eersten Adam gaan beleven en in Christus als den tweeden Adam zalig verhoogd worden, en Gods kinderen door den Geest de werking des lichaams dooden.

Staat niet te zeer verwonderd, als gij onder veel strijd uw weg zult moeten gaan, want hoe meer leven, hoe meer strijd, hoe meer Satan zijn pijlen op U schieten zal. Hij toch is er altijd op uit, om het leven te dooden, ofschoon het nooit gelukken zal. Niet Satan, maar gij zult eenmaal overwinnen en zult meer dan overwinnaars zijn, want Christus is U voorgegaan, in en door Hem zult gij overwinnen. Wat is de wereld toch een booze wereld, niet waar? We begonnen met te zeggen: „Als God wat goeds op aarde doet, zoekt de duivel het uit te roeien." Het zal zoo blijven voortgaan tot op den afloop der eeuwen en eeuwige overwinning zal het deel zijn van al Gods gunstgenooten, maar de verwoester, wanneer hij het verwoesten zal voleind hebben, zal zelve verwoest worden.

Amen.

IN MEMORIAM

Ds. A. JANSE.

DIENAAR DES WOORDS LAATST
BIJ DE Geref. GEMEENTE TE
THOLEN EN OVERLEDEN ALDAAR
- DEN 9 JUNI 1920. -

DOOR

G. H. KERSTEN
V. D. M. TE IERSEKE.

OVERDRUK UIT DE SAAMBINDER.

In Memoriam.

Ds. A. JANSE.

24 April 1858 — 9 Juni 1920.

Ach, we hadden 't reeds meermalen verwacht, en toch, gelijk t zoo dikwijls gaat bij het sterven, toch kwam de tijding nog onverwacht, dat de Heere Zijn knecht, onzen geliefden broeder Ds. A. Janse, van ons had weggenomen.

't Ging de laatste twee, drie jaren al niet meer. Aug. '17 heeft hij 't moeten opgeven; naar we dachten, al wilde de dokter het nu zoo juist niet weten, had hem een beroerte getroffen. Vooral 't denkvermogen had geleden. Maar toch, 't was hem aan te zien, hij was *op*. De Veluwe had z'n kracht verteerd. Hij was naar Tholen gekomen om wat te rusten. Toen vóór Tholen, Goes hem beriep, schreef hij uit zijn geliefd Barneveld, geheel vertrouwelijk, zoo hij soms schrijven kon, dat de arbeid hem in het verstrooide Geldersche te zwaar begon te vallen, en zijn oog wel eens op den Heere geslagen was, of hem een gemeente mocht worden toebetrouwd, kleiner van omvang, waar hij zijn laatste dagen doorbrengen mocht.

En die gemeente is Tholen geweest.

Tholen is het vergund geworden eerst de vrouw van haar zwakken maar zoo beminden leeraar, daarna hem zelf de laatste rustplaats te bereiden.

Dat was haar *eere*.

Dat heeft zij met groote toewijding gedaan, de geheele gemeente, want zij stond in dezen geheel achter den kerkeraad, die

haar voorging.

Dat was vooral ook de beide laatste jaren betoond in al 't lijden, in de pastorie doorstaan. Ds Janse zelf heeft het ons meer malen betuigd, dat de gemeente zijne lasten droeg en voor hem zoo rijkelijk zorgde.

Geen klacht kwam van z'n lippen.

Hoe menigmaal hebben we hem met verwondering gadeslagen, en dan gedacht: „Hoe kán het toch, zóó stil en toch ook zoo gemoedigd zijn!”

Of zoudt ge denken de verdrukking licht te zijn, die hem was opgelegd? Gezond nog van harte, en — niet meer kunnen preeken! Week na week den kansel niet meer op! Nog naar de kerk soms, om eene predikatie te hooren lezen, maar eigen mond gesloten! Zoo ging het acht maanden lang. En dan was in hem zulk een stil berusten in Gods weg, dat hij met genoegens soms de predikatie hooren lezen mocht.

't Was Gods wille 'zoo en dat deed hem zwijgen.

En hij zweeg ook toen de Heere zijne Vrouw wegnam.

't Was den 25 Mei '18.

Al lange tijden kon ze geen vaste spijzen meer nuttigen. 't Werd pap; en van pap melk. Een operatie werd beproefd, kunstmatige voeding volgde. Tot dien bewusten Zaterdag ze heenging.

O, wat verloor hij in haar!

Hoe kon ze hem opbeuren steeds, als hij inzonk. Opbeuren soms met scherpe terechtzetting; maar toch zoo geheel gepast, dat hij het zelf moest erkennen: „Ze heeft gelijk”.

En die mond zweeg nu.

Doch er was hope voor deze stille in den lande. Och, dat vuur had zoo lang gesmeuld onder de asch van ongelooft en twijfel. Maar niet altijd was het verborgen gebleven, wat in haar omging; vooral niet sinds haar oog eenigermate geopend was voor de zaligheid, die in Christus is.

Toen schepte ze hope.

Toen was er mogelijkheid ook voor haar.

En daaruit zei ze niet gansch troosteloos den lijdensweg te doormaken, waarvan ze wist, dat het eind de dood was. Is er voor kanker genezing?

Ze had 't wel goed, dat ze niet weer opstaan zou. Broeder Janse bleef alleen, met z'n dochter, die hare moeder dag na dag had verzorgd en geleden in *haar* leed, en met z'n jongsten zoon, die eerst te Barneveld was achter gebleven, als de weg naar Tholen leidde, doch wegens krankte, waarvoor in het Geldersche vergeefs herstelling werd gezocht, ook naar Tholen was gekomen, om daar wonderlijk te genezen.

Br. Janse met z'n twee ongehuwde kinderen alleen!

Beter dan ik 't zeggen kon, gevoelde ik den dag van begraven, wat het zijn moet, zulk een vrouw en moeder te verliezen. O, in een sterfhuis kan het zoo aangrijpend zijn! En dat was 't ook daar; 't was me of m'n spraak soms stokte. 'k Zag zoo geheel het lieve saamleven voor me, dat nu verbroken was; en 't was me, of *ik* den druk gevoelde, dien naar we gelooven mochten, *zij* nu te boven was.

Want zij was wel een dergenen, die uit de groote verdrukking komen.

Niet minder dan acht keeren nam de dood een kind dier ouders weg. Vijftien kinderen schonk deze moeder; zeven bracht ze er groot.

En onder welke omstandigheden!

Ge weet. Ds. Janse is eerst onderwijzer geweest. Te Middelburg had hij z'n opleiding gehad aan de kostschool van De Man. Want Adriaan Janse was geboortig van Meliskerke. Middelburg was dus de aangewezen plaats voor z'n opleiding. En De Man *zijn* man. Met zooveel hoogachting kon Janse van z'n ouden meester spreken nog. Die De Man wist de leerstof er in te pompen! 's Morgens bij het ontbijt begon het al. Onder 't eten

jaartallen opzeggen, geschiedenis bespreken. Kortom je *moest* op de kostschool leerer. 1 Dec. '76 werd Janse dan ook onderwijzer; hij bleef op Walcheren; Grijskerke was z'n eerste plaats. Later kwam hij te Serooskerke en daarna te Aagtekerke.

1 Oct. '87 kreeg hij op laatstgenoemde plaats z'n ontslag.

Toen begon de lijdensweg.

Hij was toen al lang getrouwd.

Oorzaak van dat ontslag was godsdiensthaat. 't Was toen in den tijd der doleantie, die op Walcheren nog al beroering bracht. Janse ging ook wel bij de doleerende domine's ter kerk, of anders bij Jan Vader, den oefenaar der Geref. Gemeente, die te Meliskerke woonde. En dat kon niet geduld! Zonder gelegenheid te bieden, zich te verantwoorden, werd Janse op straat gezet!

Met vrouw en vijf kleine kinderen, uit z'n brood gestooten, den winter op handen!

Vijf maanden lang is Janse toen zonder betrekking geweest. Toen heeft het er genepen. Hij zelf vertelde wel, dat z'n vrouw oude kousen uitrafelde, om andere met die sajete te stoppen; er was geen cent in huis soms. In die dagen is in stilte veel geleden, ook inwendig onder het gegrinnik der vijanden.

Maar ook de Heere ondersteunde.

Hij beproeft niet boven vermogen.

25 Febr. '88 bracht uitkomst.

Toen werd Janse onderwijzer aan de Christelijke School in de Planciusstr. te Amsterdam.

Veelal kerkte hij toen te Sloten.

De dienstdoende ouderling in dat kerkje verzocht hem zekeren keer eene oefening te houden, en 't was den 3e Jan. '89 dat hij na veel strijd aan dat verzoek voldeed.

11 Sept. van datzelfde jaar werd hij door de classis Amsterdam onderzocht en toegelaten een stichtelijk woord te spreken in de kerken der doleantie.

Want daaronder behoorde Janse toen. De cursus, toen voor

oefenaars en ter examinatie naar art. 8 der kerkenordering gegeven, had hij ook gevolgd. 15 Sept. '90 verliet hij het onderwijs. En toch, het ging niet.

Meer en meer gevoelde Janse zich bij de doleantie niet thuis. Wat hij zocht, vond hij daar niet. Dat was de reden, dat hij zich dan ook in het ambt niet kon laten bevestigen; voor het examen zich niet opgeven durfde Hij moest die kerken uit!

Te Sloten reeds kwam het tot de breuke.

Hij werd predikant, daar te Sloten.

Later trok hij naar Kampen; tweemaal was hij te Barneveld en tusschen die beide keeren in te Terneuzen; en sedert den 14 Nov '15 te Tholen, waar ik hem bevestigen mocht, uit 2 Cor. 5: 19, en hij 's middags intree deed met eene predikatie over Joh. 3: 29. 'k Ga dat predikantsleven voorbij. Van zijn innige liefde voor, en z'n strijd om Ds. Fransen zwijg ik nu! 'k Zou gevaar loopen te persoonlijk te worden. Alleen maar velen zullen hem nooit vergeten. Vooral onder de Veluwenaren werd zijne prediking rijk gezegend. Was het wonder, dat zijn hart aan Barneveld hing? 't Volk daar kende hem, verstond hem, was zijne leiding gewoon, zooals geen ander, en hij had zich onder het Geldersch volkje ingeburgerd. Die beiden waren één.

Men moest Ds. Janse *kennen*.

De wijze, waarop hij predikte moest men gewoon zijn.

Dan hinderde het niet, al sprak en deed hij zoo langzaam, dan voelde men zijn eenig bedoelen, de schrift te ontvouwen en toepasselijk te maken op het leven zijner hoorders. Z'n in druk verschenen predikaties, 13 in getal, kunnen dat nog wel bevestigen.

Men moest Ds. Janse *kennen*.

Dan verstond men dat hij meer op het dagelijksch leven aankwam, dan wel leerde van de onderscheiden standen in het leven van het volk. Sommigen konden dat niet vatten en keerden zich dan af, hoewel anderen dit element in de prediking te meer waardeerden.

Doch dat wilde hij wel dragen.

Onze br. Janse was geen man des oorlogs. Waar gevochten werd, kwam hij liever niet. Dat had z'n schaduwzijde, een leeraar *moet* soms kampen. Doch dat had ook veel voor. Tholens kerke-raad zou 't U kunnen zeggen: „Er is daar geen hamerslag gehoord.” De liefde deed alle gebrek in elkaar dragen. Ook 't gebrek, dat door zijn krankte wel in z'n prediking uitkwam. Want van tijd tot tijd trad hij nog weer op. In '19 zelfs nog 88 keer; in '20 slechts 18 maal. 25 April nog legden de Catechisanten Openbare Belijdenis af.

't Was dien dag of broeder Janse boven het stof verkeerde; en toen hij Ps. 77 : 7 voorlezen zou, toen overweldigden hem de bewezen goedertierenheden Gods, en werden de wonderen hem te machtig.

Nog eens beproefde hij het Woord en 't sacrament des Heiligen Doops te bedienen. Met vrees of hij den dienst ten einde brengen zou, hebben velen toen hem aangehoord.

't Was voor 't laatst, die 5108e keer dat hij voor de gemeente optrad.

De drie maanden rust, door den dokter hem voorgeschreven, zou hij niet uitleven.

9 Juni bereikte hij het einde van zijn loopbaan.

Acht jaar geleden sprak de nu van ons genomene op het graf van Ds. Pieneman, wat nu ook op hem van toepassing is: „Al wat van hem niet deugde is begraven.“ Wat ten deele is, is te niet gedaan; wat zondigs aankleefde is eeuwig weg-gewasschen door Christus bloed. Hij ging ter heerlijkheid in.

Met welke gevoelvolle woorden heeft Ds. Roelofsen, z'n oude vriend, die hem voor ruim 20 jaren te Barneveld bevestigde, en sinds dien zoo nauw zich aan hem gebonden gevoelde, ons dat vertolkt, toen hij in het geheel volle kerkgebouw, voor de van alle oorden saamgekomen vrienden sprak over Psalm 73. Gevoeldet, God had tusschen die beiden banden gelegd, door den

dood zelfs niet verbroken; en dat deed den grijzenden Roelofsen zoo vast blijmoedig getuigen: „Zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven van nu aan. Zelfs de doodstrijd had de Heere weggenomen. Want o, de ontslapene kon zoo tegen die laatste ure opzien! Doch de Heere beschaamde die ijdele zorg. Eer hij den dood vreezen kon, was zijne ziele opgenomen in heerlijkheid.

Zijn heengaan echter liet een ledige plaats.

Ach ja, zijn kinderen zullen hem missen, zeer missen, doch meer nog zal het gemis der gemeenten drukken. 't Getal leeraars onder ons is zoo klein; en dat klein getal is nog met een verminderd weer.

Wat zal er van Gods kerken worden toch?

Hoe bemoedigend was het, toen, na ons wederkeeren van het graf, Ds. Fraanje Ps. 90 las en de schare die van geen heengaan wist, bepaalde bij den weg dien God Israël leidde door de hand van Mozes, den geroepene Gods uit den braambosch. O, kome dat nog eens uit in onze gemeenten, dat zij wel branden maar niet verteren. Vervulle de Heere die ledige plaats eens; zend hij ons mannen Zijns raads; vermenigvuldige Hij het gebed tot den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijnen Wijngaard uitstoote; want de oogst is groot, en de arbeiders zijn weinige.

't Zij mij vergund te besluiten met een korte samentrekking van wat ik op het kerkhof sprak: „Let op den vrome, en zie naar den oprechte; Want het einde van dien man zal vrede zijn”.

Onder de Vromen had God onzen broeder plaats gegeven. Neen niet onder degenen, die zich vroom aanstellen, als Jozefs broeders, doch onder hen, die door het geloof hun heil en zaligheid in Christus vonden, in Hem, in Wien Zijn volk volmaakt is, en Die de betaling bracht voor al hunne zonden, als Hij werd overgeleverd, en daarna is opgewekt tot hunne rechtvaardigmaking. Zie den ontslapen leeraar zóó na; zoo *zijn* einde vrede werd.

Zie zóó uwen Vader na, kinderen, opdat ook gij deel ontvangen moogt onder de erve der heiligen in het licht.

Zie zóó uwen leeraar na, kinderen, die van hem werd onderwezen, en zooveel vermaningen uit zijnen mond mocht hooren.

Dat Zijn arbeid bij u niet vergeten worde, die zoo menigwerf de woorden des levens van zijn lippen vingt.

Ook *ons* einde komt. Zal *dat* einde *vrede* zijn? Hoe verschrikkelijk wanneer we daarvan nog alle bewustheid missen moeten. Ach, geve de Heere ons *hier* voor God te buigen en met Zijn Woord winste te doen, opdat de nu zwijgende mond in het groote oordeel niet tegen ons getuige. Uw leeraar was rein van uw bloed. Let op dezen vrome, Volk. Zijn eind was vrede, in eeuwige vrede ging hij in, een vrede, die alle verstand te boven gaat. Hij ging u een weinig voor. Straks zullen wij hem mogen volgen, om eens met de schare, die Christus kocht door Zijn bloed, eeuwiglijk God te dienen dag en nacht, waar de vrede niet meer zal verstoord, en waar de druk niet meer zijn zal, wijl God de tranen van de oogen afwischet. vertroost elkander met deze woorden: Dan zullen wij altijd bij den Heere zijn".

I.

K.

INHOUD

Een gebed van den Man Gods om onderwijs in de kortstondigheid en vergankelijkheid van des menschen leven - Psalm 39 : 5-8	3
Een ernstig woord aan het overblijfsel van Nederlands Zion in deze donkere en strijdvolle dagen - Ezechiël 14 : 12-14	27
Des Heeren onderwijs aan Zijne knechten, ten nutte van Zijn tot Hem roepende volk - Handelingen 10 : 21-29	47
Een Gode verheerlijkende wandel, de vrucht van Hemelsche roeping - 1 Petri 1 : 14-16	69
De doop van Jezus - Mattheüs 3 : 13-17	89
Het schadelijden der ziel en zijn oorzaak - Mattheüs 16 : 26-28	113
De wrake Gods over verborgen tot God roepende zonden - 2 Samuël 21 : 1-9	137
Jezus' klein kuddeke bemoedigd en vertroost - Lucas 12 : 32	155
Zions Koning rondtrekkende op het witte paard van Zijn heilig Evangelie - Openbaringen 6 : 2	175
De Heere onze gerechtigheid - Jeremia 23 : 1-6	193
De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige - Mattheüs 9 : 37	217
De lieflijke nabijheid Gods - Psalm 27 : 4	233
De boosaardige kindermoord te Bethlehem - Mattheüs 2 : 16-18	243
In Memoriam	261